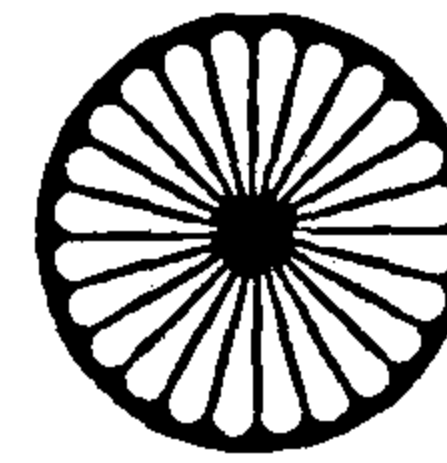

ဘဝအမြင်သစ်

ဦးရွှေအောင်

ဝဋ်သကာ သိရောမဏိ
မဟာဝိဇ္ဇာ (သက္ကတ)

ဦးရွှေအောင်

ဝဋ်သကာ၊ သိရောမဏိ၊ မဟာဝိဇ္ဇာ(သက္ကတ)

ဘဝအမြင်သစ်

ပါရမီ
စာပေ

ကဝအမြင်သစ်

ဒုတိယအကြိမ်၊ ၁၉၉၇ ဧပြီလ၊ အုပ်ရေ ၅၀၀၀

မျက်နှာဖုံးခွင့်ပြုချက်အမှတ် ၂/၉၇(၃) နှင့် စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ် ၅၅/၉၆(၁၂) တို့အရ ဦးရဲမြင့်(၀၁၀၄၉)၊ တက်လမ်းစာပေ၊ ၉၆၇၊ ပဒေသာရပ်၊ စော်ဘွားကြီးကုန်း က ထုတ်ဝေ၍ မျက်နှာဖုံးကို ဦးမြသိန်း(၀၁၄၂၇)၊ သိန်းမြင့်ဝင်းပုံနှိပ်တိုက်၊ ၉၆၊ ၁၁ လမ်း၊ ရန်ကုန် နှင့် အတွင်းစာသားများကို ဒေါ်ခင်ခင်ဝင်း(၀၂၆၇၀)၊ ကလျာအောင်ဆက်၊ ၁၅၂၊ ကျွန်းရွှေမြိုင်လမ်း၊ သုဝဏ္ဏ တို့က ပုံနှိပ်သည်။

တန်ဖိုး ၁၅၀ ကျပ်

ပါရမီစာပေ

၂၃၀၊ ၂၉ လမ်း(အထက်လမ်း)၊ ရန်ကုန်
၂ / ၄၊ ကမ္ဘာအေးစေတီတော်မုခ်ဦးစောင်းတန်း၊ ရန်ကုန်
၂၉၅၊ ဈေးအရှေ့လမ်း၊ ထားဝယ်

မာတိကာ

အခန်း ၁

ဒုက္ခမှလွတ်မြောက်ရေး ၅

အခန်း ၂

ဓမ္မအင်အားစုနှင့်ငါးပါးသီလ ၁၅

အခန်း ၃

လူကိုလူလိုမြင်တတ်ခြင်းနှင့်ဓမ္မကြီးစိုးခြင်း ၂၅

အခန်း ၄

အဓမ္မမလွမ်းမိုးနိုင်အောင် မိမိဘဝကိုအနစ်နာခံနိုင်ရမည် ၃၅

အခန်း ၅

လစွဲနှင့်အလစွဲခွဲခြားသိတတ်၍ လစွဲများအောင်ကြိုးစားပါ ၄၄

အခန်း ၆

ခေါင်းပုံဖြတ်ခြင်းကင်းဝေးရေး ၅၄

အခန်း ၇

အကျင့်ခြင်းတူအောင် ကြိုးပမ်းကြ ၆၄

အခန်း ၈

ဓမ္မဂါရဝသည် မိမိအတွက်သစ္စာ ၇၄

အခန်း ၉

လူ့ဘဝ၏တာဝန်နှစ်ရပ် ၈၄

အခန်း ၁၀

ကမ္ဘာသားများချမ်းသာရေးဥပဒေများနှင့်ငါးပါးသီလ ၉၅

အခန်း ၁၁

ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ ၁၀၈

အခန်း ၁၂

ကာမေသုမိစ္ဆာစာရကိုအနှစ်သာရအားဖြင့်ထိန်းသိမ်းပါ
သန္တောသတရားကိုထူထောင်ပါ ၁၂၀

အခန်း ၁၃

ကိုယ် နှုတ် စိတ် ညီအောင်ကြိုးစားပါ ၁၃၂

အခန်း ၁၄

အတုမာယာကိုသာ မြတ်နိုးတတ်ကြခြင်း ၁၄၄

အခန်း ၁၅

တကယ်တမ်းသစ္စာထိုက်ရန်လိုအပ်ချက် ၁၅၅

ဘဝအမြင်သစ်

အခန်း ၁

ဒုက္ခမှလွတ်မြောက်ရေး

သတ္တဝါဟူသမျှသည် ဒုက္ခကို ကြောက်ကြသည်ချည်း ဖြစ်သည်။ လူသည်လည်း သတ္တဝါမျိုးနွယ်တွင် ပါဝင်သည်ဖြစ်ရာ လူသည်လည်း ဒုက္ခကို ကြောက်သည်ပင်ဖြစ်သည်။ မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မမူမီက ဒုက္ခသတ်မှတ်ချက်သည် သုံးမျိုးရှိသည်။ ထိုဒုက္ခသတ်မှတ်ချက်သုံးမျိုးကို သင်္ချေဒဿန၌ တွေ့ရ၏။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မမူမီ ခေတ်အဆက်ဆက်က ဒုက္ခနှင့် ပတ်သက်လျှင် ထိုသုံးမျိုးကိုသာ ပင်မဒုက္ခအဖြစ် လူတို့က လက်ခံကြသည်။

ဒုက္ခသုံးမျိုးတွင် ပထမအမျိုးမှာ ခန္ဓာကိုယ်နှင့်ပတ်သက်သော ဒုက္ခဖြစ်၏။ ယင်းကို “အဇ္ဈတ္တိကဒုက္ခ” ဟူ၍ ဆို၏။ မြတ်စွာဘုရားပွင့်တော်မူသောအခါ ရှေးခေတ်အဆက်ဆက်က လူတို့ လက်ခံထားသော အဇ္ဈတ္တိကဒုက္ခကို ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနသုတ်၌ မြတ်စွာဘုရားက ပဋိသန္ဓေနေရခြင်းသည် ဆင်းရဲ၏ “ဇာတိပိဒုက္ခော” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အိုခြင်းသည် ဆင်းရဲ၏ “ဇရာပိဒုက္ခော” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ နာခြင်းသည် ဆင်းရဲ၏ “ဗျာဓိပိဒုက္ခော” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သေခြင်းသည် ဆင်းရဲ၏ “မရဏမ္ပိဒုက္ခံ” ဟူ၍လည်းကောင်း ဟောကြားတော်မူ၏။ ခေတ်အဆက်ဆက်က လူတို့နားလည်ထားသော ဤ အဇ္ဈတ္တိကဒုက္ခသည်လည်း ဒုက္ခပင်ဖြစ်ကြောင်း မြတ်စွာဘုရား

က လက်ခံတော်မူခြင်းဖြစ်၏။ ဤသို့ လက်ခံတော်မူခြင်းမှာ သော
ပါနာရောဟန(စောင်းတန်းလှေကားတက်နည်း)အရ အဇ္ဈတ္တိက
ဒုက္ခအပေါ်၌ “ဒုက္ခသစ္စာ”ကို အထွတ်တင်လို၍ လက်ခံတော်မူခြင်း
ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် ဒုက္ခသစ္စာအမြင်သည် ဝေဒခေတ်မှစ၍ ခေတ်
အဆက်ဆက် လူတို့က မမြင်ဘဲ မြတ်စွာဘုရားသာ မြင်တော်မူခဲ့
သော ဘဝအမြင်သစ် ဖြစ်၏။ ဤအမြင်သစ်ကား “ဆင်ခြင်တုံ”ဖြင့်
မြင်နိုင်သော အမြင်မျိုးမဟုတ်။

ဒုတိယအမျိုးမှာ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ပတ်သက်သော ဒုက္ခဖြစ်
၏။ ယင်းဒုက္ခကို “ဘူတိကဒုက္ခ”ဟူ၍ ဆို၏။ ဘူတိကဒုက္ခ သည်
လည်း ခေတ်အဆက်ဆက်ကလူတို့လက်ခံနားလည်ထားသော ဒုက္ခ
ပင် ဖြစ်၏။ ဘူတိကဒုက္ခနှင့်ပတ်သက်၍ မြတ်စွာဘုရားက ဓမ္မ
စက္ကပဝတ္တနသုတ်၌ မချစ်သောသူတို့နှင့် ဆက်ဆံရခြင်းသည် ဆင်း
ရဲ၏ “အပ္ပိယေဟိ သမ္ပယောဂေါ ဒုက္ခော” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ချစ်
သောသူတို့နှင့် ကွေကွင်းရခြင်းသည် ဆင်းရဲ၏ “ပိယေဟိ ဝိပ္ပယော
ဂေါ ဒုက္ခော” ဟူ၍လည်းကောင်း ဟောကြားတော်မူ၏။ ဤ ပတ်
ဝန်းကျင်ဒုက္ခမျိုးကိုလည်း လူတိုင်းသိသော ဒုက္ခအနေဖြင့် လက်ခံ
တော်မူခြင်းဖြစ်၏။

လူတိုင်းသိသော ဒုက္ခဟူသည်မှာ သစ္စဉာဏ်ကို မလိုဘဲ
သာမန်အတွေ့အကြုံဖြင့်ပင် သိနိုင် လက်ခံနိုင်သော ဒုက္ခမျိုးဖြစ်၏။
ဤဒုက္ခမျိုးနှင့်ပတ်သက်၍ လောကတွင် အငြင်းပွားစရာလည်းမရှိ၊
မှန် မမှန် နှင့်ပတ်သက်၍ သက်သေအထောက်အထား ပြစရာလည်း
မလို။ အားလုံး ဒုက္ခ အဖြစ် သဘောတူထားပြီး ဖြစ်၏။

ဒုက္ခမှလွတ်မြောက်ရေး

၇

တတိယအမျိုးမှာ ကံကြမ္မာနှင့်ပတ်သက်သော ဒုက္ခဖြစ်၏။
ယင်းဒုက္ခကို “ဒေဝိကဒုက္ခ”ဟူ၍ဆို၏။ ဒေဝိကဒုက္ခကိုလည်း အား
လုံးလိုလိုကပင် လက်ခံပြီးဖြစ်၏။ ဒေဝိကဒုက္ခနှင့်ပတ်သက်၍
မြတ်စွာဘုရားက ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနသုတ်၌ လိုချင်ပါလျက် မရခြင်း
သည် ဆင်းရဲ၏ “ယမ္ပိစ္ဆံ န လဘတိ၊ တမ္ပိ ဒုက္ခံ”ဟူ၍ ဟောကြား
တော်မူထား၏။ ဤဒုက္ခမျိုးသည်လည်းဒဿနကျမ်းများကပင် ဒုက္ခ
အဖြစ် လက်ခံထားသော ဒုက္ခမျိုးပင် ဖြစ်၏။ လောကအတွေ့အကြုံ
အားဖြင့်လည်း မည်သူ တစ်ဦး တစ်ယောက်ကမျှ “စောဒနာ” မတက်
ဘဲ သူ့ဟာသူ ထင်ရှား “သယံသိဒ္ဓ” အနေဖြင့် လက်ခံနားလည်
ထားသော ဒုက္ခမျိုးဖြစ်၏။

မြတ်စွာဘုရားမပွင့်မီ ခေတ်အဆက်ဆက်က လူတို့သည်
ဤဒုက္ခသုံးမျိုးကိုသာ သိကြ၏၊ နားလည်ကြ၏၊ ထိုဒုက္ခသုံးမျိုး
ထက် ပို၍ မသိကြချေ။ ထို့ကြောင့် သူတို့သည် ထိုဒုက္ခသုံးမျိုးကို
ကြောက်ကြ၏။ ကြောက်ကြသဖြင့် ထိုဒုက္ခသုံးမျိုးမှ လွတ်ရာ လွတ်
ကြောင်းကို ရှာကြံကြ၏။ ထိုသို့ ရှာကြံကြရာမှ ကိုးကွယ်မှုသည်
စခဲ့၏။ အမှန်အားဖြင့် ခေတ်အဆက်ဆက် လူတို့သည် ထိုဒုက္ခ
သုံးမျိုးမှ လွတ်ရာလွတ်ကြောင်းကို အစပထမ၌ မိမိတို့ဘာသာ အား
ထုတ်ကြသည်သာ ဖြစ်ပါ၏။ ထိုသို့ အားထုတ်ပါသော်လည်း ကျေ
နပ်ဖွယ်ရာအဆင့်သို့ မရောက်နိုင်ကြောင်း တွေ့ရှိရသဖြင့် မိမိတို့မှ
တစ်ပါး အခြားသော ပြင်ပအားကိုးရာကို ရှာခြင်း ဖြစ်ပါ၏။ ထိုအခါ
ပြင်ပအားကိုးရာသည် မည်သို့ပင် ဖြစ်စေကာမူ မိမိတို့ထက် အဖက်
ဖက်က သာလွန်ကြောင်းကို သူတို့သည် ယုံကြည်ကြ၏။ ယုံကြည်

သည့်အလျောက်လည်း အားထားခြင်းဖြစ်၏။ ကိုးကွယ်ခြင်း ဖြစ်၏။
 ထိုပြင်ပအားကိုးရာကို ဘုရားဟူ၍ ဖြစ်စေ၊ ဗြဟ္မာဟူ၍ဖြစ်စေ၊ နတ်
 ဟူ၍ဖြစ်စေ သူတို့ကခေါ်ဝေါ်ကြ၏။ အမှန်အားဖြင့် ထိုခေတ် လူတို့
 သည် တကယ်တမ်း ကိုးကွယ်ရာဟူသည် မိမိသာ ဖြစ်၏။ မိမိမှ
 တစ်ပါးသော ပြင်ပအားကိုးရာဟူသည် မရှိ ဟူ၍ မသိကြ။

မြတ်စွာဘုရားပွင့်တော်မူသောအခါ “အတ္တာဟိ အတ္တနော
 နာထော” ကိုးကွယ်ရာဟူသည် မိမိပင် ဖြစ်၏။ မိမိမှတစ်ပါး ပြင်ပ
 အားကိုးရာ မည်သည် မရှိ ဟူ၍ ဘဝအမြင်သစ်ကို ဖော်ထုတ်တော်
 မူခဲ့ပါ၏။ ထို့အပြင် ဒုက္ခဟူသည် ဤသုံးမျိုးသာမက စတုတ္ထ
 တစ်မျိုး လည်း ရှိသေးကြောင်း၊ စတုတ္ထဒုက္ခသည်သာ ပဓာနအကျ
 ဆုံး ဖြစ်ကြောင်း၊ စတုတ္ထဒုက္ခ၌ ဖော်ပြပါ ဒုက္ခသုံးမျိုးပါဝင်ကြောင်း
 မြတ်စွာဘုရားက ဟောကြားတော်မူ၏။ အမှန်အားဖြင့် စတုတ္ထဒုက္ခ
 မျိုးကို မြတ်စွာဘုရားသာ စတင်ဟောကြားတော်မူနိုင်၏။ စတုတ္ထ
 ဒုက္ခ ဟူသည် သင်္ခါရဒုက္ခပင် ဖြစ်၏။ ယင်းသင်္ခါရဒုက္ခကို ဓမ္မစက္က
 ပဝတ္ထနသုတ်၌ မြတ်စွာဘုရားက “သံခိတ္တေန ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာ” ဟူ၍
 ဟောကြားတော်မူထား၏။ ရှေးဒုက္ခသုံးမျိုးကို ပဉ္စဝဂ္ဂါငါးပါးတို့သည်
 မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော် မမူမီကပင် သိကြပြီး ဖြစ်၏။ ပဉ္စဝဂ္ဂ
 ငါးပါးတို့သာမက အခြားသော ပညာရှင်များသည်လည်း သိကြပြီး
 ပင်ဖြစ်၏။ သင်္ခါရဒုက္ခကိုသာသူတို့မသိကြသေးခြင်းဖြစ်၏။ အမှန်
 အားဖြင့် သင်္ခါရဒုက္ခဟူသည် ဆင်ခြင်တုံဖြင့် သိနိုင်သော ဒုက္ခမျိုး
 မဟုတ် ဝိပဿနာဉာဏ် မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် ဖြင့်သာသိနိုင်သော
 ဒုက္ခမျိုးဖြစ်၏။ ဝိပဿနာဉာဏ် မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် ဟူသည်

ဒုက္ခမှလွတ်မြောက်ရေး

၉

မှာလည်း ဆင်ခြင်တုံဖြင့်ရနိုင်သော ဉာဏ်မျိုးမဟုတ်၊ ကျင့်စဉ် ပဋိပတ်ဖြင့်သာ ရနိုင်သော ဉာဏ်မျိုး ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် သင်္ခါရဒုက္ခကို မြင်မှ ဒုက္ခသစ္စာကို မြင်ရာရောက်လေ၏။

သင်္ခါရဒုက္ခကို မြင်သောအမြင်သည် ဘဝအမြင်သစ် ပင်ဖြစ်၏။ ဘဝဟူသည် ရှေးဒုက္ခသုံးမျိုးထက်ပို၍ သစ္စာထိုက်သော ဒုက္ခ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် သင်္ခါရဒုက္ခကိုကြောက်ပြီး သင်္ခါရဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်အောင်အားထုတ်နိုင်ပါလျှင် ရှေးဒုက္ခသုံးမျိုးမှ အလိုလို လွတ်မြောက်ပြီးသား ဖြစ်၏။ အကယ်၍ ရှေးဒုက္ခ သုံးမျိုးမှ လွတ်အောင် အားထုတ်နိုင်စေကာမူ သင်္ခါရဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်အောင် အားမထုတ်နိုင်ပါလျှင် ဒုက္ခမှ တကယ်တမ်း လွတ်မြောက်သည် မမည်ပါချေ။ ထို့ကြောင့် သင်္ခါရဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်အောင် အားထုတ်နိုင်ရန် သင်္ခါရဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်နည်းကို မြတ်စွာဘုရားက ဝေနေယျသတ္တဝါတို့အား ဟောကြားတော်မူခြင်းဖြစ်၏။ သင်္ခါရဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်နည်းကို “မဂ္ဂကထာ” ဟူ၍ခေါ်၏။ ရှေးဒုက္ခသုံးမျိုးမှ လွတ်မြောက်အောင် အားထုတ်ရာ၌ သာမက အရေးအကြီးဆုံးဖြစ်သော သင်္ခါရဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်အောင် အားထုတ်ရာ၌ပင် ပြင်ပကိုးကွယ်ရာဟူ၍မရှိ၊ မိမိသည်သာလျှင်မိမိ၏ကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်၏။ ပြင်ပတွင် အလွန်ဆုံးအားဖြင့် ကလျာဏမိတ္တသာရှိ၏။ မဂ္ဂကထာကို ဟောကြားတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်ပင်လျှင် မိမိကိုယ်တော်ကို မိမိက ဝေနေယျသတ္တဝါတို့၏ မိတ်ဆွေကောင်း ကလျာဏမိတ္တအဖြစ် သတ်မှတ်တော်မူ၏။ ဤသည်မှာလည်း ဘဝအမြင်သစ်ပင်ဖြစ်၏။

မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မမူမီကပင် ဒုက္ခလွတ်မြောက်ရေး နှင့်ပတ်သက်၍ ကျင့်စဉ်များနှင့် ယင်းကျင့်စဉ်များကြောင့် ရရှိနိုင်သော အကျိုးပြုကဏ္ဍများ ရှိကြပြီး ဖြစ်ပါ၏။ ယင်းကဏ္ဍများကား ဒါနကဏ္ဍ၊ သီလကဏ္ဍနှင့် သဂ္ဂကဏ္ဍတို့ ဖြစ်ကြ၏။ ဒါနကဏ္ဍ နှင့် သီလကဏ္ဍမှာ လမ်းစဉ်ဖြစ်၍ သဂ္ဂကဏ္ဍမှာ ပန်းတိုင် ဖြစ်၏။ သာသနာပ ကာလတွင်လည်း ဒါနကို ပြုကြ၏။ သီလကို ဆောက်တည်ကြ၏။ သို့ရာတွင် သူတို့ပြုသောဒါနနှင့် သူတို့ဆောက်တည်သော သီလတို့သည် နတ်ရွာသုဂတိသို့ ရောက်ရန် ရည်မှန်း၍ ပြုသော ဒါနနှင့် သီလသာဖြစ်၏။ ထို့ထက်မပိုချေ။ နတ်ရွာသုဂတိသို့ ရောက်၍နတ်စည်းစိမ်ကိုရရှိခံစားရသည်ဆိုလျှင်ပင် သူတို့ကြောက်သော ဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်ပြီဟု သူတို့က ထင်ကြ၏။

မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူသော အခါ၌ကား ဒါနကို သိက္ခာသုံးပါးတွင် သီလသိက္ခာ၌ ဝင်အောင် သွင်းလိုက်၏။ သီလကိုလည်း မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး လောကုတ္တရာတရားနှင့်ပါ ဆက်စပ်လိုက်၏။ ထိုအခါ သီလသည် သံသရာတွင်းချမ်းသာကိုသာ ပေးစွမ်းနိုင်သော ရိုးရိုး သီလမဟုတ်တော့ဘဲ သံသရာလွန်ချမ်းသာထိအောင် ပေးစွမ်းနိုင်သော “အဓိသီလ” ဖြစ်သွားလေ၏။ အဓိသီလကိုပင် သီလမဂ္ဂင် ဟူ၍ ဆိုရ၏။ ထို့ကြောင့် သာသနာပအမြင်အရ သီလကို ဆောက်တည်ခြင်းကား သမုဒယသစ္စာထိုက်သော တဏှာလောဘကို ပယ်သတ်နိုင်ရေးသို့ တာမစူ၊ သံသရာတွင်း ချမ်းသာရေးသို့သာ တာမစူလေ၏။ သာသနာတွင်း အမြင်အရ သီလကို ဆောက်တည်ခြင်းကား သမုဒယသစ္စာ ထိုက်သော တဏှာလောဘကို ပယ်သတ်နိုင်ရေးသို့

တာစူသဖြင့် သံသရာတွင်းချမ်းသာ “ဝေဒယိတသုခ” ကိုလည်း ပေး၏။ ထို့ကြောင့် ပိဋကတ်တော်များ၌ ဒါနကထာနှင့် သီလကထာကိုလည်း အကြောင်းတရား အနေဖြင့် ပြ၏။ ယင်းတို့၏ အကျိုးတရား အနေဖြင့် သဂ္ဂကထာကို ပြ၏။ တစ်ဖန် ယင်းတို့နှင့် ဆက်စပ်ပြီး အကြောင်းတရားအနေဖြင့် မဂ္ဂကထာကို ပြ၏။ မဂ္ဂကထာ၏ အကျိုးတရားအနေဖြင့် ကာမာနံအာဒိနဝကထာကို ပြ၏။ နိက္ခမ္မေအာနိသံသကထာကို လည်း ပြတော်မူ၏။

ကာမာနံ အာဒိနဝကထာ ဟူသည်မှာ ကာမဂုဏ်တို့၏ အပြစ်ကို မြင်အောင်ပြဆိုသော ဒေသနာ ဖြစ်၏။ နိက္ခမ္မေအာနိသံသကထာ ဟူသည်မှာ ကာမဂုဏ်ကို စွန့်လွှတ်နိုင်သည်နှင့်အမျှ ရရှိသော အကျိုးအာနိသင်များကို ပြဆိုသော ဒေသနာ ဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်၍ သာသနာပအမြင်ဖြင့် ပြုအပ်သော ကာမဂုဏ်ချမ်းသာကို အဟုတ်ကြီးထင်၍ ပြုအပ်သောသီလဖြစ်၏။ သာသနာတွင်းအမြင်ဖြင့် ပြုအပ်သောသီလကား ကာမဂုဏ်ချမ်းသာကို အဟုတ်ကြီးမထင်ဘဲ ကာမဂုဏ်လွန်ချမ်းသာကိုသာ အဟုတ်ကြီးထင်၍ ပြုအပ်သော သီလဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် သာသနာပသီလသည် သီလသာမည်၏။ အဓိသီလ မမည်။ သာသနာတွင်း သီလသည်ကား သီလလည်း မည်၏။ အဓိသီလလည်း မည်၏။ သီလမည်သဖြင့် ကာမဂုဏ် ချမ်းသာကိုလည်းပေး၏။ အဓိသီလမည်သဖြင့် ကာမဂုဏ်လွန် ချမ်းသာကိုလည်း ပေး၏။ ဤသို့ စွမ်းအင်ချင်း ခြားနား၏။ ကာမဂုဏ်ချမ်းသာကို လောကီချမ်းသာ ဟူ၍ ဆိုရ၏။ ကာမဂုဏ်လွန်ချမ်းသာကို လောကုတ္တရာချမ်းသာ ဟူ၍ ဆိုရ၏။

သီလကို ဆောက်တည်သောအခါ အဓိသီလသဘောသို့ သက်ရောက်အောင် ဆောက်တည်နိုင်ပါမှ ကာမဂုဏ်လွန်ချမ်းသာကို ပေးနိုင်မည်ဖြစ်၏။ အဓိသီလသဘောသို့ သက်ရောက်အောင် သီလ ဆောက်တည်ခြင်း ဟူသည်မှာလည်း ပါရမီသဘော သက်ရောက် အောင် ဆောက်တည်ခြင်းပင် ဖြစ်၏။ ပါရမီသဘော သက်ရောက် အောင် ဆောက်တည်ခြင်း ဟူသည်မှာလည်း တကယ်တမ်း မြင့်မြတ် သူ၏ ဆောက်တည်နည်းမျိုးဖြင့် ဆောက်တည်ခြင်းဖြစ်၏။ ပါရမီ ဟူသော ပါဠိဝေါဟာရ၏ အနက်မှာ မြင့်မြတ်သူတို့၏ လွှမ်းမိုး ဆောင်ရွက်မှုဟူ၍ ဖြစ်၏။ ယင်းသို့ ဆောင်ရွက်ပါက ဘဝအမြင် သစ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ခြင်း မည်၏။ ဘဝအမြင်သစ်ဖြင့် ဆောင်ရွက် ပါက မည်သည့်လုပ်ငန်းကိုပင် ဆောင်ရွက်သည်ဖြစ်စေ သမုဒယ သစ္စာထိုက်သော တဏှာကို ပယ်သတ်နိုင်ရန်သာ ရည်စူးပါ၏။ ယင်းကိုပင် အတ္တကိုပယ်ခြင်းဟူ၍ ဆိုရ၏။ ဘဝအမြင်သစ်ကို သာ သနာတွင်း၌သာ ရကောင်း၏။ ဘဝအမြင်ဟောင်းကား သမုဒယ သစ္စာထိုက်သော တဏှာကို ပယ်သတ်နိုင်ရန် မရည်စူး။ တောင့်တ မှုတဏှာအပေါ် အခြေတည်၍ လူ့စည်းစိမ်၊ နတ်စည်းစိမ်၊ ဗြဟ္မာ့ စည်းစိမ်များကို ခံစားနိုင်ရန်သာရည်စူး၏။ ထို့ကြောင့် ဘဝအမြင် ဟောင်းကို သာသနာပဉ္စလည်း ရနိုင်၏။ သာသနာတွင်း၌လည်း ရနိုင်၏။

အမှန်အားဖြင့်တပ်မက်သော“လောဘ”ကြောင့်ရခြင်းထက် မတပ်မက်သော“အလောဘ”ကြောင့်ရခြင်းက ပို၍လည်း ကြီးမား၏။ ပို၍လည်း မြင့်မြတ်၏။ လောဘကြောင့်ရခြင်း၌ သောကသည် ပါ

ဝင်၏။ အလောဘကြောင့်ရခြင်း၌ သောကသည် မပါဝင်။ မြတ်စွာဘုရားသည် လူမင်းတို့၏မင်းအဆင့်ကိုလည်းရတော်မူ၏။ နတ်မင်းတို့၏မင်းအဆင့်ကိုလည်းရတော်မူ၏။ ဗြဟ္မာမင်းတို့၏မင်းအဆင့်ကိုလည်း ရတော်မူ၏။ ထိုသို့ရခြင်းမှာ လိုချင်၍ရခြင်းမဟုတ်၊ မလိုချင်ပါဘဲနှင့်ရသော ရခြင်းမျိုးသာဖြစ်၏။ ဤသည်မှာ လောဘအပေါ် အခြေခံ၍ ရခြင်းထက် အလောဘအပေါ် အခြေခံ၍ရခြင်းက ပို၍ ကြီးမားကြောင်း သာကေဖြစ်၏။ ပို၍ မြင့်မြတ်ကြောင်း အထောက်အထား ဖြစ်၏။

လောကကို တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးအောင် အားထုတ်ရာ၌ အမြင်ချင်း တူဖို့လည်း လိုအပ်၏။ အကျင့်ချင်းတူဖို့လည်း လိုအပ်၏။ အမြင်ချင်းတူပါမှ အကျင့်ချင်းတူပါမှ ဦးတည်ချက်ခြင်းတူအောင် အားထုတ်၍ရ၏။ အမြင်ချင်းတူမှုနှင့် အကျင့်ခြင်းတူမှုကို “ဒိဋ္ဌိသီလသမည” ဟူ၍ ပါဠိဝေါဟာရအားဖြင့်ခေါ်၏။ ဤ၌ ဒိဋ္ဌိဟူသည်မှာ ပညာမဂ္ဂင် ဖြစ်၏။ သီလဟူသည်မှာ သီလမဂ္ဂင်နှင့် သမာဓိမဂ္ဂင် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မည်သည့် လုပ်ငန်းကို လုပ်သည်ဖြစ်စေ၊ မဂ္ဂင် ရှစ်ပါးကို အခြေခံ၍လုပ်ပါက အမြင်ချင်းလည်း တူသည်သာ ဖြစ်၏။ အကျင့်ခြင်းလည်း တူသည်သာဖြစ်၏။ အမြင်ခြင်းလည်း တူပြီး အကျင့်ခြင်းလည်း တူပါက ဦးတည်ချက်ခြင်း မလွဲမသွေ တူလေတော့၏။ ဤ၌ ဦးတည်ချက် ဟူသည်ကား “ငါမှငါ” ဟူသော အတ္တစိတ်ကို ပယ်သတ်ရေးပင်ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် “ငါမှငါ” ဟူသော အတ္တစိတ်ကိုပယ်သတ်နိုင်သည်နှင့်အမျှကာမဂုဏ်ချမ်းသာကိုလည်း ရ၏။ ကာမဂုဏ်လွန်ချမ်းသာကိုလည်း ရ၏။ ကာမဂုဏ်ချမ်းသာ

ဟူသည်မှာ “ဝေဒယိတသုခ” ခံစားမှုချမ်းသာ ဖြစ်၏။ ကာမဂုဏ် လွန် ချမ်းသာ ဟူသည်မှာ “သန္တိသုခ” ငြိမ်းအေးမှု ချမ်းသာ ဖြစ်၏။ ငြိမ်းအေးမှုချမ်းသာ ဟူသည်မှာ နိဗ္ဗာန်ကို ရခြင်းပင်ဖြစ်၏။

ဒါနကို ပြုရာ၌ ဖြစ်စေ၊ သီလကို ဆောက်တည်ရာ၌ဖြစ်စေ ဘာဝနာကို ပွားများရာ၌ဖြစ်စေ ဘဝအမြင်ဟောင်းဖြင့် အားထုတ်၍ လည်း ရ၏။ ဘဝအမြင်သစ်ဖြင့် အားထုတ်၍လည်း ရ၏။ ဘဝ အမြင်ဟောင်းဖြင့် အားထုတ်ပါက ကာမဂုဏ်ချမ်းသာကိုသာ ရ၏။ ဘဝအမြင်သစ်ဖြင့် အားထုတ်ပါက ကာမဂုဏ်ချမ်းသာကိုလည်း ရ၏။ ကာမဂုဏ်လွန်ချမ်းသာကိုလည်း ရ၏။ ကာမဂုဏ်ချမ်းသာ၏ နောက်ကွယ်၌ သောကသည် ရှိ၏။ ကာမဂုဏ်လွန်ချမ်းသာ၏ နောက်ကွယ်၌ သောကသည်မရှိ။ ထို့ကြောင့် ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ တို့ကို အားထုတ်ရာ၌ ဘဝအမြင်သစ်ဖြင့် အားထုတ်အပ်ပါ၏။ ဤ ၌ ဒါနနှင့် ဘာဝနာတို့ကို သီလနှင့် ဆက်စပ်ပြီး သီလအကြောင်းကို ဖော်ပြမည် ဖြစ်ပါ၏။

ဓမ္မအင်အားစုနှင့်ငါးပါးသီလ

လောကကို တည်ငြိမ်အောင်လုပ်သည့် တရားစုလည်း ရှိ၏။ လောကကို မတည်ငြိမ်အောင်လုပ်သည့် တရားစုလည်း ရှိ၏။ လောကကို တည်ငြိမ်အောင် လုပ်သည့်တရားစုကို ဓမ္မဟုခေါ်၏။ လောကကို မတည်ငြိမ်အောင်လုပ်သည့်တရားစုကို အဓမ္မဟုခေါ်၏။ ထို့ကြောင့် ဓမ္မနှင့် အဓမ္မသည် လောက၌ ထာဝစဉ် ဆန့်ကျင်ကြ၏။ အချင်းချင်းဆန့်ကျင်နေသောကြောင့်ပင် လောကသည် ဖြစ်ပေါ်နေခြင်း ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်လေရာ လောကဟူသည် ဓမ္မနှင့် အဓမ္မတို့ စစ်ခင်းရာ စစ်မြေပြင် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် လောကသည် စစ်ခင်းရာ စစ်မြေပြင်မဟုတ်တော့လျှင် လောကဟူ၍လည်းမဟုတ်တော့။ လောက မဟုတ်တော့လျှင် လောကုတ္တရာသာ ဖြစ်လေ၏။ လောကုတ္တရာ၌ ပုဂ္ဂိုလ်လည်း မရှိ။ သတ္တဝါလည်း မရှိ။ စစ်ခင်းမှုလည်း မရှိ။ ထို့ကြောင့် လောကုတ္တရာနှင့် ပတ်သက်လျှင် အထူးဆိုဖွယ်မရှိ။

လောက၌သာ ပုဂ္ဂိုလ်လည်းရှိ၏။ သတ္တဝါလည်း ရှိ၏။ စစ်ခင်းမှုလည်း ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် လောကနှင့်ပတ်သက်လျှင် အထူးဆိုဖွယ်ရှိ၏။ အမှန်အားဖြင့် လောက၌ မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ် မည်သည့် သတ္တဝါ ဖြစ်ဖြစ် မိမိတို့၏ ဘဝကို တည်ငြိမ်စေချင်ကြသည်ချည်း ဖြစ်၏။ ဘဝတည်ငြိမ်ဖို့အတွက် လောကတည်ငြိမ်ဖို့လို၏။ လောက တည်ငြိမ်ဖို့အတွက် လောကစစ်မြေပြင်တွင် ဓမ္မအင်အားစုများ

က အဓမ္မအင်အားစုများအပေါ် အနိုင်ရဖို့ လို၏။ ဓမ္မအင်အားစုတွင် ငါးပါးသီလသည် အခြေခံအကျဆုံး ဖြစ်၏။ အကယ်၍သာ လူတို့ သည် ငါးပါးသီလကို လိုက်နာကျင့်ကြံမည်ဆိုလျှင် လောကသည် လည်း တည်ငြိမ်မည် ဖြစ်၏။ လူတို့၏ဘဝများသည်လည်း တည်ငြိမ်ကြမည် ဖြစ်၏။ ဤသဘောကို လူတိုင်းနားလည်ကြပါ၏။ နားလည်ကြပါသော်လည်း မလိုက်နာနိုင်သည်က ခက်၏။ မလိုက်နာနိုင်သည်မှာလည်း မလိုက်နာချင်၍ မလိုက်နာခြင်းကြောင့်မဟုတ်။ လိုက်နာချင်ပါလျက် မလိုက်နာနိုင်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်၏။ လိုက်နာချင်ပါလျက် မလိုက်နာနိုင်အောင် အဓမ္မ အင်အားစုက ဓမ္မအင်အားစုအပေါ် အသာစီးယူပြီး တိုက်ခိုက်ခြင်းသည်သာလျှင် အကြောင်းရင်း ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မိမိတို့၏ဘဝကို တကယ်တမ်း ငြိမ်းချမ်းစေလိုပါလျှင် ဤလောက၌ ဓမ္မအင်အားစုအပေါ် အဓမ္မအင်အားစုက အသာစီးယူပြီး မတိုက်ခိုက်ရလေအောင် အပ္ပမာဒတရားဖြင့် အမြဲတမ်း စောင့်ကြည့်အပ်၏။

အပ္ပမာဒတရားဖြင့် စောင့်ကြည့်နိုင်သည်နှင့်အမျှ ဓမ္မအင်အားစုအပေါ် အဓမ္မအင်အားစုက အသာစီးမရဘဲ ဓမ္မအင်အားစုကသာ အဓမ္မအင်အားစုအပေါ် အသာစီးရမည် ဖြစ်၏။ ဓမ္မအင်အားစုက အဓမ္မအင်အားစုအပေါ် အသာစီးရခြင်းတွင် ငါးပါးသီလ စောင့်ထိန်းမှုသည် ပဓာနအကျဆုံး ဖြစ်၏။ ငါးပါးသီလ စောင့်ထိန်းခြင်းကိုပင် သီလစင်ကြယ်ခြင်း “သီလဝိသုဒ္ဓိ” ဟူ၍ဆိုရ၏။ အမှန်အားဖြင့်သီလစင်ကြယ်ဘဲနှင့်စိတ်စင်ကြယ်မှု “စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ” မဖြစ်ကောင်း၊ စိတ်စင်ကြယ်ဘဲနှင့်လည်း ဉာဏ်အမြင်စင်ကြယ်မှု “ဉာဏ ဒဿန

ဝိသုဒ္ဓိ” ဟူ၍လည်း မဖြစ်ကောင်းချေ။ ဉာဏ်အမြင်စင်ကြယ်မှု မရှိပါကလည်း မိမိတို့၏ဘဝကို တကယ်တမ်း ငြိမ်းချမ်းအောင် ထိန်းသိမ်း၍မရ၊ ထို့ကြောင့် မိမိတို့၏ ဘဝကို ငြိမ်းချမ်းစေလိုပါလျှင် ဓမ္မအင်အားစုတွင် အခြေခံအကျဆုံးဖြစ်သော ငါးပါးသီလကို စောင့်ထိန်းအပ်၏။ သီလကို လုံခြုံအောင် စောင့်ထိန်းနိုင်သဖြင့် သီလရှိလာသည်နှင့်အမျှ သီလရှိသူ၏ တောင့်တမှုဟူသမျှသည် ပြည့်စုံ၏ဟူ၍ ကျမ်းဂန်တို့၌ လာရှိပါ၏။ ထို့ကြောင့် မိမိတို့၏တောင့်တမှုများကို တကယ်တမ်းပြည့်စုံစေလိုလျှင် သီလရှိအောင် အားထုတ်ရ၏။ လူတို့အနေဖြင့် တောင့်တခြင်းဟူသည်မှာလည်း မိမိတို့၏ဘဝကို ငြိမ်းချမ်းစေလိုခြင်း၌ မြစ်ဖျားခံ၏။ လူ့ဘဝသက်တမ်းဟူသည်မှာ သံသရာသက်တမ်းနှင့် စာလိုက်လျှင် ဘာမျှ ကြာလှသည်မဟုတ်။ ရေပွက်ပမာ ခဏတာမျှသာ ဖြစ်၏။ ရေပွက်ပမာ ခဏတာမျှသာ ကြာသောကာလအတွင်း၌ပင် ငြိမ်းချမ်းစွာမနေရဘူး ဆိုပါက လူ့ဘဝဟူသည် ဘာမျှအဓိပ္ပာယ်ရှိတော့မည်မဟုတ်။ အမှန်အားဖြင့် လူ့ဘဝ၏ အဓိပ္ပာယ်ဟူသည် ကောင်းကောင်းစား၍ ကောင်းကောင်းဝတ်ခြင်း မဟုတ်။ ငြိမ်းချမ်းစွာ နေရခြင်းသာ ဖြစ်၏။ သူတော်စင်တို့သည် ဘဝ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ငြိမ်းချမ်းစွာနေခြင်းဖြင့် သက်သေပြခဲ့ကြ၏။

ငြိမ်းချမ်းစွာနေနိုင်ရန်အားထုတ်ခြင်းဟူသည်မှာပျင်းရိခြင်းမဟုတ်။ ပျင်းရိခြင်းဟူသည်မှာ မိမိ၏ခန္ဓာကိုယ် ပင်ပန်းမည် စိုးခြင်း ဖြစ်၏။ ယင်းကို “ဘဝနိကန္တိက” ဟူ၍ ခေါ်၏။ ဘဝနိကန္တိက၏ အနက်မှာ မိမိ၏ဘဝကို မြတ်နိုးတွယ်တာနေခြင်း ဖြစ်၏။ အဘိ

ဓမ္မာ တရားကိုယ်အားဖြင့် တဏှာ ပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် ဘဝ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို တဏှာဖြင့် မဖော်မိအောင် ကြီးစွာ သတိထားရ၏။

ငြိမ်းချမ်းစွာ နေနိုင်အောင် အားထုတ်ခြင်းဖြင့် ဘဝ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ဖော်ရာတွင် ဘဝကို ကိုးကွယ်စရာ အဖြစ်ဖြင့် ကိုးကွယ် ရမည်မဟုတ်။ အသုံးချစရာအဖြစ်ဖြင့် အသုံးချရမည် ဖြစ်၏။ အသုံး ချစရာအဖြစ်ဖြင့် အသုံးချရာတွင်လည်း မိမိ၏ အကျိုးစီးပွားအတွက် ပဓာန မဟုတ်။ လောက၏ အကျိုးစီးပွားအတွက်သာ ပဓာနဖြစ်၏။ တိုက်ပွဲကို အောင်နိုင်လိုလျှင် လက်နက်ကို ကောင်းသည်ထက် ကောင်းအောင် အားထုတ်ရသကဲ့သို့ ဓမ္မက အဓမ္မအပေါ်အောင်နိုင် လိုပါလျှင် မိမိတို့၏ဘဝကို ခိုင်မာသည်ထက်ခိုင်မာအောင် အား ထုတ်ရ၏။ ဘဝကို ခိုင်မာအောင်အားထုတ်ရခြင်းဟူသည်မှာ ငါးပါး သီလကို စောင့်ထိန်းခြင်း ဖြစ်၏။ ငါးပါးသီလကို စောင့်ထိန်းခြင်း သည် အခြေခံအကျဆုံးအနေဖြင့် ဘဝကိုခိုင်မာအောင်တည်ဆောက် ခြင်း ဖြစ်၏။ ထိုထက်ပို၍ စောင့်ထိန်းနိုင်က ပို၍ ကောင်း၏။

ငါးပါးသီလတွင် ပထမဆုံးသီလမှာ သူတစ်ပါးအသက်ကို သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း ဖြစ်၏။ ယင်းကို ပါဠိဝေါဟာရအားဖြင့် “ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏီ” ဟူ၍ဆို၏။ ဤ သီလံသိက္ခာပုဒ်အရ သူတစ်ပါးအသက်ကိုသတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်လိုက်လျှင် ပထမသီလ သည် လုံခြုံပါ၏။ သို့ရာတွင် ဘဝငြိမ်းချမ်းရေးအတွက်နှင့် လောက ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် ဓမ္မအင်အားစုများက အဓမ္မအင်အားစုများ အပေါ် အသာစီးရအောင် ဆောင်ရွက်ရာ၌မူ ပါဏာတိပါတာ ဝေရ မဏီသိက္ခာပုဒ်၏ အနက်ကို ပို၍ ကျယ်အောင် ချဲ့၍ ယူအပ်၏။

ပုဒ်တစ်ပုဒ်၏ အနက်ကို အကျယ်ချဲ့၍ ယူခြင်းကို နေတ္တိကျမ်း၌ အာဝတ္တဟာရ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပရိဝတ္တနဟာရ ဟူ၍ လည်းကောင်း ဆို၏။ နိရုတ္တိနည်း၌ အတ္တာတိဿယ ဟူ၍ ဆို၏။ ပိဋကတ်၌ နေယျတ္ထဟူ၍ ဆို၏။

ထိုစာဖတ်နည်းများအရ သူတစ်ပါး၏အသက်ကို သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း ဟူရာ၌ သူတစ်ပါး၏ အသက်ကို ရှည်အောင် အားထုတ်ခြင်းကိုလည်း ရအပ်၏။ သူတစ်ပါး အသက်ကို သတ်ခွင့် ကြံ့ပါလျက် မသတ်ခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ သူတစ်ပါးအသက်ကို ရှည်အောင် အားထုတ်ခြင်းသည် လည်းကောင်း ချစ်ခြင်းနှင့် သနားကြင်နာခြင်းတို့အပေါ်၌ တည်၏။ ချစ်ခြင်းနှင့် သနားကြင်နာခြင်း ဟူသည်မှာ ပါဠိဝေါဟာရအားဖြင့် မေတ္တာနှင့်ကရုဏာ ဖြစ်၏။ မေတ္တာနှင့်ကရုဏာကို ဗြဟ္မစိုရ်တရားဟူ၍ဆို၏။ ဗြဟ္မစိုရ် ဟူသည်မှာ ဗြဟ္မာတို့ ကျင့်သောအကျင့်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် လောက အပေါ် တကယ်တမ်း ချစ်တတ်ကြင်နာတတ်သောစိတ်ကို ထားနိုင်မည် ဆိုပါလျှင် လူစစ်စစ်က ဗြဟ္မာဖြစ်နိုင်ပါ၏။ ယင်းကို ပြောင်းပြန် ပြုသောအားဖြင့် လောကအပေါ် တကယ်တမ်းရက်စက်သောစိတ်ကို ထားပါလျှင် လူစစ်စစ်က တိရစ္ဆာန် ဖြစ်နိုင်၏။ အမှန်အားဖြင့် လူဟူသည် မည်သူမဆို ဗြဟ္မာသာ ဖြစ်ချင်၏။ တိရစ္ဆာန် မဖြစ်ချင်၊ ဗြဟ္မာ ဖြစ်ချင်ပါလျက် တိရစ္ဆာန် ဖြစ်နေရခြင်းမှာ သီလမစောင့်ထိန်းသောကြောင့်ဖြစ်၏။

သီလကို စောင့်ထိန်းသောအခါ ငါးပါးသီလတွင် ပထမ သိက္ခာပုဒ်အရ သူတစ်ပါး၏ အသက်ကို သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ရာ

၌ သတ်ချင်စိတ် မပေါ်သဖြင့် ရှောင်ကြဉ်ခြင်းသည်လည်း ရှိ၏။
 ယင်းရှောင်ကြဉ်ခြင်းမျိုးကို “သမာဒါနဝိရတီ” ဟူ၍လည်းကောင်း၊
 အဝေးမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း “အာရတီ” ဟူ၍ လည်းကောင်း ဆို၏။
 တကယ်တမ်း သတ်ချင်စိတ်ပေါ်ပါလျက် မသတ်မိအောင်ရှောင်ကြဉ်
 ခြင်းသည်လည်းရှိ၏။ ယင်းရှောင်ကြဉ်ခြင်းမျိုးကို “သမ္ပတ္တ ဝိရတီ”
 ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အထူးအားဖြင့် ရှောင်ကြဉ်ခြင်း “ဝိရတီ” ဟူ၍
 လည်းကောင်း ဆို၏။ ထိုရှောင်ကြဉ်ခြင်း နှစ်မျိုးတွင် သတ်ချင်စိတ်
 မရှိ၍ မသတ်မိအောင် ရှောင်ကြဉ်ခြင်းထက် သတ်ချင်စိတ်ရှိပါလျက်
 မသတ်မိအောင် ရှောင်ကြဉ်ခြင်းက ပို၍ ခက်ခဲ၏။ ခြင်္သေ့ အကိုက်မခံရ
 သေးမီက ခြင်္သေ့ကို မသတ်မိအောင် ရှောင်ကြဉ်ရသည်မှာ လွယ်ကူပါ
 သော်လည်း ခြင်္သေ့အကိုက်ခံရစဉ် ခြင်္သေ့ကို မသတ်မိအောင် ရှောင်ကြဉ်ရ
 သည်မှာ မလွယ်ကူချေ။ ထို့ကြောင့် သိက္ခာပုဒ် များကို စောင့်ထိန်း
 နိုင်ရေးအတွက် အလေ့အကျင့်လုပ်ဖို့ များစွာ လို၏။ အလေ့အကျင့်
 ရသောအခါ သူတစ်ပါးအသက်ကို သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ရလွယ်
 ၏။ နောက်ဆုံး မသတ်မိသည်အထိ ရှောင်ကြဉ်နိုင်လာ၏။

လူဟူသည်မှာ မိမိတစ်ယောက်တည်း နေသည်မဟုတ်။
 မိသားစုနှင့်နေ၏။ လူမျိုးနှင့်နေ၏။ နိုင်ငံနှင့်နေ၏။ ထို့ကြောင့်
 မိမိကိုယ်ကို မိမိက ချစ်၏။ မိမိ၏ မိသားစုကို မိမိက ချစ်၏။
 မိမိ၏လူမျိုးကို မိမိက ချစ်၏။ မိမိ၏နိုင်ငံကို မိမိက ချစ်၏။ တစ်ခါ
 တစ်ရံ မိမိ၏နိုင်ငံကို အခြားနိုင်ငံများက စော်ကားလာနိုင်၏။ မိမိ၏
 လူမျိုးကို အခြားလူမျိုးများက စော်ကားလာနိုင်၏။ မိမိ၏မိသားစု
 ကို အခြားမိသားစုများက စော်ကားလာနိုင်၏။ မိမိကိုယ်ကို အခြား

သူ များက စော်ကားလာနိုင်၏။ ထိုအခါမျိုးတွင် သူတစ်ပါးအသက်ကို ရှောင်ကြဉ်ခြင်း သိက္ခာပုဒ်ကို စောင့်ထိန်းရန် အခက်အခဲ တွေ့လာနိုင်၏။ ဤနေရာတွင် ဓမ္မနှင့် အဓမ္မသည် များစွာ အရေးကြီး၏။ လူဟူသည် လူ့တာဝန်အနေဖြင့် ဓမ္မဘက်မှ ရပ်တည်ရမည် ဖြစ်၏။ ရပ်တည်ရန် ရဲဝံ့ရမည် ဖြစ်၏။ ထိုသို့ ဓမ္မဘက်မှ ရပ်တည်ရာတွင် “အနစ်နာခံမှု” သည် များစွာ အရေးကြီး၏။ လုပ်ငန်းဟူသမျှ၌ အနစ်နာခံမှု ရှိမှ အောင်မြင်မည်။

လုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်ရာတွင် မည်သည့် လုပ်ငန်းများကို လုပ်သည်ဖြစ်စေ လူတွင် အခြေခံအားဖြင့် အရည်အချင်း သုံးရပ် ရှိဖို့ လို၏။ ပထမအရည်အချင်းမှာ ပတ်ဝန်းကျင်၏ ဂယက်ကြောင့် မတုန်လှုပ်ခြင်းဖြစ်၏။ မည်သည့် လုပ်ငန်းကို လုပ်လုပ် ပတ်ဝန်းကျင်မှ ကောင်းသော ဂယက်လည်း ရိုက်ခတ်နိုင်၏။ မကောင်းသော ဂယက်လည်း ရိုက်ခတ်နိုင်၏။ မည်သို့ပင်ရိုက်ရိုက် ရိုက်ခတ်သော ဂယက်ကြောင့် တုန်လှုပ်နေလျှင် မိမိ၏လုပ်ငန်း နှောင့်နှေးသွားမည် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ပတ်ဝန်းကျင်မှ ရိုက်ခတ်လာသော ဂယက်ကြောင့် မတုန်လှုပ်ခြင်းသည် ပထမအရည်အချင်း ဖြစ်၏။ ယင်းကို ပါဠိဝေါဟာရအားဖြင့် “ခန္တီ” ဟူ၍ ဆိုရ၏။ နောက် ဒုတိယ အရည်အချင်းမှာ ရည်မှန်းချက်ကို မျက်ခြည်ပြတ်မခံခြင်းဖြစ်၏။ ပတ်ဝန်းကျင်မှ ရိုက်ခတ်လာသော ကောင်းကောင်းဆိုးဆိုး ဂယက်များကြောင့် အဓမ္မအပေါ် ဓမ္မက အောင်နိုင်ရေး ဟူသော မိမိ၏ ရည်မှန်းချက် ပျောက်သွားမည်ဆိုပါလျှင် မိမိ၏ပန်းတိုင် ပျောက်သွားမည် ဆိုပါလျှင် မိမိ၏လုပ်ငန်းသည် တလွဲတချော် ဖြစ်သွားနိုင်၏။ ထို

ကြောင့် မည်သို့သော အဟန့်အတားများနှင့် တွေ့ကြုံရသည်ဖြစ်စေ မိမိ၏ရည်မှန်းချက်ကို မျက်ချည်ပြတ် မခံခြင်းသည် ဒုတိယ အရည်အချင်းဖြစ်၏။ ယင်းကို ပါဠိဝေါဟာရအားဖြင့် “ဥပေက္ခာ” ဟူ၍ ဆို၏။ ဥပေက္ခာကို လျစ်လျူရှုခြင်း ဟူ၍ မြန်မာပြန်ကြ၏။ တတိယ အရည်အချင်းမှာ အနစ်နာခံခြင်း ဖြစ်၏။ လူဟူသည် မူလဗီဇ စိတ်ဓာတ်အရ အသာစံခြင်းနှင့် အနာခံခြင်းနှစ်မျိုးတွင် အသာစံခြင်း၌သာ နှစ်သက်တတ်၏။ အနာခံခြင်း၌ မနှစ်သက်တတ်။ အမှန်အားဖြင့် အသာစံခြင်းဟူသည် ရယူသိမ်းပိုက်ခြင်း သဘောကို ဆောင်၍အနာခံခြင်းဟူသည် စွန့်လွှတ်ခြင်းသဘောကို ဆောင်၏။ ထို့ကြောင့် အသာစံခြင်း သဘောကို လောဘအုပ်စု၌ ထည့်အပ်၏။ အနာခံခြင်းသဘောကို အလောဘအုပ်စု၌ ထည့်အပ်၏။ လောဘအုပ်စု၌ နှစ်သက်သူမှာ မြင့်မြတ်သူမဟုတ်။ အလောဘအုပ်စု၌ နှစ်သက်သူမှသာ မြင့်မြတ်သူဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မြင့်မြတ်သော လူအနေဖြင့် လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် အနစ်နာခံခြင်းသည် တတိယအရည်အချင်း ဖြစ်၏။ ယင်းကို ပါဠိဝေါဟာရအားဖြင့် “နေက္ခမ္မ” ဟူ၍ ဆို၏။

နေက္ခမ္မ ၏အနက်မှာ တဏှာလောဘမှ ထွက်မြောက်ခြင်း ဟူ၍ ဖြစ်၏။ လောဘတဏှာမှ ထွက်မြောက်လျှင် ရယူသိမ်းပိုက်ခြင်း၌ မပျော်မွေ့ဘဲ စွန့်လွှတ်ရခြင်း၌သာ မွေ့လျော်၏။ အမှန်အားဖြင့် တဏှာမှ ထွက်မြောက်သူအတွက် ကာမဂုဏ်တော၌ နေသော်လည်း ကာမဂုဏ်တို့ဖြင့် လိမ်းကျံခြင်း မရှိ။ ရွံ့ညွှန်တော၌ ပေါက်သော ကြာပန်းသဖွယ် ဖြစ်၏။ ယင်းကိုပင် ကာမဂုဏ်မှ ထွက်

မြောက်ခြင်း ဟူ၍ဆို၏။ စွန့်လွှတ်ခြင်း တရားကိုယ်မှာ အလောဘ ဖြစ်၏။ ဗုဒ္ဓအဘိဓမ္မာအရ အလောဘ ဖြစ်လျှင် အဒေါသသည် မလွဲ မသွေ ပါဝင်လေ၏။ အဒေါသ ဟူသည် ချစ်ခြင်းမေတ္တာဖြစ်၏။ သားသမီးများအပေါ် ချစ်မြတ်နိုးကြသော မိဘများသည် ချစ်ခြင်း မေတ္တာကြောင့် သားသမီးများနှင့် ပတ်သက်လာလျှင် အသာစံသည့် ဘက်မှမနေဘဲ အမြဲတမ်းအနာခံသည့်ဘက်မှသာနေ၏။ ထို့ကြောင့် လောကအပေါ်တကယ်တမ်းချစ်မြတ်နိုးပါသည်ဆိုလျှင် တကယ် တမ်းကြင်နာပါသည်ဆိုလျှင် မိမိ ချစ်သော လောကအတွက် မိမိ ကြင်နာသောလောကအတွက် အနစ်နာ မခံနိုင်စရာ ဘာမျှအကြောင်း မရှိ။ ထို့ကြောင့် လောကအပေါ် တကယ်တမ်း အနစ်နာခံချင်စိတ် ကို မွေးမြူချင်ပါသည်ဆိုလျှင် ပထမဦးစွာ ချစ်တတ်သောစိတ်ကို မွေးဖို့လိုပါ၏။ ကြင်နာတတ်သော စိတ်ကို မွေးဖို့လိုပါ၏။ ထိုအခါ အနစ်နာခံချင်စိတ်သည် အသင်္ခါရိက အနေဖြင့် သူ့အလိုလို ဖြစ်ပေါ် လာမည် ဖြစ်၏။

အသာစံခြင်းနှင့် အနာခံခြင်းနှစ်မျိုးတွင် မိဘနှင့် သားသမီး တို့၏ ဆက်ဆံရေးကို နှလုံးမူ၍ အနာခံခြင်း သဘောကို နားလည် အပ်၏။ မိဘတို့သည် သားသမီးနှင့် ပတ်သက်လာလျှင် လုပ်ငန်း၌ လည်း အနစ်နာခံ၏။ လုပ်ငန်းမှ ထွက်ပေါ်လာသောအကျိုးကို ခံစားခြင်း၌ လည်း အနစ်နာခံ၏။ ဤသို့ အနစ်နာခံခြင်းမှာ သား သမီးများအပေါ် ထားရှိသော မိဘတို့၏ စေတနာ မိဘတို့၏မေတ္တာ မိဘတို့၏ကရုဏာကြောင့် ဖြစ်၏။ ဤသည်မှာ အနာခံခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ထင်ရှားသော ပြယုဂ်ဖြစ်၏။ ဤလောက၌ မြင့်မြတ်

သော လုပ်ငန်းများအတွက် စည်းစိမ်ဥစ္စာကို စွန့်၍ ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်လက် အင်္ဂါကိုစွန့်၍ ဖြစ်စေ အနစ်နာခံသူများ ရှိကြပါ၏။ သို့ရာတွင် လုပ်ငန်းကြောင့် ရရှိလာသော အကျိုးတရားကို ခံစားရာ၌မူ အချို့သူတို့သည် အနာခံသည့်ဘက်၌ မနေတော့ဘဲ အသာခံသည့်ဘက်၌သာ နေတတ်လာကြ၏။ “ငါကအနစ်နာခံခဲ့သူ၊ ထို့ကြောင့် အကျိုးကို ခံစားရာ၌ငါသာ ခံစားထိုက်သည်” ဟု ယူမိတတ်၏။ ထိုအခါ သူတို့၏အနစ်နာခံခဲ့မှုသည် နေက္ခမ္မပါရမီမြောက်သော အနစ်နာခံမှုမျိုး မဟုတ်တော့။ စီးပွားရေးသမားတို့၏ အရင်းအနှီး မြှုပ်နှံမှု သဘောမျိုးသာ ဖြစ်လေတော့၏။

လူကိုလူလိုမြင်တတ်ခြင်းနှင့်ဓမ္မကြီးစိုးခြင်း

ငါးပါးသီလတွင် ပါဏာတိပါတ သိက္ခာပုဒ်သည် အစဆုံး ဖြစ်၏။ ပါဏာတိပါတ ဟူသည် တိုက်ရိုက်အနက်အားဖြင့် သူ တစ်ပါး၏ အသက်ကို သတ်ခြင်း ဖြစ်၏။ သွယ်ဝိုက်အနက်အားဖြင့် ဆိုရလျှင် သူတစ်ပါးကို နစ်နာအောင် ပြုခြင်းသည်လည်း ပါဏာတိ ပါတ သိက္ခာပုဒ်၏ အနက်၌ ပါဝင်သည်ပင် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ပါဏာတိပါတ သိက္ခာပုဒ်ကို မကျူးလွန်မိအောင် ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ရာ၌ သူတစ်ပါးအသက်ကို မသတ်မိအောင် ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ရသည့်အပြင် သူတစ်ပါးကို မနစ်နာအောင်လည်း ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ရ၏။ သို့မှသာ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာပိုင်း၌ ပါဏာတိ ပါတ သိက္ခာပုဒ်၏ မူရင်းရည်ရွယ်ချက်သည် ပို၍ ပြည့်စုံမည် ဖြစ် ၏။ ပါဏာတိပါတ သိက္ခာပုဒ်၏ အနက်သည် ပို၍ ပို၍ ပြည့်စုံလေ ပို၍ပို၍ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာမြင့်မားလေဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ပါဏာတိ ပါတသိက္ခာပုဒ်၏အနက်ကို အောက်သို့ သက်၍ သက်၍လည်း ယူ ရ၏။ အထက်သို့ တက်၍ တက်၍လည်း ယူရ၏။ အလျော် အား ဖြင့်လည်း ယူရ၏။ ဆန့်ကျင်ဘက်အားဖြင့်လည်း ယူရ၏။ ဤသို့ ယူခြင်းမှာ နေတ္တိကျမ်းလာ စာဖတ်နည်း၏အရ ယူခြင်းဖြစ်၏။

လူဟူသည်မှာ မိမိတစ်ယောက်တည်းနေ၍ရသည်မဟုတ်။ ပတ်ဝန်းကျင်၌ နေမှ ရသူ ဖြစ်၏။ မိမိ၏ အိမ်တွင်း၌ပင် မိမိအပြင် အခြားအိမ်သူအိမ်သားများရှိကြသေး၏။ ထို့ကြောင့် မိမိ အနေဖြင့် အခြားသော အိမ်သူအိမ်သားများအပေါ် စိတ် မချမ်း မသာ မဖြစ်ရ လေအောင် ဆက်ဆံဖို့လို၏။ အကယ်၍ မိမိ၏အိမ်သူအိမ်သားများ အပေါ် စိတ်မချမ်းမသာ ဖြစ်သွားအောင် ဆက်ဆံမိမည် ဆိုပါလျှင် ဤသိက္ခာပုဒ်အရ မိမိ၏ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ ညစ်နွမ်း သွားနိုင်၏။ အလားတူပင် မိမိအိမ်၏ ပြင်ပ၌လည်း အခြားသူများ ရှိကြသေး၏။ ထို့ကြောင့် ထိုသူများနှင့်ဆက်ဆံရသောအခါ ထိုသူများ စိတ် မချမ်း မသာ ဖြစ်သွားရလေအောင် ဆက်ဆံဖို့လို၏။ အကယ်၍ ထိုသူ များ စိတ်မချမ်းမသာ ဖြစ်သွားအောင် ဆက်ဆံမိမည် ဆိုပါလျှင် ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ ရှုထောင့်အရ မိမိသည် လူညံ့သာ ဖြစ်၏။ မယဉ် ကျေးသူသာ ဖြစ်၏။

ငါးပါးသီလ ဆိုသည်မှာ အရိယာသူတော်စင်တို့ မြတ်နိုး သော သီလဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ငါးပါးသီလကို တကယ်တမ်း ပြည့် ဝသည့်ထက် ပြည့်ဝအောင်စောင့်ထိန်းသည်ဆိုပါလျှင် ထိုသို့ စောင့် ထိန်းသောသူကိုလည်း အရိယာသူတော်စင်တို့ကမြတ်နိုးမည်ပင်ဖြစ် ၏။ ပါဏာတိပါတ သိက္ခာပုဒ်သည် ငါးပါးသီလတွင် ပါဝင်သည် ဖြစ်လေရာ ပါဏာတိပါတ သိက္ခာပုဒ်ကို တကယ်တမ်း ပြည့်ပြည့် ဝဝ စောင့်ထိန်းလျှင်လည်း ထိုသူကို အရိယာသူတော်စင်တို့က မြတ် နိုးမည်ပင်ဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်လေရာမိမိအနေဖြင့် ပါဏာတိပါတသိက္ခာ ပုဒ်ကို တကယ်တမ်း ပြည့်ပြည့်ဝဝ စောင့်ထိန်းသည် မစောင့်ထိန်း

လူကိုလူလိုမြင်တတ်ခြင်းနှင့်ဓမ္မကြီးစိုးခြင်း

သည်ကို မိမိနှင့်ဆက်ဆံသူများက အဆုံးအဖြတ်ပေးကြမည်ဖြစ်၏။
မိမိနှင့်ဆက်ဆံသူများက မိမိနှင့် ဆက်ဆံရခြင်းကို မြတ်နိုးကြသည်
ဆိုပါလျှင် မိမိသည် ပါဏာတိပါတ သိက္ခာပုဒ်အရ မိမိ၏ကိုယ်ကျင့်
သိက္ခာကို ပြည့်ဝစွာ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်သူဖြစ်၏။ သို့မဟုတ်
ပါက မိမိသည် မိမိ၏ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာကို ပြည့်ဝစွာ စောင့်ရှောက်
သူ မဖြစ်သေး။

ပါဏာတိပါတ၏ တရားကိုယ်မှာ ဒေါသဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်
လျှင် ယင်း၏ဆန့်ကျင်ဘက်မှာ အဒေါသ ဖြစ်၏။ ဒေါသသည်
သူတစ်ပါးကို နစ်နာအောင်ပြုတတ်၏။ အဒေါသသည် သူတစ်ပါး
ကို စိတ်ချမ်းသာအောင် ပြုတတ်၏။ လူဟူသည်မှာ ဓမ္မတာအား
ဖြင့် အနိုင်ရချင်သည် ချည်းသာ ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် လူသည် မိမိနှင့်
ဆက်ဆံသူများအပေါ် အနိုင်ရလေအောင် ဒေါသကို အသုံးပြုသည်
လည်းရှိ၏။ အဒေါသကို အသုံးပြုသည်လည်းရှိ၏။ အဒေါသ ဟူ
သည်မှာ အဘိဓမ္မာတရားကိုယ်အားဖြင့် အသုံးပြုသောအမည်ဖြစ်၏။
လောကဝေါဟာရအားဖြင့်ဆိုလျှင် ယင်းကို မေတ္တာ ဟူ၍ ဆို၏။
ထိုကြောင့် သူတစ်ပါးအပေါ်အနိုင်ရအောင် အားထုတ်ရာတွင် ဒေါသ
ဖြင့်လည်း နိုင်အောင် အားထုတ်၍လည်း ရ၏။ မေတ္တာဖြင့်လည်း
နိုင်အောင် အားထုတ်၍လည်း ရ၏။ ဒေါသဖြင့် အနိုင်ရအောင် အား
ထုတ်ခြင်းကို အသူရာတို့က အသုံးပြု၏။ မေတ္တာဖြင့် အနိုင်ရအောင်
အားထုတ်ခြင်းကို သိကြားမင်းက အသုံးပြု၏။ ဒေသနာတော်အရ
ဆိုလျှင် ဒေါသဖြင့် အနိုင်ရခြင်းသည် အဓမ္မ၏ ပြယုဂ်ဖြစ်၏။
မေတ္တာဖြင့် အနိုင်ရခြင်းသည် ဓမ္မ၏ ပြယုဂ်ဖြစ်၏။ မြတ်စွာဘုရား

သည် အာဠာဝက ဘီလူးကိုလည်း နိုင်ခဲ့၏။ နာဠာဂီရိဆင်ကိုလည်း နိုင်ခဲ့၏။ ထိုသို့ နိုင်အောင်အားထုတ်ရာတွင် မြတ်စွာဘုရားသည် ဒေါသကိုမသုံး။ မေတ္တာကိုသာ သုံးတော်မူခဲ့၏။ အမှန်အားဖြင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ဒေါသကို ဝါသနာနှင့်တကွပယ်တော်မူပြီးဖြစ်ပါ၏။

ပါဏာတိပါတ သိက္ခာပုဒ်ကို လုံခြုံအောင် စောင့်ထိန်းမည် ဆိုပါလျှင် မေတ္တာရှိမှ ဖြစ်၏။ ကရုဏာရှိမှ ဖြစ်၏။ မုဒိတာရှိမှ ဖြစ်၏။ ဥပေက္ခာရှိမှ ဖြစ်၏။ အချုပ်အားဖြင့်ဆိုရလျှင် ဗြဟ္မစိုရ်တရားရှိမှ ဖြစ်၏။ ဗြဟ္မစိုရ်တရားဆိုသည်မှာ အထူးအဆန်းတော့မဟုတ်။ လူကို လူလို မြင်ခြင်းပင် ဖြစ်၏။ လူကို လူလိုမြင်အောင် ကြည့်တတ်ဖို့ဆိုသည်မှာ တကယ်တော့ လွယ်သည်မဟုတ်။ ကျင့်ယူမှ ဖြစ်၏။ လက်တွေ့အားဖြင့် ဆိုရလျှင် လူကို တွေ့မြင်သောအခါ လူဟုမမြင်ဘဲ ကုလား တရတ် ဟူ၍ လည်း မြင်တတ်၏။ သူဌေးဆင်းရဲသား ဟူ၍လည်း မြင်တတ်၏။ အရာရှိ ရုံးအကူဟူ၍လည်း မြင်တတ်၏။ အမှန်အားဖြင့် မိမိ၏ရှေ့မှောက်၌ လူစစ်စစ်ကြီး ရှိပါလျက်နှင့် လူကို လူဟူ၍ မမြင်ဘဲ လူမျိုးအလိုက် ခွဲခြား၍ မြင်ခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ အဆင့်အတန်းအလိုက် ခွဲခြား၍မြင်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ရာထူးဌာနန္တရအလိုက်ခွဲခြား၍ မြင်ခြင်းသည် လည်းကောင်း ကောင်းသောမြင်ခြင်းမဟုတ်။ မကောင်းသော မြင်ခြင်းသာ ဖြစ်၏။ လူကို လူအဖြစ်ဖြင့်မြင်မှသာ ကောင်းသောမြင်ခြင်းဖြစ်၏။ ကောင်းသောမြင်ခြင်း ဆိုသည်မှာလည်း လောကရှုထောင့်အရ ကောင်းသောမြင်ခြင်း ဖြစ်၏။ ဓမ္မရှုထောင့်အရ ကောင်းသော မြင်ခြင်းဆိုသည်မှာ လူကိုတွေ့လျှင် လူဟူ၍ပင် မမြင်ဘဲ ရုပ်နာမ် ဟူ၍

လူကိုလူလိုမြင်တတ်ခြင်းနှင့်ဓမ္မကြီးစိုးခြင်း

၂၉

သာ မြင်ခြင်း ဖြစ်၏။ လူကိုတွေ့လျှင် တရုတ် ကုလားစသည် အားဖြင့် လည်းကောင်း၊ သူဌေး ဆင်းရဲသား စသည် အားဖြင့် လည်းကောင်း မြင်ခြင်းသည် သာသနာပ ကာလ၌လည်း ရှိ၏။ သာသနာတွင်း ကာလ၌လည်း ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ထိုအမြင်မျိုးသည် ဘဝအမြင်ဟောင်းသာ ဖြစ်၏။ ဘဝအမြင်သစ်မဟုတ်။ ယင်းအမြင်မျိုးသည် ပပဉ္စအမြင်မျိုးသာ ဖြစ်၏။ ပပဉ္စ အမြင်မျိုး ဖြစ်လေသောကြောင့် ယင်းအမြင်မျိုးတွင် တဏှာ သဘောလည်းပါ၏။ မာန သဘောလည်း ပါ၏။ ဒိဋ္ဌိသဘောလည်း ပါ၏။

ပပဉ္စ ဟူသည်မှာ တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိ တို့၏ အမည်ဖြစ်၏။ တပ်မက်ခြင်းသည် တဏှာဖြစ်၏။ မောက်မာခြင်းသည် မာနဖြစ်၏။ အခိုင်အမာအဖြစ် ယူခြင်းသည် ဒိဋ္ဌိဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် ပပဉ္စ ဟူသည်မှာ လောက၏ အတွင်းသရုပ် ဖြစ်၏။ သုံးဆယ့်တစ်ဘုံသည် လောက၏ အပြင်ပုံသဏ္ဌာန် ဖြစ်၏။ လူကို လူအဖြစ်မြင်ခြင်းသည် သာသနာပ သာသနာတွင်း နှစ်မျိုးလုံး၌ ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ထိုအမြင်မျိုးသည်လည်း ဘဝအမြင်ဟောင်းသာ ဖြစ်၏။ ဘဝအမြင်သစ် မဟုတ်သေး။ လူကို ရုပ်နာမ်အဖြစ်မြင်မှသာ ဘဝအမြင်သစ် ဖြစ်၏။ ထိုအမြင်မျိုးသည် သာသနာပ၌မရှိဘဲ သာသနာတွင်း၌သာ ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် လူကို လူဟု မမြင်ဘဲ ရုပ်နာမ် အဖြစ် မြင်ခြင်းသည် ဘဝအမြင်သစ် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုရခြင်း ဖြစ်၏။ လူကို လူအဖြစ် မြင်ခြင်းသည် ဗြဟ္မစိုရ်အမြင် မည်၏။ လူကို ရုပ် နာမ်အဖြစ် မြင်ခြင်းသည် ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိအမြင် မည်၏။

သာသနာတွင်း၌ ပါဏာတိပါတသိက္ခာပုဒ်ကို လုံခြုံအောင်

စောင့်ထိန်းရာ၌ သီလအဆင့်မှ အဓိသီလအဆင့်သို့ တိုင်အောင် စောင့်ထိန်းရ၏။ သီလအဆင့်သာ စောင့်ထိန်းပါက သံသရာတွင်း ချမ်းသာကိုသာပေးနိုင်၏။ အဓိသီလအဆင့်သို့ ရောက်အောင် စောင့်ထိန်းမှသာ သံသရာလွန်ချမ်းသာကိုလည်း ပေးနိုင်၏။ သံသရာတွင်း ချမ်းသာကိုလည်း ပေးနိုင်၏။ ချမ်းသာနှစ်မျိုးလုံးကို ပေးနိုင်၏။ ပါဏာတိပါတသိက္ခာပုဒ်ကို အဓိသီလအဆင့်သို့ ရောက်အောင် စောင့်ထိန်းမည်ဆိုလျှင် ပါရမီသဘောပါဖို့ လို၏။ ပါရမီသဘော ဟူသည်မှာ အနစ်နာခံသည့်ဘက်မှနေနိုင်အောင် ကြိုးစားခြင်း ဖြစ်၏။ အနစ်နာခံသည့်ဘက်မှ နေနိုင်ခြင်းဟူသည် လူသာမန်တို့ လုပ်နိုင်သော အလုပ်မျိုးမဟုတ်။ တကယ်တမ်းမြင့်မြတ်သူများသာ လုပ်နိုင်သော အလုပ်မျိုး ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်လည်း ပါရမီဟူ၍ ဆိုခြင်း ဖြစ်၏။ ပါရမီ၏အနက်မှာလည်း မြင့်မြတ်သူတို့၏အလုပ် ဟူ၍ ဖြစ်၏။ ပါဏာတိပါတသိက္ခာပုဒ်ကို စောင့်ထိန်းရာ၌ ပါရမီ သဘော ပါဝင်သည်နှင့် ဝတ်ပြိုင်နက် ယင်းသီလသည် အရိယသစ္စာကို သိဖို့ အတွက် အားကြီးသော အကြောင်း ဖြစ်လာ၏။ အားကြီးသော အကြောင်းကို ဥပနိဿယ ဟူ၍ဆို၏။

မြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော် သုမေဓာရှင်ရသေ့သည် ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရားထံတော်၌ ဘုရားဖြစ်ရန် ဆုတောင်းတော်မူခဲ့၏။ ဤသည်မှာပိဋကတ်တော်များ၌ ဖော်ပြသောတို့ကိုရိုက်အနက် ဖြစ်၏။ ယင်းအနက်ကို ဆန့်၍ကြည့်လျှင် သုမေဓာရှင်ရသေ့ သည် ကိလေသာများကို ဝါသနာနှင့်တကွ ပယ်နိုင်သော အရဟတ္တ မဂ် ဉာဏ်တော်ကိုလည်း ရလို၏။ အလုံးစုံကို သိတော်မူနိုင်သော

လူကိုလူလိုမြင်တတ်ခြင်းနှင့်ဓမ္မကြီးစိုးခြင်း

၃၁

သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကိုလည်း ရလို၏။ ဤနှစ်မျိုးသည် သာလျှင် အလောင်းတော် သုမေဓာရှင်ရသေ့တောင်းသော ဆုဖြစ်၏။ အခြား ဆုများကို သုမေဓာရှင်ရသေ့မတောင်းခဲ့။

လောကတွင် အသာခံခြင်းနှင့်အနာခံခြင်းဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိ လေရာ အနာခံခြင်းဟူသည်မှာ လွယ်ကူသောအလုပ်မဟုတ်။ လော ဘ အမှူးပြုသော ကိလေသာများကို ပါးအောင်ကျင့်နိုင်မှ ဖြစ်၏။ ကိလေသာ ပါးလာသည်နှင့်အမျှ အနာခံခြင်းသည် ပွားလာမည် ဖြစ်၏။ ကိလေသာများ အကုန်အစင် ချုပ်ငြိမ်းသွားလျှင်ကား အနာ ခံခြင်းဟူသည် အပြည့်အစုံ ဖြစ်လာမည် ဖြစ်၏။ ဝါသနာနှင့်တကွ ကိလေသာများကို ပယ်သတ်နိုင်ပါမူ လောကတွင် အနှိုင်းမဲ့ အနစ်နာ ခံနိုင်သူ ဖြစ်လာ၏။ ထို့ကြောင့် ဝါသနာနှင့်တကွ ကိလေသာများကို ပယ်သတ်နိုင်သော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်တော်ကိုရခြင်းဟူသည်မှာ လောကတွင် အနှိုင်းမဲ့ အနစ်နာခံနိုင်ခြင်းပင် ဖြစ်၏။ ဝေါဟာရခြင်း သာခြားနား၏။ အနက်ခြင်းကား အတူတူပင် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အလောင်းတော် သုမေဓာရှင်ရသေ့ ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရားထံတော်၌ ဘုရားဖြစ်ရန် အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်တော်ကိုတောင်းခြင်း ဟူသည်မှာ လောကတွင် အနှိုင်းမဲ့ အနစ်နာခံနိုင်သူဘဝကို တောင်းခြင်းပင် ဖြစ် ၏။ သုမေဓာရှင်ရသေ့သည် ဗောဓိမဏ္ဍိုင်၌ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်တော် ကို ရတော်မူသောအခါ သူ၏သန္တာန်၌ ကိန်းနေသော ကိလေသာ ဟူသမျှကို ဝါသနာနှင့်တကွ ပယ်သတ်လိုက်နိုင်သောကြောင့် သူ သည် လောကတွင် အနှိုင်းမဲ့ အနစ်နာခံနိုင်သူ ဖြစ်လာလေ၏။

သုမေဓာရှင်ရသေ့သည် လောကတွင် အနစ်နာခံနိုင်ရုံမျှနှင့်

ကျေနပ်သူမဟုတ်။ သူတစ်ပါးအကျိုးကို အဆောင်ရွက်နိုင်ဆုံး လည်းဖြစ်လိုသေး၏။ အမှန်အားဖြင့် အနစ်နာခံဖို့အပြင် သူတစ်ပါး အကျိုးကို ဆောင်ရွက်ဖို့လည်းလိုသေး၏။ သူတစ်ပါး၏ အကျိုးကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် အသိဉာဏ်ထက်လေ ပို၍ဆောင်ရွက်နိုင်လေဖြစ် ၏။ ထို့ကြောင့် သုမေဓာရှင်ရသေ့သည် ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရား၏ ထံတော်၌ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကိုရရှိရန် ဆုတောင်းခြင်း ဖြစ်၏။ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကိုရပါမှ လောကတွင် သူတစ်ပါး၏ အကျိုး ကို အနှိုင်းမဲ့ဆောင်ရွက်နိုင်သူဖြစ်မည်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်ကိုရခြင်း ဟူသည်မှာ လောကတွင် သူတစ်ပါး၏အကျိုး ကို အနှိုင်းမဲ့ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း ဖြစ်ပါ၏။

အလောင်းတော် သုမေဓာရှင်ရသေ့သည် ဘုရား ဖြစ်တော် မူသောအခါလူနတ်ဗြဟ္မာသတ္တဝါအပေါင်းတို့၏ဆရာဖြစ်လာ၏။ ထိုအခါ “သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ” ဟူသော ဂုဏ်တော်ကို ရတော်မူ၏။ သို့ဖြစ်လေရာ မြတ်စွာဘုရား၏ ဘဝကျင့်စဉ်ကို လေ့လာခြင်း အား ဖြင့် လောကတွင် အရေးအကြီးဆုံးနှင့် အတောင့်တ ထိုက်ဆုံးမှာ အနစ်နာခံခြင်းနှင့် သူတစ်ပါး၏အကျိုးကိုဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်၏။ တကယ်တမ်းအနစ်နာခံပြီး တကယ်တမ်း သူတစ်ပါး၏အကျိုးကို ဆောင်ရွက်မည်ဆိုပါလျှင် အခြား အခြားသော အကျိုးတရားများကို အထူး တောင့်တဖို့မလို။ သူ့အလိုအလျောက် “ခြေပေါက်” ၍ လာ ကြမည် ဖြစ်၏။ ယုံမှားဖွယ်မရှိ။ မြတ်စွာဘုရား၏ ဖြစ်တော်စဉ်က သက်သေခံပါ၏။ ယင်းတို့နောက် မလိုက်ပါဖို့သာ အရေးကြီး၏။ အမှန်အားဖြင့် အနစ်နာခံခြင်းသည် အပြောဖြင့်မဟုတ်ဘဲ အလုပ်

လူကိုလူလိုမြင်တတ်ခြင်းနှင့်ဓမ္မကြီးစိုးခြင်း

၃၃

ဖြင့် အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်တော်ကို တောင်းခြင်းပင် ဖြစ်၏။ သူတစ်ပါး အကျိုး ဆောင်ရွက်ခြင်းသည်လည်းသဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်မဟုတ်စေကာမူ ထက်မြက်သောဉာဏ်တော်ကို အပြောဖြင့်မဟုတ်ဘဲ အလုပ်ဖြင့် တောင်းခြင်းပင် ဖြစ်၏။

သို့ဖြစ်၍ ပါဏာတိပါတ သိက္ခာပုဒ်ကို ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ရာ၌ သူတစ်ပါးအသက်ကို မသတ်မိအောင် ရှောင်ကြဉ်ရုံမျှနှင့် မကျေနပ်သေးဘဲ သူတစ်ပါးအသက်ကိုရှည်အောင်၊ သူတစ်ပါးစိတ်ချမ်းသာ ကိုယ်ချမ်းသာ ဖြစ်အောင် အားထုတ်ရ၏။ ဒုစရိုက်နှင့် သုစရိုက် ဟူ၍ ရှိလေရာ ဒုစရိုက်ကို မကျူးလွန်လျှင် သုစရိုက်ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် သုစရိုက်ဖြစ်ရုံမျှနှင့် မကျေနပ်သေးဘဲ ပုညကိရိယာအဆင့်ရောက်အောင်ပါကြိုးစားရ၏။ သီလသည် ပုညကိရိယာ၌ ပါဝင်ပါ၏။ သင်္ချာဝေါဟာရဖြင့် ပြောရမည်ဆိုလျှင် ဒုစရိုက်သည် “အနုတ်” ဖြစ်၏။ သုစရိုက်သည် “သုည” ဖြစ်၏။ ပုညကိရိယာသည် “အပေါင်း” ဖြစ်၏။ အနုတ်နှင့်အပေါင်းသည် သုညကို အကြောင်းပြု၍ ရရှိခြင်းဖြစ်သဖြင့် သုညသည် များစွာ တန်ဖိုးကြီးပါ၏။ ထို့နည်းအတူ အနုတ်ဖြစ်သော ဒုစရိုက်နှင့် အပေါင်းဖြစ်သော ပုညကိရိယာတို့သည် သုညဖြစ်သောသုစရိုက်ကို အကြောင်းပြု၍ ဖြစ်ပေါ်ရခြင်းဖြစ်သဖြင့် သုစရိုက်သည် များစွာ တန်ဖိုးကြီးပါ၏။ အပေါင်းဖြစ်သော ပုညကိရိယာဖြစ်လာလျှင် ပို၍ တန်ဖိုးကြီးလေ၏။

မြတ်စွာဘုရား၏ကျင့်ထုံးကို ကြည့်မည်ဆိုပါလျှင် သုစရိုက် သည် အနစ်နာခံခြင်းသဘောကိုဆောင်၍ ပုညကိရိယာသည်

သူတစ်ပါး၏ အကျိုးကိုဆောင်ခြင်း သဘောကိုဆောင်၏။ အမှန်အားဖြင့် မြတ်စွာဘုရား၏အလိုတော်အရ လူတိုင်းတွင် အနစ်နာခံဖို့ တာဝန်လည်းရှိ၏။ သူတစ်ပါးအကျိုးကို ဆောင်ရွက်ဖို့ တာဝန်လည်း ရှိ၏။ ထိုတာဝန်နှစ်ရပ်ကို မိမိတို့စွမ်းနိုင်သမျှ ဆောင်ရွက်မှသာ လောက၌ “ဓမ္မ”ကြီးစိုး၍ လောကသည် ငြိမ်းချမ်းမည် ဖြစ်၏။ လောက၌ ဓမ္မကြီးစိုးခြင်း ဟူသည်မှာ မိမိတို့၏ ကိုယ်ကျင့် သိက္ခာကို စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့နှင့် လည်းကောင်း၊ ရာထူးဌာနန္တရတို့နှင့် လည်းကောင်း၊ ဂုဏ်ပကာသနတို့နှင့် လည်းကောင်း “မလဲ” ခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

အဓမ္မမလ္လမ်းမှီးနိုင်အောင် မိမိဘဝကိုအနှစ်နှာခံနိုင်ရမည်

သံသရာသက်တမ်းနှင့် စာလိုက်လျှင် လူ့ဘဝသက်တမ်း ဟူသည်မှာ ဘာမျှ ကြာသည်မဟုတ်။ ရေပွက်ပမာ ခဏတာမျှသာ ဖြစ်၏။ ထိုမျှတိုတောင်းသောကာလအတွင်း၌ အသက်ရှင် နေထိုင် ရစဉ် လူတို့သည် ကျီးလန်.စာစားသကဲ့သို့.သောကကို ရင်ဝယ်ပိုက် ပြီး နေထိုင်ကြရမည်ဆိုပါက ရခဲသောလူ့ဘဝကိုရခြင်းသည် ဘာမျှ အဓိပ္ပာယ် ရှိလှမည်မဟုတ်။ ကျီးလန်.စာစားနေရသကဲ့သို့. သောက ကို ရင်ဝယ်ပိုက်ပြီး နေထိုင်ရခြင်းသည်လည်း မိမိ၏ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ လူသားများက မိမိနှင့်ဆက်ဆံရာတွင်မိမိအပေါ်အမြဲတမ်းအနိုင်ကျင့် ဝါဒကို ကျင့်သုံးနေရသောကြောင့်ဖြစ်၏။ အနိုင်ကျင့်ဝါဒ ဟူသည် မှာ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာမဲ့မှုအပေါ် အခြေခံ၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဝါဒပင် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မည်သည့်လူသားမဆို ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာမဲ့သော ပတ်ဝန်းကျင်၌ မနေလိုခြင်း ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် မိမိက ကိုယ်ကျင့် သိက္ခာ မဲ့သော ပတ်ဝန်းကျင်၌ မနေလိုဘဲလျက် မိမိကိုယ်တိုင်က တစ်ဖန် ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာမဲ့သော အပြုအမူများကို ပြုမူနေပြန်လေရာ ကမ္မနိယာမအရ မိမိ၏ဘဝကိုမိမိကပင်ဖန်တီးရာရောက်ပြီးဘယ်သူ မပြု မိမိမူပင် ဖြစ်လေ၏။

မိမိ၏ ပတ်ဝန်းကျင်က အနိုင်ကျင့်ဝါဒအရ မိမိအပေါ် ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာမဲ့သော အပြုအမူမျိုးကို မလုပ်စေလိုပါလျှင် မိမိ ကလည်း မိမိ၏ပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာမဲ့သော အပြု အမူများကို မလုပ်မိဖို့လိုပါ၏။ သို့မှသာ မိမိ၏ဘဝနှင့် မိမိ၏

ပတ်ဝန်းကျင်သည်ဝိရောဓိမဖြစ်ဘဲအနုရောဓိသဘောသို့သက်ရောက်ကာ လိုက်လျောညီထွေဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

မိမိ၏ပတ်ဝန်းကျင်ကို ငြိမ်းချမ်းသော ပတ်ဝန်းကျင် ဖြစ်အောင် ဆောင်ရွက်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ လိုက်နာကျင့်သုံးရန် ဘဝနေနည်းနှင့် ပတ်သက်၍ ကျင့်စဉ်တစ်ခုကို သူတော်စင်များက သတ်မှတ်ထား၏။ ယင်းကျင့်စဉ်ကို “ဟာနောပါဒါန”ဟုခေါ်၏။ ဟာနောပါဒါန ဟူသည်မှာ ဟာန+ဥပါဒါန=ဟာနောပါဒါနဟူ၍ ဖြစ်၏။ ထိုတွင် “ဟာန”၏သဒ္ဒါအနက်မှာ နုတ်ခြင်း၊ အလျှော့ပေးခြင်း ဟူ၍ ဖြစ်၏။ နုတ်ခြင်း၊ အလျှော့ပေးခြင်းဟူသည်မှာ အနစ်နာခံခြင်း ပင်ဖြစ်၏။ ဥပါဒါန၏ သဒ္ဒါအနက်မှာ ပေါင်းခြင်း၊ ဆွဲယူခြင်း ဖြစ်၏။ ပေါင်းခြင်း၊ ဆွဲယူခြင်းဟူသည်မှာ သူတစ်ပါးအကျိုးကို ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “ဟာနောပါဒါန”ဟူသော ဘဝနေနည်းအရ လူသည် မိမိအသက်ရှင်နေသမျှ ကာလပတ်လုံး ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် မလွဲမသွေဆက်ဆံနေရမည်ဖြစ်လေရာ ထိုသို့ဆက်ဆံရာ၌ မိမိဘက်က အလျှော့ပေးပြီး သူ့ဘက်ကို ပံ့ပိုးရမည် ဖြစ်၏။

လောကတွင် အဝိုင်းလည်း ရှိ၏။ လေးထောင့်လည်းရှိ၏။ အဝိုင်းနှင့်လေးထောင့်ကို တစ်ထပ်တည်းကျအောင်လုပ်လိုပါက ဤဟာနောပါဒါနသဘောကို ကျင့်သုံးပြီး “ဟာန”အရ ခုတ်လှီးသင့်သည်ကို ခုတ်လှီးရ၏။ “ဥပါဒါန”အရ ဖြည့်စွက်သင့်သည်ကို ဖြည့်စွက်ရ၏။ ထိုအခါမှသာ အဝိုင်းနှင့်လေးထောင့်သည်တစ်ထပ်တည်းကျမည်ဖြစ်၏။ လူမှုဆက်ဆံရေးနယ်ပယ်တွင်လည်း လူဟူသည် ပုထုဇဉ်တို့၏ ဗီဇစိတ်ဓာတ်အရ မိမိဘက်ကသာ အသာချည်း ယူ

ချင်၏။ မော်တော်ယာဉ်စီးရာ၌ပင် ကျပ်တန်အဟောင်းနှင့် ကျပ်တန်အသစ်နှစ်ရွက်ရှိပါက ကျပ်တန်အဟောင်းကိုသာ ကားခအဖြစ် ပေး၏။ ကျပ်တန်အသစ်ကို ကားခအဖြစ် မပေး။ ဤသို့သော အသေးအဖွဲကိစ္စလေးမျိုး၌ပင် လူသည် အသာယူချင်၏။

အကြီးအမားကိစ္စမျိုး၌မူ ဆိုဖွယ်မရှိ။ အသာယူချင်သည်သာ ဖြစ်၏။ ဤသည်မှာ ပုထုဇဉ်လူသားတို့၏ ဗီဇစိတ်ဓာတ်ကြောင့်ဖြစ်၏။ ထိုဗီဇစိတ်ဓာတ်ကလည်း အစမထင်သံသရာမှ စ၍ ပုထုဇဉ်တို့၏ သန္တာန်၌ ကိန်းအောင်းနေခဲ့လေရာ ထိုဗီဇစိတ်ဓာတ်ကို ပယ်ဖို့မလွယ်။ အရိယာအဖြစ်သို့ ရောက်ပါမှသာ မဂ်ဖိုလ်ဖြင့် မြစ်ပြတ်ပယ်နိုင်မည် ဖြစ်၏။ ပုထုဇဉ်လူသားများအနေဖြင့် မြစ်ပြတ်မပယ်နိုင်စေကာမူ ပါးအောင်တော့ လုပ်၍ ရပါ၏။

ပုထုဇဉ်တို့သည် အခွင့်အရေးဟူသမျှကို မရလျှင် ရအောင်ယူချင်၏။ ဤသည်မှာ တဏှာ ပြဋ္ဌာန်းသည့် သဘော ဖြစ်၏။ ယင်းကို “လာဘ” ၌ သွင်းယူအပ်၏။ မိမိကိုယ်ကို အခိုင်အမာ ပြု၍ ပတ်ဝန်းကျင်၏ အလေးအမြတ်ပြုခြင်းကိုလည်း ခံချင်၏။ ဤသည်မှာ ဒိဋ္ဌိ ပြဋ္ဌာန်းသည့် သဘော ဖြစ်၏။ ယင်းကို “သက္ကာရ” ၌ သွင်းယူအပ်၏။ ယှဉ်လိုက်လျှင် သူများထက်လည်း သာချင်၏။ ဤသည်မှာမာနပြဋ္ဌာန်းသည့်သဘောဖြစ်၏။ ယင်းကို “သိလောက” ၌ သွင်းယူအပ်၏။ သဒ္ဓါနက်အားဖြင့် လာဘ ဟူသည်မှာ ရယူလိုခြင်းဖြစ်၏။ “သက္ကာရ”ဟူသည်မှာ အလေးအမြတ် ပြုခံလိုခြင်း ဖြစ်၏။ သိလောက ဟူသည်မှာ ထင်ပေါ်ကျော်ကြားလိုခြင်း ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် ပုထုဇဉ်တို့၏ ဗီဇစိတ်ဓာတ်တွင် တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိ

တို့သည် ပဓာန ကျလေ၏။ ပုထုဇဉ်တို့၏ ဗီဇစိတ်ဓာတ်ကို မထိန်းချုပ် နိုင်သမျှ ကာလပတ်လုံး လူတို့သည် အချင်းချင်း ဆက်ဆံရာ၌ အဝိုင်းနှင့် လေးထောင့်သဖွယ်ချည်းသာ ဖြစ်နေကြမည် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အဝိုင်းနှင့် လေးထောင့်ကို တစ်ထပ်တည်းကျအောင် လုပ်နိုင်သော ဟာနောပါဒါန မည်သော ဘဝနေနည်းကို သူတော်စင် ပညာရှင်များက ညွှန်ကြားကြခြင်း ဖြစ်၏။

လူမှုဆက်ဆံရေး နယ်ပယ်၌ အဝိုင်းနှင့် လေးထောင့်ကို တစ်ထပ်တည်းကျအောင် လုပ်ရာတွင် မိမိဘက်ကအနာခံပြီး သူ့ဘက်ကို အသာစံစေဖို့ ဆိုသည်မှာ မိမိ၏သန္တာန်၌ ကိန်းနေသော တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ ဦးဆောင်သောကိလေသာတို့ကို ပါးအောင် လုပ်နိုင်မှ ဖြစ်၏။ တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိ ဦးဆောင်သော ကိလေသာများကို ပါးအောင်လုပ်ရာတွင် သီလစောင့်ထိန်းခြင်းသည် အကောင်းဆုံး ဖြစ်၏။ သီလကို စောင့်ထိန်းသောအခါ ဘုရားကိုလည်း ဖူးမိလျက် သား ဖြစ်၏။ တရားကိုလည်း နာမိလျက်သား ဖြစ်၏။ သံဃာတော်များကိုလည်း ဆည်းကပ်မိလျက်သား ဖြစ်၏။

ပုထုဇဉ်တို့၏ စိတ်သည် ဓမ္မတာအားဖြင့် ကြမ်းတမ်း၏။ ထို့ကြောင့် လူဟူသည် တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး ဆက်ဆံရာ၌ အဝိုင်းနှင့် လေးထောင့်သဖွယ်ဖြစ်ကာ “ဟာန” အရ အနာမခံနိုင်ခြင်း ဖြစ်၏။ “ဥပါဒါန” အရ သူ့အကျိုးကို မဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ပုထုဇဉ်တို့သည် ရတနာသုံးပါးကို ဆည်းကပ်ခြင်းအားဖြင့် မိမိတို့၏စိတ်ကို နူးညံ့သိမ်မွေ့အောင် လုပ်ဖို့လို၏။ ရတနာ သုံးပါးမှ “အား”များကို အဆင့်ဆင့်ရနိုင်အောင်လုပ်ဖို့လို၏။ ထိုကဲ့သို့

ရတနာသုံးပါးမှ “အား” အဆင့်များကို ရပါမှသာ လူတို့သည် သီလကို လုံခြုံအောင် စောင့်ထိန်းနိုင်မည်ဖြစ်၏။ သီလကို လုံခြုံအောင် စောင့်ထိန်းနိုင်သောအခါ တဏှာမာနဒိဋ္ဌိတို့သည် ပါးလာမည်ဖြစ်၏။

သီလတွင် ပါဏာတိပါတသိက္ခာပုဒ်ကို လုံခြုံအောင် စောင့်ထိန်းရာ၌ သူတစ်ပါး၏ အသက်ကို မသတ်မိအောင် စောင့်ထိန်းရ၏။ ဤသည်မှာ အကြမ်းစား စောင့်ထိန်းခြင်း ဖြစ်၏။ ထိုထက်ပို၍ စောင့်ထိန်းသောအခါ သူတစ်ပါး မနစ်နာရလေအောင် စောင့်ထိန်းရ၏။ ဤသည်မှာ ဟာနောပါဒါန ဟူသော ဘဝနေနည်းတွင် “ဟာန” အရ မိမိဘက်က အနစ်နာခံခြင်း ဖြစ်၏။ “ဥပါဒါန” အရ သူ့ဘက်ကို ပံ့ပိုးသောအခါ သူတစ်ပါး အသက်ရှည်အောင် ဆောင်ရွက်ရ၏။ အမှန်အားဖြင့် မိမိဘက်က အနစ်နာခံခြင်းသည် “သုစရိုက်” သဘောကို ဆောင်၏။ သူ့ဘက်ကို ပံ့ပိုးပေးခြင်းသည် “ပုညကိရိယာ” သဘောကို ဆောင်၏။

မြတ်စွာဘုရားရှင်တို့၏ အဆုံးအမအရ ဆိုပါလျှင် လူသည် မကောင်းမှု ဟူသမျှတို့ကို မလုပ်မိအောင် အားထုတ်ရ၏။ ကောင်းမှု ဟူသမျှကို လုပ်မိအောင်လည်း အားထုတ်ရ၏။ ထိုသို့ အားထုတ်ရာတွင် မိမိစိတ်ကို ဖြူစင်စွာ ထားရ၏။ မိမိစိတ်ကို ဖြူစင်စွာထားခြင်း ဟူသည်မှာ လုပ်ငန်းတစ်ခုကို လုပ်ရာ၌ တဏှာသဘောအရ ရာထူးဂုဏ်သိမ် စည်းစိမ် ဥစ္စာတို့ကိုလည်း မျှော်ကိုးခြင်း မရှိဘဲ၊ ဒိဋ္ဌိသဘောအရ မိမိကိုယ်ကို အခိုင်အမာပြုပြီး “ငါ” မရှိလျှင် အားလုံးပျက်စီးသွားကြလိမ့်မည်ဟူသော အမြင်မျိုးဖြင့်လည်း မြင်ခြင်းမရှိဘဲ၊ မာနသဘောအရ ယှဉ်လိုက်လျှင် ခေါင်းတစ်လုံးသာ

အောင် ထင်ပေါ်ကျော်ကြားမှုမျိုးကိုလည်း မမြတ်နိုးဘဲ လွတ်လွတ်
စွန့်သော စိတ်ထားဖြင့် လုပ်ခြင်းမျိုးသာ ဖြစ်၏။ ဤ၌ လွတ်လွတ်
စွန့်သော စိတ်ဟူသည်မှာ တဏှာသဘောကိုလည်း စွန့်၏။ ဒိဋ္ဌိ
သဘောကိုလည်း စွန့်၏။ မာနသဘောကိုလည်း စွန့်၏။ ဤသို့
သော စိတ်ထားဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမှသာ လောက လူမှုဆက်ဆံရေး
နယ်ပယ်၌ အဝိုင်းနှင့်လေးထောင့်တို့သည် တစ်ထပ်တည်း ကျပေ
လိမ့်မည်။

ပါဏာတိပါတ သိက္ခာပုဒ်အရ သူ့အသက်ကို မသတ်ရ
ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သူ့အကျိုးကို ထိပါးအောင် မလုပ်ရ ဟူ၍
လည်းကောင်း ဆိုပါသော်လည်း ဤလောကတွင် မိမိ၏နိုင်ငံကို
ကျူးကျော်စော်ကားသည့် အခါသမယမျိုးလည်း ရှိနိုင်၏။ မိမိလူမျိုး
ကို ကျူးကျော်စော်ကားလာသည့် အခါသမယမျိုးလည်း ရှိနိုင်၏။
မိမိ မိသားစုကို ကျူးကျော်စော်ကားလာသည့် အခါသမယမျိုးလည်း
ရှိနိုင်၏။ မိမိကိုယ်ကို ကျူးကျော်စော်ကားလာသည့် အခါသမယ
မျိုးလည်း ရှိနိုင်၏။ ထိုအခါမျိုး၌ကား “ခုခံပိုင်ခွင့်” အရ ပါဏာတိ
ပါတ သိက္ခာပုဒ်ကို ကျော်လွန်ပြီး သူ့အသက်ကို သတ်ရသည့် အခါ
မျိုးလည်း ရှိနိုင်၏။ သူ့အကျိုးကို ထိပါးရသည့် အခါမျိုးလည်း
ရှိနိုင်၏။ ထိုကဲ့သို့မှ မလုပ်ပါလျှင် မိမိနိုင်ငံသည် သူတစ်ပါး
လက်အောက်သို့ ရောက်သွားပေလိမ့်မည်။ မိမိ၏လူမျိုးသည်
သူတစ်ပါး၏ ကျေးကျွန် ဖြစ်သွားပေလိမ့်မည်။ မိမိ၏ မိသားစုသည်
အရှက်တကွဲ အကျိုးနည်းဖြစ်သွားပေလိမ့်မည်။ မိမိသည်လည်း ရခဲ
လှသော လူ့ဘဝမှ ပျောက်ကွယ်သွားပေလိမ့်မည်။

ဤအခါမျိုးတွင်လည်း “ဟာနောပါဒါန” သဘောတရား အရ အနစ်နာခံခြင်းနှင့် သူ့အကျိုးကိုဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ဖြင့် ဆောင် ရွက်ရမည်ဖြစ်၏။ အနစ်နာခံရာတွင် ဓမ္မနှင့် အဓမ္မကို ချင့်တွက်ရ ၏။ လောက၌ ငြိမ်းချမ်းသာယာမှု ဖြစ်ထွန်းရာ၌ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ဟူသည် ပဓာန မဟုတ်၊ ဓမ္မနှင့်အဓမ္မသည်သာ ပဓာနဖြစ်၏။ ထို ကြောင့် လောက၌ အဓမ္မ မထွန်းကားအောင် ဆောင်ရွက်ရေးတို့ အတွက် လူတိုင်း၌ တာဝန်ရှိ၏။ ထိုတာဝန်အရ အဓမ္မ မထွန်းကား အောင် ဆောင်ရွက်ရာ၌ အနာခံခြင်းအရ လောလောဆယ် ပစ္စက္ခ ၌ပင် မိမိ၏ ပစ္စည်းဥစ္စာများလည်း ဆုံးရှုံးနိုင်၏။ မိမိ၏ ကိုယ်အင်္ဂါ အစိတ်အပိုင်းများလည်း ဆုံးရှုံးနိုင်၏။ မိမိ၏ အသက်သည်ပင် ဆုံး ရှုံးနိုင်၏။ တမလွန်၌လည်း အပါယ်သို့ ကျရောက်နိုင်၏။ ဤသည် မှာ အဓမ္မအပေါ် ဓမ္မက အောင်နိုင်ရေးအတွက် အနစ်နာခံပြီး ဆောင် ရွက်ခြင်း၏ ရလဒ်များ ဖြစ်၏။

ဗုဒ္ဓဒေသနာတော်အရ ဘုရားလောင်း၏ ဘဝများကို ကြည့် လျှင် များစွာ ကျေးဇူးတင်ဖွယ်များ၊ အံ့ချီးဖွယ်များနှင့် အတုယူဖွယ် များကို တွေ့ရ၏။ လောကအပေါ် အဓမ္မမထွန်းကားနိုင်ရေးအတွက် အနစ်နာခံပြီး ဆောင်ရွက်တော်မူသော ဘုရားလောင်းသည် ငရဲ လည်း ကျခဲ့၏။ ဆင်လည်း ဖြစ်ခဲ့၏။ နဂါးလည်း ဖြစ်ခဲ့၏။ တေမိ မင်းသား မဖြစ်မီကာလ ငရဲကျခဲ့သည်ကို တေမိမင်းသား ဖြစ်သော အခါ ကောင်းစွာမှတ်မိနေ၏။ အဘိဓမ္မာဒေသနာတော်အရ မကောင်း မှု အကုသိုလ် ဒုစရိုက်များကို ကျူးလွန်မှ အပါယ်သို့ ကျရောက်ခြင်း ဖြစ်လေရာ ဗျာဒိတ်ရပြီးနောက်ပင် ဘုရားအလောင်းတော်သည် ပါ

ဏာတိပါတ သိက္ခာပုဒ်ကို လွန်ကျူးခဲ့ကြောင်း ထင်ရှား၏။ ဘာမျှ
 အငြင်းပွားစရာမရှိ။ မုသာဝါဒသိက္ခာပုဒ်မှလွဲ၍ ကျန်သိက္ခာပုဒ်များ
 ကို အကြောင်းအားလျော်စွာ ဘုရားအလောင်းသည် လွန်ကျူးခဲ့သေး
 ကြောင်းကျမ်းဂန်များ၌ဆို၏။ သို့ရာတွင် ထိုသို့ကျူးလွန်ရာ၌ ဘုရား
 အလောင်းသည် လောက၌ ဓမ္မအပေါ်အဓမ္မက မလွှမ်းမိုးရလေအောင်
 သာ မိမိကိုယ်ကို အနစ်နာခံပြီး ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်၏။ ဤသည်မှာ
 လောကသားတို့၏ တာဝန်ဖြစ်၏။ ထိုတာဝန်ကို လောကသားတို့
 အနေဖြင့် မရှောင်လွှဲအပ်။ မရှောင်လွှဲအပ်သဖြင့် ထိုတာဝန်ကို
 ကျေပွန်စွာ ဆောင်ရွက်လေသောကြောင့် ဘုရားအလောင်းသည် ဖြစ်
 လေရာဘဝတို့၌ အထက်တန်းက အဖြစ်များ၏။ ငှက်ဖြစ်လျှင်
 လည်း ငှက်မင်းဖြစ်၏။ ငှက်ပုရောဟိတ် ဖြစ်၏။ အခြားသော ဘဝ
 တို့၌လည်း ထိုနည်းအတူပင် အထက်တန်းက အဖြစ်များ၏။ ဤ
 သို့ ဖြစ်ရခြင်းမှာ ဘုရားအလောင်းတော်သည် မိမိ၏ဘဝကို စတေး
 ပြီး ဓမ္မဘက်ကရပ်တည်ခဲ့သောကြောင့် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓ
 ဘာသာဝင်တို့သည် ဘုရားလောင်း၏ ထုံးကို နှလုံးမူပြီး လောက၌
 ဓမ္မထွန်းကားရလေအောင် အဓမ္မကွယ်ပျောက်ရလေအောင် မတတ်
 သာလျှင် မိမိတို့၏ဘဝကို စတေးပြီး ဆောင်ရွက်ဖို့ လိုပါ၏။

သမိုင်း၌ သာသနာတော်အတွက် အနော်ရထာလည်း
 ဆောင်ရွက်ခဲ့၏။ ဘုရင့်နောင်လည်း ဆောင်ရွက်ခဲ့၏။ အလောင်း
 ဘုရားလည်း ဆောင်ရွက်ခဲ့၏။ သီဟိုဠ်ကျွန်း ဒုဋ္ဌဂါမဏိမင်းလည်း
 ဆောင်ရွက်ခဲ့၏။ တာဝန်ဟူသည် ရှောင်၍ မရကောင်း။ အမှန် အား
 ဖြင့် တာဝန်ကို ကျေပွန်အောင် ဆောင်ရွက်ရာ၌ အနစ်နာခံနိုင်ခြင်း

သည်ပင် ပါရမီ မည်ပါ၏။ ပါရမီ ဟူသည်လည်း “အဟောသိက”
ဖြစ်ရိုးမရှိ။ ကမ္မနိယာမအရ ဆိုလျှင် နိဗ္ဗာန်တိုင်အောင် အကျိုးပေး
မည်ဖြစ်၏။

သီလသိက္ခာနှင့် ပတ်သက်သော ဝိနည်းဒေသနာတော်၌
အဓမ္မနှင့် ပတ်သက်ပြီး မြင်လျှင်ဖြစ်စေ၊ ကြားလျှင်ဖြစ်စေ၊ ယုံမှား
လျှင်ဖြစ်စေ ကြောင့်ကြမဲ့ မနေကြဘဲ အရေးယူဆောင်ရွက်ကြရန်
မြတ်စွာဘုရားက တပည့်သားသာဝကတို့အား ဟောကြားထားတော်
မူထား၏။ ရှင်မဟာကဿပ စသော ရဟန္တာကြီးများ အဆက်ဆက်
တို့သည်လည်း မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်တိုင်းပင် အဓမ္မ မလွှမ်း
မိုးနိုင်ရေးအတွက် မိမိတို့၏ဘဝကိုစတေးပြီး အနစ်နာခံကာ ဆောင်
ရွက်တော်မူကြ၏။ “အနေသာကြီးပဲ” ဟူသော အချောင်သမား စိတ်
ဓာတ်ဖြင့် လျစ်လျူပြုရိုး မရှိခဲ့ကြ။ အမှန်အားဖြင့် “အနေသာကြီးပဲ”
ဟူသော ခံယူချက်သည် အသာစံခြင်း၌ မြစ်ဖျားခံ၏။ အဓမ္မကို
တားမြစ်ရန် တာဝန်ရှိသည် ဟူသော ခံယူချက်သည် အနာခံခြင်း၌
မြစ်ဖျားခံ၏။ ထို့ကြောင့် ပါဏာတိပါတ သိက္ခာပုဒ်ကို စောင့်ထိန်း
ရာ၌ “ဟာနောပါဒါန” သဘောတရားအရ လောက၌ အပိုင်းနှင့်
လေးထောင့်တို့ တစ်ထပ်တည်း ကျနိုင်ရေးအတွက် ဓမ္မဘက်မှ ကြံ
ကြံ ရပ်တည်ပြီး စောင့်ထိန်းအပ်ပါ၏။ ထိုသို့ စောင့်ထိန်းရာတွင်
ဟာနနှင့် ဥပါဒါနအပေါ် မားမားရပ်နိုင်လေ အပိုင်းနှင့် လေးထောင့်
တို့ တစ်ထပ်တည်း ကျလေဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ အပိုင်းနှင့် လေးထောင့်
တို့ တစ်ထပ်တည်း ကျခြင်းဟူသည်ကား လောက၏ ငြိမ်းချမ်းခြင်း
ပါတည်း။ လောက၏ သာယာခြင်းပါတည်း။

လူနှင့်အလူခွဲခြားသိတတ်၍ လူများအောင်ကြိုးစားပါ

ဤလောက၌ လူဟူသည်တစ်ယောက်တည်းနေ၍ ရသည် မဟုတ်။ ပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်းနှင့် နေမှရသည်ချည်း ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် လူသည် ပတ်ဝန်းကျင်အသိုက်အဝန်း၌ နေရစေကာမူ စိတ်ချမ်းသာကိုယ်ချမ်းသာဖြင့်နေချင်သည်ချည်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် လူသည် ပတ်ဝန်းကျင်အသိုက်အဝန်း၌နေရစဉ် စိတ်ချမ်းသာ ကိုယ်ချမ်းသာနှင့် နေလိုပါက စိတ်ချမ်းသာ ကိုယ်ချမ်းသာနှင့် နေရအောင် အားထုတ်ဖို့လို၏။ စိတ်ချမ်းသာ ကိုယ်ချမ်းသာနှင့်နေရအောင် အားထုတ်နည်းကို ငါးပါးသီလဟူ၍ ကျမ်းဂန်များ၌ ဆို၏။

ငါးပါးသီလသည် လောကလူ့ဘောင်ငြိမ်းချမ်းသာယာရေးအတွက် လူလူချင်းဆက်ဆံရာ၌ လိုက်နာကျင့်သုံးရန် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် စည်းမျဉ်းဖြစ်၏။ လူလူချင်းဆက်ဆံရေးဆိုရာ၌ပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခုလုံးနှင့်ဆက်ဆံရေးလည်း ပါဝင်၏။ သို့ရာတွင် လောကလူ့ဘောင်၌ ငြိမ်းချမ်းသာယာမှု ဖြစ်ထွန်းအောင် ဆောင်ရွက်ရာတွင် လူလူချင်း ဆက်ဆံရေးသည် ပို၍ ပဓာနကျသောကြောင့် လူလူချင်းဆက်ဆံရေးကို အဓိကအားပြု၍ဆိုခြင်း ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် လူလူချင်း ဆက်ဆံရေးကောင်းမွန်မှသာ လူ့ဘောင်လောကသည် ငြိမ်းချမ်း သာယာမည်ဖြစ်၏။ လူလူချင်း ဆက်ဆံရေးကောင်းမွန်ခြင်းဟူသည်မှာလည်း ငါးပါးသီလစောင့်ထိန်းမှုအပေါ်၌ တည်၏။ ငါးပါးသီလစောင့်ထိန်းသည်နှင့်အမျှ လူလူချင်းဆက်ဆံရေးသည်

ကောင်းမွန်နေမည် ဖြစ်၏။ လူလူချင်း ဆက်ဆံရေး ကောင်းမွန်နေ သည်နှင့်အမျှ လောကလူ့ဘောင်သည် ငြိမ်းချမ်းသာယာနေမည် ဖြစ် ၏။ ထိုအခါ လူ့ဘဝရခြင်းသည် မနုဿတ္တဘာဝေါ ဒုလ္လဘော ဟု သည်နှင့်အညီ ထိုက်ထိုက်တန်တန်ရခြင်းမည်၏။ ရခဲသော လူ့ဘဝ ကို ထိုက်ထိုက်တန်တန်ရခြင်းဖြစ်ပါက လောလောဆယ် ပစ္စုပ္ပန်၌ လည်း ချမ်းသာမည်ဖြစ်၏။ တမလွန်၌လည်း ချမ်းသာမည် ဖြစ်၏။ ယုံမှားဖွယ်ရာ ဘာမှမရှိ။

ငါးပါးသီလ ဟူသည် လူတို့အနေဖြင့် အမြဲစောင့်ထိန်းအပ် သောကြောင့် နိစ္စသီလဟူ၍ ဆို၏။ အမြဲစောင့်ထိန်းခြင်းကို ခါးဝတ် ပုဆိုးကဲ့သို့ မြဲနေအောင် သတိဖြင့်စောင့်ထိန်းခြင်းဟု တင်စား၍ ဆို လေ့ရှိကြ၏။ ခါးဝတ်ပုဆိုးကျွတ်သွားပါက လောကတွင် ရှက်ဖွယ် ဖြစ်သကဲ့သို့ ငါးပါးသီလမမြဲပါကလည်း လောကတွင် ရှက်ဖွယ် ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် လူတို့အနေဖြင့် ပုဆိုးကျွတ်ခြင်းကိုသာ လောက တွင် ရှက်ဖွယ်အဖြစ် မှတ်ယူတတ်ကြပြီး ငါးပါးသီလ မမြဲခြင်းကိုမူ လောကတွင် ရှက်ဖွယ်အဖြစ် မမှတ်ယူတတ်ခြင်းက ပို၍ မိုက်မဲရာ ကျ၏။ တိရစ္ဆာန်တို့အမြင်နှင့် မထူးခြားရာလည်း ကျ၏။ အမှန်အား ဖြင့် တိရစ္ဆာန်တို့သည် ခါးဝတ်ပုဆိုး မရှိခြင်းကိုမူ ရှက်စရာဟူ၍ မမှတ်ထင်ကြသလို လူမိုက်တို့သည်လည်း ငါးပါးသီလ မမြဲခြင်းကို ရှက်စရာဟူ၍ မမှတ်ထင်ကြ။ ထို့ကြောင့် တိရစ္ဆာန်တို့၏ အသိနှင့် လူမိုက်တို့၏အသိသည် လောကလူ့ဘောင် ငြိမ်းချမ်းသာယာရေး ရှုထောင့်မှ ကြည့်လျှင်သိပ်ပြီး ခြားနားလှသည် မဟုတ်ကြောင်းကို တွေ့ရမည်ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် ဤလောက၌ ငြိမ်းချမ်းသာယာမှု

မရှိခြင်းမှာလည်း လူမိုက်တို့က များသောကြောင့်ဖြစ်၏။ အရေအတွက် အားဖြင့် ဤလောက၌ လူမိုက်တို့က များလေသောအခါ အရေအတွက်အားဖြင့်လည်း စီမံဖန်တီးခွင့်ရှိသော နေရာကောင်းများကို လူမိုက်တို့ကပင် အရများကြ၏။ ထိုအခါ လောက လူ့ဘောင်၌ ငြိမ်းချမ်းသာယာမှုထွန်းကားအောင်ဆောင်ရွက်ဖို့ အတော်ပင်ခက်၏။

ဓမ္မတာအရ သီလမရှိသဖြင့် အရှက်မရှိသော အလဇ္ဇီ တစ်ယောက်သည် သီလမရှိသဖြင့် အရှက်မရှိသော အလဇ္ဇီတစ်ရာကို ဖန်တီးရန် လွယ်ကူပါ၏။ ဓမ္မတာအရပင် သီလရှိသဖြင့် အရှက်ရှိသော အလဇ္ဇီတစ်ယောက်သည် သီလရှိသဖြင့် အရှက်ရှိသော အလဇ္ဇီတစ်ရာကို ဖန်တီးရန် အတော်ပင် ခက်ပါ၏။ ခက်ပါသော်လည်း ဖန်တီးရန် တာဝန်သည် သီလရှိသဖြင့် အရှက်ရှိသော အလဇ္ဇီတိုင်း၌ရှိ၏။ ဒေသနာတော်အရလည်း အဓမ္မဝါဒီအများ၏ အလယ်၌ အဓမ္မဝါဒကိုအင်အားဖြင့် အတည်ပြုသောအခါ ဓမ္မဝါဒီအနေဖြင့် ကိုယ်နှုတ်တို့ဖြင့် ကန့်ကွက်ခွင့်မရပါက “န မေတံ ခမကိ” ငါ မထောက်ခံဘူးဟု စိတ်ဖြင့် ကန့်ကွက်ဖြစ်အောင် ကန့်ကွက်ရမည်ဟူ၍ ဆို၏။ ထို့ကြောင့် လောက လူ့ဘောင်၌ ငြိမ်းချမ်းသာယာရေးကို လိုလားသူ ဟူသမျှသည် ဤလောက၌ လူမိုက်များ မည်မျှပင် များစေကာမူ မိမိ၏ တာဝန်အရ ငါးပါးသီလကို မိမိအနေဖြင့်လည်း စောင့်ထိန်းရမည် ဖြစ်၏။ သူတစ်ပါးကိုလည်း စောင့်ထိန်းဖြစ်အောင် စွမ်းနိုင်သမျှ ဆွဲဆောင်ရမည် ဖြစ်၏။ သို့မှသာ မိမိအပေါ်ကျရောက်သော တာဝန်ကို တတ်နိုင်သမျှ ကျေပွန်အောင် ဆောင်ရွက်ရာရောက်ပေလိမ့်မည်။

ငါးပါးသီလတွင် ပထမသိက္ခာပုဒ်မှာ ပါဏာတိပါတ

သိက္ခာပုဒ်ဖြစ်၏။ ယင်းသိက္ခာပုဒ်ကို ကြင်နာမှုအပေါ်တည်ဆောက်ထားခြင်း ဖြစ်၏။ ကြင်နာမှုကို ပါဠိဝေါဟာရ အားဖြင့် အဒေါသ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ မေတ္တာ ဟူ၍ လည်းကောင်း ဆို၏။ အမှန်အားဖြင့် ကြင်နာမှု၌ လက်တွေ့အားဖြင့် ချစ်ခြင်းသဘောလည်းပါ၏။ သနားခြင်းသဘောလည်းပါ၏။ ထို့ကြောင့် လူလူချင်း ဆက်ဆံရာ၌ တစ်ဦးအပေါ်တစ်ဦးက ကြင်နာမည် ချစ်မည်ဆိုပါလျှင် အချင်းချင်း ဆက်ဆံရေး၌ မပြေပြစ်စရာ ဘာမျှမရှိ၊ မချောမွေ့စရာ ဘာမျှမရှိ။ ထိုအခါ အချင်းချင်း၌ မငြိမ်းချမ်းစရာ ဘာမျှမရှိ။ မသာယာစရာလည်း ဘာမျှမရှိ။ အစစ အရာရာ အားလုံး ငြိမ်းချမ်း သာယာနေမည် ဖြစ်၏။ ထိုအခါ တစ်ဦးကိုတစ်ဦးက သတ်ဖို့ မဆို ထားနှင့် တစ်ဦး၏အကျိုးစီးပွားကို တစ်ဦးက ထိခိုက်အောင် နစ်နာ အောင် လုပ်ဖို့ပင်မရှိချေ။ ထို့ကြောင့် ပါဏာတိပါတ သိက္ခာပုဒ်ကို လွန်ကျူးပါ ဆိုလျှင်တောင်မှ ထိုအဆိုအတိုင်း မလွန်ကျူးမိတော့ဘဲ ပါဏာတိပါတသိက္ခာပုဒ်ကို အလိုလို စောင့်ထိန်းမိလျက်သား ဖြစ်ချေမည်။

“ပဲနီ”ကိုသာ မိမိက ထိန်းသိမ်းနိုင်ပါလျှင် “ပေါင်” သည် သူ့ကိုယ်သူ ထိန်းသိမ်းပြီးသား ဖြစ်၏” ဟူ၍ ဆိုရိုးစကား ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ပါဏာတိပါတသိက္ခာပုဒ်အရ မိမိနှင့် ဆက်ဆံသူများ အပေါ် မိမိကသာ တကယ်တမ်း ချစ်မည်၊ တကယ်တမ်း ကြင်နာမည်၊ တကယ်တမ်းမြတ်နိုးမည် ဆိုပါလျှင် မိမိအနေဖြင့် ပါဏာတိပါတသိက္ခာပုဒ်ကို လုံခြုံအောင်ထိန်းသိမ်းရာရောက်ပြီး ကျန်သော သိက္ခာပုဒ်များကို လုံခြုံအောင် ထိန်းသိမ်းဖို့လည်း ဘာမျှ မခက်ခဲ၊ ကျန်သောသိက္ခာပုဒ်များသည် သူတို့ကိုယ်ကိုပင် သူတို့ကပင် ထိန်း

သိမ်း ကြပေလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် ငါးပါးသီလတွင် ပါဏာတိပါတ သိက္ခာပုဒ်ကို လုံခြုံအောင်ထိန်းသိမ်းဖို့ အရေးကြီးပါ၏။ ပါဏာတိပါတ သိက္ခာပုဒ်ကို တကယ်တမ်း လုံခြုံအောင် ထိန်းသိမ်းမည် ဆိုပါလျှင် မိမိအနေဖြင့် မိမိနှင့်ဆက်ဆံရသူများအပေါ် တကယ်တမ်း ကြင်နာတတ်ဖို့လိုပါ၏။ ကြင်နာသည်ဆိုရာ၌မေတ္တာသုတ်ပရိတ်တော် လာအတိုင်း မိခင်ဖြစ်သူက မိမိ၏တစ်ဦးတည်းသော သားအပေါ် ကြင်နာခြင်းမျိုးဖြင့် ကြင်နာနိုင်လေ ပါဏာတိပါတ သိက္ခာပုဒ် သည် ပို၍ လုံခြုံလေဖြစ်၏။ ကြင်နာမှုသည် ထိုထက်နည်းလျှင် ပါဏာတိပါတ သိက္ခာပုဒ်သည် လုံခြုံမှု ပို၍နည်းလေ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

အမှန်အားဖြင့်ပါဏာတိပါတသိက္ခာပုဒ်လုံခြုံမှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဆိုရလျှင် သူတစ်ဖက်သားအပေါ်ကြင်နာမှုသည် များစွာ ပြဋ္ဌာန်း၏။ ထို့ကြောင့် သူတစ်ဖက်သားအပေါ် ကြင်နာမှု မပါဘဲနှင့် ပါဏာတိပါတသိက္ခာပုဒ်ကို စောင့်ထိန်းခြင်းသည် လူ့ဘောင်လောက ငြိမ်းချမ်းသာယာရေးအတွက်သိပ်ပြီးထိရောက်လှမည်မဟုတ်ချေ။

သူတစ်ဖက်သားအပေါ် ကြင်နာဖို့ဆိုသည်မှာ တာဝန်သိစိတ်ရှိမှ ကြင်နာ၍ရသည်။ မိခင်သည် မိမိ၏သားကို မွေးမြူဖို့ တာဝန်ရှိ၏။ ထိုတာဝန်ကို မိခင်က သိ၏။ ထို့ကြောင့် မိခင်က သားကို ကြင်နာခြင်း ဖြစ်၏။ သားကလည်း မိမိ၏မိခင်ကို ပြုစုဖို့ တာဝန်ရှိ၏။ ထိုတာဝန်ကို သားက သိ၏။ ထို့ကြောင့် သားကမိမိ၏မိခင်ကို ကြင်နာကြခြင်းဖြစ်၏။ ညီအစ်ကို မောင်နှမများသည်လည်း အချင်းချင်းယိုင်းပင်းဖို့ တာဝန်ရှိကြ၏။ ထိုတာဝန်ကို သူတို့ သိကြ၏။ ထို့ကြောင့် ညီအစ်ကို မောင်နှမများသည် အချင်းချင်း

ကြင်နာခြင်း ဖြစ်၏။ ပဋ္ဌာန်း ဥပနိဿယ ပစ္စည်းအရ ဤမြေ ဤရေ ဤနိုင်ငံသားများသည် မိမိအပေါ် ဥပနိဿယပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူးပြုကြ၏။ ထိုကျေးဇူးကို ပြန်ဆပ်ဖို့ မိမိ၌ တာဝန်ရှိ၏။ ထိုတာဝန်ကို မိမိကသိပါလျှင် မိမိအနေဖြင့် ဤမြေဤရေ ဤနိုင်ငံသားများအပေါ် မကြင်နာနိုင်စရာ ဘာမျှမရှိ။ တာဝန်ကို ကျေပွန်အောင် ဆောင်ရွက်သောအားဖြင့် ဤမြေ ဤရေ ဤနိုင်ငံသားများအပေါ် ကြင်နာရိုးမှန်ပါလျှင် ဤမြေ ဤရေ ဤနိုင်ငံသားများ၏ အကျိုးစီးပွားကို ထိခိုက် နစ်နာအောင် ဘာမျှ လုပ်လိမ့်မည် မဟုတ်။ ဤ သဘောသည် ပါဏာတိပါတ သိက္ခာပုဒ်ကို လုံခြုံအောင် ထိန်းသိမ်းခြင်း၌ အတွင်းဝင်၏။ ထို့ကြောင့် ပါဏာတိပါတသိက္ခာပုဒ် အနက် သည် သဒ္ဓတ္ထအားဖြင့် သူတစ်ပါး၏အသက်ကိုမသတ်ခြင်းဖြစ်သော်လည်း အဓိပ္ပာယ်တ္ထနှင့် သာဝတ္ထအားဖြင့် မိမိအပေါ်ရှိသော သူတစ်ပါး၏ ကျေးဇူးကို ပြန်ဆပ်ရန် တာဝန်ကိုသိခြင်း၊ ကြင်နာခြင်း နှင့် ပြုစုပျိုးထောင်ခြင်းတို့ ဖြစ်ကြလေ၏။

အသိဟူသည် အဆင့်အားဖြင့် သုံးဆင့်ရှိ၏။ ပထမအဆင့်မှာ “စာပေသိ” ဖြစ်၏။ ဒုတိယအဆင့်မှာ “လောကသိ” ဖြစ်၏။ တတိယအဆင့်မှာ “ဘဝသိ” ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အသိဟူသည် စာပေအဆင့်တွင် မရပ်ကောင်း၊ လောကသိအဆင့်သို့ ရောက်အောင် သွားရ၏။ လောကသိ အဆင့်သို့ ရောက်ပြန်ပါကလည်း လောကသိ အဆင့်တွင် မရပ်ကောင်း၊ ဘဝသိအဆင့်သို့ ရောက်အောင် သွားရ၏။ ဘဝသိအဆင့်သို့ ရောက်မှသာ အသိသည် ပြည့်စုံ၏။ သို့မဟုတ်ပါက အသိသည် မပြည့်စုံချေ။ ပြည့်စုံသော အသိသည်

လောကအတွက် လည်းကောင်း၊ မိမိအတွက်လည်းကောင်း မှန်ကန်သောအကျိုးကို ဖြစ်စေနိုင်၏။ မပြည့်စုံသော အသိသည် လောကအတွက် လည်းကောင်း၊ မိမိအတွက် လည်းကောင်း မှန်ကန်သောအကျိုးကို မဖြစ်စေတတ်။ တစ်ခါတစ်ရံ အစွန်းရောက် သဘောကို ဆောင်တတ်သဖြင့် အန္တရာယ်ကိုပင် ဖြစ်စေတတ်၏။

အသိသုံးဆင့်တွင် စာပေသိကို သဒ္ဒတ္ထမှ ရ၏။ လောကသိကို အဓိပ္ပာယ်တ္ထမှရ၏။ ဘဝသိကို ဘာဝတ္ထမှရ၏။ ဘဝသိကို ခန္ဓာသိဟူ၍လည်း ဆိုကြ၏။ ထို့ကြောင့် ပါဏာတိပါတပုဒ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အနက်ကို ဆိုသောအခါ သူ၏အသက်ကိုသတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ပါ၏။ ဟူသော သဒ္ဒတ္ထတွင် မရပ်ဘဲ ယင်းအနက်မှ အစဉ်လျှောက်၍ တာဝန်ကိုသိခြင်း၊ ကြင်နာခြင်း၊ ပြုစုပျိုးထောင်ခြင်းအထိ ယူရခြင်း ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် ဥပနိဿယပစ္စည်းအရ တာဝန်ရှုထောင့် မှ ကြည့်လျှင် လောကတွင် ကျေးဇူးရှင်နှင့်ကျေးဇူးစား ဟူ၍ နှစ်မျိုးသာ ရကောင်း၏။ ဤသည်မှာ ပဋ္ဌာန်းဥပနိဿယ ပစ္စည်းအရ နှစ်မျိုးခွဲခြင်း ဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်၍ သက်ရှိသက်မဲ့ ဖြစ်သော ပတ်ဝန်းကျင်သည် ကျေးဇူးရှင်ဖြစ်လျှင် မိမိသည် ကျေးဇူးစား ဖြစ်၏။ မိမိသည် ကျေးဇူးစားဖြစ်လျှင် မိမိအပေါ်တင်ရှိသော ပတ်ဝန်းကျင်ကျေးဇူးကို ပြန်ဆပ်ဖို့တာဝန်ရှိ၏။ ထိုကဲ့သို့ ပတ်ဝန်းကျင်ကို ကျေးဇူးရှင်အဖြစ် မြင်ပါမှ ပတ်ဝန်းကျင်ကို မိမိ၏ကျေးဇူးရှင်အဖြစ် လေးစားလာမည် ဖြစ်၏။ ကြင်နာလာမည်ဖြစ်၏။ ထိုအခါမှသာ မိမိသည် ပတ်ဝန်းကျင်၏ အကျိုးစီးပွားကို ဆောင်ရွက်ချင်လာမည်ဖြစ်၏။ မိမိပတ်ဝန်းကျင်ဟူသည် ပဓာနအားဖြင့် မိမိ၏နိုင်ငံ မိမိ၏လူမျိုး နှင့်

မိမိ၏ ယဉ်ကျေးမှုဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် ပတ်ဝန်းကျင်တွင် အခြား နိုင်ငံ အခြားလူမျိုးနှင့် ယင်းတို့၏ ယဉ်ကျေးမှုများ ပါဝင်သော်လည်း မိမိအပေါ်ကျေးဇူးပြုခြင်း၌မူ မိမိနိုင်ငံ မိမိလူမျိုးနှင့် မိမိ ယဉ်ကျေးမှု က ပို၍ ပဓာနကျ၏။ ထို့ကြောင့် ကျေးဇူးဆပ်ရာ၌ ပဓာန သဘော အရ ယင်းတို့အပေါ်ထက် မိမိနိုင်ငံအပေါ် မိမိလူမျိုးအပေါ် မိမိ ယဉ်ကျေးမှုအပေါ် ပို၍ ကျေးဇူးဆပ်ရမည်ဖြစ်၏။ ပို၍ တာဝန်ကို သိရမည်ဖြစ်၏။ ပို၍ ကြင်နာရမည်ဖြစ်၏။ ပို၍ ကြင်နာသည်နှင့် အမျှ ပါဏာတိပါတသိက္ခာပုဒ်သည် ပို၍ လုံခြုံ၏။

တကယ်တမ်းကြင်နာလာပြီ ဆိုပါလျှင် မိမိကြင်နာရသူထံ မှ မပေးဘဲ သူ့ပစ္စည်းကို ယူဖို့ မဆိုထားနှင့်၊ ပေးသော ပစ္စည်းကို ပင် ယူလိုစိတ်မရှိဘဲ မိမိကသာ မိမိကြင်နာရသူအား မိမိပစ္စည်းကို ပေးချင်၏။ သူ့အကျိုးကျေးဇူးရှိရေးအတွက် အဘက်ဘက်မှ ပံ့ပိုးချင် ၏။ ထိုအခါ ငါးပါးသီလတွင် အဒိန္နာဒါန သိက္ခာပုဒ်၏ သီလသည် အလိုအလျောက် လုံခြုံပြီးသား ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အဒိန္နာဒါန သိက္ခာပုဒ်ကို လုံခြုံအောင်စောင့်ထိန်းရာ၌ သူမပေးဘဲ သူ့ဥစ္စာကို မယူခြင်း သက်သက်သည်ပင် သီလသဘောအရ ဤသိက္ခာပုဒ်ကို လုံခြုံအောင် ထိန်းသိမ်းရာရောက်ပါ၏။ သို့ရာတွင် ထိုကဲ့သို့ ထိန်း သိမ်းခြင်းကား ပါရမီသဘောမပါလျှင်လောကပါလတရားအနေဖြင့် လောက၌ ငြိမ်းချမ်းသာယာမှု ဖြစ်ပေါ်လာအောင် ထိရောက်စွာ စွမ်း ဆောင်နိုင်ဖို့ အခွင့်အလမ်း သိပ်မရှိချေ။ ထို့ကြောင့် ပါရမီ သဘော အရ အဓိသီလအနေဖြင့် ဤသိက္ခာပုဒ်ကို လုံခြုံအောင် ထိန်းသိမ်း ရာ၌ မိမိဘက်မှ အနာခံသည့် သဘောပါရ၏။

အနာခံခြင်း ဟူသည်မှာ လောဘကို သတ်ခြင်းဖြစ်၏။ လောဘသေပါမှ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကိုရမည်ဖြစ်၏။ လောဘကို သတ်ရာတွင် အလောဘသည် ပါရ၏။ ဤသိက္ခာပုဒ်ကို စောင့်ထိန်းရာတွင် အလောဘအပေါ် အခြေခံပါမှ ထိုက်ထိုက်တန်တန် စောင့်ထိန်းရာရောက်၏။ ပါဏာတိပါတသိက္ခာပုဒ်ကို စောင့်ထိန်းရာတွင် အဒေါသ အပေါ် အခြေခံရသလို အဒိန္နာဒါန သိက္ခာပုဒ်ကို စောင့်ထိန်းရာတွင် အလောဘအပေါ် အခြေခံရခြင်း ဖြစ်၏။ အဒေါသ သဘော ပါဝင်သောအခါ ကြင်နာခြင်းသဘောသည် ပြဋ္ဌာန်း၏။ အလောဘ သဘောပါဝင်သောအခါ ဘာကိုမှမမျှော်ကိုးဘဲ လွတ်လွတ်စွန့်လွတ်ခြင်း သဘောသည် ပြဋ္ဌာန်း၏။

မိဘသည် သားသမီးများကို ပံ့ပိုးသောအခါ သူတို့ထံမှ ပြန်လည်ရကောင်းစေဟူ၍ တစ်စုံတစ်ရာမျှော်ကိုးခြင်းမရှိဘဲ သူတို့ကောင်းစားရေး၊ သူတို့စိတ်ချမ်းသာကိုယ်ချမ်းသာဖြစ်ရေးနှင့် သူတို့ကြီးပွားရေး အတွက်သာ မျှော်ကိုး၏။ မိမိအတွက်မူ ဘာမျှ မမျှော်ကိုး။ ဤသည်မှာ အလောဘ၏ သဘောကို ပေါ်လွင်အောင် ဖော်ပြခြင်း ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အလောဘအပေါ်အခြေခံ၍ အဒိန္နာဒါန သိက္ခာပုဒ်ကို စောင့်ထိန်းသောအခါ သူတစ်ပါးအပေါ် ပံ့ပိုးချင်သော စိတ်သက်သက်ဖြင့် မိမိစွမ်းနိုင်သလိုအဘက်ဘက်မှပံ့ပိုး၏။ ပစ္စည်းအင်အားဖြင့်လည်း ပံ့ပိုး၏။ အကြံအား ဉာဏ်အားလိုလျှင် အကြံအား ဉာဏ်အားဖြင့် ပံ့ပိုး၏။ မေတ္တာအားဖြင့်လည်း ပံ့ပိုး၏။

အဒိန္နာဒါနသိက္ခာပုဒ်အရ သူတစ်ပါးပစ္စည်းကို သူမပေးဘဲ မယူခြင်းသည် လူလူချင်း ဆက်ဆံရာ၌ လောကငြိမ်းချမ်းသာယာမှု

ဖြစ်အောင် အကြမ်းဆုံးဆောင်ရွက်မှုသာ ဖြစ်၏။ အထိရောက်ဆုံး ဖြစ်အောင် ဆောင်ရွက်ရာ၌မူ သူကပေးသည်ကို မယူဘဲ ကြင်နာ သော စိတ်ထားဖြင့် ဘာကိုမျှ တုံ့ပြန် မျှော်ကိုးခြင်းမရှိဘဲ မိမိ တတ် နိုင်သလို အဘက်ဘက်မှ သူတစ်ပါးကို ပံ့ပိုးပေးရမည် ဖြစ်၏။ ထိုအခါ လူမှုဆက်ဆံရေးနယ်ပယ်၌ လူ့ဘဝကို ရခြင်းသည် ထိုက် တန်သောရခြင်း ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

ခေါင်းပုံဖြတ်ခြင်းကင်းဝေးရေး

လူ့ဘဝတွင် ခန္ဓာငါးပါးပါဝင်၏။ ခန္ဓာငါးပါးကို အကြမ်းအားဖြင့် ရေတွက်လျှင် ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ် ဟူ၍ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် လူသည် မိမိ၏ ဘဝနှင့်စပ်၍ သိလေတိုင်း ခန္ဓာငါးပါး၏ ကန့်သတ်ချက်အရ သိခြင်းဖြစ်၏။ ထိုအသိအပေါ်၌ အခြေတည်၍ ကာယကံမှု ဝစီကံမှု မနောကံမှု တို့ကို ပြုခြင်းဖြစ်၏။ အသိအပေါ်အခြေတည်၍ ကံသုံးပါးတို့ကို ပြုခြင်း ဖြစ်သော်လည်း ခန္ဓာငါးပါးတို့၏အလိုကိုလိုက်၍ အစုန်သဘောအရ ကံသုံးပါးတို့ကို ပြုခြင်းလည်း ရှိ၏။ ခန္ဓာငါးပါးတို့၏အလိုကိုမလိုက်ဘဲ အဆန်သဘောအရ ကံသုံးပါးကို ပြုခြင်းလည်းရှိ၏။ ထိုနှစ်မျိုးတို့တွင် အစုန်သဘောအရ ကံသုံးပါးကို ပြုခြင်းဖြစ်ပါက လောကကြီးပွားရေးသို့ ဦးတည်သော ကံပြုခြင်းဟူ၍ ဆိုရ၏။ အဆန်သဘောအရ ကံသုံးပါးကို ပြုခြင်းဖြစ်ပါက လောကုတ္တရာကြီးပွားရေးသို့ ဦးတည်သော ကံပြုခြင်းဟူ၍ ဆိုရ၏။

သတ္တဝါဟူသမျှသည် ချမ်းသာချင်ကြသည်ချည်း ဖြစ်လေရာ လူသည်လည်း သတ္တဝါစုတွင် ပါဝင်သဖြင့် ချမ်းသာချင်သည်ပင်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် လူတို့သည် မိမိ၏ ဘဝချမ်းသာဖို့ အတွက် မလွဲမသွေ အားထုတ်မည်ပင်ဖြစ်၏။ ထိုသို့အားထုတ်ရာတွင် လောဘ အပေါ် အခြေတည်၍ အားထုတ်သည်လည်း ရှိ၏။ အလောဘ အပေါ် အခြေတည်၍ အားထုတ်သည်လည်းရှိ၏။ အမှန်အားဖြင့်

ချမ်းသာအောင် အားထုတ်ရာ၌ နဖူးမှချွေး ခြေမပေါ်သို့ ကျအောင် အားထုတ်ဖို့ လို၏။ ပေါ့ပေါ့တန်တန် အားထုတ်၍မဖြစ်။ သို့ရာတွင် ချမ်းသာခြင်းကို အဓိပ္ပာယ်ယူရာ၌မူ အစုန်“အနုလောမ” နည်းအရ ယူခြင်းနှင့် အဆန်“ပဋိလောမ” နည်းအရ ယူခြင်း ဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိ၏။ အစုန် အနုလောမနည်းအရ ယူခြင်းသည် မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော် မမူမီကပင်ရှိနှင့်ပြီးသော ယူနည်းဖြစ်၏။ အဆန်ပဋိလောမနည်းအရ ယူခြင်းကား မြတ်စွာဘုရားပွင့်တော်မူမှ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော် မူသဖြင့် ရရှိသော ယူနည်းဖြစ်၏။ ဤလောက၌ ချမ်းသာကို ရှာရာ တွင် အစုန်အနုလောမနည်းအရ ရှာသည်လည်း ရှိ၏။ အဆန်ပဋိ လောမနည်းအရ ရှာသည်လည်း ရှိ၏။

မည်သည့်နည်းဖြင့် ချမ်းသာကို ရှာသည်ဖြစ်စေ နဖူးမှချွေး ခြေမပေါ်သို့ ကျအောင် ရှာရသည်ချည်း ဖြစ်၏။ ထိုသို့ ရှာရာတွင် ငါ့အတွက် သိမ်းပိုက်ဖို့ ဟူသော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ရှာခြင်း ဖြစ်ပါ က အစုန် အနုလောမနည်းအရ ရှာခြင်း ဟူ၍ ဆိုရ၏။ ယင်းနည်းကို သာသနာပနည်း ဟူ၍လည်း ဆိုရ၏။ လောကအတွက် စွန့်လွှတ်ဖို့ ဟူသော ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ရှာခြင်းဖြစ်ပါက အဆန်ပဋိလောမနည်း အရ ရှာခြင်းဟူ၍ဆိုရ၏။ ယင်းနည်းကို သာသနာတွင်းနည်း ဟူ၍ လည်း ဆိုရ၏။ သာသနာပနည်းဖြင့် ချမ်းသာကိုရှာသောအခါ “လောဘ”ကို အခြေခံအုတ်မြစ်အဖြစ်ထားပြီး ကာယကံအရ ကိုယ် ဖြင့် ကြိုးပမ်းမှု၊ မနောကံအရ စိတ်ဖြင့် ကြိုးပမ်းမှုကို အပေါ်ထပ် အဆောက်အအုံအဖြစ်ထားရ၏။ သာသနာတွင်းနည်းအရ ချမ်းသာ ကို ရှာဖွေသောအခါ “အလောဘ”ကို အခြေခံအုတ်မြစ်အဖြစ်ထားပြီး

ကာယကံအရ ကိုယ်ဖြင့် ကြိုးပမ်းမှု၊ ဝစီကံအရ နှုတ်ဖြင့်ကြိုးပမ်းမှု၊
မနောကံအရ စိတ်ဖြင့်ကြိုးပမ်းမှုတို့ကို အပေါ်ထပ်အဆောက်အအုံ
အဖြစ်ထားရ၏။

တစ်နည်းအားဖြင့်ဆိုရလျှင် ချမ်းသာကို ရှာရာ၌ လူတို့
သည် ငါ့အတွက်နှင့် ငါ့အပေါင်းအသင်းအတွက် ရယူဖို့ ဟူသော
ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့်ရှာလျှင် သာသနာပရိယာနနည်းဖြင့် ရှာခြင်း ဖြစ်၏။
ထိုရှာနည်းသည်လောဘအပေါ်အခြေခံ၏။ ထို့ကြောင့် ထိုရှာနည်း
ဖြင့်ရသော ချမ်းသာသည် အကုသိုလ်ဝန်းရံသော ချမ်းသာဖြစ်၏။
အကုသိုလ်ဝန်းရံသောချမ်းသာ ဖြစ်သော်လည်း လင်းတင့်များ
သည် အကောင်ပုပ်ကို နတ်သုဒ္ဓါထင်နေသလိုပင် လူတို့သည်
အကုသိုလ်ဝန်းရံနေသော ချမ်းသာကို တကယ့်ချမ်းသာစစ်ကြီး
အဖြစ် ထင်မှတ်ကြ၏။ ထို့ကြောင့် ထိုချမ်းသာကို မိမိတို့အတွက်
သိမ်းပိုက်ဖို့ အချင်းချင်း အားပြိုင်၍ သူနိုင် ကိုယ်နိုင် ရှာကြခြင်း
ဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်၍ ဤလောက၌ ချမ်းသာကိုရှာရင်း အချင်းချင်း
အန္တရာယ်ပြုနေကြခြင်းဖြစ်၏။ အန္တရာယ်ပြုနေကြသဖြင့် ချမ်းသာ
ကိုရှာရာမှ ဆင်းရဲဒုက္ခကို မတွေ့ချင်ပါဘဲလျက် တွေ့နေကြရခြင်း
ဖြစ်၏။ ဤသို့ဖြင့် လူတို့သည် ချမ်းသာကိုရှာပါလျက် မတွေ့ချင်
သော ဆင်းရဲဒုက္ခကိုတွေ့ကာ မကျေမနပ်ဖြင့် ဘဝနိဂုံး အဆုံးသတ်
လိုက်ရ၏။ ဘဝနိဂုံးအဆုံးသတ်ခါနီးတွင်လည်း “မှားမိလေခြင်း”
ဟူသော နောင်တတရားကလည်း လာပြန်ချေသေး၏။ ဤသည်မှာ
လောဘအပေါ်အခြေခံ၍ မိမိကိုယ်ကျိုး ကိုယ်စီးပွားအတွက် ချမ်းသာ
ကို ရှာဖွေကြသူများ၏ ဘဝနိဂုံးဖြစ်၏။

သာသနာတွင်းအရ အလောဘအပေါ် အခြေခံ၍ ချမ်းသာ
ကို ရှာရာ၌ကား တစ်မျိုးဖြစ်၏။ အစကတည်းကပင် သူသည် နဖူးမှ
ချွေး ခြေမပေါ်သို့ ကျအောင် အပင်ပန်းခံကာ ချမ်းသာကို ရှာဖွေပါ
သော်လည်း သူ၏ကိုယ်ကျိုး ကိုယ်စီးပွားအတွက် မရည်ရွယ်ဘဲ
လောက၏ အကျိုးစီးပွားအတွက် ရည်ရွယ်ခဲ့သဖြင့် တဏှာလောဘ
ကို တတ်နိုင်သလောက်ပယ်သတ်ပြီးဖြစ်၏။ တဏှာလောဘကို ပယ်
သတ်နိုင်သည်နှင့်အမျှ သောကသည် ငြိမ်း၏။ သောကငြိမ်းသည်
နှင့်အမျှ ဘေးသည် ကင်း၏။ ဘေးကင်းသည်နှင့်အမျှ ချမ်းသာ၏။
ဤတွင် မှတ်သားဖွယ် ဂါထာတစ်ပုဒ်ရှိ၏။ ဂါထာမှာဤသို့ ဖြစ်၏။

တဏှာယ ဇာယတီ သောကော၊

တဏှာယ ဇာယတီ ဘယံ။

တဏှာယ ဝိပ္ပမုတ္တဿ၊

နတ္ထိ သောကော ကုတော ဘယံ။

ဂါထာ၏ဆိုလိုရင်းမှာ “တဏှာလောဘကြောင့် သောက
သည် ဖြစ်ရ၏။ တဏှာလောဘကြောင့် ဘေးသည်ဖြစ်ရ၏။ တဏှာ
လောဘမရှိသူအား သောကသည် မဖြစ်တော့။ ဘေးကား ဆိုဖွယ်ရာ
မရှိ၊ မဖြစ်တော့သည်သာ” ဟူ၍ ဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် ဤလောက၌ အသက်ရှင်နေသေးသရွေ့
ကာလပတ်လုံး လူသည် မိမိ၏ ဘဝချမ်းသာရေးအတွက် အလုပ်ကို
မနားမနေ နဖူးမှချွေး ခြေမပေါ်သို့ ကျသည့်တိုင်အောင် လုပ်ရမည်
ဖြစ်၏။ အလုပ်ကို လုပ်ရာတွင် ကိုယ်အားဖြင့် လုပ်ရသည်လည်း
ရှိနိုင်၏။ နှုတ်အားဖြင့် လုပ်ရသည်လည်း ရှိနိုင်၏။ စိတ်အားဖြင့်

လုပ်ရသည်လည်း ရှိနိုင်၏။ မည်သို့ပင်ရှိရှိ အလုပ်ကို တစ်မျိုး
မဟုတ် တစ်မျိုးတော့ မလျှော့သော ဇွဲလုံ့လဖြင့် လုပ်ရမည်သာ ဖြစ်
၏။ ထိုသို့လုပ်ရာတွင် တကယ်တမ်း စစ်မှန်သော ချမ်းသာကို ရချင်
ရိုး မှန်ပါလျှင် “ငါ” ကောင်းစားရေးအတွက် “လောက” ကို အသုံးမချ
ဘဲ “လောက” ကောင်းစားရေးအတွက် “ငါ” ကိုအသုံးချဖို့လို၏။
တစ်နည်းအားဖြင့် ဆိုရလျှင် “လောက” သည် မိမိအတွက် ဒိုင်
မဟုတ်။ မိမိသည်သာ “လောက” အတွက် ဒိုင်ဖြစ်ရ၏။

ချမ်းသာကိုရှာဖွေရေးနှင့်ပတ်သက်၍ အဒိန္နာဒါနသိက္ခာပုဒ်
ကို လိုက်နာကျင့်သုံးရာတွင် သာသနာပနည်းအရလည်း ကျင့်သုံးနိုင်
၏။ သာသနာတွင်းနည်း အရလည်း ကျင့်သုံးနိုင်၏။ သာသနာပ
နည်း အရကျင့်သုံးလျှင် မိမိကောင်းစားရေးအတွက်သာ ဦးတည်၏။
လောကကောင်းစားရေးအတွက် ဦးမတည်။ အဒိန္နာဒါန သိက္ခာပုဒ်
ကို စောင့်ထိန်းရသောကုသိုလ်ကြောင့် လူချမ်းသာကို ရချင်၏။နတ်
ချမ်းသာကိုရချင်၏။ အကျဉ်းအားဖြင့်ဆိုရလျှင် သံသရာချမ်းသာ
ကို ရချင်၏။ အမှန်အားဖြင့် လူသည် ဘဝနှင့် ဒုက္ခကို သီးခြားစီ
အဖြစ်ခွဲခြား၍ နားလည်သူဖြစ်၏။ ဘဝဟူသည် ဒုက္ခပင်တည်းဟူ၍
ဘဝနှင့် ဒုက္ခကို တစ်မျိုးတည်းအဖြစ် နားလည်သူမဟုတ်။ ထို့
ကြောင့် လူသည် သုဂတိဘုံဘဝ၌ကျင်လည်ခြင်းကိုပင် ဒုက္ခအဖြစ်
နားမလည်ဘဲ သုခအဖြစ် နားလည်နေခြင်းဖြစ်၏။ ဤသည်မှာ သာ
သနာပနည်းအရ အဒိန္နာဒါနသိက္ခာပုဒ်ကို ကျင့်သုံးခြင်း ဖြစ်၏။
သာသနာပနည်းအရ အဒိန္နာဒါနသိက္ခာပုဒ်ကို ကျင့်သုံးသောအခါ
လောဘသည် အခြေခံအုတ်မြစ်အဖြစ်ပါဝင်၏။ သာသနာတွင်းနည်း

အရ အဒိန္နဒါနသိက္ခာပုဒ်ကို ကျင့်သုံးသောအခါ လူ့စည်းစိမ်ကို လည်း မတပ်မက်၊ နတ်စည်းစိမ်ကိုလည်း မတပ်မက်၊ အကျဉ်းအား ဖြင့် ဆိုရလျှင် သံသရာစည်းစိမ်ဟူသမျှကို မတပ်မက်။ အမှန်အား ဖြင့် သူသည် ဘဝကိုလည်း ဒုက္ခအဖြစ် မြင်၏။ သံသရာကိုလည်း ဒုက္ခအဖြစ် မြင်၏။ သံသရာလွတ်မြောက်ခြင်းကိုသာ သုခ အဖြစ် မြင်၏။ ထို့ကြောင့် သူသည် ဘဝသမ္ပတ္တိနှင့် ဘောဂသမ္ပတ္တိတို့၌ မတပ်မက်တော့ခြင်းဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ယင်းတို့ကို အသုံးမပြုဘဲ နေ၍ မဖြစ်နိုင်သဖြင့် အသုံးပြုတော့ပြုရသေး၏။ အသုံးပြုသော် လည်း မက်မောတွယ်တာသည့်အနေဖြင့် အသုံးပြုခြင်း မဟုတ်။ အညစ်အကြေးစွန့်ရာ “ရေအိမ်” ကို မလွဲသာ၍ အသုံးပြုသကဲ့သို့ အသုံးပြုခြင်းမျိုးသာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် သာသနာတွင်းနည်းအရ အဒိန္နဒါနသိက္ခာပုဒ်ကို ကျင့်သုံးသောအခါ အလောဘသည် အခြေခံ အုတ်မြစ် အဖြစ် ပါဝင်ခြင်း ဖြစ်၏။ လောဘကို အခြေခံလျှင် ဝါဏိဇ္ဇဝါဒသဘောသက်ဝင်၏။ အကျိုးများများရဖို့မျှော်ကိုး၏။ အလောဘကို အခြေခံလျှင် မုတ္တစာဂ သဘောသက်ဝင်၏။ တပ်မက်ခြင်းတဏှာ သေဖို့ကိုသာ မျှော်ကိုး၏။ အမှန်အားဖြင့်လည်း လောဘ ကို သတ်နိုင်လေ ချမ်းသာလေ ဖြစ်၏။

အဒိန္နဒါန သိက္ခာပုဒ်အရ ပိုင်ရှင်မပေးသော ဥစ္စာကို ယူမှ သိက္ခာပုဒ်ကို ကျူးလွန်ရာရောက်၏။ ပိုင်ရှင်ပေးသော ဥစ္စာကိုယူလျှင် သိက္ခာပုဒ်ကို ကျူးလွန်ရာမရောက်။ ဤသည်မှာ သာသနာပကျင့်သုံးနည်းအရ ယူသော အဓိပ္ပာယ်ဖြစ်၏။ သာသနာတွင်းနည်းအရ ကျင့်သုံးလျှင် အဒိန္နဒါနသိက္ခာပုဒ်၏ အဓိပ္ပာယ်သည် များစွာ

ကျယ်ဝန်း၏။ သာသနာပကျင့်သုံးနည်းဟူသည်မှာ “အသာစံ” သည် နည်းဖြစ်၏။ အသာစံခြင်းဟူသည်မှာ လောဘ၏ အမည် တစ်မျိုး ဖြစ်၏။ သာသနာတွင်းကျင့်သုံးနည်း ဟူသည်မှာ “အနာခံ” သည် နည်းဖြစ်၏။ အနာခံခြင်းဟူသည်မှာ လောဘကို သတ်ခြင်း၏ အမည်တစ်မျိုးဖြစ်၏။

လူဟူသည် ခန္ဓာငါးပါးဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားခြင်းဖြစ်လေရာ ခန္ဓာငါးပါးတို့၏ လှုံ့ဆော်မှုအတိုင်း လူ၏ ဆန္ဒတွင် ရူပက္ခန္ဓာအရ စီးပွားရေးလည်း ပါဝင်၏။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာအရ အနုပညာရေးလည်း ပါဝင်၏။ သညာက္ခန္ဓာအရ ပညာရေးလည်း ပါဝင်၏။ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ အရ စီမံရေးလည်း ပါဝင်၏။ ဝိညာဏက္ခန္ဓာအရ ဘာသာရေးလည်း ပါဝင်၏။ အကျဉ်းအားဖြင့် ဆိုရလျှင် လူ့ဘဝတွင် ခန္ဓာငါးပါးတို့၏ တောင်းဆိုချက်အရ ရေးရာဟူသမျှ အားလုံးပါဝင်၏။ ထို့ကြောင့် လူ့ဘဝအတွက် လိုအပ်သောရေးရာ ဟူသမျှ အားလုံးကို အဒိန္နာဒါန သိက္ခာပုဒ်၏ နယ်နိမိတ်အတွင်း၌ သွင်း၍ ယူရ၏။ ထိုသို့ ယူသော အခါ သာသနာပနည်းဖြင့် ယူသည်လည်း ရှိ၏။ သာသနာတွင်း နည်းဖြင့် ယူသည်လည်း ရှိ၏။ သာသနာပနည်းဖြင့် ယူခြင်းသည် ယူရိုး ယူစဉ် လူသာမန်တို့၏ ယူနည်းဖြစ်၏။ သာသနာတွင်းနည်း ဖြင့် ယူခြင်းသည် မြင့်မြတ်သူ ပါရမီရှင်တို့၏ ယူနည်းဖြစ်၏။ ဤ လောက၌ လူအပေါင်းတို့ ချမ်းသာပါစေခြင်းငှာ၊ အစီးအပွား ဖြစ် စေခြင်းငှာ ရည်ရွယ်ရိုးမှန်ပါလျှင် အဒိန္နာဒါနသိက္ခာပုဒ်၏ အဓိပ္ပာယ် ကို မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမတော် အတိုင်း သာသနာတွင်းနည်း ဖြင့် ယူအပ်၏။

ရူပက္ခန္ဓာသဘောအရ စီးပွားရေးနယ်ပယ်၌ အရင်းတစ်ကျပ် တန် ပစ္စည်းကို ငါးကျပ်အမြတ်တင်၍ ရောင်း၏။ ဝယ်သူကလည်း ဝယ်၏။ အဒိန္နာဒါနသိက္ခာပုဒ်အရ ဘာအပြစ်ရှိသနည်း။ သာသနာပ နည်းအရ သိက္ခာပုဒ်၏ အဓိပ္ပာယ်ကိုယူလျှင် ဘာမျှအပြစ်မရှိ။ နှစ်ဦး သဘောတူ သူကြိုက်၍ သူဝယ်ခြင်းဖြစ်လေရာ အဒိန္နာဒါနသိက္ခာ ပုဒ်ကို ကျူးလွန်ရာ မရောက်။ သို့ရာတွင် သာသနာတွင်းနည်းအရ သိက္ခာပုဒ်၏ အဓိပ္ပာယ်ကိုယူလျှင်မူ ရောင်းသူသည် မတရားအမြတ် စားသူဖြစ်၏။ အမြတ်ကို ယူသင့်သည်ထက် ပို၍ယူသူဖြစ်၏။ ထို့ ကြောင့် သူသည် အဒိန္နာဒါနသိက္ခာပုဒ်ကို အသွင်အားဖြင့် လိုက်နာ သည်ဟု ဆိုနိုင်သော်လည်း အနှစ်သာရအားဖြင့် လိုက်နာသည်ဟု မဆိုနိုင်ချေ။

အလားတူပင် ဝေဒနာက္ခန္ဓာသဘောအရ အနုပညာ နယ် ပယ်၌လည်း ခန္ဓာဖွဲ့စည်းမှုအရဖြစ်ပေါ်လာသော လူတို့၏ ပျော်ရွှင် ချမ်းမြေ့လိုစိတ်ကို အခွင့်ကောင်းယူပြီး ဝါဏိဇ္ဇဝါဒ အရ အနုပညာရပ် များဖြင့် မတရားစီးပွားရှာမှုများသည်လည်း ရှိပါ၏။

သညာက္ခန္ဓာ သဘောအရ ပညာနယ်ပယ်၌လည်း ခန္ဓာဖွဲ့ စည်းမှု အရ ဖြစ်ပေါ်လာသော ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများ၏ ပညာ တတ်မြောက်လိုစိတ်ကို အခွင့်ကောင်းယူပြီး ဝါဏိဇ္ဇဝါဒအရ ကျူးရှင် အမျိုးမျိုးဖြင့် မတရား စီးပွားရှာမှုများလည်း ရှိပါ၏။

သင်္ခါရက္ခန္ဓာ သဘောအရ အုပ်ချုပ်ရေးကဏ္ဍ စီမံခန့်ခွဲမှု နယ်ပယ်၌လည်း ခန္ဓာဖွဲ့စည်းမှုအရ ဖြစ်ပေါ်လာသော လုပ်ပိုင်ခွင့်

ရလိုမှုကို အခွင့်ကောင်းယူ၍ ဝါဏိဇ္ဇဝါဒ အရ လာဘ်ပေး လာဘ်ယူမှုများဖြင့် မတရားစီးပွားရှာမှုများလည်း ရှိပါ၏။ အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် ဝိညာဏက္ခန္ဓာသဘောအရ ဘာသာရေး နယ်ပယ်၌ပင် ခန္ဓာဖွဲ့စည်းမှုအရ ဖြစ်ပေါ်လာသော ထိုထို ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သူတော်စင်ဖြစ်လိုမှုကို အခွင့်ကောင်းယူပြီး ဝါဏိဇ္ဇဝါဒ အရ မရိုးသားမှုများဖြင့် မတရားအမြတ်ထုတ်မှုများလည်းရှိပါ၏။ ဝါဏိဇ္ဇ ဝါဒအရ ထိုမတရားစီးပွားရှာမှု မတရားအမြတ်ထုတ်မှုဟူသမျှသည် ကိုယ်၏မြှောင့်မတ်ခြင်း နှုတ်၏မြှောင့်မတ်ခြင်း “ဥဇ” ဂုဏ်နှင့်လည်း ဆန့်ကျင်၏။ စိတ်၏မြှောင့်မတ်ခြင်း “သုဟုဇ” ဂုဏ်နှင့်လည်း ဆန့်ကျင်၏။ ထို့ကြောင့် ဝါဏိဇ္ဇဝါဒ အရ ရေးရာအဖြာဖြာ၌ မတရား စီးပွားရှာမှု မတရားအမြတ်ထုတ်မှု ဟူသမျှသည် သာသနာတွင်းနည်း အရ ပါရမီ ရှုထောင့်မှ ကြည့်လျှင် အဒိန္နာဒါနသိက္ခာပုဒ်၏ နယ်နိမိတ် အတွင်း၌ တစ်နည်းမဟုတ်တစ်နည်းဖြင့် ဝင်သည်သာ ဖြစ်၏။ လက်တွေ့ အားဖြင့်လည်း ယနေ့ကမ္ဘာကြီး ဆူပွက်နေသည်မှာ ဝါဏိဇ္ဇဝါဒ အရ မတရား စီးပွားရှာမှုနှင့် မတရားအမြတ်ထုတ်မှုအပေါ် အခြေခံ ခြင်းကြောင့်ဖြစ်ကြောင်း တွေ့မြင်နိုင်၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ ဒေသနာတော် ရှုထောင့်မှဆိုရလျှင် “ကာမတော ဇာယတေ သောကော၊ ကာမတော ဇာယတေ ဘယံ” အရ လောဘကြောင့် ဆူပွက်ခြင်းဖြစ်၏။ တစ်နည်းအားဖြင့်ဆိုရလျှင် အဒိန္နာဒါနသိက္ခာပုဒ်ကို တကယ်တမ်းလုံခြုံအောင် မစောင့်ထိန်းသောကြောင့်သာ ဖြစ်ပါ၏။

လောကတွင် လူမှုရေး၊ ပညာရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေး

စသည်ဖြင့် ရေးရာအဖြာဖြာ ရှိကြရာတွင် စီးပွားရေးသည် ပဓာနဖြစ်၏ ဟူ၍ ဆိုကြလေရာ အဒိန္နာဒါနသိက္ခာပုဒ်သည် စီးပွားရေးနှင့် များစွာ သက်ဆိုင်၏။ ထို့ကြောင့် ဤလောက၌ မတည်ငြိမ်မှုများ ဆူပွက်မှုများ မဖြစ်ပေါ်ရလေအောင် “အူမ တောင့်မှ သီလစောင့်နိုင်မည်” ဟူ၍ ဆိုကြလေသူများ အနေဖြင့်လည်း အူမတောင့်ပြီး သီလစောင့်နိုင်အောင် ဤအဒိန္နာဒါနသိက္ခာပုဒ်ကို တကယ်တမ်း လုံခြုံအောင် စောင့်ထိန်းအပ်ပါ၏။ အဒိန္နာဒါနသိက္ခာပုဒ်ကို တကယ်တမ်း လုံခြုံအောင် စောင့်မည်ဆိုပါလျှင် ဝါဏိဇ္ဇဝါဒကို မုတ္တစာဂဖြင့် အစားထိုးဖို့ လို၏။

အဒိန္နာဒါနသိက္ခာပုဒ်ကို စောင့်ထိန်းရာတွင် “တစ်စ တစ်စ၊ စွန့်ပုံမှလျှင်၊ ဘဝနောက်နှောင်း၊ ဆက်တိုင်းကောင်း၏” ဟူသော အဆို အမိန့်အတိုင်း တဖြည်းဖြည်းခြင်း အနာခံသည့်ဘက်က နေနိုင်အောင် ကြိုးစားရမည်ဖြစ်၏။ အနာခံသည့်ဘက်က နေနိုင်လာလျှင် အခွင့်အရေးဟူသမျှကို မတရားယူချင်သည့်သဘော ကင်းလာမည်ဖြစ်၏။ တရားသဖြင့်ရလာသည့် အခွင့်အရေးများကိုလည်း အများအတွက် အသုံးပြုလာနိုင်မည်ဖြစ်၏။ ထိုအခါ အဒိန္နာဒါနသိက္ခာပုဒ်ကို စောင့်ထိန်းရန် လွယ်ကူလာမည်ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် ဤလောက၌ အဒိန္နာဒါနသိက္ခာပုဒ်ကို တကယ်တမ်း လုံခြုံအောင် စောင့်ထိန်းနိုင်သည်နှင့်အမျှ လောကသည် ခေါင်းပုံဖြတ်ခြင်း ကင်းဝေးပြီး တကယ်ပင် ငြိမ်းချမ်းပေလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် အဒိန္နာဒါနသိက္ခာပုဒ်ကို သာသနာတွင်းအမြင်ဖြင့် စောင့်ထိန်းနိုင်အောင် ကြိုးစားဖို့ လူတိုင်း၌ တာဝန်ရှိလေ၏။

အကျင့်ခြင်းတူအောင် ကြိုးပမ်းကြ

လောကကို ကစားကွင်း “ကီဠာထလ” ဟု ဆိုသူများက ဆိုကြ၏။ ထိုအဆိုအရ လောကသည် ကစားကွင်းဖြစ်လျှင် လူတို့သည် မိမိတို့ဘက်က နိုင်အောင်ကစားကြရမည် ဖြစ်၏။ နိုင်အောင် ကစားသော်လည်း နိုင်ချင်မှ နိုင်မည်ဖြစ်၏။ ကစားကွင်းတွင် ကစားသောအခါ နိုင်သူများက ပျော်ကြ၏။ ရှုံးသူများက ဝမ်းနည်းကြ၏။ ထိုအခါ ပျော်ကြသူများနှင့် ဝမ်းနည်းကြသူများ အပြိုင်ရှိနေသောကြောင့် လောကသည် ငြိမ်းချမ်းတော့မည် မဟုတ်။ အမှန်အားဖြင့် လူဟူသမျှသည် အားလုံးပျော်ချင်ကြသည်ချည်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မိမိတို့နေထိုင်ရာ လောကကိုလည်း ငြိမ်းချမ်းစေချင်ကြပါ၏။ သို့ပါလျက် လူတို့သည် မိမိတို့နေထိုင်ရာ လောကကို ငြိမ်းချမ်းအောင် မဆောင်ရွက်ကြ။ လောကကိုငြိမ်းချမ်းစေချင်ပါသည်ဆိုပြီး တကယ်တမ်း လက်တွေ့ကျတော့ လောကကို ငြိမ်းချမ်းအောင် မဆောင်ရွက်ကြသည်မှာ မဆောင်ရွက်ချင်၍တော့ မဟုတ်။ မဆောင်ရွက်နိုင်၍သာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဆောင်ရွက်နိုင်အောင် ကြိုးပမ်းရမည် ဖြစ်၏။

လောကကို စစ်မြေပြင် “ယုဒ္ဓဘူမိ” ဟုဆိုသူများက ဆိုကြ၏။ ထိုအဆိုအရ လောကသည် စစ်မြေပြင် ဖြစ်လျှင် လူတို့သည် မိမိတို့ဘက်က နိုင်အောင် တိုက်ကြရမည်ဖြစ်၏။ နိုင်အောင် တိုက်သော်လည်း နိုင်ချင်မှ နိုင်မည်ဖြစ်၏။ ရှုံးချင်လည်း ရှုံးမည်ဖြစ်၏။

အကျင့်ခြင်းတူအောင်ကြိုးပမ်းကြ

၆၅

မိမိက ဖြစ်စေချင်တိုင်း ဖြစ်သည်မဟုတ်။ သူဖြစ်ချင်သလိုသာ ဖြစ်၏။ မိမိကအစိုးမရ။ စစ်မြေပြင်တွင် စစ်တိုက်ကြသောအခါ နိုင်သူများက ပျော်ကြ၏။ ရုံးသူများက ဝမ်းနည်းကြ၏။ အမှန်အားဖြင့် လူဟူသည် အားလုံး ပျော်ချင်၏။ ဝမ်းနည်းချင်သူဟူ၍ မရှိ။ သို့ပါလျက် မလွဲမရှောင်သာ ဝမ်းနည်းသူများသည် ဤလောက၌ ရှိနေကြ၏။ အမှန်အားဖြင့် ဤလောက၌ ပျော်ရွှင်သူများချည်း ရှိအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်သော လုပ်ငန်းစဉ်သည် ရှိပါ၏။ ထိုလုပ်ငန်းစဉ်ကား ငါးပါးသီလကို လိုက်နာကျင့်သုံးသော လုပ်ငန်းစဉ်ဖြစ်၏။ လောက၌ အားလုံးပျော်ရွှင်အောင် လုပ်နိုင်သော လမ်းစဉ်ရှိပါလျက် ထိုလုပ်ငန်းစဉ်အတိုင်း လူတို့ မလိုက်နာကြခြင်းမှာ မလိုက်နာချင်၍ တော့မဟုတ်။ မလိုက်နာနိုင်၍သာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် လိုက်နာနိုင်အောင် ကြိုးပမ်းရမည်ဖြစ်၏။

သံသာရဿစ ယာကောဋီ၊ ကောဋီ နိဗ္ဗာနဿစ= လောကသံသရာ၏ နယ်နိမိတ်အစွန်းနှင့် နိဗ္ဗာန်၏ နယ်နိမိတ်အစွန်းသည် အတူတူပင် ဖြစ်၏ဟု ဆိုသူများကလည်း ဆိုကြ၏။ ထို အဆိုအရ ဆိုပါလျှင် လောကကိုကြည့်ရာ၌ “မငြိမ်းချမ်းခြင်း”ကိုလည်းကြည့်၍ရ၏။ “ငြိမ်းချမ်းခြင်း”ကိုလည်း ကြည့်၍ရ၏။ ပုထုဇဉ်များအနေဖြင့် လောကကို ကြည့်လျှင် မငြိမ်းချမ်းခြင်းကို မြင်မည်ဖြစ်၏။ အရိယာများအနေဖြင့် လောကကို ကြည့်လျှင် ငြိမ်းချမ်းခြင်းကိုမြင်မည် ဖြစ်၏။ တစ်မျိုးတည်းသော ကြည့်စရာကို ကြည့်ပါလျက် မငြိမ်းချမ်းခြင်းနှင့် ငြိမ်းချမ်းခြင်းတည်းဟူသော အမြင်နှစ်မျိုးကို မြင်ရခြင်းသည်လည်း ကြည့်တတ်သောမျက်စိချင်း ခြားနားသောကြောင့် ဖြစ်

၏။ အမှန်အားဖြင့် လောကဟူသည်မှာ သင်္ခါရပင် ဖြစ်၏။ သင်္ခါရကို ကြည့်ကြသူချင်းအတူတူ ပုထုဇဉ်က လောကကိုသာ မြင်ပြီး အရိယာက နိဗ္ဗာန်တိုင်အောင်မြင်၏။ သို့ဖြစ်လျှင် ကြည့်စရာ အာရုံတစ်မျိုးတည်း၌ ငြိမ်းချမ်းခြင်းနှင့် မငြိမ်းချမ်းခြင်းတစ်မျိုး မြင်နိုင်သည်ဖြစ်လေရာ ငြိမ်းချမ်းခြင်းတစ်မျိုးတည်းကိုသာမြင်အောင်ကြည့်တတ်ဖို့ ကြိုးပမ်းရမည်ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့်လည်း လူတို့သည် လောက၌ ငြိမ်းချမ်းခြင်းတစ်မျိုးတည်းကိုသာ မြင်လိုကြပါ၏။ သို့ပါလျက် ငြိမ်းချမ်းခြင်းတစ်မျိုးတည်းကို မြင်အောင် မကြည့်ကြခြင်းမှာလည်း မကြည့်ချင်၍တော့မဟုတ်။ မကြည့်နိုင်သောကြောင့်သာ ဖြစ်ပါ၏။ ထို့ကြောင့် လောက၌ ငြိမ်းချမ်းခြင်းကို မြင်အောင်ကြည့်တတ်ဖို့ ကြိုးပမ်းရမည် ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် အမြင်ချင်းတူဖို့ ဆိုသည်မှာ အကျင့်ချင်းတူမှ ဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရားက အချင်းချင်းဆက်ဆံရာ၌ အမြင်ချင်းတူဖို့နှင့် အကျင့်ချင်းတူဖို့ အတွက် ဒိဋ္ဌိသီလသာမညသဘောကို လိုက်နာကျင့်သုံးရန် ဟောကြား တော်မူခြင်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဤလောကတွင် လူတို့သည် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ဆက်ဆံကြရာ၌ “ဒိဋ္ဌိသာမည” အရ အမြင်ချင်းတူအောင်၊ “သီလသာမည” အရ အကျင့်ချင်းတူအောင် ကြိုးပမ်းပြီး ဆက်ဆံကြမည်ဆိုပါလျှင် ဤလောကသည် နေချင်စဖွယ် ကောင်းလောက်အောင် ငြိမ်းချမ်းမည်ဖြစ်ပါ၏။

လောကပါလအရ အကျင့်ဟူသည်မှာ အခြေခံအကျဆုံးအားဖြင့် ငါးပါးသီလပင်ဖြစ်၏။ လူတို့သည် ငါးပါးသီလကိုသာ တကယ်တမ်းလိုက်နာကျင့်သုံးမည်ဆိုပါလျှင် ဤလောကသည်

မငြိမ်းချမ်းစရာအကြောင်း ဘာမျှမရှိ။ တကယ်ပင် ငြိမ်းချမ်းမည် ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့်လည်း ငါးပါးသီလသည် လောကကို ငြိမ်း ချမ်းစေနိုင်သော အခြေခံအကျဆုံးသော လူသားအားလုံး၏ ကျင့်စဉ် ဖြစ်ပါ၏။ လူသားအားလုံး၏ ကျင့်စဉ်ဟူသည်မှာ လူမျိုးမရွေး ဘာသာမရွေး လူသားတိုင်း လောကငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် လိုက်နာ ကျင့်သုံးရမည့် လောကပါလကျင့်စဉ်ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့်လည်း ငါး ပါးသီလကို နိစ္စသီလ ဟူ၍ဆိုခြင်းဖြစ်၏။ နိစ္စဟူသည်မှာ ကာလ၊ ဒေသ၊ ပုဂ္ဂလအရ နိစ္စ၊ အနာဂတ်ကမ္ဘာ၌လည်း နိစ္စ၊ အကျဉ်းအားဖြင့် လောကသံသရာရှိနေသေးသရွေ့ ကာလပတ်လုံး အမြဲတမ်း လိုက်နာ ကျင့်သုံးရမည့် ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာဆိုင်ရာကျင့်ဝတ်ဖြစ်၏။ ဒေသအရ လည်း နိစ္စပင် ဖြစ်၏။ မည်သည့်ဒေသ၌မဆို အမြဲတမ်းလိုက်နာ ကျင့်သုံးရမည်ဖြစ်၏။ ပုဂ္ဂလအရလည်း မည်သူမဆို အမြဲတမ်း လိုက်နာကျင့်သုံးရမည်ဖြစ်၏။ မည်သည့်ဘာသာဝင် ဖြစ်ဖြစ် လူမှန် သမျှ အတွက် နိစ္စသီလဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ပဉ္စသီလသည် သဘာဝ အားဖြင့် ဓမ္မတာသီလ ဖြစ်၏။

ပဉ္စသီလတွင် ဒုတိယသိက္ခာပုဒ်မှာ အဒိန္နာဒါနသိက္ခာပုဒ် ဖြစ်၏။ အဒိန္နာဒါန၏ အနက်မှာ သူမပေးသော ပစ္စည်းကို ယူခြင်း ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် ကျင့်စဉ်အရ သူမပေးသော ပစ္စည်းကိုယူလျှင် ဤဒုတိယသိက္ခာပုဒ်ကို ကျူးလွန်ရာရောက်၏။ သို့ဖြစ်လေရာ မည် သည့် ပစ္စည်းကိုမဆို ပိုင်ရှင်ကပေးမှယူရ၏။ ကုန်သွယ်ရေးရှုထောင့် နှုတ်ပြန်လျှင် ဤလောက၌ လူအားလုံးကို အုပ်စုဖွဲ့လိုက်ပါက ရောင်း သူနှင့်ဝယ်သူ နှစ်မျိုးသာရှိ၏။ လူအားလုံးတို့သည် ဤ နှစ်မျိုးတွင်

မလွဲမသွေပါဝင်မည်ဖြစ်၏။ ရောင်းသူနှင့်ဝယ်သူကိုပင် ပေးသူနှင့် ယူသူဟူ၍လည်း ဆိုနိုင်၏။ ရောင်းသူနှင့် ဝယ်သူ ခေါ်ခေါ်၊ ပေးသူနှင့် ယူသူခေါ်ခေါ် ဤပုဂ္ဂိုလ်နှစ်မျိုးသည် အဒိန္နာဒါန သိက္ခာပုဒ်၏ နယ်နိမိတ်အတွင်း၌ဝင်၏။ ထို့ကြောင့် လောကတစ်ခုလုံးသည် ဤ လူတန်းစားနှစ်မျိုးတွင် ပါဝင်သည်ဖြစ်လေရာ ဤလူတန်းစားနှစ်မျိုး လုံးကလည်း ဤဒုတိယသိက္ခာပုဒ်၏ နယ်နိမိတ် အတွင်း၌ ပါဝင်သောကြောင့် လောက၏ ငြိမ်းချမ်းမှုသည် အဒိန္နာဒါနသိက္ခာပုဒ်ကို စောင့်ထိန်းမှုအပေါ်၌ များစွာတည်၏။

စီးပွားရေးအရ အမြတ်ကြီးစားခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ စစ်ရေးအရ သူတစ်ပါးနိုင်ငံကိုတိုက်ခိုက်သိမ်းယူခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံရေးအရ သူတစ်ပါးနိုင်ငံအပေါ် ဩဇာလွှမ်းခြင်းသည် လည်းကောင်း ဤသိက္ခာပုဒ်၏ နယ်နိမိတ်အတွင်း၌ ဝင်သည် ပင်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ပေးသူနှင့် ယူသူ အဖြစ် အချင်းချင်း ဆက်ဆံရာ၌ဖြစ်စေ၊ ပြည်ထောင်စုအချင်းချင်း ဆက်ဆံရာ၌ဖြစ်စေ အဒိန္နာဒါန သိက္ခာပုဒ် အနှစ်သာရအားဖြင့် လိုက်နာကျင့်သုံးပြီး ဆက်ဆံမည်ဆိုပါက ဤလောက၌ မငြိမ်းချမ်းစရာ အကြောင်းဘာမရှိ။

အဒိန္နာဒါန သိက္ခာပုဒ်ကို အနှစ်သာရအားဖြင့် လိုက်နာကျင့်သုံးရာ၌ အခြေခံကျသောအချက်မှာ “အပ္ပိစ္ဆာ” ရှိမှုပင် ဖြစ်၏။ “အပ္ပိစ္ဆာ” ဟူသည်မှာ မိမိအတွက် အလိုနည်းခြင်းဖြစ်၏။ အလိုနည်းခြင်းဟူသည်မှာ တဏှာကို ပယ်သတ်ခြင်းဖြစ်၏။ မရှိဘဲ သက်သက် အလိုနည်းခြင်းလည်း ရှိ၏။ တဏှာကို ပယ်သတ်သော အားဖြင့် အလိုနည်းခြင်းလည်းရှိ၏။ တဏှာကိုပယ်သတ်ခြင်းမရှိဘဲ သက်

သက် အလိုနည်းခြင်းမှာ လိုချင်ရကောင်းမှန်း မသိခြင်းအပေါ်၌ အခြေတည်၏။ လိုချင်ရကောင်းမှန်းမသိသောအခါ အလိုနည်း၏။ အလိုနည်းသဖြင့် အရနည်း၏။ လိုချင်ရကောင်းမှန်း သိလျက် တဏှာကို ပယ်သတ်သောအားဖြင့် အလိုနည်းခြင်းဖြစ်ပါက အရနည်းခြင်း မဖြစ်။ လောကသည် လိုက်တမ်းပြေးတမ်း ကစားနေရာ ကစားကွင်းဖြစ်၏။ ကစားကွင်း၌ ကာမဂုဏ်နှင့် လူတို့သည် လိုက်တမ်းပြေးတမ်း ကစားနေသူများ ဖြစ်ကြ၏။ ကာမဂုဏ်နောက်သို့ မိမိကလိုက်လျှင် ကာမဂုဏ်ကပြေး၏။ မိမိကကာမဂုဏ်နောက်သို့ မလိုက်လျှင် ကာမဂုဏ်က မိမိနောက်သို့လိုက်၏။ ထိုအခါ မိမိက အပြေးသမား၊ ကာမဂုဏ်က အလိုက်သမား ဖြစ်လေ၏။ ဤသဘောကိုပင်ရည်ရွယ်၍ လိုချင်လျှင်မရ၊ မလိုချင်မှရသည် ဟု ဆိုရိုးပြုကြခြင်း ဖြစ်၏။

လက်တွေ့အားဖြင့်လည်း ယနေ့ကမ္ဘာကို ကြည့်လျှင် မိမိအတွက် ဘာကိုမျှ မမျှော်ကိုးဘဲ နိုင်ငံအပေါ် ကြင်နာသော စိတ်ဖြင့် နိုင်ငံအတွက် အနစ်နာခံပြီး ဆောင်ရွက်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်များနောက်သို့ လာဘ်လာဘများကလည်း လိုက်ကြ၏။ ရာထူးဌာနနန္တရများကလည်း လိုက်ကြ၏။ ထင်ပေါ်ကျော်စောမှုများကလည်း လိုက်ကြ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်များက အပြေးသမား ဖြစ်ကြပြီး ကာမဂုဏ်များက အလိုက်သမား ဖြစ်ကြ၏။ မြတ်စွာဘုရားကို ကြည့်မည်ဆိုလျှင်လည်း မြတ်စွာဘုရားလောက် လောကကိုကြင်နာသူမရှိ။ မြတ်စွာဘုရားလောက် လောကအတွက် အနစ်နာခံသူမရှိ။ မြတ်စွာဘုရားလောက် လောကအကျိုးကို ဆောင်သူမရှိ။ သို့ရာတွင် မြတ်စွာဘုရားသည် လောက

နှင့်ဆက်ဆံရာ၌ မိမိအတွက် ဘာကိုမျှ မမျှော်ကိုး။ သို့ပါလျက် ဗြဟ္မာတို့ကလည်း မြတ်စွာဘုရားကို မိမိတို့မကိုဋ်အဖြစ် ပူဇော်ကြ၏။ နတ်တို့ကလည်း မြတ်စွာဘုရားကို မိမိတို့၏မကိုဋ်အဖြစ် ပူဇော်ကြ၏။ ဤသည်မှာမလိုချင်ပါဘဲနှင့်ရသော ကာမဂုဏ်များ ဖြစ်ကြ၏။ ကာမဂုဏ်တွင် လာဘ်လာဘလည်းပါ၏။ အလေးအမြတ် ပြုမှုလည်းပါ၏။ ထင်ပေါ်ကျော်စောမှုလည်းပါ၏။ လာဘ်လာဘကို “လာဘ” ဟုဆိုရ၏။ အလေးအမြတ်ပြုမှုကို “သက္ကာရ” ဟုဆိုရ၏။ ထင်ပေါ်ကျော်စောမှုကို “သိလောက” ဟုဆိုရ၏။ သို့ရာတွင် မြတ်စွာဘုရားသည် လာဘကိုလည်းမမက်မော။ မမက်မောပါဘဲလျက် လာဘကလည်း နောက်ကလိုက်၏။ သက္ကာရကလည်း နောက်ကလိုက်၏။ သိလောကကလည်း နောက်ကလိုက်၏။ ဤသည်မှာ ဓမ္မတာ ဖြစ်၏။

အဒိန္နာဒါနသိက္ခာပုဒ်အရပေးသူနှင့်ယူသူအဖြစ်အချင်းချင်း ဆက်ဆံရာတွင် လောကငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် အချင်းချင်း အပေါ်ကြင်နာဖို့ လို၏။ အနစ်နာခံဖို့ လို၏။ တစ်ဖက်သား၏ အကျိုးကို ရည်စူးဖို့ လို၏။ ဤအင်္ဂါသုံးရပ်အပေါ် အခြေခံပြီး အချင်းချင်း ဆက်ဆံရာ၌ ပေးခြင်းနှင့်ယူခြင်းကို ပြုလုပ်မည်ဆိုပါက အဒိန္နာဒါနသိက္ခာပုဒ်ကို အနစ်သာရအားဖြင့် စောင့်ထိန်းပြီး ဖြစ်တော့သည်။ အမှန်အားဖြင့် မိမိအပေါ်ကြင်နာသော၊ မိမိအတွက် အနစ်နာခံသော၊ မိမိ၏အကျိုးကိုဆောင်သောသူများအပေါ် သက်ရောက်အားနှင့် တန်ပြန်သက်ရောက်အားတို့၏ နိယာမအရ မည်သူမျှ မငြိမ်းချမ်းအောင် ပြုလုပ်မည်မဟုတ်။ ထိုအခါ ပေးခြင်း၊ ယူခြင်း ဖြင့်

အချင်းချင်းဆက်ဆံရာ၌ လူမှုဆက်ဆံရေးသည် ချောမွေ့ပြီး လောကသည် ငြိမ်းချမ်းပေလိမ့်မည်။

အမှန်အားဖြင့် လောက၌ မငြိမ်းမချမ်း ဖြစ်နေခြင်းမှာ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ပေးခြင်း၊ယူခြင်း ဆက်ဆံရာ၌ နှစ်ဦးလုံးက အသာဘက်ကချည်း နေချင်သောကြောင့် ဖြစ်၏။

အကယ်၍ နှစ်ဦးလုံးက “အနာ”ဘက်ကချည်း နေချင်မည်ဆိုလျှင် လောက၌ မငြိမ်းချမ်းစရာ အကြောင်း ဘာမျှမရှိ။

အဒိန္နာဒါန သိက္ခာပုဒ်သည် လောကငြိမ်းချမ်းရေး အတွက် များစွာအရေးကြီး၏။

အဒိန္နာဒါနသိက္ခာပုဒ်ကို အသွင်သဏ္ဌာန်အားဖြင့် စောင့်ထိန်းခြင်းမျိုးမဟုတ်ဘဲ အနှစ်သာရအားဖြင့် စောင့်ထိန်းမည်ဆိုပါလျှင် လောကသည် တကယ်ပင် ငြိမ်းချမ်းမည်ဖြစ်၏။ အဒိန္နာဒါနသိက္ခာပုဒ်အရ သူပေးလျှင် ယူနိုင်ခွင့်ရှိလေရာ အသွင်သဏ္ဌာန် အားဖြင့်သာ စောင့်ထိန်းရန်ကြိုးပမ်းသူများသည် သူက မပေးလျှင် ပေးအောင်လုပ်သောဥပဿ်များကိုသုံးကြ၏။

အခွင့်အရေး ပေးနိုင်သူက မိမိအား အခွင့်အရေးပေးလာအောင်၊ ရာထူးပေးနိုင်သူက မိမိအား ရာထူးပေးလာအောင်၊ ဘွဲ့ထူး၊ ဂုဏ်ထူးပေးနိုင်သူက မိမိအား ဘွဲ့ထူး၊ ဂုဏ်ထူး ပေးလာအောင် ချဉ်းကပ်သော ဥပဿ်များသည်ရှိ၏။

ထိုဥပဿ်များကား ဓမ္မနှင့်ယှဉ်သော ဥပဿ်များမဟုတ်။ သို့ပါလျက် ဓမ္မနှင့်မယှဉ်သော ဥပဿ်များကြောင့် ပေးနိုင်သူက အခွင့်အရေး ပေး၏။ ရာထူးကို ပေး၏။ ဘွဲ့ထူး၊ ဂုဏ်ထူးများ ကို

ပေး၏။ ထိုအခါ ယူသူက ယူ၏။ သူပေး၍ မိမိယူခြင်းမှာ အသွင် သဏ္ဌာန်ရှုထောင့်မှကြည့်လျှင် အဒိန္နာဒါနသိက္ခာပုဒ်ကို လွန်ကျူးရာ မရောက်၊ သို့ရာတွင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို မြင်သဖြင့် လည်းကောင်း၊ ကြားသဖြင့် လည်းကောင်း၊ ယုံမှားသဖြင့် လည်းကောင်း၊ မြင်ရသူ၊ ကြားရသူ၊ ယုံမှားရသူများသည် လောက၌ဓမ္မမလွမ်းမိုးနိုင်မှုအတွက် ဓမ္မဘက်ကနေ၍ စိတ်မကောင်း ဖြစ်ကြ၏။ ဓမ္မအတွက် စိတ် မကောင်း ဖြစ်ရခြင်းသည်ပင်လျှင် လောကအတွက် မငြိမ်းချမ်းခြင်း မည်ပါ၏။ ထို့ကြောင့် အသွင်သဏ္ဌာန်အားဖြင့်သာ အဒိန္နာဒါန သိက္ခာပုဒ်ကို စောင့်ထိန်းခြင်းသည် လောကအတွက် ငြိမ်းချမ်းခြင်း ကို မဖြစ်စေနိုင်သည်မှာ သေချာပါ၏။ သို့ဖြစ်လေရာ လောကပါလ တရားအနေဖြင့် အဒိန္နာဒါန သိက္ခာပုဒ်ကို စောင့်ထိန်းရာတွင် အနှစ် သာရအားဖြင့်စောင့်ထိန်းမှသာ ဤလောက၌ ငြိမ်းချမ်းမှု ထွန်းကား လာမည်ဖြစ်၏။ ငြိမ်းချမ်းသော လောက၌ အသက်ရှင်နေရပါမှသာ လူ့ဘဝကို ရကျိုးနပ်ပေလိမ့်မည်။

လောကကို ကစားကွင်း “ကိဠာထလ” အဖြစ် သဘောထား လိုကလည်း ထားနိုင်ပါ၏။ ကစားကွင်းအဖြစ် သဘောထား ပါက လောကငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် ပုဂ္ဂိုလ်ချင်းအနိုင်ရအောင် ကစားခြင်း မျိုးမဟုတ်ဘဲ ဓမ္မက အဓမ္မအပေါ်အနိုင်ရအောင် ကစားခြင်းမျိုးဖြင့် သာ ကစားအပ်ပါ၏။ သံသာရဿစ ယာကောဋီ၊ ကောဋီ နိဗ္ဗာနဿ စ-အရ လောက၏ နယ်နိမိတ်အစွန်းသည်ပင် နိဗ္ဗာန်၏ နယ်နိမိတ် အစွန်းဖြစ်သည်ဟု ယူလိုကလည်း ယူနိုင်ပါ၏။ ထိုသို့ယူပါက လောက၌ ငြိမ်းချမ်းမှုကိုမြင်နိုင်အောင် လောကကိုကြည့်သောအခါ

မိမိတို့အနေဖြင့် နေ့စဉ်ဆောင်ရွက်နေရသော ပေးခြင်း၊ ယူခြင်း လုပ်ငန်း၌ ငါ့ဘက်က “အသာ” ဟူသော အတ္တကို ပယ်သတ်နိုင်သမျှ ပယ်သတ်ပြီး ကြည့်အပ်ပါ၏။ ထိုအခါမှသာ အဒိန္နဒါန သိက္ခာ ပုဒ်ကို အနှစ်သာရအားဖြင့် စောင့်ထိန်းနိုင်မည် ဖြစ်ပါ၏။ အဒိန္န ဒါန သိက္ခာပုဒ်ကိုအနှစ်သာရအားဖြင့် စောင့်ထိန်းနိုင်မှသာ လောက သည် ငြိမ်းချမ်းပေလိမ့်မည်။

ဓမ္မဂါရဝသည် မိမိအတွက်သစ္စာ

အဒိန္နာဒါနသဘောကို နားလည်လိုလျှင် အပြင်ပုံသဏ္ဌာန် နှင့် အတွင်းသရုပ်ကို နားလည်ဖို့လို၏။ အမှန်အားဖြင့် အရာဝတ္ထု တစ်ခု၌ ဖြစ်စေ၊ ဖြစ်ရပ်တစ်ခု၌ဖြစ်စေ အပြင်ပုံသဏ္ဌာန်ပိုင်းနှင့် အတွင်းသရုပ်ပိုင်းဟူ၍ အပိုင်းနှစ်ပိုင်းသည် ဓမ္မတာအားဖြင့် ပါဝင် ၏။ ထို့ကြောင့် အရာဝတ္ထုတစ်ခုကိုဖြစ်စေ၊ ဖြစ်ရပ်တစ်ခုကို ဖြစ်စေ လေ့လာသောအခါ ဓမ္မတာအားဖြင့် ပါဝင်သော အပိုင်း နှစ်ပိုင်းနှင့် ယင်းအပိုင်းနှစ်ပိုင်းတို့၏အဆက်အစပ်ကို မြင်အောင် လေ့လာရ၏။ သို့မှသာ အမှားနှင့်အမှန်ကို မြင်မည်ဖြစ်၏။ အမှားနှင့် အမှန်ကို မြင်ခြင်းသည်လေ့လာသူများအနေဖြင့်မဇ္ဈိမပဋိပဒါကျအောင်လေ့လာ သောကြောင့်ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့်လည်း မိမိတို့၏လေ့လာမှု နည်း လမ်းသည် မဇ္ဈိမပဋိပဒါကျမှသာ အမှားကိုအမှားအတိုင်း အမှန်ကို အမှန်အတိုင်း ယထာဘူတကျကျ လေ့လာသူများက မြင်နိုင်၏။

ယနေ့လောကတွင် ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာနှင့် ပတ်သက်၍ ဗုဒ္ဓ ဒေသနာတော်များကို အကိုးအကားပြု၍ အော်ကြီးဟစ်ကျယ် ပြော ဆိုကြသူများကို တွေ့နိုင်၏။ ထိုသို့ အော်ကြီးဟစ်ကျယ်ပြောဆို ကြခြင်းသည် အပြင်ပုံသဏ္ဌာန်ပိုင်းဖြစ်၏။ အပြင်ပုံသဏ္ဌာန်ပိုင်းကို အလေးအနက်ပြုပြီး ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာနှင့် ပတ်သက်၍ အော်ကြီး ဟစ်ကျယ် ပြောဆိုတတ်ကြသူများကို တကယ့်သူတော်ကောင်း ဟူ ၍ဆုံးဖြတ်လျှင် ထိုဆုံးဖြတ်ချက်သည် မှန်ချင်မှ မှန်၏။ အပြင် ပုံ

သဏ္ဌာန်ကိုချည်း အားကိုး၍ လေ့လာသောနည်းသည် မဇ္ဈိမ ပဋိပဒါ ကျသော လေ့လာနည်းမဟုတ်။ ထို့ကြောင့် အတွင်းသရုပ်ကိုလည်း လေ့လာဖို့ လိုသေး၏။ အတွင်းသရုပ်ကို လေ့လာသောအခါ ဗုဒ္ဓ ဒေသနာတော်များကို အော်ကြီးဟစ်ကျယ် မပြောဆိုစေကာမူ လူ လူချင်း ဆက်ဆံရာ၌ “အသာစံ” ဘက်က မနေတတ်ဘဲ “အနာခံ” ဘက်ကနေတတ်သူများကိုလည်း တွေ့ရတတ်၏။ ထို့အပြင် ဗုဒ္ဓ ဒေသနာတော်များကို အော်ကြီးဟစ်ကျယ်ပြောဆိုပြီး “အနာခံ” ဘက် က မနေတတ်ဘဲ “အသာစံ” ဘက်က နေတတ်သူများကိုလည်း တွေ့ ရတတ်၏။ ထို့ကြောင့် အတွင်းသရုပ်ကို မလေ့လာဘဲ အပြင် ပုံ သဏ္ဌာန်ကိုကြည့်ပြီး ဗုဒ္ဓဒေသနာတော်များကို မပြောဆိုတတ်ကာမျှ နှင့် သူတော်ကောင်းမဟုတ်ဟူ၍ ဆုံးဖြတ်လျှင် မှန်ချင်မှ မှန်၏။ ထို့ကြောင့် အရာဝတ္ထုတစ်ခုနှင့် ပတ်သက်ဖြစ်စေ၊ ဖြစ်ရပ်တစ်ခုနှင့် ပတ်သက်၍ဖြစ်စေ အမှားနှင့် အမှန် ဆုံးဖြတ်တော့မည်ဆိုပါလျှင် အပြင်ပုံသဏ္ဌာန်ကိုလည်း လေ့လာရ၏။ အတွင်းသရုပ်ကိုလည်း လေ့လာရ၏။ ယင်းနှစ်မျိုးတို့၏ အဆက်စပ်ကိုလည်း လေ့လာရ၏။ သို့မှသာ မဇ္ဈိမပဋိပဒါကျသော လေ့လာနည်းဖြင့် ပြဿနာကို လေ့ လာ၍ ဆုံးဖြတ်သည်မည်၏။ သို့မဟုတ်ဘဲ အပြင်ပုံသဏ္ဌာန်ကို ချည်းဖြစ်စေ၊ အတွင်းသရုပ်ကိုချည်းဖြစ်စေ လေ့လာပြီး အမှား အမှန် ကို ဆုံးဖြတ်ပါက ထိုသို့သော ဆုံးဖြတ်ချက်မျိုးသည် အန္တပဋိပဒါ ကျ လေ့လာပြီး ဆုံးဖြတ်သော ဆုံးဖြတ်ချက်မျိုးသာ ဖြစ်၏။ အန္တ ပဋိပဒါကျသော လေ့လာခြင်းဟူသည်မှာ အစွန်းရောက်လေ့လာခြင်း မျိုးသာဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ပြဿနာတစ်ရပ်ကို လေ့လာရာ၌ အန္တ

ပဋိပဒါကျလေ့လာခြင်းသည် ဗုဒ္ဓဒေသနာတော်အရ ကျင့်သုံးအပ်သော လေ့လာနည်းမဟုတ်။ ဗုဒ္ဓ ဒေသနာတော်အရ ကျင့်သုံးအပ်သော လေ့လာနည်းဟူသည် မဇ္ဈိမပဋိပဒါကျသောနည်းသာဖြစ်၏။

လောက၏ကိုယ်ထည်ကား မာယာဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် လောကသည် လှည့်စားတတ်၏။ သူတော်ကောင်းမဟုတ်သူများ ကလည်း သူတော်ကောင်းစကားကို အော်ကြီးဟစ်ကျယ် ပြောတတ်၏။ ထိုသို့အော်ကြီးဟစ်ကျယ် ပြောခြင်းသည် အပြင်ပုံသဏ္ဌာန်က မိမိ၏မာယာဖြင့် လှည့်စားခြင်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အပြင် ပုံသဏ္ဌာန်ကို မြင်အောင်ကြည့်ရ၏။ အပြင်ပုံသဏ္ဌာန်ကို မြင်ရုံနှင့်လည်း အမှားအမှန်ဆုံးဖြတ်ရာ၌ မလုံလောက်သေး။ အပြင်ပုံသဏ္ဌာန်သည် အစွန်းတစ်ဖက်သာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အတွင်းသရုပ်ကိုလည်း မြင်အောင်ကြည့်ရပြန်၏။ ဤလောက၌ သူတော်ကောင်းစကားကို အော်ကြီးဟစ်ကျယ် မပြောပါဘဲလျက် အတွင်းသရုပ်အနေဖြင့် တကယ့်သူတော်ကောင်းများသည်လည်း ရွက်ပုန်းသီးသဘောအရ ရှိတတ်ကြ၏။ မျိုးချစ်စိတ်စကားကို လူကြားအောင် မပြောသော်လည်း အရေးကြုံသောအခါ တကယ့်အာဇာနည် သူရဲကောင်းများသည်လည်း အလျှိုအလျှို ပေါ်ထွက်လာတတ်ကြ၏။ ထို့ကြောင့် အတွင်းသရုပ်ကိုလည်း မြင်အောင်ကြည့်တတ်ဖို့လိုခြင်းဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် အတွင်းသရုပ်သက်သက်သည်လည်း အစွန်းတစ်ဖက်ပင် ဖြစ်၏။

အစွန်းတစ်ဖက်ဟူသမျှသည် “မာယာ” သာဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အပြင်ပုံသဏ္ဌာန်ကိုလည်း သူချည်းကိုသာ အားကိုးမိပါက

အမှားကို အမှားမှန်း မသိရလေအောင် ဖုံး၏။ အမှားကို အမှန်ထင်
ရအောင် ဖော်၏။ အတွင်းသရုပ်ကိုလည်း သူ့ချည်းကိုသာ အားကိုး
မိပါက အမှန်ကို အမှားထင်ရအောင် ဖော်၏။ ဤသည်မှာ “မာယာ”
၏သဘောဖြစ်၏။ မာယာသည် ဖုံးလည်းဖုံးတတ်၏။ ဖော်လည်း
ဖော်တတ်၏။ ဒဿနကျမ်းများ၌ ဖုံးခြင်းကို “အာဝရဏ” ဟုခေါ်၏။
ဖော်ခြင်းကို “ဝိက္ခေပ” ဟုခေါ်၏။ ထို့ကြောင့် မာယာ၏ လှည့်စားမှု
အရ မိမိအနေဖြင့် အပြင်ပုံသဏ္ဌာန်ကိုကြည့်ပြီး လူရိုးလူကောင်းဟူ၍
သတ်မှတ်ထားသူကလည်း တကယ်တမ်းအတ္တသမားဖြစ်နေသည်ကို
လည်း တွေ့ရတတ်၏။ အတွင်းသရုပ်ကိုကြည့်ပြီး လှည့်ဟူ၍
သတ်မှတ်ထားသူကိုလည်း တကယ့်လူတော်ဖြစ်နေသည်ကိုလည်း
တွေ့ရတတ်၏။ ထိုသို့ တွေ့ရခြင်းမှာ မိမိလေ့လာစဉ်က အပြင်
ပုံသဏ္ဌာန်ကိုလည်းကောင်း၊ အတွင်းသရုပ်ကိုလည်းကောင်း၊ အပြင်
ပုံသဏ္ဌာန်နှင့် အတွင်းသရုပ်တို့၏ အဆက်အစပ်ကို လည်းကောင်း
နားလည်အောင် ပြည့်ပြည့်စုံစုံမလေ့လာမိသောကြောင့်ဖြစ်၏။ အမှန်
အားဖြင့် အပြင်ပုံသဏ္ဌာန်နှင့်အတွင်းသရုပ်တို့၏အဆက်အစပ်သည်
အချင်းချင်း လိုက်လျောညီထွေဖြစ်သည်လည်း ရှိ၏။ လိုက်လျော
ညီထွေဖြစ်လျှင် “အနုရောဓိ” ဟုခေါ်၏။ အချင်းချင်းဆန့်ကျင်ဘက်
ဖြစ်သည်လည်းရှိ၏။ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်လျှင် “ဝိရောဓိ” ဟုခေါ်၏။

လူ့ဘဝကို ရလာသူဟူသမျှသည် လောက၌ ငြိမ်းချမ်း သာ
ယာရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ရန် တာဝန်ကိုယ်စီရှိ၏။ တာဝန်မှာ
နှစ်မျိုးရှိ၏။ တစ်မျိုးသောတာဝန်မှာ မိမိ၏ပတ်ဝန်းကျင်ကို ကောင်း
အောင်ဆောင်ရွက်ပေးရန် ဖြစ်၏။ ယင်းကို “အာရမ္မဏာနုယောဂ”

ဟုခေါ်၏။ အာရမ္မဏာနုယောဂ ဟူသည်မှာ မိမိ၏ ပတ်ဝန်းကျင်ကို ကောင်းအောင်အားထုတ်ခြင်းဖြစ်၏။ မိမိပတ်ဝန်းကျင်ကို ကောင်းအောင် အားထုတ်ဖို့ဆိုသည်မှာ မိမိကိုယ်တိုင်က ကောင်းမှဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ပတ်ဝန်းကျင်လောကကို ကောင်းအောင် အားထုတ်ဖို့ အတွက် မိမိကိုယ်ကို ကောင်းအောင် အားထုတ်ရ၏။ မိမိကိုယ်ကို ကောင်းအောင် အားထုတ်ခြင်းကို “သန္တာနာနုယောဂ” ဟုခေါ်၏။ ထို့ကြောင့် မိမိကိုယ်ကို ကောင်းအောင် အားထုတ်ခြင်းသည်လည်း တာဝန်နှစ်မျိုးအတွက် တစ်မျိုးသော တာဝန်ဖြစ်၏။

အမှန်အားဖြင့် လူဟူသည် မိမိကိုယ်ကို ကောင်းအောင် ဆောက်တည်ရုံမျှနှင့် တာဝန်ကျေသည် မဟုတ်။ မိမိ၏ပတ်ဝန်းကျင် လောကကို ကောင်းအောင်ဆောင်ရွက်ပေးဖို့လည်းလိုသေး၏။ သို့မှသာ တာဝန်ကျေမည်ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် လူဟူသည် မိမိတစ်ဦးတည်း ရပ်တည်နိုင်သည် မဟုတ်။ ပတ်ဝန်းကျင်၏ အထောက်အပံ့ ဥပနိဿယကို ရယူပြီးမှသာ ရပ်တည်နိုင်သူဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် လူဟူသည် မိမိပတ်ဝန်းကျင်၏ကျေးဇူးစားဖြစ်လေရာ မိမိပတ်ဝန်းကျင် အပေါ် ကျေးဇူးဆပ်ဖို့ များစွာတာဝန်ရှိ၏။ မိမိ၏ ပတ်ဝန်းကျင် လောကတွင် သက်ရှိလည်း ပါဝင်၏။ သက်မဲ့လည်း ပါဝင်၏။ ထို့ကြောင့် လူဟူသည် ဥပနိဿယပစ္စည်းလာ ကျေးဇူးတရားအရ မိမိနိုင်ငံနှင့် မိမိလူမျိုးကို ဤကမ္ဘာမြေပြင်၌ ပျောက်မသွားစေရလေအောင် အားထုတ်ရခြင်း ဖြစ်၏။ ဤသို့အားထုတ်ရခြင်းသည် မိမိအပေါ် ဥပနိဿယပစ္စည်းဖြင့်ကျေးဇူးပြုထားသော မိမိပတ်ဝန်းကျင် လောကအား ပြန်လည်၍ ကျေးဇူးဆပ်ခြင်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် လူဟူ

သည့် မိမိအတွက် မိမိဘာသာ မိမိကောင်းအောင် ဆောက်တည်ရုံမျှ
နှင့် လောကအပေါ်ကျေးဇူးကျေသော လူကောင်းတစ်ယောက် ဖြစ်
မလာနိုင်သေးချေ။ ထို့အပြင် ထိုမျှဖြင့် လူသည် ငှက်အပေါင်းတို့၏
အားကိုးမှီခိုရာသက်မဲ့သစ်ပင်တစ်ပင်ထက်လည်းဘာမျှပိုမိုအဓိပ္ပာယ်
ရှိမလာနိုင်သေးချေ။ ထို့ကြောင့် လူဟူသည် သက်ရှိ ဖြစ်သည့်
အလျောက် သက်မဲ့သစ်ပင်တစ်ပင်ထက် ပို၍ အဓိပ္ပာယ်ရှိရလေ
အောင် မိမိ၏ပတ်ဝန်းကျင်လောကကို ကောင်းအောင် ဆောင်ရွက်
ပေးရမည် ဖြစ်၏။ ထိုသို့ ဆောင်ရွက်ပေးပါမှလည်း လူ့ဘဝသည်
ဒုလ္လဘသဘောကို ခံယူထိုက်၏။

မိမိ၏ ပတ်ဝန်းကျင်လောကကို ကောင်းအောင်ဆောင်ရွက်
ရာတွင် မိမိကိုယ်တိုင်က ကောင်းဖို့လိုလေရာ မိမိကိုယ်တိုင်က
ကောင်းဖို့ ဆိုသည်မှာ ငါးပါးသီလကို လုံခြုံအောင် စောင့်ထိန်းပါမှ
မိမိကိုယ်တိုင်က ကောင်းမည်ဖြစ်၏။ ငါးပါးသီလကို စောင့်ထိန်း
ရာတွင်လည်း အပြင်ပုံသဏ္ဌာန်ပိုင်းအနေဖြင့် စောင့်ထိန်းရုံသာမက
အတွင်းသရုပ်ပိုင်းအနေဖြင့်ပါ စောင့်ထိန်းရမည်ဖြစ်၏။ သို့မှသာ
မိမိအနေဖြင့်တကယ်တမ်းကောင်းမည်ဖြစ်၏။ မိမိအနေဖြင့် တကယ်
တမ်း ကောင်းပါမှလည်း မိမိ၏ပတ်ဝန်းကျင်လောကကို ကောင်း
အောင် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မည်ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် မိမိကိုယ်ကို
ကောင်းအောင် အားထုတ်ခြင်းသည် အတ္တဂါရဝ သဘောကို ဆောင်
၏။ မိမိပတ်ဝန်းကျင်ကိုကောင်းအောင်အားထုတ်ခြင်းသည် လောက
ဂါရဝသဘောကိုဆောင်၏။ အမှန်အားဖြင့် လူဟူသည် ဘဝတာဝန်
အရ မိမိကိုယ်ကိုကောင်းအောင် အားထုတ်ရသည်မှာ မှန်၏။ မိမိ၏

ပတ်ဝန်းကျင်လောကကို ကောင်းအောင် အားထုတ်ရသည်မှာလည်း မှန်၏။ သို့ရာတွင် ထိုမျှနှင့် မလုံလောက်သေး။ မိမိကိုယ်ကို အတ္တ ဂါရဝအရ ကောင်းအောင်အားထုတ်ရာတွင်ဖြစ်စေ၊ မိမိ ပတ်ဝန်းကျင် လောကကို လောကဂါရဝအရ ကောင်းအောင် အားထုတ်ရာတွင် ဖြစ် စေ၊ ဓမ္မနှင့်အညီဖြစ်အောင် အားထုတ်ဖို့လိုအပ်၏။ ဓမ္မနှင့်အညီဖြစ် ပါမှ ဓမ္မဂါရဝ သဘောသက်ရောက်မည်ဖြစ်၏။ ဓမ္မဂါရဝ သဘော သက်ရောက်ပါမှလည်း မိမိကိုယ်ကို ဖြစ်စေ၊ မိမိ၏ ပတ်ဝန်းကျင် လောကကို ဖြစ်စေ၊ တကယ်တမ်းကောင်းအောင် ဆောင်ရွက်ရာ ရောက်မည်ဖြစ်၏။ သို့မဟုတ်ပါက မိမိကိုယ်ကိုလည်း နှစ်ရာ ရောက်မည်။ မိမိပတ်ဝန်းကျင်လောကကိုလည်း နှစ်ရာရောက်မည်။ ထို့ကြောင့် လူအနေဖြင့် လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် ဓမ္မ ဂါရဝသည် မိမိအတွက် အလင်းရောင် ဖြစ်၏။ ဓမ္မဂါရဝသည် မိမိ အတွက် သစ္စာဖြစ်၏။ ဓမ္မဂါရဝကို မိမိအတွက် အလင်းရောင်၊ မိမိ အတွက် သစ္စာအဖြစ် ခံယူမထားပါလျှင် လူသည် မိမိအကျိုးစီးပွား ကိုသာ အလေးအမြတ်ပြုပြီး မလုပ်သင့် မလုပ်ထိုက်သည်များ ကို လုပ်တတ်၏။ သစ္စာမဲ့သည်များကို လုပ်တတ်၏။ ထို့ကြောင့် ဓမ္မ ဂါရဝ ရှိဖို့လို၏။

ဤလောက၌ လုပ်ငန်းများကိုလုပ်ရာတွင် ဓမ္မဂါရဝ ဖြစ်ဖို့ ဆိုသည်မှာ လွယ်သည်မဟုတ်။ ကိုယ်တိုင်လုပ်ကြည့်မှသိ၏။ မိမိ ဘဝကို စတေးနိုင်မှ ဖြစ်၏။ မိမိ၏ဘဝကို စတေးခြင်းဟူသည်မှာ လည်း လောက၏ မှန်ကန်သောအကျိုးစီးပွားအတွက် အရာရာတိုင်း ၌ တပ်မက်တတ်သော မိမိတို့ကို ပယ်သတ်ခြင်းပင် ဖြစ်လေရာ

ဓမ္မဂါဝရသည် မိမိအတွက်သစ္စာ

၈၁

ဓမ္မရှုထောင့်မှကြည့်လျှင် မြင့်မြတ်သော လုပ်ငန်းပင်ဖြစ်၏။ မြင့်မြတ်သော လုပ်ငန်းဖြစ်သောကြောင့်လည်း သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်များ အနေဖြင့်မူ လုပ်နိုင်ဖို့ ခက်ခဲခြင်းဖြစ်၏။ အကယ်၍ လုပ်နိုင်သူများက လုပ်လျှင်ပင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်များကို သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်များက လူဖျင်း လူညံ့ဟူ၍ ဆိုတတ်ကြသေး၏။ အမှန်အားဖြင့်လည်း ဤလောက၌ လုပ်ငန်းများသည် ဓမ္မဂါဝရသဘောကို မဆောင်သေးသမျှ ကာလ ပတ်လုံး အပြင်ပုံသဏ္ဌာန်အနေဖြင့်သာ အကျိုးရှိသည်ဟု ထင်ရပြီး တကယ်တမ်းအတွင်းသရုပ်အနေဖြင့် အကျိုးရှိမည်မဟုတ်။ အမှန်အားဖြင့် အကျိုးရှိခြင်းဟူသည်မှာ ဓမ္မ၏အမည်သာ ဖြစ်၏။ အဓမ္မ၏ အမည်မဟုတ်။

ငါးပါးသီလတွင် အဒိန္နာဒါနသည်များစွာ အရေးကြီး၏။ အဒိန္နာဒါနနှင့်ပတ်သက်လျှင် အပြင်ပုံသဏ္ဌာန်ကိုလည်းသိဖို့လို၏။ အတွင်းသရုပ်ကိုလည်း သိဖို့လို၏။ အပြင်ပုံသဏ္ဌာန်နှင့် အတွင်းသရုပ်တို့၏ အဆက်အစပ်ကိုလည်း သိဖို့လို၏။ ထိုသုံးမျိုးကို သိပါမှ အဒိန္နာဒါနနှင့် ပတ်သက်၍ မဇ္ဈိမပဋိပဒါကျကျ သိသည် မည်၏။ မဇ္ဈိမပဋိပဒါကျကျ သိပါမှလည်း မှန်ကန်သော အသိကိုရမည် ဖြစ်၏။ မှန်ကန်သော အသိဟူသည်မှာ အကုသိုလ်ကို အကုသိုလ်မှန်း သိခြင်းနှင့် ကုသိုလ်ကို ကုသိုလ်မှန်းသိခြင်းဖြစ်၏။ မိမိကအကုသိုလ်ကို လုပ်နေပါလျက် ကုသိုလ်ကို လုပ်နေသည်ဟု သိခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ မိမိက ကုသိုလ်ကို လုပ်နေပါလျက် အကုသိုလ်ကို လုပ်နေသည်ဟု သိခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ မှန်ကန်သော အသိမဟုတ်။ ဖောက်ပြန်သောအသိ ဖြစ်၏။

ဤလောက၌ အရှိန်အဝါ တစ်ခုခုရှိလေသောအခါ မိမိက မမှန်မကန် လုပ်နေပါလျက် မိမိကိုယ်ကို မိမိက လူတော် လူကောင်း အဖြစ်မြင်တတ်၏။ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ သူလိုငါလို သာမန်လူများက လည်း ထိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကိုလူတော်လူကောင်းအဖြစ်မြင်တတ်၏။ အမှန်အားဖြင့် မာယာဟူသည် မိမိကိုယ်ကိုလည်း လှည့်စားတတ်၏။ မိမိ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ သာမန်လူများကိုလည်း လှည့်စားတတ်၏။ ထို့ကြောင့် မာယာ၏ လှည့်စားမှုကို မခံရလေအောင် များစွာ သတိထားဖို့ လို၏။

အဒိန္နာဒါန၏ နယ်ပယ်တွင် လာဘလည်း ပါဝင်၏။ သက္ကာရလည်းပါဝင်၏။ သိလောကလည်းပါဝင်၏။ လာဘ ဟူသည် စီးပွားဥစ္စာဖြစ်၏။ လာဘအရ မိမိရထိုက်သည်ထက်ပို၍ ရအောင်ကြိုးစား၏။ ကြိုးစားသည့်အတိုင်းရ၏။ ကြိုးစားသည့်အခါတွင် ဓမ္မဂါရဝသဘောပါဝင်ဖို့ ပို၍လို၏။ သက္ကာရဟူသမျှ ရာထူးဌာနန္တရဖြစ်၏။ သက္ကာရအရ ရာထူးတစ်နေရာကို ရအောင် ကြိုးစားရာတွင် ဓမ္မဂါရဝအရ အရည်အချင်းရှိဖို့ အရေးကြီး၏။ သိလောကဟူသည် ဘွဲ့ထူးဂုဏ်ထူး ဖြစ်၏။ သိလောကအရ ဂုဏ်ထူး ဘွဲ့ထူး ရအောင် ကြိုးစားရာတွင်လည်း တကယ်တမ်း အရည်အချင်းရှိဖို့က ပို၍အရေးကြီး၏။

ဥပါယ်တံမျဉ်၌ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာကြလေသောအခါ စီးပွားဥစ္စာနှင့်ပတ်သက်၍ တောင်းသူကလည်း တောင်းကြ၏။ ပေးသူကလည်း ပေးကြ၏။ ရာထူးဌာနန္တရနှင့် ပတ်သက်၍လည်း တောင်းသူက တောင်းကြ၏။ ပေးသူကလည်းပေးကြ၏။ ဘွဲ့ထူးဂုဏ်ထူးများ

နှင့် ပတ်သက်၍လည်း ထိုအတူပင် ဖြစ်၏။ ထိုသို့ တောင်းခြင်း ပေးခြင်းသည်အတည်ပြုထားသောစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့်လည်း ညီညွတ်ပါ၏။ ညီညွတ်ပါကြောင်း သက်သေပြစရာ အထောက်အထားများလည်း ရှိကြပါ၏။ ထို့ကြောင့် အဒိန္နဒါနသိက္ခာပုဒ်အရ ငြိစွန်းသည်ဟု မဆိုသာပါ။ ထိုသို့ မဆိုသာခြင်းမှာ အဒိန္နဒါနသိက္ခာပုဒ်ကို အပြင်ပုံသဏ္ဌာန်ရှုထောင့်မှကြည့်သောကြောင့် ဖြစ်ပါ၏။ အကယ်၍ အဒိန္နဒါနသိက္ခာပုဒ်ကို အတွင်းသရုပ်ရှုထောင့်မှလည်းကောင်း၊ အပြင်ပုံသဏ္ဌာန်နှင့် အတွင်းသရုပ်တို့၏ အဆက်အစပ်ရှုထောင့်မှလည်းကောင်း ကြည့်ပါလျှင် ဓမ္မဂါဝသဘော မပါဘဲ ဥပါယ်တံမျဉ်၌ လိမ္မာအောင် လုပ်ပြီး စီးပွားဥစ္စာကို တောင်းခြင်းနှင့် ပေးခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ရာထူးဌာနန္တရ စသည်ကို တောင်းခြင်းနှင့် ပေးခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ အဒိန္နဒါန သိက္ခာပုဒ်မှ လွတ်ကင်းပါသည်ဟု ဆိုဖို့ ရန်ခက်ပါ၏။ ထိုသို့ဖြစ်လျှင် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့သည် အဒိန္နဒါနသိက္ခာပုဒ်ကို မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမနှင့်အညီ လောကပါလတရားအဖြစ် တည်ရှိနေမည့်အတိုင်းအတာအထိ အနက်အဓိပ္ပာယ်များကိုသိရှိလိုက်နာကျင့်သုံးရန်လိုအပ်ပါသည်။

လူ့ဘဝ၏တာဝန်နှစ်ရပ်

အဒိန္နာဒါနတွင် မပေးသောဥစ္စာကိုယူခြင်း ပါဝင်၏။ မပေးသော ဥစ္စာကို ယူမှ အဒိန္နာဒါန သိက္ခာပုဒ်ကို ကျူးလွန်ရာရောက်၏။ ပေးသော ဥစ္စာကို ယူလျှင်မူ အဒိန္နာဒါန သိက္ခာပုဒ်ကို ကျူးလွန်ရာမရောက်။ ပေးသည်ဆိုရာတွင်လည်း မှန်မှန်ကန်ကန်ပေးခြင်းနှင့် မမှန်မကန်ပေးခြင်းတို့ ပါဝင်ပြန်၏။ မှန်မှန်ကန်ကန်ပေးသည်ဖြစ်စေ၊ မမှန်မကန်ပေးသည် ဖြစ်စေ ပေးသဖြင့်ယူပါက ထိုသို့ ယူခြင်းအတွက် အဒိန္နာဒါနသိက္ခာပုဒ်ကို ကျူးလွန်ရာမရောက်။ ထို့ကြောင့် လူတို့သည် အဒိန္နာဒါနသိက္ခာပုဒ်ကို ကျူးလွန်ရာ မရောက်ရလေအောင် ဥပါယ်တံမျဉ်ဖြင့် မပေးလျှင်ပေးအောင် အားထုတ်ကြလေ၏။

အမှန်အားဖြင့် သီလဟူသည်မှာ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ ထိန်းသိမ်းမှုနှင့်စပ်၏။ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ ထိန်းသိမ်းမှုဟူသည်မှာလည်း မိမိကိုယ်ကို မိမိက ပြန်လည်လေးစားခြင်းပင်ဖြစ်၏။ မိမိကိုယ်ကို မိမိက ပြန်လည်လေးစားရာတွင် လောကကို လေးစားခြင်း သဘောလည်း ပါ၏။ ဓမ္မကိုလေးစားခြင်းသဘောလည်းပါ၏။ မိမိကိုယ်ကို လေးစားခြင်းကို အတ္တာဓိပတိ ဟုဆို၏။ လောကကိုလေးစားခြင်းကို လောကာဓိပတိ ဟုဆို၏။ ဓမ္မကိုလေးစားခြင်းကို ဓမ္မာဓိပတိ ဟုဆို၏။ ဤအဓိပတိသုံးပါးတို့ တစ်ပြိုင်နက် တစ်ပေါင်းတည်းရှိပါမှသာ ကိုယ်ကျင့်သီလနှင့် ပြည့်စုံသည် မည်၏။ ပုထုဇဉ်တို့ ဓမ္မတာအရ

လောကကိုငဲ့ပြီး မလုပ်သင့်သည်ကို လုပ်ရသည်များလည်း ရှိတတ်၏။ သို့ရာတွင် ဓမ္မရှုထောင့်မှကြည့်ပါက ဓမ္မအတွက်ဖြစ်ပါမူ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ မလွဲမသွေ လုပ်ထိုက်သည်ပင် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဓမ္မသည် လောကထက်လည်း အရေးကြီး၏။ မိမိထက်လည်း အရေးကြီး၏။ ဓမ္မနှင့်ယှဉ်သော လောကဖြစ်ပါမူ လောကသည် တန်ဖိုးရှိသော လောကဖြစ်၏။ ဓမ္မနှင့်မယှဉ်သော လောကဖြစ်ပါမူ လောကသည်တန်ဖိုးရှိသော လောကဖြစ်လိမ့်မည်မဟုတ်။ ဓမ္မနှင့်ယှဉ်သော မိမိဖြစ်ပါမူ မိမိသည် တန်ဖိုးရှိသော မိမိဖြစ်၏။ ဓမ္မနှင့်မယှဉ်သော လောကဖြစ်ပါမူ မိမိသည်တန်ဖိုးရှိသော မိမိဖြစ်လိမ့်မည်မဟုတ်။ ထို့ကြောင့်လောကကို အလေးပြုရာ၌ဖြစ်စေ၊ မိမိကိုယ်ကို အလေးပြုရာ၌ဖြစ်စေ ဓမ္မကို စံအဖြစ်ထား၍ အလေးပြုရ၏။ ပရမတ္ထသစ္စာအနေဖြင့် ပြောမည်ဆိုပါလျှင် ဓမ္မသာရှိ၍ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါဟူသည် မရှိပါချေ။ ထို့ကြောင့် အဓိပတိ သုံးပါးတို့တွင် အတ္တာဓိပတိနှင့် လောကာဓိပတိတို့ထက် ဓမ္မာဓိပတိကို ပို၍ အလေးအမြတ်ပြုရခြင်း ဖြစ်ပါ၏။

ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ဟူသည် ပရမတ္ထသစ္စာအရ မရှိသော်လည်း သမ္မုတိသစ္စာအရရှိ၏။ အမှန်အားဖြင့် သမ္မုတိသစ္စာဟူသည် အပြင်ပုံသဏ္ဌာန်ဖြစ်၍ ပရမတ္ထသစ္စာဟူသည် အတွင်းသရုပ်ဖြစ်၏။ အပြင်ပုံသဏ္ဌာန်နှင့်အတွင်းသရုပ်တို့၏ အဆက်အစပ်ကိုလည်း လေ့လာရ၏။ သို့မှသာ အမှန်အကန်သိနိုင်မည်ဖြစ်၏။ ပရမတ္ထသစ္စာ အနေဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါဟူသည် ခန္ဓာအဖွဲ့အစည်းအရ အားလုံးအတူတူချည်း ဖြစ်သော်လည်း သမ္မုတိသစ္စာ အနေဖြင့်မူ တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး

မတူညီကြ။ သမ္မုတိသစ္စာကို လိုက်၍ အမျိုးမျိုး ဖြစ်ကြရ၏။ အမှန်အားဖြင့်လည်း အပြင်ပုံသဏ္ဌာန်နှင့် အတွင်းသရုပ်တို့သည် အချင်းချင်း တစ်ခုနှင့် တစ်ခု ခွဲခြား၍ မရကောင်း။ ထို့ကြောင့် အရာဝတ္ထုတစ်ခုကို ဖြစ်စေ၊ ဖြစ်ရပ်တစ်ခုကိုဖြစ်စေ လေ့လာသောအခါ အပြင်ပုံသဏ္ဌာန်နှင့် အတွင်းသရုပ်တို့ကို အစုံလိုက် အစုံလိုက် လေ့လာရခြင်း ဖြစ်၏။ ထိုသို့လေ့လာမှလည်း ပြည့်စုံပါ၏။ သို့ရာတွင် အပြင်ပုံသဏ္ဌာန်နှင့် အတွင်းသရုပ်တို့ကို လေ့လာရာတွင် အတွင်းသရုပ်ကို ပို၍ ဦးစားပေးရ၏။

အဒိန္နာဒါန သိက္ခာပုဒ်တွင်လည်း အပြင်ပုံသဏ္ဌာန်နှင့် အတွင်းသရုပ်ဟူ၍ ရှိသည်ပင် ဖြစ်လေရာ အပြင်ပုံသဏ္ဌာန်အရ ပေးသဖြင့် ယူခြင်းကို သာမညအားဖြင့် မယူဘဲ မှန်မှန်ကန်ကန် တရားသဖြင့်ပေးမှ ယူခြင်းကိုသာ အတွင်းသရုပ်အနေဖြင့် ယူပါမှ သီလ၏ အဓိပ္ပာယ်သည် လောကပါလတရားအနေဖြင့် ပိုမိုပြည့်စုံမည်ဖြစ်၏။ သီလဟူသည် လောကပါလသဘောကို ဆောင်သည်ဖြစ်လေရာ ဤလောက၌မတရားအမြတ်ကြီးစားများကိုနှိမ်နင်းသောအားဖြင့်အဒိန္နာဒါနသိက္ခာပုဒ်ကို ကျူးလွန်သင့်ပါကလည်း ကျူးလွန်ရမည်ဖြစ်၏။ ထိုသို့ အဒိန္နာဒါနသိက္ခာပုဒ်ကို ကျူးလွန်သဖြင့် ထိုက်သင့်သော အကုသိုလ်အပြစ်များကို ရရှိခံစားရမည် ဖြစ်သော်လည်း လောက၌ ဓမ္မလွှမ်းမိုးနိုင်ရေး အတွက် ဆောင်ရွက်သော ကုသိုလ်ကောင်းမှုကြောင့် ဖြစ်လေရာဘဝတိုင်း၌ အထက်တန်းက နေရဖို့ များ၏။ ကိုယ်ကျိုးမဖက် မုတ္တစာဂ သဘောသက်သက်ဖြင့် ခွင့်လွှတ် ဆောင်ရွက်သော ကုသိုလ်ကို ပါရမီကုသိုလ်ဟု ဆို၏။ အဒိန္နာဒါန

အကုသိုလ်ကံကြောင့် တိရစ္ဆာန်ဘဝ၌ ဖြစ်ရစေကာမူ လောက၌ ဓမ္မလွမ်းမိုးရန် ကိုယ်ကျိုးစွန့်၍ဆောင်ရွက်သော ပါရမီကုသိုလ်ကြောင့် တိရစ္ဆာန်မင်း၊ တိရစ္ဆာန်ပုရောဟိတ် စသည်ဖြင့် အထက်တန်းကျကျ ဖြစ်ရ၏။ ဤသဘောသုံးမျိုးကို ဇာတ်တော်များ၌ တွေ့ရ၏။ ဘုရားအလောင်းတော်များ၊ ရှင်သာရိပုတ္တရာ အလောင်းတော်များ၊ ရှင် အာနန္ဒာအလောင်းတော်များကို ထိုထို တိရစ္ဆာန်ဘဝများ၌ တွေ့ရသည်မှာ ဆိုင်ရာအကုသိုလ်နှင့် ပါရမီကုသိုလ်တို့၏ ရောနှော အကျိုးပေးမှုကြောင့်သာ ဖြစ်၏။

အမှန်အားဖြင့် လူ့ဘဝကိုရ၍လူဖြစ်လာသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် တာဝန်နှစ်ခုကို မလွဲမသွေ ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်၏။ ထိုတာဝန်နှစ်ခုကို ဆောင်ရွက်ရန်အလို့ငှာ လူဟူ၍ဖြစ်လာခြင်းပင် ဖြစ်၏။ ထိုတာဝန်နှစ်ခုအနက် တစ်ခုသော တာဝန်မှာ အနစ်နာခံခြင်း ဖြစ်၏။ အခြားတစ်ခုသော တာဝန်မှာ သူတစ်ပါးအကျိုးကို ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်၏။ သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားသည် မိမိ၏ ကိုယ်ကျိုး စွန့်၍ လောကအတွက် အနစ်နာခံခြင်းဖြင့် တဏှာကို ပယ်တတ်သော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်တော်ကိုရခဲ့၏။ ကိုယ်ကျိုးမစွန့်နိုင်ခြင်းသည် တဏှာကို မပယ်သတ်နိုင်သော ကြောင့်ဖြစ်၏။ သူတစ်ပါးအကျိုးကို ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို ရခဲ့၏။ ထို့ကြောင့် အနစ်နာခံခြင်း ဟူသည်မှာ သာမန်မဟုတ်။ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်တော်ကို ရစေနိုင်စွမ်းရှိပါ၏။ သူတစ်ပါး၏အကျိုးကို ဆောင်ရွက်ခြင်း ဟူသည်မှာလည်း သာမန်မဟုတ်။ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို ရစေနိုင်စွမ်းရှိပါ၏။ ထို့ကြောင့် အနစ်နာခံခြင်းနှင့် သူတစ်ပါး အကျိုးကို ဆောင်

ရွက်ခြင်းကို လူ့ဘဝ၏မွေးရာပါတာဝန်နှစ်ရပ် ဟူ၍ ဆိုရခြင်း ဖြစ်၏။

အဒိန္နာဒါနနှင့် ပတ်သက်၍ အရေးကြီးသော အရာဝတ္ထုမှာ သုံးမျိုးရှိ၏။ ထိုသုံးမျိုးတို့တွင် ပထမတစ်မျိုးမှာ လာဘဖြစ်၏။ လာဘဟူသည် ပစ္စည်းဥစ္စာဖြစ်၏။ ဒုတိယတစ်မျိုးမှာ သက္ကာရ ဖြစ်၏။ သက္ကာရဟူသည်မှာ ရာထူးဌာနန္တရဖြစ်၏။ ဤနေရာတွင် အာဏာကို ဆိုရ၏။ တတိယတစ်မျိုးမှာ သိလောကဖြစ်၏။ သိလောကဟူသည်မှာ ဘွဲ့ထူးဂုဏ်ထူးဖြစ်၏။ ဤနေရာတွင် ပညာကို ဆိုရ၏။ ထိုသုံးမျိုးတို့တွင် လာဘအရ ပစ္စည်းဥစ္စာကို မရလျှင် ရအောင်ယူ၏။ ရသောပစ္စည်းကို လောကအတွက်မသုံး။ မိမိအတွက်သာသုံး၏။ ဤသို့သုံးခြင်းအားဖြင့် အဒိန္နာဒါနသိက္ခာပုဒ်အရ အသွင်သဏ္ဌာန်အနေဖြင့် အပြစ်မရှိသော်လည်း အနှစ်သာရအနေဖြင့် မူအပြစ်ရှိ၏။ သိလောကအရ ပညာကို မရလျှင် ရအောင်ယူ၏။ ရသောပညာကို လောကအတွက်မသုံး။ မိမိအတွက်သာ သုံး၏။ ဤသို့သုံးခြင်းအားဖြင့် အဒိန္နာဒါနသိက္ခာပုဒ်အရ အထင်ရှိအနေဖြင့် အပြစ်မရှိသော်လည်း အမှန်ရှိအနေဖြင့် မူ အပြစ်ရှိပါ၏။

အဒိန္နာဒါနသိက္ခာပုဒ်ကို ယုတ္တိပိုင်းနှင့် ပတ်သက်ပြီးစဉ်းစားလျှင် ပို၍ နားလည်ဖွယ်ရှိ၏။ ယုတ္တိမှာ နှစ်ပိုင်းရှိ၏။ တစ်ပိုင်းမှာ အာဂမယုတ္တိပိုင်းဖြစ်၏။ အခြားတစ်ပိုင်းမှာ သဘာဝယုတ္တိပိုင်း ဖြစ်၏။ အာဂမယုတ္တိပိုင်းသည် မြင်သာသောအပိုင်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အာဂမယုတ္တိပိုင်းကို အပြင်ပုံသဏ္ဌာန်ပိုင်းဟူ၍လည်းကောင်း၊ အသွင်သဏ္ဌာန်ပိုင်း ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အထင်ရှိပိုင်းဟူ၍ လည်းကောင်း

ဆိုရ၏။ သဘာဝယုတ္တိပိုင်းသည် မမြင်သာသောအပိုင်း ဖြစ်၏။
 ထို့ကြောင့် သဘာဝယုတ္တိပိုင်းကို အတွင်းသရုပ်ပိုင်းဟူ၍ လည်း
 ကောင်း၊ အနှစ်သာရပိုင်းဟူ၍ လည်းကောင်း၊ အမှန်ရှိအပိုင်းဟူ၍
 လည်းကောင်း ဆိုရ၏။ အမှန်အားဖြင့်လည်း ဤလောက၌ အရာ
 ဝတ္ထုများတွင် လည်းကောင်း၊ ဖြစ်စဉ်ဖြစ်ရပ်များတွင် လည်းကောင်း
 မြင်သာသောအပိုင်းက ပို၍ ပို၍ နည်းပြီး မမြင်သာသော အပိုင်းက
 ပို၍ ပို၍များပါ၏။ ထို့ကြောင့် အရာဝတ္ထုတစ်ခုနှင့်ပတ်သက်လျှင်
 ဖြစ်စေ၊ ဖြစ်စဉ် ဖြစ်ရပ်တစ်ခုနှင့်ပတ်သက်လျှင်ဖြစ်စေ အမှား အမှန်
 ဆုံးဖြတ်ရာ၌မမြင်သာသောအပိုင်းကိုချန်လှပ်ပြီးမြင်သာသောအပိုင်း
 အပေါ်၌သာ အခြေပြုပြီး ဆုံးဖြတ်ကြခြင်း ဖြစ်လေသောကြောင့်
 အပြည့်အစုံ မှန်ကန်မှုဟူ၍ အလွန်ပင် ရှားပါးလေ၏။ ထို့ကြောင့်
 အဒိန္နာဒါနသိက္ခာပုဒ်နှင့် ပတ်သက်၍ အပြည့်အစုံမှန်ကန်မှု ရှိစိမ့်
 သောငှာ မမြင်သာသောအပိုင်းကိုလည်း ထည့်သွင်း၍ စဉ်းစားရ၏။
 မမြင်သာသောအပိုင်း ဟူသည်မှာ သဘာဝယုတ္တိပိုင်း၊ သို့မဟုတ်
 အတွင်းသရုပ်ပိုင်း၊ သို့မဟုတ် အနှစ်သာရပိုင်း သို့မဟုတ် အမှန်ရှိ
 အပိုင်းပင် ဖြစ်၏။ လူတို့သည် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အချင်းချင်း ဆက်
 ဆံ့ပြောဆိုကြရာ၌ နားဖြင့်ကြားရသော အပိုင်းထက် နားဖြင့်မကြား
 ရသော အပိုင်းက ပို၍လေးနက်သည်မှာလည်း ဤဓမ္မတာအရပင်
 ဖြစ်လေ၏။

လူ့တာဝန်အရ အနှစ်နာခံခြင်းနှင့် သူတစ်ပါးအကျိုးကို
 ဆောင်ရွက်ခြင်း တာဝန်နှစ်ရပ်ကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် အချင်းချင်း
 ဆက်ဆံ၍ဆောင်ရွက်သည်လည်းရှိ၏။ အချင်းချင်းမဆက်ဆံဘဲ

ဆောင်ရွက်ရသည်လည်း ရှိ၏။ ကျန်းမာရေးနယ်ပယ်၌လည်း လူနာနှင့် ဆရာဝန်ဟူ၍ အချင်းချင်းဆက်ဆံရသည့် သဘောသည် ရှိ၏။ စီးပွားရေးနယ်ပယ်၌လည်း ရောင်းသူနှင့်ဝယ်သူ ဟူ၍ အချင်းချင်းဆက်ဆံရသည့် သဘောသည်ရှိ၏။ အုပ်ချုပ်ရေးနယ်ပယ်၌ လည်း အုပ်ချုပ်သူနှင့် အုပ်ချုပ်ခံရသူ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံရေး နယ်ပယ်၌ စည်းရုံးသူနှင့် စည်းရုံးခံရသူ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ လူမှုရေးနယ်ပယ်၌ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက် ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပညာရေး နယ်ပယ် ၌လည်း ဆရာနှင့်တပည့်ဟူ၍ လည်းကောင်း အချင်းချင်းဆက်ဆံရသည့်သဘောသည်ရှိ၏။ အမှန်အားဖြင့် လူဟူသည် တစ်ဦးတည်း တစ်ယောက်တည်းနေ၍ မဖြစ်ကောင်းသဖြင့် အချင်းချင်း မလွဲမသွေ ဆက်ဆံရသည့်သဘောရှိခြင်း ဖြစ်၏။

ထိုသို့ မလွဲမရှောင်သာ အချင်းချင်း ဆက်ဆံရခြင်း ရှိလေရာ ဆက်ဆံမှုပြေပြစ်စေရန်များစွာ အရေးကြီး၏။ ဆက်ဆံမှု ပြေပြစ်ပါမှ လူ့လောကသည် ငြိမ်းချမ်းမည်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် နိုင်ငံတိုင်း၌ အချင်းချင်းဆက်ဆံရသော နယ်ပယ်များကို အရေးကြီးသော ဘာသာရပ်များအဖြစ် ကြိုးစားပမ်းစား လေ့လာကြလေ၏။ ထိုအမြင်အရ ကျန်းမာရေး၊ လူမှုရေး၊ ပညာရေး စသော အချင်းချင်း တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးဆက်ဆံရသော နယ်ပယ်များသည် အရေးကြီးသော နယ်ပယ်များ ဖြစ်ကြ၏။ ထို့ကြောင့် ထိုနယ်ပယ်များကို နိုင်ငံတော်က တာဝန်ယူ၍ အရေးတကြီးထားပြီး လေ့လာကြခြင်းဖြစ်၏။ ထိုအမြင်အရ ဆိုလျှင် ဘာသာရေးဟူသည် မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်နှင့်မျှ မဆက်ဆံရဘဲ “ဆိတ်ငြိမ်လေ ပို၍ကောင်းလေ”သဘောရှိသဖြင့်

နိုင်ငံတော် က တစ်စုံတစ်ရာ လုံ့လစိုက်ထုတ်ရန်မလိုသော ရေးရာ တစ်ခုဖြစ်ပါ၏။ ထို့ကြောင့်လည်း ဘာသာရေးနှင့် ပတ်သက်၍ လည်း မြန်မာနိုင်ငံ၌ ယနေ့တိုင်အောင် နိုင်ငံနှင့်အဝှမ်း ဖြစ်ဖြစ် မြောက်မြောက် လေ့လာမှုမရှိခြင်း ဖြစ်လေ၏။

အခြားဝါဒများအရ မဆိုသာသော်လည်း ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓ ဘာသာအရဆိုလျှင် ဘာသာရေးသည် များစွာအရေးကြီးပါ၏။ ဘာသာရေးသည် “ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ ချဉ်းကပ်နိုင်လေ ကောင်းလေ” သဘောရှိသည်မှန်သော်လည်း ကျန်းမာရေး၊ စီးပွားရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ လူမှုရေး၊ ပညာရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေး စသော ရေးရာ အားလုံးတို့၏ အခြေခံအုတ်မြစ်ဖြစ်၏။ ကျန်းမာရေး၊ စီးပွားရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ လူမှု ရေး၊ ပညာရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေး စသော ရေးရာဟူသမျှတို့သည် ဘာ သာရေးအခြေခံ အုတ်မြစ်အပေါ်၌ တည်ဆောက်ရသော အပေါ်ထပ် အဆောက်အအုံများ ဖြစ်ကြ၏။ အမှန်အားဖြင့် မည်သည့်လုပ်ငန်းကို လုပ်သည်ဖြစ်စေ၊ စိတ်ဖြင့် လုပ်ရသည်သာ ဖြစ်၏။ စိတ်ဟူသည် မှာလည်း ကုသိုလ်စိတ်နှင့် အကုသိုလ်စိတ်ဟူ၍ နှစ်မျိုးသာရှိလေရာ လုပ်ငန်းတစ်ခုခုကိုလုပ်ရာ၌ ကုသိုလ်စိတ် ဖြစ်လျှင်ဖြစ်၊ မဖြစ်လျှင် အကုသိုလ်စိတ်သာ ဖြစ်ရပေလိမ့်မည်။ အမှန်အားဖြင့် ကုသိုလ်စိတ် ဖြစ်အောင် ဘာသာရေးကို နားလည်မှထားတတ်၏။ အကုသိုလ်စိတ် ဖြစ်အောင်ကား ဘာသာရေးကို နားလည်ဖို့မလို။ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟနှင့်မာန်မာနများ ခြံရံပြီး မိမိ၏စိတ်ကို ထားချင်သလို အထိန်း အကွပ်မရှိဘဲထားလိုက်လျှင်ပင် အကုသိုလ်စိတ်များ အလိုလိုရောက် လာမည်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် လုပ်ငန်းတစ်ခုခုကို လုပ်ရာတွင် စိတ်ကို

မလွဲမသွေထားရသည့် အတူတူ ကုသိုလ်စိတ်ကို ထားနိုင် အောင် ကြိုးပမ်းရမည်ဖြစ်၏။

ကုသိုလ်စိတ်ကို ထားနိုင်အောင် ကြိုးပမ်းခြင်းဟူသည်မှာ ဘာသာရေးကို လေ့ကျင့်ခြင်းဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်လေရာ မည်သည့် ကိစ္စ ကိုဆောင်ရွက်သည်ပင်ဖြစ်စေ စိတ်ဖြင့်ဆောင်ရွက်ရ၏။ စိတ်ပါဝင် လျှင် ကုသိုလ်သဘော သို့မဟုတ် အကုသိုလ်သဘောသည် ပါဝင် မည်ဖြစ်၏။ ကုသိုလ်နှင့် အကုသိုလ် သဘောပါဝင်လျှင် ဘာသာ ရေး အမြင်သည် မဖြစ်မနေ ပါဝင်ဖို့လို၏။ အယုတ်အားဖြင့် ကိုယ် လက် သုတ်သင်ရာ၌ပင် ဘာသာရေးသဘော ပါဝင်စေရန် မဟာ သတိပဋ္ဌာန်သုတ်တော်၌မြတ်စွာဘုရားကဟောကြားတော်မူထား၏။ ထို့ကြောင့် ဤလောကရှိ ရေးရာဟူသမျှကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် ဘာ သာရေးကို အခြေခံအုတ်မြစ်အဖြစ် ထားရလေ၏။ ဤသို့ ထားနိုင်မှ လည်း ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဒေသနာတော်နှင့် ညီညွတ်မည်ဖြစ်၏။ သို့ဖြစ် ၍ လောကရေးရာအားလုံးတို့တွင် ဘာသာရေးသည် အချင်းချင်းကို မငဲ့ဘဲ တစ်ဦးတည်း တစ်ယောက်တည်း ဆောင်ရွက်ရသည့် ရေးရာ ပင်ဖြစ်သော်လည်း အခြေခံအကျဆုံးနှင့် အပြဋ္ဌာန်းဆုံး ဖြစ်ပါ၏။

ဘာသာရေးအခြေခံအရ မည်သည့်လုပ်ငန်းကိုလုပ်လုပ် ကုသိုလ်စိတ်ဖြင့် လုပ်နိုင်အောင်ကြိုးစားရမည်ဖြစ်၏။ ကုသိုလ်စိတ် ဖြင့်လုပ်နိုင်အောင် ကြိုးစားရာတွင်လည်း ကုသိုလ်သည် သံသရာ ချမ်းသာကိုပေးနိုင်သော ဝဇ္ဇာဘိမုခကုသိုလ်နှင့်သံသရာလွန်ချမ်းသာ ကို ပေးနိုင်သော ဝိဝဇ္ဇာဘိမုခကုသိုလ်ဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိပြန်ရာ ထေရ ဝါဒ ဗုဒ္ဓဒေသနာတော် အရဆိုပါလျှင် သံသရာလွန်ချမ်းသာကို ပေး

နိုင်သော ဝိဝဇ္ဇာဘိမုခကုသိုလ်စိတ်ဖြင့်သာ ဤလောကလုပ်ငန်း ဟူသမျှကို လုပ်အပ်လေ၏။ သံသရာလွန်ချမ်းသာကိုပေးနိုင်သော ဝိဝဇ္ဇာဘိမုခကုသိုလ်ဟူသည်မှာ မည်သည့်လုပ်ငန်းကိုလုပ်လုပ် မိမိအတွက် မမျှော်ကိုးဘဲ လောကအတွက် မျှော်ကိုးသော စိတ် သက်သက်ဖြင့်လုပ်သော ကုသိုလ်ဖြစ်၏။ ငါ့အတွက် ရှေ့တန်းတင်မထားဘဲ လောကအတွက် ရှေ့တန်းတင်သောကုသိုလ်ဖြစ်၏။ ထိုသို့ လုပ်ပါမှလည်း ဘဝအမြင်သစ်ဖြင့် လောကကို ကြည့်ရာရောက်ပေလိမ့်မည်။ ဘဝအမြင်ဟောင်းဖြင့် လောကကိုကြည့်နေသမျှ ကာလပတ်လုံး သာသနာတော်နှင့် ကြံကြိုက်ရပါသော်လည်း တကယ်တမ်း အနှစ်သာရအားဖြင့် ကြံကြိုက်ရာ ရောက်လိမ့်မည်မဟုတ်။

ဤလောက၌ မည်သည့်လုပ်ငန်းကို လုပ်လုပ် ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဒေသနာတော်အရ ဘဝအမြင်သစ်ဖြင့် လုပ်ပါက အဒိန္နာဒါန သိက္ခာပုဒ်ကို ကျူးလွန်ဖို့မဆိုထားနှင့်၊ လာဘအရ ပေးသော ပစ္စည်းတိုင်းကိုလည်း ယူမည်မဟုတ်။ သက္ကာရအရ ပေးသော ရာထူးတိုင်းကိုလည်း ယူမည်မဟုတ်၊ သိလောကအရ ပေးသော ဘွဲ့ထူး၊ ဂုဏ်ထူးတိုင်းကိုလည်း ယူမည်မဟုတ်။ ပေးခွင့်ရှိသူက မိမိအပေါ် စေတနာထား၍ပေးစေကာမူ မိမိနှင့် တန်ရာတန်ရာကိုသာ ကြည့်၍ မိမိနှင့် တန်ရာတန်ရာကိုသာ ယူမည်ဖြစ်၏။ ဤသဘောကို ယထာ လာဘ သန္တောသ ဟူ၍ခေါ်၏။ ယထာ လာဘ သန္တောသ ဟူသည်မှာ မိမိ၏အရည်အချင်းအရ ရသင့်သလောက်နှင့် ရောင့်ရဲခြင်း ဖြစ်၏။

လူသည် ဟကယ်တမ်းရိုးသားသူဖြစ်ပါက မိမိအရည်အချင်းကို မိမိက သိပါ၏။ အိန်းစတိုင်းကို အစ္စရေးနိုင်ငံ၏ သမ္မတ

အဖြစ်ဆောင်ရွက်ပါရန် တိုက်တွန်းသောအခါ မိမိ၌ သမ္မတ အရည်အချင်း မရှိပါကြောင်း အိန်းစတိုင်းက ငြင်းပယ်သည်ဟု ကြားဖူး၏။ ထို့ကြောင့် မိမိ၏အရည်အချင်းကို မသိဘူးဆိုပါလျှင် မရိုးသားသူ သော်လည်း ဖြစ်နိုင်၏။ မောဟာဂတိ လွန်ကဲသူသော်လည်း ဖြစ်နိုင်၏။ သို့မဟုတ်ပါက မည်သူမဆို မိမိ၏အရည်အချင်းကို မိမိက သိရမည်ပင် ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် ပုထုဇဉ်တို့၏ ဓမ္မတာအတိုင်း လူသည် မရိုးမဖြောင့်ဖြစ်သောအခါ၊ သို့မဟုတ် မောဟာဂတိ လွန်ကဲသောအခါ လောက၌ မိမိနှင့် မထိုက်တန်သည့်အရာ ဘာမျှ မရှိဟုထင်လေ၏။ ထိုအထင်ကြောင့်ပင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုး ကြီးစိုးရာဒေသသည် မငြိမ်းချမ်းဘဲ ရှိခြင်း ဖြစ်၏။။

အဒိန္နာဒါနအရ ပေးသောပစ္စည်းကို ယူရာတွင် ယူဖို့အတွက် ထိုက်တန်သော အရည်အချင်း မိမိ၌ရှိသည် ဆိုစေဦး၊ ရသမျှကို အကုန်ယူသည်မဟုတ်။ ယူသင့်သမျှကိုသာယူ၏။ ဤသည်ကိုပင် ယထာဗလသန္တောသ ဟုဆို၏။ ယထာဗလသန္တောသ ဟူသည်မှာ ရသင့်သလောက်ထဲက ယူသင့်သလောက်ဖြင့် ရောင့်ရဲခြင်း ဖြစ်၏။ နောက်ထပ်ရောင့်ရဲခြင်းတစ်မျိုးရှိသေး၏။ ယင်းရောင့်ရဲခြင်းကို ယထာ သာရပ္ပ သန္တောသ ဟုခေါ်၏။ ယထာ သာရပ္ပ သန္တောသ ဟူသည်မှာ ယူသင့်သလောက်ထဲက သင့်လျော်သလောက်ဖြင့် ရောင့်ရဲခြင်းဖြစ်၏။ အဒိန္နာဒါနသိက္ခာပုဒ်ကို စောင့်ထိန်းရာတွင် သန္တောသသုံးမျိုးဖြင့်သာ စောင့်ထိန်းသည်ဆိုပါက ထိုနိုင်ငံ ထိုလူမျိုးသည် ဤကမ္ဘာမြေအပြင်တွင် အငြိမ်းချမ်းဆုံးသော နိုင်ငံနှင့် လူမျိုးဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

ကမ္ဘာသားများချမ်းသာရေးဥပဒေများနှင့်ငါးပါးသီလ

ငါးပါးသီလတွင် တတိယသိက္ခာပုဒ်မှာ “ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ” သိက္ခာပုဒ်ဖြစ်၏။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ၏အနက်မှာ ကာမတို့၌ မှားယွင်းစွာကျင့်ခြင်းဖြစ်၏။ ကာမတို့၌မှားယွင်းစွာကျင့်ခြင်းဟူသည် မှာ သူတစ်ပါးသားမယား သူတစ်ပါးသားသမီးများကို စော်ကားခြင်းပင်ဖြစ်၏။ သူတစ်ပါးသားမယား သူတစ်ပါးသားသမီးများကို စော်ကားခြင်းသည် လောကကို ကမောက်ကမ ဖြစ်သွားစေနိုင်သော အကျင့်ယုတ်ဖြစ်၏။ တိရစ္ဆာန်လောကနှင့် ဘာမှမခြားသော အကျင့်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ကာမေသုမိစ္ဆာစာရအကျင့်သည် လောကပါလအကျင့်များအနက် များစွာအပြစ်ကြီးသော အကျင့်ယုတ်ဖြစ်လေ၏။

အမှန်အားဖြင့် ကာမေသုအရ ကာမတို့ကို ယူခြင်းသည် လောကပါလရှုထောင့်မှ အပြစ်အကြီးဆုံးကို ယူခြင်းဖြစ်၏။ သမ္မုတိသစ္စာအရ ယူခြင်း ဟူ၍လည်း ဆိုနိုင်၏။ သမ္မုတိသစ္စာအရ ကာမတို့၌ မှားယွင်းစွာကျင့်လေ့ရှိသူတို့ကို မည်မျှပင်စီးပွားဥစ္စာရှိသူ ဖြစ်ပါစေ၊ မည်မျှပင် အာဏာရှိသူဖြစ်ပါစေ၊ မည်မျှပင် ဂုဏ်ဒြပ်ဖြင့် ထင်ရှားကျော်ကြားသူဖြစ်ပါစေ လူအပေါင်းက စက်ဆုပ်ရွံ့ရှာမည်ဖြစ်၏။ လူအပေါင်းက မသိလျှင်လည်း သူ၏ကိုယ်စောင့်နတ်တို့က သိပြီး နတ်ဗြဟ္မာအဆက်ဆက်တို့က စက်ဆုပ်ရွံ့ရှာမည်ဖြစ်၏။ ဓမ္မဟူသည် လူတို့၏စိတ်ဆန္ဒနှင့်ကင်းပြီး သူ့သဘောကို သူဆောင်၏။ အကုသိုလ်ဓမ္မသည် မကောင်းသော သဘောကို ဆောင် ၍ ကုသိုလ်

ဓမ္မသည် ကောင်းသော သဘောကိုဆောင်၏။ လူတို့က မိမိတို့၏ ဆန္ဒအရ ဆောင်စေချင်သောသဘောကို ဆောင်သည် မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် ကာမေသုမိစ္ဆာစာရမှုကို ပြုထားသောသူသည် အချိန်အခါနှင့် အခြေအနေတို့အရ မည်မျှပင် ဘုန်းမီးနေလထွန်းလင်းတောက်ပနေစေကာမူ တစ်ခုသောနေ့တွင် အကုသိုလ်၏ အကျိုးကို မလွဲမသွေခံယူရမည်ဖြစ်၏။ ပုန်းကွယ်စရာနေရာဟူ၍ မရှိ။ ဤသည်မှာ ဓမ္မတို့၏ နိယာမ ဖြစ်၏။

သမ္မုတိသစ္စာအရ ကာမေသု၌ ကာမ၏အရကို သူတစ်ပါး၏ သားမယား သူတစ်ပါး၏ သားသမီးများအဖြစ်ယူခြင်းသည် ယဉ်ကျေးမှုနယ်ပယ်၌ အောက်ဆုံးထိတ် (Lower limit) အနေဖြင့် ယူခြင်းဖြစ်၏။ ပရမတ္ထသစ္စာအရ ကာမေသု၌ ကာမအရ 'ယူမည်ဆိုလျှင် ကာမဂုဏ်ငါးပါးကို ယူရမည် ဖြစ်၏။ ဤသို့ ယူပါက အပေါ်ဆုံးအဆင့် (Upper limit) အနေဖြင့် ယူခြင်းဖြစ်၏။ ကာမဂုဏ် ငါးပါးတွင် ရူပါရုံလည်းပါ၏။ သဒ္ဒါရုံလည်းပါ၏။ ဂန္ဓာရုံလည်း ပါ၏။ ရသာရုံလည်းပါ၏။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံလည်း ပါ၏။ ဤအာရုံငါးပါး ကာမဂုဏ်တရားများကို ကာမေသု၌ ကာမဟူ၍ ဆိုရ၏။ ထို့ကြောင့် သူတစ်ပါး သားမယား သူတစ်ပါးသားသမီးတို့၌ ဖောက်လွှဲဖောက်ပြန်ကျင့်ခြင်းကို ယဉ်ကျေးမှုနယ်ပယ်၏ အောက်ထိတ်ဆုံးအနေဖြင့် ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ ဟူ၍ဆိုရ၏။ ဤသည်မှာ သမ္မုတိသစ္စာအမြင်ဖြင့် ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ၏ အနက်ကို ပြောခြင်းဖြစ်၏။ ပရမတ္ထသစ္စာအမြင်ဖြင့် ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ၏အနက်ကို ပြောရမည်ဆိုလျှင် အာရုံငါးပါး ကာမဂုဏ်တရားတို့၌ ဖောက်လွှဲဖောက်ပြန်ကျင့်ခြင်းဖြစ်၏။

ဤသို့ ကျင့်ခြင်းကို ယဉ်ကျေးမှုနယ်ပယ်၌ အမြင့်ဆုံး အဆင့် အနေဖြင့် မှားယွင်းစွာ ကျင့်ခြင်းဟူ၍ ဆိုရ၏။

လူဟူသည် ဓမ္မတာအားဖြင့် ရူပါရုံနှင့် တွေ့လျှင်လည်း ကောင်းသော အဆင်းကိုသာ မြင်ချင်၏။ သဒ္ဓါရုံနှင့်တွေ့လျှင်လည်း ကောင်းသောအသံကိုသာ ကြားချင်၏။ ဂန္ဓာရုံနှင့်တွေ့လျှင်လည်း ကောင်းသော အနံ့ကိုသာ နှိမ်ချင်၏။ ရသာရုံနှင့်တွေ့လျှင်လည်း ကောင်းသော အစာအာဟာရကိုသာ စားချင်၏။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံနှင့် တွေ့လျှင်လည်း ကောင်းသော အတွေ့အထိကိုသာ ထိတွေ့ချင်၏။ ဤသည်မှာ ဝတ္ထုကာမနှင့်ကိလေသာတို့၏ အချင်းချင်းဆွဲဆောင်သည့် သဘောဖြစ်၏။ ဆွဲဆောင်သည့် အဆင့်၌ ရပ်တန့်သွားမည် ဆိုပါလျှင် ကမ္မပထ မမြောက်၍ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရသီလအတွက် စိုးရိမ်စရာမရှိ။ သို့ရာတွင် လူဟူသည် ဝတ္ထုကာမတို့၌ တွယ်တာမက်မောတတ်သောကိလေသာကာမကိုအကန့်အသတ်မရှိလွှတ်ပေးတတ်၏။ ထိုအခါ ကောင်းသော အဆင်း၌လည်း မှားယွင်းစွာ ကျင့်ခြင်း မိစ္ဆာစာရသည် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ကောင်းသော အနံ့၌လည်း မှားယွင်းစွာ ကျင့်ခြင်း မိစ္ဆာစာရသည် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ကောင်းသော အစာ အာဟာရ ၌လည်း မှားယွင်းစွာကျင့်ခြင်း မိစ္ဆာစာရသည် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ကောင်းသော အတွေ့အထိ၌လည်း မှားယွင်းစွာကျင့်ခြင်း မိစ္ဆာစာရသည် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။

အမှန်အားဖြင့် လူ့ယဉ်ကျေးမှုနယ်ပယ်၌ အောက်ထစ်ဆုံး အဆင့် (Lower Limit) မှ သည် အပေါ်ဆုံးအဆင့် (Upper Limit) သို့ တဖြည်းဖြည်းချင်း တက်၍တက်၍ သွားရာ၌ လောက၏ ငြိမ်း

ချမ်းမှုသည်လည်း တစ်ဖြည်းဖြည်းချင်း တက်၍ တက်၍ သွားလေ၏။ ကာမေသု၌ ကာမအရ သူတစ်ပါးသားမယား သူတစ်ပါး သားသမီးများကို စော်ကားခြင်းသည် လူ့ယဉ်ကျေးမှုနယ်ပယ်၌ အောက်ထစ်ဆုံး အဆင့်ကို ကျူးလွန်ခြင်း ဖြစ်၏။ အာရုံငါးပါး ကာမဂုဏ်တရားတို့၌ ဖောက်လွဲဖောက်ပြန်ကျင့်ခြင်းသည် ယဉ်ကျေးမှု နယ်ပယ်၌ အပေါ်ဆုံးအဆင့်ကို ကျူးလွန်ခြင်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် သူတစ်ပါး သားမယား သူတစ်ပါးသားသမီးများကို စော်ကားခြင်းသည် လောကငြိမ်းချမ်းမှုကို အပြင်းထန်ဆုံး ဖြိုဖျက်နိုင်၏။ အာရုံငါးပါး ကာမဂုဏ်တရားတို့၌ ဖောက်လွဲဖောက်ပြန် ကျင့်ခြင်းသည် လောကငြိမ်းချမ်းမှုကို တဖြည်းဖြည်းချင်း ဖြိုဖျက်နိုင်၏။ ထို့ကြောင့် အောက်ဆုံးထစ်အနေဖြင့် ကာမတို့၌ မှားယွင်းစွာကျင့်ခြင်းသည်လည်း မကောင်း။ မှားယွင်းစွာ ကျင့်သမျှ မည်သို့ပင် ကျင့်ကျင့်မကောင်း။

သမ္မုတိသစ္စာအရ သူတစ်ပါး သားမယား သူတစ်ပါး သားသမီးများကို စော်ကားမှု ကာမေသုမိစ္ဆာစာရသိက္ခာပုဒ်ကို ကျူးလွန်ရာ ရောက်ပါ၏။ ဤသို့ရောက်ခြင်းမှာလည်း ကာမေသု၌ ကာမအရ သူတစ်ပါး သားမယား သူတစ်ပါးသားသမီးကို ယူခြင်းကြောင့် ဖြစ်၏။ အကယ်၍ ကာမေသု၌ ကာမအရ ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ကို ယူမည်ဆိုပါလျှင် ယင်းကာမဂုဏ်တို့၌ မိစ္ဆာစာရအရ မှားယွင်းစွာ ကျင့်ပါက ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ သိက္ခာပုဒ်ကို ကျူးလွန်ရာရောက်မည်ပင် ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ရှေးဆရာ အဆက်ဆက်တို့သည် ကာမေသု၌ ကာမအရ သူတစ်ပါးသားမယား သူတစ်ပါးသားသမီးများကိုသာ ယူခဲ့ပါ၏။ ထို့ကြောင့် အာရုံငါးပါး ကာမဂုဏ်တရားတို့၌ မိစ္ဆာ

စာရ အရ မှားယွင်းစွာ ကျင့်စေကာမူ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ သိက္ခာပုဒ်ကို ကျူးလွန်ရာ မရောက်ပါချေ။

ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ သိက္ခာပုဒ်ကို ကျူးလွန်ရာမရောက်သော်လည်း ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ သိက္ခာပုဒ်၏ နယ်ပယ်အတွင်း ၌ ကား ကျရောက်ပါ၏။ အမှန်အားဖြင့် ငါးပါးသီလ၏ မူရင်းအနက်မှာ လောကပါလတရားများအနေဖြင့် လောက၌ ငြိမ်းချမ်း သာယာမှုကို ဖြစ်ထွန်းပေါ်ပေါက်အောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးပင် ဖြစ်၏။ အာရုံငါးပါး ကာမဂုဏ်တရားတို့၌ မိစ္ဆာစာရအရ မှားယွင်းစွာ ကျင့်နေပါလျှင် လောက၌ ငြိမ်းချမ်းသာယာဖြစ်ထွန်းဖို့ မလွယ်ကူပါချေ။ ဆူပွက်နေဖို့က များလေ၏။

ယာဉ်လောက၌ ကြည့်ပါဦး။ မှတ်တိုင်တစ်တိုင်ကျော်လျှင်ပဲ စပယ်ယာက ပိုက်ဆံကို ပို၍တောင်းတော့၏။ အချိန်လင့်သွားလျှင်ပဲ ယာဉ်စီးခကို ကြိုက်သလိုတောင်းတော့၏။ ဤသည်မှာ ယာဉ်စီးခနှင့်ပတ်သက်၍ ကာမဂုဏ်တို့၌ မိစ္ဆာစာရဖြစ်၏။ မှားယွင်းစွာကျင့်ခြင်း ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် ယာဉ်စီးခဟူသည် သတ်မှတ်ထားပြီး ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် သတ်မှတ်ယာဉ်စီးခကို သတ်မှတ်ထားသည့်အတိုင်း မလိုက်နာ။ သတ်မှတ်ထားသည့်အတိုင်း လိုက်နာပါလျှင် ကာမဂုဏ်တို့၌ သမ္မာစာရ ဖြစ်၏။ သတ်မှတ်ထားသည့်အတိုင်း မလိုက်နာသောအခါ မိစ္ဆာစာရဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ယာဉ်လောက၌လည်း ကာမေသုမိစ္ဆာစာရသိက္ခာပုဒ်ကို သမ္မုတိသစ္စာအနေဖြင့် လွန်ကျူးရာမရောက်သော်လည်း ပရမတ္ထသစ္စာအားဖြင့် လွန်ကျူးရာမရောက်ဟူ၍ ဆိုရန် ခက်ပါ၏။ လူသားအချင်းချင်း

ဆက်ဆံရာ၌ တစ်ဦးက အခြားတစ်ဦးအပေါ် အမြတ်ထုတ်ခြင်း ဟူသမျှသည် ကာမဂုဏ်တို့၌ မိစ္ဆာစာရသဘော သက်ဝင်သည်ချည်း ဖြစ်လေ၏။ မိစ္ဆာစာရသဘောပါဝင်ပါလျှင် ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ၌ တစ်နည်းမဟုတ် တစ်နည်းဖြင့် သက်ဝင်သည်သာ ဖြစ်၏။ တိုက်ရိုက် နှင့် သွယ်ဝိုက်ဟူ၍ နည်းနှစ်မျိုးရှိသည့်အနက် သက်ဝင်သည့် နည်းချင်းသာ ကွာခြားချင် ကွာခြားမည်ဖြစ်၏။ သဘောအားဖြင့် သက်ဝင်သည်ကတော့ အမှန်ပင်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ယာဉ်စီး ခသည်လည်း ကာမေသု၌ ကာမအရ ယူနိုင်သောကြောင့်ပင်ဖြစ်၏။

ကုန်သည်လောက၌ ကြည့်လျှင်လည်း ဤသဘောကို တွေ့နိုင်၏။ တစ်ကျပ်တန်ပစ္စည်းကို သုံးကျပ်နှင့် ရောင်းလိုက်၏။ သတ်မှတ်ဈေးနှုန်းသည်ရှိ၏။ သတ်မှတ်ဈေးနှုန်းအတိုင်း ရောင်းချပါက ကာမဂုဏ်တို့၌ သမ္မာစာရ ဖြစ်၏။ သတ်မှတ်ဈေးနှုန်း အတိုင်း မရောင်းဘဲ တန်ဖိုးကို ပို၍ရောင်းပါက ကာမဂုဏ်တို့၌ မိစ္ဆာစာရ ဖြစ်၏။ ရောင်းသူနှင့်ဝယ်သူ နှစ်ဦးနှစ်ဖက်သဘောတူသဖြင့် ရောင်းခြင်းနှင့် ဝယ်ခြင်းဖြစ်သောကြောင့် ကာမေသုမိစ္ဆာစာရသိက္ခာပုဒ်ကို ထိခိုက်ငြိစွန်းစရာ ဘာမျှမရှိဟု ဆိုနိုင်သော်လည်း ထိုသို့ ဆိုနိုင်ခြင်းမှာ သမ္မုတိသစ္စာအရ ဆိုနိုင်ခြင်းသာဖြစ်၏။ ပရမတ္ထသစ္စာ အရ ဆိုပါမူ တန်ရာတန်ကြေး သတ်မှတ်ဈေးထက်ပို၍ ရောင်းချသမျှ သည် ကာမဂုဏ်တို့၌မိစ္ဆာစာရချည်းသာဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အမြတ်ကြီးစားကုန်သည်များသည်လည်း ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ သိက္ခာပုဒ်ကို လွန်ကျူးကြသူများဟူ၍ သမ္မုတိသစ္စာအရ မဆိုနိုင်သော်လည်း ပရမတ္ထသစ္စာအားဖြင့်မူ ကာမေသုအရ ကာမဂုဏ်တို့၌ သမ္မာစာရအရ

မှန်ကန်စွာကျင့်ကြံကြသူများ မဟုတ်ကြဘဲ မိစ္ဆာစာရ အရ မှားယွင်းစွာ ကျင့်ကြံနေကြသူများ ဖြစ်ကြောင်းကို ငြင်းဆိုနိုင်ဖွယ် မရှိပါချေ။

ပစ္စည်းရှင်တို့သည် မိမိတို့ပစ္စည်းများနှင့်ပတ်သက်၍ တန်ရာ တန်ကြေးကို သိကြပါ၏။ လုပ်အားခနှင့် အတိုးရင်းပွားများကိုလည်း သိကြပါ၏။ ထိုအခါ မိမိတို့ ပစ္စည်းများအပေါ် သတ်မှတ်ရောင်းဈေးကို သတ်မှတ်ပြီးရောင်းချကြပါ၏။ သို့ရာတွင် မိမိတို့ပစ္စည်းအရောင်း တွင်ကျယ်လာသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် မိမိတို့ပစ္စည်းများအပေါ် ဈေးတင်ကြတော့၏။ ဤသည်မှာ ကာမေသုအရ ကာမဂုဏ်တို့၌ သမ္မာစာရအရ မှန်ကန်စွာကျင့်သုံးခြင်း မဟုတ်ဘဲ မိစ္ဆာစာရအရ မှားယွင်းစွာ ကျင့်သုံးခြင်းပင်ဖြစ်၏။ ဤသဘောမှာလည်း သမ္မုတိသစ္စာအရ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရသိက္ခာပုဒ်ကို ကျူးလွန်သည်ဟု မဆိုနိုင်ပါသော်လည်း ပရမတ္ထသစ္စာအရဆိုပါမူ ကာမေသု မိစ္ဆာစာရသိက္ခာပုဒ်၏ နယ်နိမိတ်အတွင်း၌ဧကန်ပင်ကျရောက်ပါလေ၏။

လူတို့သည် တစ်ဦးကို တစ်ဦးက “ကိုင်းကျွန်းမှီ ကျွန်းကိုင်းမှီ” သဘောဖြင့်နေထိုင်ကြသည်ဖြစ်လေရာတစ်ဦးပြုလဲလျှင် အခြားတစ်ဦးကလဲမည်ပင်ဖြစ်၏။ လူတို့တွင်တရုတ်လည်းပါ၏။ ကုလားလည်းပါ၏။ မြန်မာလည်း ပါ၏။ အခြားလူမျိုးများလည်း ပါ၏။ တရုတ် ကုလား မြန်မာနှင့်အခြားလူမျိုးများကို ဖယ်လိုက်လျှင် အားလုံး လူသားချည်းသာဖြစ်၏။ တရုတ်လည်းမရှိ၊ ကုလားလည်း မရှိ၊ မြန်မာလည်း မရှိ။ အခြား လူမျိုးများလည်း မရှိ။ ထို့ကြောင့် တရုတ်ကုလား မြန်မာ အခြားလူမျိုးများ ဟူသည်မှာ တကယ်တမ်း ပြောလျှင် ပပဉ္စအမြင်များဖြင့်သာ မြင်၍ရသော သင်္ကေတများသာ ဖြစ်

၏။ ပပဉ္စအမြင်များအနက် တဏှာအမြင်ဖြင့်ပြောလျှင် ငါ့ လူမျိုးမှ တွယ်တာစရာ ကောင်း၏။ မာနအမြင်ဖြင့်ပြောလျှင် ငါ့လူမျိုးမှ ဂုဏ်ယူစရာကောင်း၏။ ဒိဋ္ဌိအမြင်ဖြင့်ပြောလျှင် ငါ့လူမျိုးမှ ခိုင်ခံ့၏။ ထို့ကြောင့် ပပဉ္စ အမြင်မျိုးဖြင့်သာ လောကကို ကြည့်မည်ဆိုပါလျှင် လူသားကို မမြင်ရတော့ဘဲ တရုတ်၊ ကုလား၊ မြန်မာနှင့် အခြား လူမျိုးများကိုသာ မြင်မည်ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် တရုတ်၊ ကုလား၊ မြန်မာနှင့်အခြားလူမျိုးများကို သီးခြားစီခွဲ၍ မြင်ခြင်းကို ပပဉ္စ အမြင် ဟုခေါ်၍ လူသားချည်းအဖြစ် သီးခြားစီ မခွဲခြားဘဲ မြင်သော အမြင် ကို ဗြဟ္မစိုရ်အမြင်ဟုခေါ်၏။

လောကကို ဗြဟ္မစိုရ်အမြင်နှင့်မကြည့်ဘဲ ပပဉ္စ အမြင်ဖြင့် ကြည့်သောအခါ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ သဘောသည် ဝင်လေ၏။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရတွင် သူတစ်ပါးသားမယား သူတစ်ပါးသားသမီး မှ သည် ငါးဖြာအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့အထိ ပါဝင်၏။ ပပဉ္စအမြင်ဖြင့် လောကကိုကြည့်လျှင် နှစ်ခုကို မြင်ရ၏။ ဗြဟ္မစိုရ်အမြင်ဖြင့် လောက ကိုကြည့်လျှင် တစ်ခုတည်းကို မြင်ရ၏။ နှစ်ခုဟူသည်ကား မိမိနှင့် သူတစ်ပါး ဖြစ်၏။ တစ်ခုတည်းဟူသည်ကား မိမိပင်ဖြစ်၏။ နှစ်ခု တွင် မိမိက “အသာ” ဖြစ်၏။ သူတစ်ပါးက “မိမိထက်အညံ့” ဖြစ် ၏။ ထို့ကြောင့် ကာမေသုအရ အဆင်းနှင့် ပတ်သက်လျှင်လည်း မိမိရသောအဆင်းက သူတစ်ပါးရသော အဆင်းထက်သာစေချင်၏။ အသံနှင့် ပတ်သက်လျှင်လည်း မိမိရသောအသံက သူတစ်ပါးရသော အသံထက်သာစေချင်၏။ အနံ့နှင့် ပတ်သက်လျှင်လည်း မိမိရသော အနံ့က သူတစ်ပါးရသော အနံ့ထက်သာစေချင်၏။ ရသနှင့် ပတ်

သက်လျှင်လည်း မိမိရသော ရသက သူတစ်ပါးရသော ရသထက် သာစေချင်၏။ အထိအတွေ့နှင့် ပတ်သက်လျှင်လည်း မိမိရသော အထိအတွေ့က သူတစ်ပါးရသော အထိအတွေ့ထက်သာစေချင်၏။ သာစေချင်ပါလျက် မသာလျှင် သာသော နည်းကို သုံးလေ၏။ ဤ သို့လျှင် မှားယွင်းသောအကျင့်မိစ္ဆာစာရသည် ဖြစ်ပေါ်ရလေ၏။

လောကကို ကြည့်သောအခါ တရုတ်၊ ကုလား၊ မြန်မာနှင့် အခြားလူမျိုးများဖြစ်စေကာမူ လူသားအဖြစ်ဖြင့် ကြည့်စရာကလည်း မိမိ၊ ကြည့်သူကလည်း မိမိဖြစ်လျှင် အားလုံးတစ်ခုတည်း ဖြစ်သည် မည်၏။ တရုတ်ဟူ၍လည်း ကွဲပြားမှုမရှိ၊ ကုလား ဟူ၍လည်း ကွဲပြားမှုမရှိ၊ မြန်မာဟူ၍လည်း ကွဲပြားမှုမရှိ။ အခြား လူမျိုး ဟူ၍လည်း ကွဲပြားမှုမရှိ၊ အားလုံး မိမိတစ်ဦးတည်းသာဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အဆင်းအရာမှာဖြစ်စေ၊ အသံအရာမှာဖြစ်စေ၊ အနံ့အရာမှာ ဖြစ်စေ၊ ရသအရာမှာ ဖြစ်စေ၊ အထိအတွေ့အရာမှာ ဖြစ်စေ၊ တစ်ဦးထက် တစ်ဦးက “သာ”အောင် လုပ်စရာ ဘာမျှမရှိ။ “သာ”အောင် လုပ်စရာ ဘာမျှမရှိလျှင် မှားယွင်းစရာ ကျင့်စရာလည်း ဘာမျှမရှိ။ ထိုအခါ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရသဘောဟူ၍မရှိတော့ဘဲ ကာမေသု သမ္မာစာရ သဘောသာ ရှိတော့မည် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ကာမေသု မိစ္ဆာစာရမှ လွတ်မြောက်အောင်ဆောင်ရွက်တော့မည်ဆိုပါလျှင် လောက၌ ဗြဟ္မစိုရ် အမြင်ကို ရအောင် တည်ဆောက်ရမည်ဖြစ်၏။ ဗြဟ္မစိုရ် အမြင် ကို မတည်ဆောက်နိုင်ဘဲ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ သိက္ခာပုဒ်ကို လုံခြုံ အောင် ထိန်းသိမ်းနိုင်ဖို့ဆိုသည်မှာ အလွန်ပင်ခက်ခဲသော လုပ်ငန်း ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် လောကတွင် အရေးကြီးဆုံး လုပ်ငန်း အနေဖြင့်

လုပ်ရမည်ဆိုလျှင် ဗြဟ္မစိုရ်အမြင်ကို တည်ဆောက်သည့် လုပ်ငန်း သာ ဖြစ်၏။ သူလည်းလူ၊ ငါလည်းလူ ဘာမျှမထူး။ အကာကို ခွာလိုက်လျှင် အတွင်း၌ ရုပ် နာမ် ခန္ဓာတို့ဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသော လူသားသတ္တဝါသာ ရှိပါလေ၏။

အမှန်အားဖြင့် ကာမေသုသမ္ဘာစာရအရ ငါးဖြာအာရုံ ကာမ ဂုဏ်တို့၌ တစ်ဦးထက် တစ်ဦးက “သာ”အောင် ကြိုးပမ်းခြင်း မရှိ သဖြင့် လောက၌ ငြိမ်းချမ်းသာယာမှု ထွန်းကားနိုင်သော်လည်း ဗြဟ္မ စိုရ်အမြင်ဟူသည် တဏှာကို ပယ်သတ်နိုင်ခြင်းမရှိသောကြောင့် လူ သားတို့၏ရင်တွင်း၌ သောကကား ရှိနေမည်သာ ဖြစ်၏။ ကာမ တော ဇာယတော သောကော= တဏှာကြောင့် သောကသည် ဖြစ်၏ ဟူ၍ ကျမ်းဂန်များ၌ ဆိုထားသည် မဟုတ်ပါလား။ သောကဟူသည် ဒုက္ခအုပ်စုပင် ဖြစ်ရကား ဤဒုက္ခသည် ခန္ဓာရှိနေသရွေ့ တွေ့ကြုံရ မည့် ဒုက္ခဖြစ်ချေ၏။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရသိက္ခာပုဒ်ကို ကျူးလွန်ခြင်း ကြောင့် တွေ့ကြုံရမည့် ဒုက္ခမျိုးတော့မဟုတ်။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ သိက္ခာပုဒ်ကို ကျူးလွန်ခြင်းကြောင့်တွေ့ကြုံရသောဒုက္ခကား လောက ကို တုန်လှုပ်ချောက်ချားစေနိုင်သော ဒုက္ခမျိုးဖြစ်၏။ လောကကို ကမောက်ကမ ဖြစ်စေနိုင်သော ဒုက္ခဖြစ်၏။ ဤဒုက္ခကို သင်္ချံဒဿန ၌ ဘူတိကဒုက္ခဟု ဆို၏။ ပတ်ဝန်းကျင်ကြောင့် ဖြစ်ရသော ဒုက္ခမျိုး ဖြစ်၏။ တဏှာကြောင့် ဖြစ်ရသော ဒုက္ခကိုကျမ်းဂန်များ၌ သင်္ခါရ ဒုက္ခဟု ဆိုပါ၏။

တဏှာဟူသည် အကန့်အသတ်မရှိ။ ရတိုင်းလိုချင်၏။ မရ သေးသော အရာဝတ္ထုကို ရချင်၏။ ယင်းကို ကာမတဏှာဟုခေါ်၏။

ကာမတဏှာသည် သက္ကာယတဏှာဟုခေါ်၏။ ကာမတဏှာ သည် သက္ကာယဒိဋ္ဌိနှင့်ယှဉ်၏။ ရပြီးသော အရာဝတ္ထုကိုလည်း အခိုက် အတန်မြတ်နိုး၏။ ယင်းကို ဘဝတဏှာဟုခေါ်၏။ ဘဝတဏှာသည် သဿတဒိဋ္ဌိနှင့်ယှဉ်၏။ အခိုက်အတန်မြတ်နိုးနေသော အရာဝတ္ထု ကို တစ်နေ့တွင် ငြီးငွေ့ကာ မလိုချင်တော့ဘဲ စွန့်ပစ်ချင်လာ၏။ ယင်းကို ဝိဘဝတဏှာ ဟုခေါ်၏။ ဝိဘဝတဏှာသည် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိနှင့် ယှဉ်၏။ ကာလအနေဖြင့် ဆိုလျှင် ကာမတဏှာသည် ဥပါဒ်ခဏနှင့် ယှဉ်၏။ ထို့ကြောင့် ကာမတဏှာကို ဥပါဒ်တဏှာ ဟုဆိုရ၏။ ဘဝ တဏှာသည် ဌီခဏနှင့် ယှဉ်၏။ ထို့ကြောင့် ဘဝတဏှာကို ဌီတိ တဏှာဟုဆိုရ၏။ ဝိဘဝတဏှာသည် ဘင်္ဂခဏနှင့် ယှဉ်၏။ ထို့ ကြောင့် ဝိဘဝတဏှာကို ဘင်္ဂတဏှာ ဟုဆိုရ၏။

အမှန်အားဖြင့် တဏှာသည် ကာမေသုဝံယံ ကာမတို့၌ အကန့်အသတ် မရှိဘဲ မက်မော၏။ ကာမတို့၌ အကန့်အသတ်မရှိ ဘဲ မက်မောလေသောအခါ သမ္မာစာရအရ မှန်ကန်စွာ ကျင့်ဖို့ ခက် ၏။ မှန်ကန်စွာကျင့်ဖို့ ဆိုသည်မှာလည်း အကန့်အသတ်ရှိမှဖြစ်၏။ အကန့်အသတ်ရှိရလေအောင် ခြိုးခြံမှု သန္တောသရှိအောင် အားထုတ် ရ၏။ ခြိုးခြံမှုသန္တောသ ဟူသည် တဏှာကို ထိန်းကျောင်းသည့် အထိန်းအကျောင်းဖြစ်၏။ ခြိုးခြံမှု သန္တောသဟူရာ၌ ပစ္စည်းဥစ္စာကို ရှာဖွေသောအခါ နဖူးမှချွေး ခြေမပေါ်သို့ ကျအောင် မနားမနေ ရှာရ ၏။ ဘဝတက်လမ်းကို အားထုတ်ရာတွင်လည်း ထိပ်ဆုံးဘဝသို့ ရောက်အောင် အားထုတ်ရ၏။ အကျိုးခံစားရာ၌မူ ခြိုးခြံနိုင်သမျှ ခြိုးခြံရ၏။ အမှန်အားဖြင့် လောက၌ ရနိုင်သမျှရအောင် ရှာဖွေပြီး

သုံးစွဲရာ၌မူ ခြိုးခြံနိုင်သမျှခြိုးခြံပြီး သုံးစွဲခြင်းသည် ကာမေသုမိစ္ဆာ
စာရ သိက္ခာပုဒ်ကို လုံခြုံအောင်ထိန်းသိမ်းရာ၌ အကောင်းဆုံးနည်း
ဖြစ်၏။ လောက၌ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရသိက္ခာပုဒ်ကို စောင့်ထိန်းသော
အားဖြင့် သူတစ်ပါးသားမယား သူတစ်ပါးသားသမီးကို မစော်ကားရုံ
သာမက ငါးဖြာအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့၌ပါ လွန်လွန်ကဲကဲ မလိုက်စား
ဘူးဆိုပါက၊ မိမိတို့၏ အဆင့်နှင့် လျော်ညီစွာ တန်ရာတန်ရာဖြင့်
ကျေနပ်ရောင့်ရဲမည်ဆိုပါက လူ့ဘဝသည် များစွာ နေချင်စဖွယ်
ကောင်းသော ဘဝမျိုးဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

ယနေ့ကမ္ဘာတွင် နိုင်ငံအချင်းချင်း လိုက်နာကျင့်သုံးရမည့်
ဥပဒေများနှင့် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံအတွင်း၌ နိုင်ငံသား အချင်းချင်း လိုက်
နာကျင့်သုံးရမည့် ဥပဒေများကို ပြဋ္ဌာန်းထားရှိပြီးဖြစ်၏။ ထိုဥပဒေ
များ၏ မူရင်းရည်ရွယ်ချက်မှာ လောက၌ အသက်ရှင်နေထိုင်ရစဉ်
ကာလအတွင်း အချင်းချင်း ခိုက်ရန်ဒေါသဖြင့် ကိုယ်ထိလက်ရောက်
ကျူးလွန်ခြင်းမရှိဘဲ စိတ်အေးချမ်းသာစွာဖြင့် နေထိုင်နိုင်ရေး
အတွက်ပင် ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ထိုဥပဒေများကား လူတို့၏အကျိုး
စီးပွားအတွက် လူတို့ကပြဋ္ဌာန်းထားရှိသောလူ့ဥပဒေများဖြစ်ကြ၏။
လူ့ဥပဒေများကား အချိန်အခါနှင့်အခြေအနေအရ သမ္မတိသမ္မတအရ
သာ မှန်ကန်သည်လည်း ရှိ၏။ သမ္မတိသမ္မတရော ပရမတ္ထသမ္မတပါ
သမ္မာနှစ်ရပ်စလုံးအတွက် မှန်ကန်သော ဥပဒေတစ်မျိုး ရှိသေး၏။
ထိုဥပဒေကား ငါးပါးသီလဖြစ်၏။ ငါးပါးသီလအရ အရည်အချင်း
အနေဖြင့် ငါးပါးသာဖြစ်သော်လည်း အရေအတွက် အနေဖြင့်မူ
အဆုံးအပိုင်းအခြား မရှိ။ ချဲ့ချင်သလောက် ချဲ့၍ရ၏။ အရေ

အတွက်အနေဖြင့် အဆုံးအပိုင်းအခြားမရှိ ချဲ့ချင်သလောက် ချဲ့၍
ရသော်လည်း အရည်အချင်းအနေဖြင့် ဤငါးပါးသီလကိုသာ လုံ
အောင် ထိန်းနိုင်မည်ဆိုပါလျှင် ကမ္ဘာ့ဥပဒေဟူသမျှသည် ငါးပါး
သီလ၌ တစ်နည်းမဟုတ် တစ်နည်းဖြင့် အတွင်းဝင်သည်သာ ဖြစ်
သောကြောင့် ကမ္ဘာ့လူသားအားလုံးတို့သည် ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ
ချမ်းသာစွာဖြင့် ဘဝရသကို စံစားနိုင်ကြပေလိမ့်မည်။

ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ

ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ ၌ ကာမေသုအရ ကာမဂုဏ်ငါးပါးဟူသည့်မှာ အကျဉ်းအားဖြင့် မိမိတို့၏လုပ်ငန်းဟူသမျှပင်ဖြစ်၏။ မိမိတို့၏လုပ်ငန်းများကိုလုပ်ရာ၌ထိုက်တန်သောအကျိုးကိုသာရအောင်လုပ်ခြင်းဖြစ်ပါက မိစ္ဆာစာရမဖြစ်။ ထိုက်တန်သောအကျိုးထက် ပို၍ရအောင် လုပ်ခြင်းဖြစ်မှသာ မိစ္ဆာစာရ ဖြစ်၏။ ထိုက်တန်သောအကျိုးထက် ပို၍ရအောင်လုပ်ရာ၌ သူနှင့်ကိုယ်ဟူ၍ နှိုင်းယှဉ်စရာ ရှိသောအခါမှသာ မိစ္ဆာစာရသဘောဖြင့် ထိုက်တန်သောအကျိုးထက် ပို၍ရအောင် လုပ်တတ်၏။ အမှန်အားဖြင့် မိမိကိုယ်ကို မထိန်းသိမ်းနိုင်သော ပုထုဇဉ်တို့ ဓမ္မတာအရဆိုပါလျှင် သူ့ထက် မိမိက သာချင်၏။ ထိုအခါ သူ့ထက် တစ်နည်းနည်းဖြင့် မိမိက သာအောင်လုပ်လေ၏။ ထိုသို့လုပ်ခြင်းဖြင့် မိစ္ဆာစာရ သဘောသည် ပေါ်ပေါက်လာရသည်။

သူ့ထက် မိမိကသာအောင် လုပ်တိုင်းလည်း မိစ္ဆာစာရသဘောသည် ပေါ်ပေါက်လာသည် မဟုတ်ပါ။ တရားသဖြင့် သာအောင်လုပ်ခြင်းဖြစ်ပါက မိစ္ဆာစာရသဘောမရှိ။ သမ္မာစာရသဘောသာရှိ၏။ မတရားသဖြင့် သာအောင် လုပ်မှသာ မိစ္ဆာစာရ သဘောရှိလာမည်ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး ယှဉ်လာပြီဆိုလျှင် တရားသဖြင့် ဖြစ်စေ၊ မတရားသဖြင့်ဖြစ်စေ နိုင်လိုကြသည်မှာမိုက်မဲသော ပုထုဇဉ်တို့၏ ဓမ္မတာသာ ဖြစ်လေ၏။ ထိုသို့ ဓမ္မတာ ဝင်လာသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် မိစ္ဆာစာရသည် ပေါ်ပေါက်ဖို့ လွယ်ကူ၏။

ဝန်ထမ်းတစ်ယောက်အနေဖြင့် ရာထူးလည်းတိုးချင်၏။ ပစ္စည်းဥစ္စာလည်း ချမ်းသာချင်၏။ ထင်ပေါ်ကျော်ကြားမှုလည်း ရှိချင်၏။ ဤသည်မှာ ဓမ္မတာ ဖြစ်၏။ ထိုဓမ္မတာအတိုင်း ရာထူးတိုးအောင် ကြိုးစား၏။ ပစ္စည်းဥစ္စာ စုမိအောင် ကြိုးစား၏။ ထင်ပေါ်ကျော်ကြားအောင်လည်း ကြိုးစား၏။ ထိုသို့ကြိုးစားရာတွင် တရားသဖြင့် ကြိုးစားသည်လည်းရှိသည်။ မတရားသဖြင့် ကြိုးစားသည်လည်းရှိသည်။ တရားသဖြင့် ကြိုးစားခြင်းဖြစ်ပါက ကာမေသု သမ္မာစာရ၌ အတွင်းဝင်မည်ဖြစ်၏။ မတရားသဖြင့်ကြိုးစားခြင်း ဖြစ်ပါက ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ၌ အတွင်းဝင်မည်ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ဤလောကကား မတရားသဖြင့် ကြိုးစားခြင်းက များတတ်၏။ မတရားသဖြင့် ကြိုးစားခြင်းဖြင့် ရာထူးတိုးချင်လည်းတိုးနိုင်၏။ ပစ္စည်းဥစ္စာကြွယ်ဝချင်လည်း ကြွယ်ဝနိုင်၏။ ထင်ပေါ်ကျော်ကြားချင်လည်း ထင်ပေါ်ကျော်ကြားနိုင်၏။ ကြီးပွားခြင်းတွင် မတရားသောလုပ်ငန်းဖြင့် ကြီးပွားခြင်းလည်းရှိနိုင်၏။ တရားသောလုပ်ငန်းဖြင့်ကြီးပွားခြင်းလည်းရှိ၏။ မတရားသောလုပ်ငန်းဟူသည် ကောင်းကျိုးကို မပေးနိုင်ဘဲ မကောင်းကျိုးကိုသာပေးနိုင်၏ဟူသောပုံသေသတ်မှတ်ချက်သည်မရှိ။

ထို့ကြောင့် ပဋ္ဌာန်းဥပနိဿယ ပစ္စည်းခန်းတွင် အကုသိုလ်ကလည်း ကုသိုလ်ကို ကျေးဇူးပြုနိုင်၏။ ကုသိုလ်ကလည်း အကုသိုလ်ကို ကျေးဇူးပြုနိုင်၏ ဟု မိန့်တော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် အကုသိုလ်လုပ်ငန်းဖြင့်လည်း ချမ်းသာနိုင်၏။ ကုသိုလ်လုပ်ငန်းဖြင့်လည်း မွဲသွားနိုင်၏။ အတိတ်က ကုသိုလ်ကိုလုပ်သောအခါ အကုသိုလ်ဖြင့် ရသော ပစ္စည်းများဖြင့် လုပ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်များကား အကုသိုလ်

လုပ်ငန်းဖြင့် ချမ်းသာတတ်၏။ ချမ်းသာခြင်း၌ အကုသိုလ်သည် အင်အားကြီးမားသော အထောက်အပံ့ဖြစ်၏။ ကုသိုလ်ဖြင့်ရသော ပစ္စည်းများဖြင့် အကုသိုလ်ကိုလုပ်၏။ ထိုသူများကား ကောင်းရောင်း ကောင်းဝယ် သမ္မာအာဇီဝဖြင့် လုပ်ကိုင်စားသောက်ပါလျက် ဆင်းရဲ မွဲတေတတ်၏။ ဆင်းရဲမွဲတေခြင်း၌ ကုသိုလ်သည် အားကြီးသော အထောက်အပံ့ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မကောင်းသော အသက်မွေးမြူမှု ဖြင့်လည်း ချမ်းသာချင် ချမ်းသာနိုင်၏။ ကောင်းသော အသက်မွေး မြူမှုဖြင့်လည်း ဆင်းရဲချင် ဆင်းရဲနိုင်၏။

အကျိုးတရားတစ်ခုကို ဖြစ်ပေါ်စေမှု၌ အကြောင်းတရားတို့ သည် လေးပါး ပါဝင်ကြရ၏။ ကံလည်း လို၏။ ဉာဏ်နှင့် ဝီရိယ လည်း လို၏။ ဆန္ဒလည်း လို၏။ စိတ်ထားလည်း လို၏။ ဆန္ဒ၊ စိတ္တ၊ ဝီရိယ၊ ဝီမံသ ပေါင်းလေးခုတို့ကို ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးဟုခေါ်၏။ ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးနှင့် ပြည့်စုံမှ အကျိုးတရား ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်၏။ ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးနှင့် ကံအကြောင်းတရားတွင် ကံသည် ဥပါဒါန ကာရဏမည်၏။ ဥပါဒါနကာရဏဟူသည်မှာကိုယ်ထည်အကြောင်း ဖြစ်၏။ စားပွဲလုပ်ရာ၌ သစ်သားသည် ကိုယ်ထည် အကြောင်း ဖြစ် သကဲ့သို့ပင် အကျိုးပေးရာ၌လည်း ကံသည် ကိုယ်ထည် အကြောင်း ဖြစ်၏။ ဉာဏ်နှင့်ဝီရိယသည် နိမိတ္တကာရဏ မည်၏။ နိမိတ္တ ကာ ရဏ ဟူသည်မှာ ဗိသုကာ အကြောင်းဖြစ်၏။ စားပွဲ လုပ်ရာ၌ လက် သမားမပါလျှင် မဖြစ်သကဲ့သို့ပင် အကျိုးပေးရာ၌လည်း ဉာဏ်နှင့် ဝီရိယမပါလျှင် မဖြစ်။ ထို့ကြောင့် ဉာဏ်နှင့် ဝီရိယသည် ဗိသုကာ အကြောင်းဖြစ်၏။ ဆန္ဒသည် ပတ္တနာကာရဏ မည်၏။ ပတ္တနာ

ကာရဏ ဟူသည်မှာ ရည်မှန်းချက်အကြောင်းဖြစ်၏။ ရည်မှန်းချက် မရှိလျှင် ဘာမျှမဖြစ်လာနိုင်သကဲ့သို့ ပင် အကျိုးပေးရာ၌ ဆန္ဒမပါ လျှင်လည်း ဘာမျှမဖြစ်လာနိုင်ပေ။ ထို့ကြောင့် အကျိုးပေးရာ၌ ဆန္ဒ ကိုလည်း အကြောင်းတစ်ရပ်အနေဖြင့် လိုအပ်၏။ စိတ်သည် သမ ဝါယိကာရဏမည်၏။ သမဝါယိကာရဏဟူသည်မှာ ပုံစံအကြောင်း ဖြစ်၏။ စားပွဲလုပ်ရာ၌ စားပွဲပုံစံရှိပါမှ စားပွဲကို လုပ်၍ရ၏။ ထို့ အတူ အကျိုးတရားတစ်ခုကို ဖြစ်ပေါ်စေရာ၌ စိတ်ထားသည်လည်း ပုံစံအကြောင်းအနေဖြင့် ပါဝင်ရသည်ပင်ဖြစ်၏။ ဤသည်မှာ ဒဿန ကျမ်းများ၌ ဖော်ပြကြသော အဆိုအမိန့်များ ဖြစ်လေ၏။

ဝန်ထမ်းများအနေဖြင့် ရာထူးတိုးချင်သည်ဖြစ်စေ၊ ပစ္စည်း ဥစ္စာ စုမိချင်သည် ဖြစ်စေ၊ ထင်ပေါ်ကျော်ကြားချင်သည် ဖြစ်စေ အကြောင်းတရားများကို မှန်ကန်စွာ အသုံးပြုသင့်၏။ အကြောင်း တရားများတွင် အတိတ်အကြောင်းကတစ်ပါးနှင့် ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း က လေးပါး ပါဝင်သည်ဖြစ်ရာ အတိတ် အကြောင်းကို မတတ်နိုင် သည် ဆိုစေဦး ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းကိုတော့ ထိန်းသိမ်းရန် တတ်နိုင်ရ မည် ဖြစ်၏။ အကြောင်းတရားများတွင် အတိတ်အကြောင်းမှာ ကံဖြစ်၏။ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းမှာ ဉာဏ်နှင့် ဝီရိယတည်းဟူသော နိမိတ္တအကြောင်း၊ ဆန္ဒတည်းဟူသောပတ္တနာအကြောင်း၊ စိတ်တည်း ဟူသော သမဝါယိ အကြောင်းတို့ပင် ဖြစ်ကြ၏။ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း လေးပါးတို့ကို အကုသိုလ်သဘော မရှိဘဲ၊ ကုသိုလ်သဘော ရှိ အောင် ပြုပြင်ရမည်ဖြစ်၏။

ရာထူးတိုးရာ၌ဖြစ်စေ၊ ပစ္စည်းဥစ္စာစုမိရာ၌ဖြစ်စေ၊ ထင်ပေါ်

ကျော်ကြားအောင် လုပ်ရာ၌ဖြစ်စေ၊ ပစ္စုပ္ပန် ကုသိုလ်အကြောင်းများ ဖြင့်သာ လုပ်ဆောင်ပါက ကာမေသုသမ္မာစာရသာ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ ပစ္စုပ္ပန်ကုသိုလ်အကြောင်းများဖြင့် လုပ်ဆောင်ခြင်းဟူသည်မှာ မိမိ အတွက် တစ်စုံတစ်ရာ မျှော်ကိုးခြင်းမပြုဘဲ မိမိတာဝန်ကို ကျေပွန် အောင်ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်၏။ အထက်လူကြီးများကိုလည်း မျက်နှာ လို အားရ လုပ်ခြင်းမျိုးလည်း မရှိ။ ယှဉ်ဖက်များကိုလည်း ချောက် တွန်းခြင်းမျိုး မရှိ။ အောက်ငယ်သားများကိုလည်း မတရား ဖိနှိပ် ညှဉ်းဆဲခြင်းမျိုး မရှိ။ မိမိတာဝန်အရ လုပ်သင့်လုပ်ထိုက်သည်ကို သာ လုပ်ခြင်းဖြစ်၏။ ထိုသို့ လုပ်ခြင်းအားဖြင့် ရာထူးတိုးချင်လည်း တိုးမည်။ မတိုးလျှင်လည်း ကိစ္စမရှိ။ ပစ္စည်းဥစ္စာများကို စုဆောင်း မိချင်လည်း စုဆောင်းမိမည်။ မစုဆောင်းမိလျှင်လည်း ကိစ္စ မရှိ။ ထင်ပေါ်ကျော်ကြားချင်လည်းထင်ပေါ်ကျော်ကြားမည်။ မကျော်ကြား ချင်လည်းကိစ္စမရှိ။ တကယ်တမ်းကိစ္စရှိသည်ကားရာထူးတိုးရအောင် ဟူသော ရည်ရွယ်ချက်မရှိခြင်းပင်ဖြစ်၏။ ပစ္စည်းဥစ္စာ စုဆောင်းမိ အောင်ဟူသော ရည်ရွယ်ချက် မရှိခြင်းပင် ဖြစ်၏။ ထင်ပေါ် ကျော် ကြားအောင်ဟူသော ရည်ရွယ်ချက် မရှိခြင်းပင် ဖြစ်၏။ မိမိ အတွက် ဘာဆို ဘာမျှော်လင့်ချက်မှ မရှိ။ လုပ်ငန်းပြီးစီးရေးဟူသော ဦးတည် ချက်သာ ရှိ၏။ လုပ်ငန်းပြီးစီးရေးသည်သာ မျှော်လင့်ချက်ရှိ၏။ ဤနည်းဖြင့် ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းလေးပါးကို ကုသိုလ်သဘောရှိအောင် အားထုတ်၏။ ဤသို့အားထုတ်ခြင်းသည် ထေရဝါဒနှင့်အညီ အား ထုတ်ခြင်းဖြစ်၏။ ဤသို့အားထုတ်ပါမှ ကာမေသုသမ္မာစာရဖြစ်၏။

ဒဿနကျမ်းများ အဆိုအရ လူတွင် ဥပါဓိနှင့် ခန္ဓာဟူ၍

အပိုင်းနှစ်ပိုင်းပါရှိ၏။ ထိုတွင် ဥပါဓိဟူသည်မှာ အပြင်ပိုင်း ပုံသဏ္ဌာန်ဖြစ်၏။ ခန္ဓာဟူသည်မှာ အတွင်းပိုင်း သရုပ် ဖြစ်၏။ ဥပါဓိကြောင့် “သူသူငါငါ” ကွဲပြားနေရခြင်းဖြစ်၏။ ခန္ဓာအားဖြင့် ကားအားလုံး အတူတူပင်ဖြစ်၏။ ဘာမျှခြားနားမှုမရှိ။ အကယ်၍ ဥပါဓိကို ဖယ်လိုက်လျှင် အားလုံးသောသတ္တဝါတို့သည် ခန္ဓာချင်းအားလုံး အတူတူချည်း ဖြစ်ကြပေလိမ့်မည်။ အိုးကို ရိုက်ခွဲလိုက်သောအခါ အိုးထဲက အကာများသည် အားလုံး တစ်သားတည်း ရောနှောသွားသကဲ့သို့ ဥပါဓိများကို ဖယ်ရှားလိုက်သောအခါ အားလုံးသောသတ္တဝါတို့သည် တစ်မျိုးတည်း ဖြစ်သွားပေလိမ့်မည်။ ဤသို့ တစ်မျိုးတည်း ဖြစ်သွားခြင်းကိုပင် ဗြဟ္မစိုရ်အမြင်ဖြင့်မြင်ခြင်းဟူ၍ ဆိုရ၏။ ဗြဟ္မစိုရ်အမြင်ဖြင့် မြင်သောအခါ တရုတ်လည်းမရှိ။ ကုလားလည်း မရှိ၊ အင်္ဂလိပ်လည်း မရှိ၊ မြန်မာလည်း မရှိ၊ အားလုံး လူချည်းသာ ရှိလေ၏။ သူလည်းလူ၊ ငါလည်းလူ၊ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ခြားနားချက်ဟူ၍ ဘာမျှမရှိ၊ အမှန်အားဖြင့် ငါနှင့်သူ ဟူ၍ နှစ်ယောက်ရှိမှသာ ကြိုက်ခြင်းနှင့် မကြိုက်ခြင်းတို့ ရှိနိုင်၏။ ငါနှင့်သူ ဟူ၍ နှစ်ယောက် မရှိဘဲ အားလုံး တစ်ယောက်တည်း ရှိသောအခါ ကြိုက်ခြင်းနှင့် မကြိုက်ခြင်း မဖြစ်ပေါ်ဘဲ ငြိမ်းချမ်းခြင်းသာ ဖြစ်ပေါ်ပေလိမ့်မည်။ ဤငြိမ်းချမ်းခြင်းကိုပင် ဗြဟ္မဝိဟာရ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဗြဟ္မစိုရ်ဟူ၍လည်းကောင်း ခေါ်ပါ၏။

ဗြဟ္မဝိဟာရ သို့မဟုတ် ဗြဟ္မစိုရ်ဖြစ်ပွားခြင်းသည် ကာမေသု သမ္မာစာရ ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်းပင် ဖြစ်၏။ အကယ်၍ လောက၌ ငါနှင့်သူ ဟူ၍ နှစ်ယောက်ရှိနေပါက ကြိုက်ခြင်းနှင့် မကြိုက်

ခြင်းဟူ၍ ခံစားမှုနှစ်မျိုးသည် ဖြစ်ပေါ်လာမည်ဖြစ်၏။ တစ်ဦးထက် တစ်ဦးက သာအောင် ကြိုးစားမည်ဖြစ်၏။ တစ်ဦးက တစ်ဦးထက် သာအောင်ကြိုးစားသောအခါ မတရားသောနည်းကို အသုံးပြုလာနိုင် ၏။ ထိုအခါ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ သဘောသည် ပေါ်လာမည်ဖြစ်၏။ ကာမဂုဏ်တို့၌ မမှန်မကန် ကျင့်သုံးခြင်းသည် မိစ္ဆာစာရပင်ဖြစ်၏။ ကာမဂုဏ်တို့၌ မမှန်မကန် ကျင့်သုံးသောအခါ ရသင့်သည်ထက် ပို၍ ယူခြင်းသည် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ရာထူးတိုးမှု၌လည်း ရသင့်သည် ထက် ပို၍ယူရန် အားထုတ်၏။ ပစ္စည်းဥစ္စာ စုဆောင်းမှု၌လည်း ရ သင့်သည်ထက် ပို၍ယူရန် အားထုတ်၏။ ကျော်ကြားမှု၌လည်း ရ သင့်သည်ထက် ပို၍ယူရန် အားထုတ်၏။ ထိုအခါ လောကသည် မငြိမ်းမချမ်း ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ လောက မငြိမ်းချမ်းခြင်းသည် ကာ မေသုမိစ္ဆာစာရ သိက္ခာပုဒ်ကို ကျူးလွန်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်လေ၏။

ကမ္မနိယာမအရ လူသည် သူ့အတိုင်းအတာနှင့်သူ ဖြစ်၏။ သူဌေးလည်း သူဌေးအတိုင်းအတာနှင့် သူဌေးဖြစ်၏။ ဆင်းရဲသား လည်း ဆင်းရဲသား အတိုင်းအတာနှင့် ဆင်းရဲသားဖြစ်၏။ အရာရှိ လည်း အရာရှိအတိုင်းအတာနှင့် အရာရှိဖြစ်၏။ စာရေးလည်း စာရေး အတိုင်းအတာနှင့် စာရေးဖြစ်၏။ မိမိတို့၏ အတိုင်းအတာအတွင်း၌ အသုံးအစွဲကို သုံးစွဲပါက ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ သိက္ခာပုဒ်ကို လိုက်နာ ရာရောက်၏။ မိမိတို့၏အတိုင်းအတာကို ကျော်လွန်ပြီး သုံးစွဲပါက ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ သိက္ခာပုဒ်ကို ကျူးလွန်ရာရောက်၏။ အမှန် အား ဖြင့် ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ဝေရာမဏိ ဟူသည်မှာ မိမိတို့၏ အတိုင်း အတာ မိမိတို့၏ပမာဏကို မကျော်လွန်ဘဲ မိမိတို့၏လုပ်ငန်းများ

ကို ဆောင်ရွက်မှုပင် ဖြစ်၏။ အကယ်၍ မိမိတို့၏ အတိုင်းအတာ မိမိတို့၏ပမာဏကို ကျော်လွန်ပြီးလုပ်ပါက ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ သိက္ခာပုဒ်ကို ကျူးလွန်ရာရောက်၏။

လူဟူသည် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် နေသည် ဖြစ်လေရာ မိမိက လည်း ကာမဂုဏ်တို့၌ မမှန်မကန် ပြုကျင့်၏။ သူကလည်း ကာမဂုဏ်တို့၌ မမှန်မကန် ပြုကျင့်၏။ ထိုသို့ဆိုလျှင် ကာမဂုဏ်တို့၌ မမှန်မကန် ပြုကျင့်ကြသူချင်း ထိပ်တိုက်ရင်ဆိုင်ရဖွယ် ရှိချေ၏။ ထိပ်တိုက်ရင်ဆိုင်သည် ဆိုကတည်းက အချင်းချင်း ပဋိပက္ခသဘော သည်ပေါ်လာမည် ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် ပဋိပက္ခကို ငြိမ်းပျောက် ပါစေခြင်းအကျိုးငှာ ငါးပါးသီလကျင့်ဝတ်ကို ပညတ်တော်မူခဲ့ခြင်း ငြိမ်ပါ၏။ ငါးပါးသီလကို အမည်ခံလိုက်နာရုံမျှဖြင့် လူ့လောက၌ ပဋိပက္ခသဘောသည် ပြေပျောက်နိုင်လိမ့်မည်မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာဝေရာမဏိအရ သူတစ်ပါး သားပျို သမီးပျို များ နှင့် သူတစ်ပါးအိမ်ရာကို မကျူးလွန်ခြင်းအားဖြင့် ဤတတိယ သိက္ခာပုဒ်ကိုစောင့်ထိန်းလိုက်နာခြင်းအပြင်မိမိတို့၏အတိုင်းအတာ၊ မိမိတို့၏ပမာဏကိုမကျော်လွန်ဘဲ မိမိတို့၏လုပ်ငန်းများကို မှန်မှန် ကန်ကန် လုပ်ဆောင်ခြင်းအားဖြင့် ဤတတိယသိက္ခာပုဒ်ကို အနှစ် သာရအားဖြင့် စောင့်ထိန်းအပ်ပါ၏။ ဤသို့စောင့်ထိန်းပါက ဤ တတိယသိက္ခာပုဒ်ကို အသွင်သဏ္ဌာန်ရော အနှစ်သာရပါ နှစ်မျိုးစုံ သော ရှုထောင့်မှ စောင့်ထိန်းရာရောက်၏။ ပို၍လည်း လေးနက်စေ လေ၏။ ပို၍လည်း မြတ်စွာဘုရားအလိုတော်နှင့် ညီညွတ်စေ၏။ ပို၍လည်း လောက၌ ငြိမ်းချမ်းမှုပေါ်ပေါက်စေနိုင်၏။

လူ့အသိနှင့်ပတ်သက်၍ ဆိုရလျှင် ပတ်ဝန်းကျင်ကြောင့် လည်း လူ့အသိသည်ဖြစ်ပေါ်၏။ အတွေ့အကြုံကြောင့်လည်း လူ့အသိသည်ဖြစ်ပေါ်၏။ ညဉ့်နှင့် စရိုက်ကြောင့်လည်း လူ့အသိသည် ဖြစ်ပေါ်၏။ ကံကြောင့်လည်း လူ့အသိသည်ဖြစ်ပေါ်၏။ ဤအကြောင်းလေးပါးတို့သည် လူ့အသိ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း၏ အကြောင်းတရားများ ဖြစ်ကြ၏။ ဤ၌ လူ့အသိဟူသည်မှာ အဘိဓမ္မာသဘောအရ ပြောရလျှင် “ဇော” ပင် ဖြစ်၏။ “ဇော”ကိုပင် “ကမ္မဘဝ”ဟူ၍ လည်း ခေါ်၏။ အကြောင်းလေးပါးတို့တွင် ပတ်ဝန်းကျင်ကို ကာမုပါဒါန်ဟုဆိုရ၏။ အတွေ့အကြုံကို ဒိဋ္ဌုပါဒါန်ဟုဆိုရ၏။ ညဉ့် နှင့် စရိုက်ကို သီလဗ္ဗတုပါဒါန်ဟု ဆိုရ၏။ ကံကို အတ္တဝါဒုပါဒါန်ဟုဆိုရ၏။ ဥပါဒါနပစ္စယာဘဝေါအရ ဥပါဒါန်ကြောင့် ကမ္မဘဝ ဖြစ်ပေါ်ရခြင်း ဖြစ်လေရာ အကြောင်းတရား လေးပါးကြောင့် လူသားတို့၏ အသိစိတ်သည် ဖြစ်ပေါ်ရ၏ ဟူ၍ ဆိုနိုင်၏။

အသိလေးမျိုးတို့တွင် ပတ်ဝန်းကျင်သိထက် အတွေ့အကြုံသိက ပို၍ အားကောင်း၏။ အတွေ့အကြုံသိထက် ညဉ့်နှင့် စရိုက်သိက ပို၍ အားကောင်း၏။ ညဉ့်နှင့် စရိုက်သိထက် ကံသိက ပို၍ အားကောင်း၏။ လောကအတွေ့အကြုံအရ စာပေတတ်ကျွမ်းသူများကို အတွေ့အကြုံအသိပညာရှင်များဟုဆို၏။ အတွေ့အကြုံအသိပညာရှင်များဟူသည် ဒိဋ္ဌုပါဒါနပစ္စယာ ကမ္မဘဝေါအရ ဒိဋ္ဌုပါဒါန်ကြောင့် ဇောများဖြစ်ကြသူများ ဖြစ်ကြ၏။ ဒိဋ္ဌုပါဒါန် ဟူသည် အတွေ့အကြုံများပင်ဖြစ်၏။ ဤ၌စာပေအတွေ့အကြုံကို ဆို၏။ စာပေ အတွေ့အကြုံအရ ထိုသူများသည် စာပေကျမ်းဂန်များကို

တတ်ကျွမ်းကြပါ၏။ ထို့ကြောင့်စာပေသိများကိုထိုက်ထိုက်တန်တန် သိကြပါ၏။ သို့ရာတွင် စာပေသိတည်း ဟူသော အတွေ့အကြုံ သည် ဉာဉ်နှင့် စရိုက်သိအားလောက် အား မကောင်းချေ။။ ထိုအခါ “အကုသိုလ်က ဘယ်လို” ဟူ၍ အော်ကျယ် ဟစ်ကျယ် ပြောဆိုနိုင် သော်လည်း သူ၏ဉာဉ် သူ၏စရိုက်၏လွှမ်းမိုးမှုများကို မတွန်းလှန် နိုင်သည့်အတွက် သူသည် လူလိမ္မာ မဖြစ်နိုင်ဘဲ ရှိလေ၏။ “ပါးစပ် က ဘုရားဘုရား လက်က ကားယားကားယားသမား” ဖြစ်ရလေ၏။ ထို့ကြောင့်ဤလောက၌ ပညာတတ် လူမိုက်များကို တွေ့နေရခြင်း ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် ပညာတတ်လေ ကြောက်စရာ ကောင်းလေ ဟူသည် ဉာဉ်စရိုက်သိကို မတော်လှန်နိုင်ရှာသော စာပေသိ ပညာ ရှင်များကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ဆိုရိုးစကားတစ်ခု ဖြစ်ချေ၏။ ဆိုရိုးစကားကလည်း တကယ်ပင်မှန်ကန်ပါ၏။

ဉာဉ်သိနှင့်စရိုက်သိကို လွှမ်းမိုးနိုင်သောအသိမှာ ကံကြမ္မာ သိဖြစ်၏။ တကယ်တမ်းကျွတ်ချိန်ရောက်လာပြီဆိုလျှင် ဉာဉ် ဘယ် လောက်ဆိုးဆိုး စရိုက်ဘယ်လောက်ဆိုးဆိုး ထိုဆိုးသောဉာဉ်၊ ထိုဆိုး သော စရိုက်ကို ကံကြမ္မာအလှည့်အပြောင်းက ချေဖျက်နိုင်၏။ ထို့ ကြောင့် ကံကြမ္မာ အလှည့်အပြောင်းကို ဘဝ၏ အကွေ့ဟူ၍ ဆိုရ၏။ ဤနေရာ၌ ကံကြမ္မာကို အတ္တဝါဒဟုဆို၏။ အတ္တဝါဒ ဆိုသည်မှာ အတ္တဟုဆိုစရာဟူ၍ အဓိပ္ပာယ်ရ၏။ အမှန်အားဖြင့် အရဟတ္တမဂ်ကို မရသ၍ အတ္တသည် ရှိနေမည်ဖြစ်၏။ အတ္တရှိနေသေးသ၍ ကံသည် ရှိနေမည် ဖြစ်၏။ အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် အတ္တကို အကြွင်းမဲ့ပယ်လိုက် သည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် အတ္တချုပ်ငြိမ်းသွားပြီး ကံသည်လည်း ချုပ်

ငြိမ်း သွားမည်ဖြစ်၏။ ထိုအခါ ကံဟူသမျှသည် ကြိယာအဖြစ်သို့ ရောက်သွားပေလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် ကံကိုပင် အတ္တဝါဒဟူ၍ ဆိုနိုင်၏။ အတ္တဟူသည် အမြဲမရှိ၊ ပျက်စီးနိုင်သလို ကံသည်လည်း အမြဲမရှိ၊ ပျက်စီးနိုင်ပါ၏။

အသိဟူသမျှသည် ဥပါဒါန်ကြောင့် ဖြစ်လေရာ ဥပါဒါန် မရှိတော့လျှင် အသိဟူ၍လည်း မရှိတော့။ အသိမရှိတော့လျှင် ဘဝ ဟူ၍လည်း မရှိတော့ချေ။ ဤနေရာ၌ အသိဟူသည်မှာ ကုသိုလ်ဇော နှင့် အကုသိုလ်ဇော တို့ပင် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်ပင် ဥပါဒါန်ရောစာ ဘဝနိရောဓော ဥပါဒါန်တို့ချုပ်လျှင် ကမ္မဘဝလည်းချုပ်လေ၏ဟူ၍ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ ပဋိလောမနည်းအရ ဟောကြားတော်မူခြင်းဖြစ်၏။

အာရုံများကို အာရုံပြုရာ၌ ဥပါဒါန် ချုပ်သွားအောင် မြင်လျှင် မြင်ကာမျှ၊ ကြားလျှင် ကြားကာမျှ အဆင့်၌သာ ရပ်တန့်ရ၏။ ဘာကိုမြင်သည်၊ ဘာကိုကြားသည်ဟူ၍ အထိမရောက်အောင် သတိထားရ၏။ မြင်ခြင်း ကြားခြင်း၌လည်း “ငါ” ကမြင်သည်၊ “ငါ” ကကြားသည်ဟူ၍ အတ္တသဘော မပါဝင်စေဘဲ မြင်စိတ်က မြင်ခြင်း ဖြစ်သည်၊ ကြားစိတ်ကကြားခြင်းဖြစ်သည်ဟူ၍သာနားလည်ရအောင် သတိထားရ၏။ အတ္တသဘောမပါဝင်လျှင်ကံဖြစ်ဖို့ လမ်းမရှိ။ အမှန်အားဖြင့် အတ္တရှိမှ ကံဖြစ်၏။ အတ္တမရှိတော့သဖြင့် ကံဖြစ်ဖို့ လမ်းမရှိလျှင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ ပဋိလောမနည်းအရ ခန္ဓာများ လည်ပတ်နေခြင်းသာ ဖြစ်၏။ အနုလောမနည်းအရ လည်ပတ်နေခြင်း မဟုတ်။ ခန္ဓာများသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ ပဋိလောမနည်းအရ လည်ပတ်ခြင်း ဖြစ်လျှင် ဘဝဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်ရေးသို့ ဦးတည်နေခြင်း ဖြစ်၏။

ဘဝလွတ်မြောက်ရေးသို့ ဦးတည်ပါလျှင် ဥပါဒါန်များ ချုပ်ပြီး ကံကြမ္မာသိများ ချုပ်ငြိမ်းကာ သန္တိသုခကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်ပေလိမ့်မည်။

ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ အရ သူတစ်ပါး၏ သားမယားကို ပြစ်မှားခြင်းမှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်းသည် ဤသိက္ခာပုဒ်၏ တိုက်ရိုက်အနက်အဓိပ္ပာယ်ဖြစ်၏။ သွယ်ဝိုက်အနက်အဓိပ္ပာယ်အရဆိုပါလျှင် လူမှုဆက်ဆံရေးနယ်ပယ်၌ မိမိတို့၏ ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများအတွက် အကျိုးအမြတ်ကို ရယူသောအခါ စည်းလွတ် ဘောင်လွတ်မယူဘဲ စည်းနှင့် ဘောင်နှင့် ယူရန် ဖြစ်၏။ ရာထူးကို ယူရာ၌ လည်းကောင်း၊ ပစ္စည်းကို ယူရာ၌လည်းကောင်း၊ ဘွဲ့ထူးဂုဏ်ထူးများကို ယူရာ၌လည်းကောင်း မိမိတို့၏ အတိုင်းအတာကို သိပြီးမှ ထိုအတိုင်းအတာနှင့်လျော်စွာ ယူရန်ဖြစ်၏။ လိုချင်သလောက် ယူခြင်းသည် ကာမေသု၌ ကာမအရ ကာမဂုဏ်တို့အပေါ် မှားယွင်းစွာ ကျင့်ခြင်း ဖြစ်၏။ ရသင့်သလောက် ယူခြင်းသာလျှင် ကာမေသု၌ ကာမအရ ကာမဂုဏ်တို့အပေါ် မှန်ကန်စွာကျင့်ခြင်းမည်ပါ၏။ ထိုကြောင့် ကာမေသု၌ ကာမအရ သူတစ်ပါးသားမယား၌ ပြစ်မှားခြင်းကို အသွင်သဏ္ဌာန်အားဖြင့် ယူ၍၊ ငါးဖြာအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့၌ သင့်လျော်သော အတိုင်းအတာထက် ပိုလွန်၍ ယူခြင်းကို အနှစ်သာရအားဖြင့် ယူအပ်ပါ၏။ ထိုသို့ယူပါမှလည်း ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာဝေရမဏီ၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်သည် လောက၌ ငြိမ်းချမ်းသာယာမှုကို ဖြစ်စေနိုင်ပေလိမ့်မည်။

ကာမေသုမိစ္ဆာစာရကိုအနှစ်သာရအားဖြင့်ထိန်းသိမ်းပါ သန္တောသတရားကိုထူထောင်ပါ

ကာမေသုမိစ္ဆာစာရအရ ကာမဂုဏ်တို့၌ လွန်ကဲစွာကျင့်ခြင်းသည် ငါးပါးသီလကို ကျူးလွန်ခြင်းဖြစ်၏။ အကယ်၍ ကာမဂုဏ်တို့၌ လွန်ကဲစွာ မကျင့်ပါက ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ သိက္ခာပုဒ်ကို လွန်ကျူးရာမရောက်သည့်အပြင် ငါးပါးသီလကိုလည်းလွန်ကျူးရာမရောက်။ ထို့ကြောင့် ကာမဂုဏ်တို့၌ လွန်ကျူးစွာ မကျင့်အပ်ပါချေ။

ကာမဂုဏ်တို့၌ လွန်ကျူးစွာ မကျင့်ဖို့ဆိုပါက မိမိတို့၏ အကျိုးစီးပွားအတွက် ရနိုင်သလောက် အခွင့်အရေးများကို မယူဘဲ ရသင့်သလောက် အခွင့်အရေးများကိုသာ ယူဖို့လို၏။ အကယ်၍ ပေးပိုင်ခွင့်ရှိသူက ပေးစေကာမူ မိမိတို့အနေဖြင့် ယူသင့်သလောက်ကိုသာ ယူရမည်ဖြစ်၏။ ပေးတိုင်းယူခြင်းသည် ကာမေသုမိစ္ဆာစာရအရ ကာမဂုဏ်တို့၌ လွန်ကျူးစွာကျင့်ရာရောက်၏။ ပေးပိုင်ခွင့်ရှိသူက ပေးခြင်းသည် ရာထူးလည်း ဖြစ်နိုင်၏။ စီးပွားဥစ္စာလည်း ဖြစ်နိုင်၏။ ဘွဲ့ထူးဂုဏ်ထူးလည်း ဖြစ်နိုင်၏။ အခြားသော အခွင့်အရေးတစ်မျိုးမျိုး ဖြစ်ချင်လည်း ဖြစ်နိုင်၏။

ရနိုင်သလောက်မယူဘဲ ရသင့်သလောက်သာယူခြင်းသည် သန္တောသ မည်၏။ သန္တောသ ရှိပါမှ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရအရ ကာမဂုဏ်တို့၌ လွန်ကျူးစွာကျင့်ရာ မရောက်ဘဲ ကာမေသုသမ္မာစာရ အရ ကာမဂုဏ်တို့၌ သင့်လျော်စွာ ကျင့်ရာရောက်မည်ဖြစ်၏။ သန္တောသ

သည် သုံးမျိုးရှိ၏။ ရနိုင်သလောက်မယူဘဲ ရသင့်သလောက်သာ ယူခြင်းလည်း ရှိ၏။ ယင်းသည် ယထာလာဘသန္တောသ မည်၏။ ရသင့်သလောက်ထဲကမှ လိုအပ်သလောက်ကိုသာ ယူခြင်းလည်း ရှိ၏။ ယင်းသည် ယထာဗလသန္တောသ မည်၏။ လိုအပ်သလောက် ထဲကမှ မိမိဘဝအခြေအနေနှင့် ထိုက်သလောက်ကိုသာ ယူခြင်းလည်း ရှိ၏။ ယင်းသည် ယထာသာရပ္ပသန္တောသ မည်၏။ အမှန်အားဖြင့် သန္တောသရှိပါမှ လောကတွင် ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ သိက္ခာပုဒ်ကို အနှစ်သာရအားဖြင့် ထိန်းသိမ်းသည်မည်၏။ ထို့ကြောင့် ကာမေသုမိစ္ဆာစာရသိက္ခာပုဒ်ကို ထိန်းသိမ်းခြင်း၏ အခြေခံသဘောသည် သန္တောသရှိမှုပင် ဖြစ်၏။ သန္တောသမရှိဘဲနှင့် ကာမေသု မိစ္ဆာစာရသိက္ခာပုဒ်ကို အနှစ်သာရအားဖြင့် ထိန်းသိမ်း၍ ရကောင်းသည် မဟုတ်။ အသွင်သဏ္ဌာန်အားဖြင့်သာ ထိန်းသိမ်း၍ရကောင်းလေ၏။ အသွင်သဏ္ဌာန်အားဖြင့် ကာမေသုမိစ္ဆာစာရသိက္ခာပုဒ်ကို ထိန်းသိမ်းခြင်းသည် လောကပါလတရားအရ လောကငြိမ်းချမ်းသာယာမှုကို တကယ်တမ်းဖြစ်စေနိုင်သည်မဟုတ်။ အနှစ်သာရအားဖြင့် ကာမေသု မိစ္ဆာစာရသိက္ခာပုဒ်ကို ထိန်းသိမ်းနိုင်မှသာ လောကပါလ တရားအရ လောက၌ ငြိမ်းချမ်းသာယာမှုကို ဖြစ်စေနိုင်မည်ဖြစ်ပါ၏။

ကာမဂုဏ်တို့ကို ရရှိအောင် အားထုတ်ရာ၌ သန္တောသ ရှိမှုသည် ပါရမီရှိမှဖြစ်၏။ ပါရမီမရှိဘဲနှင့် သန္တောသရှိမှု ဟူ၍ မဖြစ်ကောင်း။ သာမန်အားဖြင့် လူတို့သည် ရလေလိုလေ အိုတစ္ဆေ ဖြစ်၏။ လောဘကို မသတ်နိုင်သောကြောင့် သံသရာမှ မထွက်မြောက်နိုင်ခြင်း ဖြစ်၏။ သန္တောသဟူသည် တစ်နည်းနည်းအားဖြင့် လောဘ

ကို သတ်ခြင်းပင်ဖြစ်၏။ လောဘကို အောင်နိုင်လျှင် လောကကို အောင်နိုင်သည်ပင် ဖြစ်ရာ၏။ လောဘကို အောင်နိုင်အောင် လုပ်သော လုပ်ငန်းဟူသမျှသည် ပါရမီသဘောကို ဆောင်ပါ၏။

ပါရမီတို့တွင် ဒါနပါရမီသည် အခြေခံအကျဆုံးဖြစ်၏။ ဒါနအရ သူတစ်ပါးအား ပေးကမ်းစွန့်ကြဲရ၏။ သူတစ်ပါးအား ပေးကမ်းစွန့်ကြဲရာတွင် ပစ္စည်းဥစ္စာပေးမှုလည်းပါ၏။ အကြံဉာဏ်ပေးမှုလည်းပါ၏။ သာမန်သဘောအရ လူသည် ယူချင်သည့် သဘောသာ ရှိပေ၏။ ပေးချင်သည့်သဘော မရှိ။ လူတိုင်းက ယူချင်သည့် သဘောရှိနေလျှင် လူတစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက်ထိပ်တိုက်ရင်ဆိုင်နေရမည်ချည်း ဖြစ်၏။ ထိုအခါ လောက၌ ငြိမ်းချမ်းမှုဟူ၍ ဖြစ်ပေါ်နိုင်ဖွယ် မရှိ။ အမှန်အားဖြင့် လောက၌ ငြိမ်းချမ်းမှုဟူ၍ ရှိမှသာ လောကသည် နေချင်စဖွယ် ဖြစ်မည်ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် လောက၌ ယူချင်သူချည်း မရှိဘဲ ပေးချင်သူလည်း ရှိဖို့လိုအပ်၏။ သို့မှသာ လောက၌ လိုက်လျောညီထွေသဘောသည် သက်ရောက်လာပေလိမ့်မည်။ လောက၌ လိုက်လျောညီထွေသဘော သက်ရောက်သည်နှင့်အမျှ လောကသည် ငြိမ်းချမ်းသာယာပေလိမ့်မည်။ အမှန်အားဖြင့် လောက၌ ယူချင်သူများထက် ပေးချင်သူများက များမည်ဆိုလျှင် လောက၌ ထိပ်တိုက်တွေ့စရာများလည်း ရှိတော့မည် မဟုတ်တော့။

ပေးချင်သောစိတ်ကအဆန်စိတ်ဖြစ်၏။ အစုန်စိတ်မဟုတ်။ အဆန်စိတ်ကို မွေးယူရ၏။ အစုန်စိတ်က မွေးယူဖို့မလို။ ပင်ကိုကပင် ရှိနှင့်ပြီးသောစိတ်ဖြစ်၏။ အဆန်စိတ်ကိုမွေးမြူခြင်းသည် ပါရမီကို ဖြည့်ကျင့်ခြင်းဖြစ်၏။ ပါရမီကိုဖြည့်ကျင့်ပါမှ သံသရာဝဋ်ဒုက္ခ

မှ ထွက်မြောက်နိုင်မည် ဖြစ်၏။ အဆန်စိတ်ကို မွေးခြင်းအားဖြင့် ပါရမီကို ဖြည့်ကျင့်ခြင်းမရှိဘဲ အစုန်စိတ်အတိုင်းသာ ရှိနေမည် ဆိုပါက သံသရာဝဋ်ဒုက္ခ၌ တဝဲလည်လည်သာ ရှိနေပေလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် လူဟူ၍ ဖြစ်လာပါက ပေးချင်သော အဆန်စိတ်ကို မွေးမြူရန် လိုအပ်ပါ၏။ ပေးချင်သော အဆန်စိတ်ကို မွေးမြူပါမှလည်း လူဆိုသောလူ ဖြစ်လာမည်ဖြစ်၏။ သို့မဟုတ်ပါက လူသဏ္ဌာန်ရှိသော လူသာဖြစ်ပါက မနုဿတ္တဘာဝေါဒုလ္လဘော ဟူသော မြတ်စွာဘုရား၏ ဒေသနာတော်နှင့် ညီညွတ်လိမ့်မည်မဟုတ်။

လူတွင်ပေးချင်သောစိတ်ရှိရုံနှင့်လည်းမပြီးသေး၊ မကောင်းသော ဒုစရိုက်များကို မပြုလုပ်မိအောင် နေတတ်ဖို့လည်းလိုသေး၏။ မကောင်းသောဒုစရိုက်များတွင် ကိုယ်ဖြင့်ပြုလုပ်ရသော မကောင်းမှု ဒုစရိုက်များလည်းရှိ၏။ နှုတ်ဖြင့်ပြုလုပ်ရသော မကောင်းမှု ဒုစရိုက်များလည်း ရှိ၏။ စိတ်ဖြင့် ကြံစည်ရသော မကောင်းမှု စရိုက်များလည်းရှိ၏။ ထိုဒုစရိုက်သုံးမျိုးကို မပြုလုပ်မိအောင် ရှောင်ဖို့လို၏။ ထိုကဲ့သို့ရှောင်ကြဉ်ပါက သီလပါရမီကို ဖြည့်ကျင့်ရာ ရောက်၏။ သို့ရာတွင် လူဟူသည် အခါခပ်သိမ်း မကောင်းမှု ဒုစရိုက်များကို ရှောင်ကြဉ်နိုင်မည်မဟုတ်။

အမှန်အားဖြင့်မိမိ၏ကိုယ်ကျိုးစီးပွားနှင့်ပတ်သက်လာလျှင် မကောင်းမှု ဒုစရိုက်ဟူသမျှကို မလုပ်မိအောင် ရှောင်ကြဉ်ရမည်ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင်မိမိ၏မိသားစုနှင့်ပတ်သက်လာလျှင် ဖြစ်စေ၊ မိမိ၏ရပ်ရွာနှင့်ပတ်သက်လာလျှင်ဖြစ်စေ၊ မိမိ၏နိုင်ငံလူမျိုးနှင့် ပတ်သက်လာလျှင်ဖြစ်စေ၊ လောကနှင့် ပတ်သက်လာလျှင်ဖြစ်စေ၊ မကောင်းမှု

ဒုစရိုက်များကို ရှောင်ကြဉ်ဖို့ ခဲယဉ်း၏။ အကျဉ်းအားဖြင့် လောက၏ အကျိုးစီးပွားကို ထိခိုက်သော မကောင်းမှု ဒုစရိုက်များကို ရှောင်ကြဉ်ရန် မသင့်ပါချေ။ ဓမ္မဘက်မှနေ၍ တိုက်ခိုက်ရမည် ဖြစ်၏။ လောက၌ အဓမ္မ မလွမ်းမိုးရလေအောင် ဆောင်ရွက်ဖို့အတွက် လူဆိုသော လူတို့၌ တာဝန်ရှိပါ၏။ အကယ်၍ မိမိ၏ မိသားစုကို ထိခိုက်စော်ကားမှုကို လက်ပိုက်၍ကြည့်နေလျှင်ဖြစ်စေ၊ မိမိ၏ ရပ်ရွာအကျိုးစီးပွားကို ထိခိုက်စော်ကားမှုကိုလက်ပိုက်၍ကြည့်နေလျှင်ဖြစ်စေ၊ မိမိနိုင်ငံနှင့်လူမျိုး၏အကျိုးစီးပွားကို ထိခိုက်စော်ကားမှုကို လက်ပိုက်၍ကြည့်နေလျှင်ဖြစ်စေ၊ လောက၏အကျိုးစီးပွားကို ထိခိုက်စော်ကားမှုကို လက်ပိုက်၍ကြည့်နေလျှင်ဖြစ်စေ လောက၌ အဓမ္မသည် လွမ်းမိုးလာမည်ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် လောက၌ အဓမ္မလွမ်းမိုးခြင်းကို မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ ခွင့်ပြုရမည်မဟုတ်။ တစ်နည်းနည်းအားဖြင့် တွန်းလှန်တိုက်ဖျက်ရမည်သာ ဖြစ်၏။ ထိုသို့ တွန်းလှန်တိုက်ဖျက်ရာ၌ ကိုယ်ကျိုးစီးပွားအတွက် မဟုတ်ဘဲ လောကအကျိုးစီးပွားအတွက်သာ တွန်းလှန်တိုက်ဖျက်ရမည် ဖြစ်၏။ ထိုကဲ့သို့ တွန်းလှန်တိုက်ဖျက်ပါက ဓမ္မဘက်မှရပ်တည်၍ တွန်းလှန်တိုက်ဖျက်ခြင်း မည်ပါ၏။

လူဟူသည် အဓမ္မကို တွန်းလှန်တိုက်ဖျက်ရုံနှင့်လည်း မပြီးသေး။ လွတ်လွတ် စွန့်လွှတ်သော စိတ်ထားရှိဖို့လည်း လို၏။ လွတ်လွတ်စွန့်လွှတ်သော စိတ်ထားရှိမှုကို ပါဠိဝေါဟာရအားဖြင့် မုတ္တစာဂ ဟူ၍ခေါ်၏။ ဒါနမှုကို လုပ်သည်ဖြစ်စေ၊ သီလမှုကို လုပ်သည်ဖြစ်စေ မိမိ၏ကိုယ်ကျိုးစီးပွားကို ငဲ့ကွက်ခြင်းမပြုဘဲ သူတစ်ပါး၏

အကျိုးစီးပွားအတွက် လောက၏ အကျိုးစီးပွား အတွက် ငဲ့ကွက်၍
ပြုလုပ်ခြင်းသည် လွတ်လွတ်စွန့်လွတ်မှု မုတ္တစာဂ ဖြစ်၏။

သူတစ်ပါးအား ပေးကမ်းရာ၌ဖြစ်စေ၊ သူတစ်ပါးအတွက်
မကောင်းမှုဒုစရိုက်ကို ကျူးလွန်ရာ၌ဖြစ်စေ ထိုသူများထံမှ တုံ့ပြန်မှု
ကို မမျှော်ကိုးဘဲ သက်သက်ပေးချင်၍ ပေးခြင်းမျိုး သူတစ်ပါး မထိ
ခိုက်ရလေအောင် ကူညီချင်၍ ကူညီချင်မျိုးသာ ဖြစ်စေရမည်ဖြစ်၏။
မိမိအတွက်မူ ပစ္စုပ္ပန်၌ နစ်နာချင်လည်း နစ်နာမည်ဖြစ်၏။ တမလွန်
၌ နစ်နာချင်လည်း နစ်နာမည်ဖြစ်၏။ နစ်နာမှုတွင် ပစ္စည်းဥစ္စာဆုံး
ရှုံးခြင်းလည်း ဆုံးရှုံးမည်ဖြစ်၏။ ကိုယ်အင်္ဂါ အစိတ်အပိုင်းများ ဆုံး
ရှုံးချင်လည်း ဆုံးရှုံးမည်ဖြစ်၏။ အသက်သည်ပင် ဆုံးရှုံးချင်လည်း
ဆုံးရှုံးမည်ဖြစ်၏။ အပါယ်သို့ ကျချင်လည်း ကျမည်ဖြစ်၏။ အကယ်
၍ အကုသိုလ်ကံကြောင့် အပါယ်သို့ ကျစေကာမူ သူတစ်ပါးအတွက်
လောကအတွက်ဓမ္မဘက်ကရပ်တည်ခဲ့သောပါရမီကုသိုလ်ကံကြောင့်
ဖြစ်လေရာ ဘဝတို့၌ အထက်တန်းကသာ ဖြစ်ရ၏။ ငှက် ဖြစ်လျှင်
လည်း ငှက်မင်း ငှက်ပုရောဟိတ်၊ မျောက်ဖြစ်လျှင်လည်း မျောက်
မင်း၊ ဆင်ဖြစ်လျှင်လည်း ဆင်မင်း ဖြစ်ရ၏။ ဤသဘောကို ဇာတ်
တော်များ၌ တွေ့နိုင်၏။ အကုသိုလ်ကံက အကုသိုလ်အကျိုးကို ပေး
၍ ပါရမီကုသိုလ်ကံက ပါရမီကုသိုလ်အကျိုးကို ပေး၏။ ကံချင်း
မရော၊ အကုသိုလ် အကုသိုလ် သတ်သတ်၊ ကုသိုလ် ကုသိုလ် သတ်
သတ်ဖြစ်လေ၏။

ဒါနမူပြုရာ၌ဖြစ်စေ၊ သီလမူပြုရာ၌ဖြစ်စေ လွတ်လွတ် စွန့်
လွတ်ခြင်း မုတ္တစာဂကို နေက္ခမ္မပါရမီ ဟူ၍ဆိုရ၏။ နေက္ခမ္မ၏

အနက်မှာ ကာမတို့မှ ထွက်မြောက်မှုဟူ၍ ဖြစ်၏။ ကာမအရ ဝတ္ထု ကာမလည်း ပါ၏။ ကိလေသာ ကာမလည်းပါ၏။ ကာမနှစ်မျိုးတွင် ကိလေသာကာမက ပို၍ အရေးကြီး၏။ ရွံ့ညွှန်တော့၌ ပေါက်သော ကြာသည် ရွံ့ညွှန်တို့ဖြင့် မလိမ်းကျံသော အခါ ပို၍ မြတ်နိုးဖွယ်ဖြစ် သကဲ့သို့ ကာမဂုဏ်တော့၌နေပါလျက် တဏှာရာဂဖြင့် မလိမ်းကျံ ခြင်းသည် မြတ်နိုးဖွယ်ကောင်းပါ၏။ အမှန်အားဖြင့် မျက်စိရှိပါက မျက်စိဖြင့် မြင်စရာကို မြင်မည်ဖြစ်၏။ နားရှိပါက နားဖြင့် ကြား စရာကို ကြားမည်ဖြစ်၏။ နှာခေါင်းရှိပါက နှာခေါင်းဖြင့် နံစရာကို နံမည်ဖြစ်၏။ လျှာရှိပါက လျှာဖြင့် စားစရာကို စားမည်ဖြစ်၏။ ကိုယ်ခန္ဓာရှိပါက ကိုယ်ခန္ဓာဖြင့် ထိတွေ့စရာကို ထိတွေ့မည်ဖြစ်၏။ မြင်စရာ ကြားစရာ နံစရာ စားစရာ ထိတွေ့စရာများကား ကာမဂုဏ် တရားများ ဖြစ်ကြ၏။ သို့ရာတွင် ကာမဂုဏ်များကား အရေးကြီးကြ သည်မဟုတ်။ ကာမဂုဏ်၌ တပ်မက်သော တဏှာရာဂ မရှိခြင်းက သာ အရေးကြီး၏။ ထို့ကြောင့် တဏှာရာဂ မရှိလျှင် ကာမဂုဏ်သည် ကာမဂုဏ်ဟူသော အမည်ကိုပင် ရနိုင်တော့မည်မဟုတ်။ သင်္ခါရ ဟူသော အမည်ကိုသာ ရဖို့ရှိတော့၏။ ထို့ကြောင့် နေက္ခမ္မ အရ ကိလေသာကာမမှ လွတ်မြောက်မှုကို ပဓာနအားဖြင့်ယူ၍ ဝတ္ထု ကာမမှ လွတ်မြောက်မှုကို အပဓာနအားဖြင့် ယူရ၏။ ကိလေသာ ကာမမှ လွတ်မြောက်မှုဟူသည်ကား လွတ်လွတ်စွန့်လွှတ်မှု မုတ္တ စာဂ ဖြစ်၏။

လူဟူသည် လွတ်လွတ်စွန့်လွှတ်မှု မုတ္တစာဂရှိရုံနှင့်လည်း မပြီးသေး၊ ပညာရှိဖို့လည်း လိုသေး၏။ ပညာရှိမှုကား ရိုးရိုး ပညာ

မဟုတ်။ ပါရမီ ပညာရှိမှုပင်ဖြစ်၏။ ပါရမီပညာ ဟူသည်ကား အကြောင်းနှင့်အကျိုးတို့၏ ဖြစ်ပေါ်မှုနှင့် အကြောင်းနှင့်အကျိုး တို့၏ ချုပ်ပျောက်မှုကို သိသော ပညာ ဖြစ်၏။ ပါဠိဝေါဟာရအားဖြင့် ဆိုရလျှင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို သိသော ပညာဖြစ်၏။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို သိရာတွင် အဖြစ်အနုလောမသဘောကိုလည်း သိရ၏။ အချုပ် ပဋိလောမကိုလည်း သိရ၏။ အမှန်အားဖြင့် အဖြစ် အနုလောမ သဘောကို သိရုံမျှနှင့် ပါရမီပညာ အမည်ကို မရနိုင်သေး။ အချုပ်ပဋိလောမကိုပါသိမှ ပါရမီပညာ အမည်ကို ရ၏။ အချုပ်ပဋိလောမကိုသိပါမှ မိမိသိသောပညာဖြင့် ကိလေသာကို ပယ်နိုင်မည်ဖြစ်၏။ အမှန် အားဖြင့် သိရုံသာသိပြီး ကိလေသာကို မပယ်နိုင်သော ပညာသည် ရိုးရိုး ကာမာဝစရပညာသာ ဖြစ်သည်။ ပါရမီပညာမဟုတ်။ သိသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ကိလေသာကို ပယ်နိုင်သော ပညာမှသာ ပါရမီပညာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် လူဟူသည် မိမိ၏အသိ မိမိ၏ ပညာဖြင့် အဝိဇ္ဇာတဏှာ စသော ကိလေသာများကို ပယ်သတ်ရမည်ဖြစ်၏။

မိမိ၏ အသိ၊ မိမိ၏ ပညာဖြင့် အဝိဇ္ဇာ တဏှာ စသော ကိလေသာများကို ပယ်သတ်နိုင်ရုံမျှနှင့်လည်း မပြီးသေး။ မဖြစ်သေးသော အကုသိုလ်များကို မဖြစ်ရလေအောင်၊ ဖြစ်ပြီးသော အကုသိုလ်များကို ပယ်သတ်နိုင်အောင် ကြိုးပမ်းဖို့လည်း လို၏။ တစ်ဖန် မဖြစ်သေးသော ကုသိုလ်များကို ဖြစ်ပွားလာအောင် ဖြစ်ပြီးသော ကုသိုလ်များကိုလည်း တိုးပွားအောင်ကြိုးပမ်းဖို့လည်းလို၏။ ထိုကဲ့သို့ ကြိုးပမ်းနိုင်ပါမှ ဝီရိယပါရမီကို ဖြည့်ကျင့်ရာ ရောက်၏။

ဝီရိယဟူသည် အစဉ်သာ အားကောင်းသော ဝီရိယလည်း

ရှိ၏။ အလယ်တိုင်အောင် အားကောင်းသော ဝီရိယလည်း ရှိ၏။
 အဆုံးတိုင်အောင် အားကောင်းသော ဝီရိယလည်း ရှိ၏။ ပါရမီဝီရိယ
 ကား လုပ်ငန်း၏ အစ အလယ် အဆုံး သုံးပါးလုံး၌ အားကောင်းဖို့
 လိုသည့်အပြင် မကောင်းမှုနှင့်မယှဉ်ဘဲ ကောင်းမှုနှင့်သာ ယှဉ်သော
 ဝီရိယဖြစ်၏။ ယင်းကိုပင် သမ္မပ္ပဓာန်ဝီရိယ ဟုဆိုရ၏။ ထို့ကြောင့်
 လူဟူသည် မည်သည့်လုပ်ငန်းကိုလုပ်လုပ် ပါရမီဝီရိယမျိုးဖြင့် လုပ်
 ရမည်ဖြစ်၏။ ပါရမီဝီရိယဖြင့် လုပ်ပါမှ လူဆိုသော လူ ဖြစ်နိုင်၏။

လူဟူသည် ဝီရိယ ပါရမီ ရှိရုံနှင့်လည်း မပြီးသေး။ သည်း
 ခံခြင်း ခန္တီရှိဖို့လည်း လိုအပ်၏။ လုပ်ငန်း ဟူသမျှ၌ အနည်းနှင့်
 အများ ကျော်လွှားရမည့် အခက်အခဲများ ရှိစမြဲ ဖြစ်၏။ ထိုအခက်
 အခဲများသည် လူ၏အရည်အသွေးကို စမ်းသပ်တတ်သော စမ်းသပ်
 ချက်များသာ ဖြစ်၏။ မည်သူက မည်သို့ပင် စမ်းသပ်စမ်းသပ် ထို
 အခက်အခဲများကို ကျော်လွှားနိုင်အောင် ကြိုးပမ်းရမည်ဖြစ်၏။ ထို
 ကဲ့သို့ စိတ်ဓာတ်မကျဘဲ ကျော်လွှားနိုင်အောင်ကြိုးပမ်းခြင်းသည်
 သည်းခံခြင်း ခန္တီ မည်၏။ ထို့ကြောင့် လူသည်လုပ်ငန်း၌တွေ့ကြုံ
 ရသော အခက်အခဲဟူသမျှကို ကျော်လွှားနိုင်အောင် အားထုတ်ရ၏။
 ထိုကဲ့သို့ အားထုတ်နိုင်ပါမှခန္တီပါရမီနှင့်ပြည့်စုံရာရောက်မည်ဖြစ်၏။

လုပ်ငန်းများကို တွေ့ကြုံရသော အခက်အခဲများကို ကျော်
 လွှားနိုင်ရုံနှင့်လည်း လူဟူသည် ပြည့်စုံသည် မမည်သေး။ သစ္စာရှိဖို့
 လည်း လိုသေး၏။ မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်သည် လေးသင်္ချေ
 နှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းတို့ ကာလပတ်လုံး မုသာဝါဒသိက္ခာပုဒ်ကိုမူ မည်
 သည့်အခါမျှ မကျူးလွန်ခဲ့ချေ။ မုသာဝါဒသိက္ခာပုဒ်သည် ထိုမျှ

လောက် အရေးကြီး၏။ မုသာဝါဒသိက္ခာပုဒ် အရေးကြီးသည်နှင့် အမျှ သစ္စာပါရမီသည်လည်း အရေးကြီးပါ၏။ လူလူချင်း ဆက်ဆံ ရာ၌ စကားကို အခိုင်အမာပြု၍ ဆက်ဆံရသည်ဖြစ်လေရာ တစ်ဦး စကားကိုမှ တစ်ဦးက မယုံကြည်နိုင်ပါလျှင် ဤလောက၌ လူမှု ဆက်ဆံရေးဟူ၍ မည်သို့မျှရှိနိုင်တော့မည်မဟုတ်။ လူမှုဆက်ဆံ ရေး မရှိတော့လျှင် ဤလောကသည် ကမောက်ကမ ဖြစ်ရုံမှတစ်ပါး အခြား ဘာမှမဖြစ်နိုင်တော့။ ထို့ကြောင့် ဤလောကသည် ကမောက် ကမ မဖြစ်ရလေအောင် လူသည် မှန်မှန်ကန်ကန်ပြောဖို့လည်း လို အပ်ပါ၏။ သို့မှသာတစ်ဦး၏စကားကိုတစ်ဦးကယုံကြည်ပြီး အချင်း ချင်းဆက်ဆံ၍ရမည်ဖြစ်၏။

မှန်မှန်ကန်ကန် ပြောဆိုရုံနှင့်လည်း မပြီးသေး။ ဒါနမှု၊ သီလမှု စသော လုပ်ငန်းများ မပျက်ပြားသွားရလေအောင် ခိုင်မာ သော ဆုံးဖြတ်ချက်ချပြီး ထိုဆုံးဖြတ်ချက်အတိုင်း ဆောင်ရွက်ဖို့ လည်းလို၏။ ယင်းသို့ဆောင်ရွက်ခြင်းကို အဓိဋ္ဌာန်ပါရမီ ဖြည့်ကျင့် သည် ဟုဆို၏။ အဓိဋ္ဌာန်ပါရမီသည် ထိုထို ပါရမီတို့၏ ဆန့်ကျင် ဘက်များကို နှိမ်နှင်းပေးသော ပါရမီဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုထို ပါရမီ များ မရှိဘဲနှင့် အဓိဋ္ဌာန်ပါရမီဟူ၍ မရှိနိုင်။ အမှန်အားဖြင့် ဒါနပါရမီ ကို ဖြည့်ကျင့်ရာ၌ ဒါန၏ ဆန့်ကျင်ဘက်များကို အဓိဋ္ဌာန်ပါရမီက ဖယ်ရှားပေး၏။ သီလပါရမီကို ဖြည့်ကျင့်ရာ၌ သီလ၏ဆန့်ကျင် ဘက်များကို အဓိဋ္ဌာန်ပါရမီကဖယ်ရှားပေး၏။ အခြားပါရမီများကို ဖြည့်ကျင့်ရာ၌လည်း အခြားပါရမီများ၏ဆန့်ကျင်ဘက်များကို အဓိဋ္ဌာန်ပါရမီကဖယ်ရှားပေး၏။ ထို့ကြောင့် ထိုထိုပါရမီများသည်

မိမိတို့ဆိုင်ရာ အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်ကြရခြင်း ဖြစ်၏။ အကယ်၍ ဒါနပြုလုပ်ရာ၌ စိတ်ကွက်စရာအကြောင်းများနှင့် တွေ့ကြုံသော အခါ ဒါနသည် အားပျော့လာတတ်၏။ ထိုအခါ အဓိဋ္ဌာန်ပါရမီက အားပျော့မသွားရလေအောင် အားဖြည့်ပေးရ၏။ သီလဆောက်တည် ရာ၌လည်း ထိုအတူ အားပျော့လာပါက အားပျော့မသွားရလေအောင် အဓိဋ္ဌာန်ပါရမီက အားဖြည့်ပေးရ၏။ အခြားပါရမီများ အားပျော့ သွားရာ၌လည်း အဓိဋ္ဌာန်ပါရမီက အားပျော့မသွားအောင် ပံ့ပိုး ပေး ၏။ ထို့ကြောင့် လုပ်ငန်းများကို လုပ်ရာတွင် အဓိဋ္ဌာန်သဘောကို ပါဝင်ကြိုးပမ်းအပ်၏။

အဓိဋ္ဌာန် သဘောပါဝင်ရုံနှင့်လည်း မပြီးသေး။ မေတ္တာ သဘောလည်း ပါဝင်ဖို့လိုပါ၏။ အမှန်အားဖြင့် မေတ္တာဟူသည် လောက၌ သိပ်သည်းခြင်း၏သင်္ကေတ ဖြစ်၏။ မေတ္တာသာ မရှိလျှင် လောက၌ သိပ်သည်းခြင်းဟူ၍ မရှိတော့ဘဲ ဖရိုဖရဲ ကွဲခြင်းသာ ရှိ ပေလိမ့်မည်။ သိပ်သည်းခြင်းသည် “အား” ဖြစ်၏။ ဖရိုဖရဲ ကွဲခြင်း သည် အားမဟုတ်။ “ချိနဲ့” ခြင်းဖြစ်၏။

မေတ္တာကို ချစ်ခြင်းဟူ၍ ဘာသာပြန်ဆိုကြ၏။ အမှန် အား ဖြင့် ချစ်ခြင်းတွင် ချစ်သူချစ်လည်းပါဝင်၏။ မိသားစုချစ်ခြင်းလည်း ပါဝင်၏။ လောကချစ်လည်း ပါဝင်၏။ ချစ်သူချစ်ကို တဏှာပေမ ဟူ၍ခေါ်၏။ မိသားစုချစ်ကို ဂေဟသိတပေမဟူ၍ခေါ်၏။ လောက ချစ်ကိုသာ မေတ္တာဟူ၍ခေါ်၏။ ချစ်သူချစ်၌လည်း ဘောင်ရှိ၏။ မိသားစုချစ်၌လည်း ဘောင်ရှိ၏။ လောကချစ်၌ကား ဘောင်မရှိ။ ထို့ကြောင့် မေတ္တာဖြင့် ချစ်ရာ၌ လောကတွင်အချစ်မခံရသူဟူ၍

ကျန်ရစ်ခြင်းမရှိ။ အားလုံးအချစ်ခံရသူချည်း ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် လူဟူသည် လောကကို မေတ္တာဖြင့် ချစ်တတ်ဖို့လည်း လို၏။

မေတ္တာဖြင့် ချစ်ရုံနှင့်လည်း မပြီးသေး။ လျစ်လျူရှုတတ်ဖို့ လည်း လို၏။ လျစ်လျူရှုခြင်းကို ဥပေက္ခာမေတ္တာ ဟူ၍ခေါ်၏။ လောကအတွက် ကောင်းစားအောင် အားထုတ်ရာ၌ လျစ်လျူမရှိ။ ကြီးစွာ လုံ့လစိုက်၏။ အကျိုးကို ရရှိခံစားရာ၌သာ လျစ်လျူရှု၏။ ကံအတိုင်းထား၏။ ထို့ကြောင့် ဥပေက္ခာမေတ္တာဟူသည် အကြောင်း ၌ လျစ်လျူမရှုဘဲ အကျိုး၌သာ လျစ်လျူရှု၏။ ထို့ကြောင့် လူဟူ သည် လောကအတွက် လုပ်ငန်းကို လုပ်ရာ၌ လုပ်နိုင်သမျှလုပ်၍ အကျိုးရရှိမှု၌မူ ကံအတိုင်း ရချင်သလောက်ရစေရန် လျစ်လျူရှုနိုင် ရမည် ဖြစ်၏။

လူဟူသည် ကာမေသု သမ္မာစာရအရ ကာမဂုဏ်တို့၌ သင့် လျော်စွာ ကျင့်နိုင်ရေး အတွက် ပါရမီဆယ်ပါးတို့ကို စွမ်းနိုင် သလောက် ကျင့်သုံးအပ်၏။ ထိုသို့ကျင့်သုံးပါက ကာမဂုဏ် တို့၌ မှားယွင်းစွာ ကျင့်သုံးခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော သန္တောသ တရားကို ထူထောင်ရာရောက်ပါ၏။

ကိုယ် နှုတ် စိတ် ညီအောင်ကြိုးစားပါ

မုသာဝါဒါ ဝေရမဏိ- မုသားပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ပါ၏ ဟူ၍ ဆိုရာ၌ မုသားဆိုသည်မှာ လိမ်၍ပြောခြင်းနှင့် ပြောသည့် အတိုင်း မလုပ်ခြင်းပင်ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် လိမ်၍ပြောခြင်းနှင့် ပြောသည့်အတိုင်း မလုပ်ခြင်းသည် သူတစ်ဖက်သားကို အထင်မှားအောင် လှည့်စားခြင်း ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် လူတစ်ယောက်ကို ဖြစ်စေ၊ လူအများကို ဖြစ်စေ အထင်မမှားရလေအောင် ကြွားဝါခြင်း မပြုဘဲ မှန်မှန်ကန်ကန် ပြောဆိုခြင်းနှင့် ပြောသည့်အတိုင်း လုပ်ခြင်းသည် မုသာဝါဒါဝေရမဏိအရ မုသားပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သည် မည်၏။

ကုသိုလ်အရာတွင် သစ္စဝါစာသည် အင်အားကောင်း၍ အကုသိုလ်အရာတွင် မုသာဝါဒသည် အင်အားကောင်း၏။ မြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်အနေဖြင့် ငါးပါးသီလတွင် ပါဏာတိပါတစသော သိက္ခာပုဒ်များကို အကြောင်းအားလျော်စွာ လွန်ကျူးနိုင်သော်လည်း မုသာဝါဒသိက္ခာပုဒ်ကိုကား သူတစ်ပါး အကျိုးပျက် လောက်အောင် မည်သည့်အခါမျှ လွန်ကျူးခဲ့ခြင်းမရှိ ဟူ၍ ဆရာတော် အရှင် ဇနကာဘိဝံသက သူ၏ ဗုဒ္ဓဝင်အမေးအဖြေ၌ ဆို၏။ ထို့ကြောင့် မုသာဝါဒသိက္ခာပုဒ်သည် ဘုရားကိုပင် ဖြစ်စေနိုင်လောက်အောင် ကုသိုလ်အရာ၌ အရေးပါ၏။ အကုသိုလ်အရာ၌ အရေးပါကြောင်းကိုမူ အပြန်နည်းဖြင့် သိနိုင်လေ၏။

မှန်ကန်သောစကား သစ္စဝါစာသည် မုသာဝါဒ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မှန်ကန်စွာ ပြောဆိုခြင်းကို သစ္စပါရမီအနေဖြင့် ဟောကြားတော်မူခြင်း ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် မှန်ကန်စွာ ပြောဆိုတိုင်းလည်း သစ္စပါရမီဖြစ်သည်မဟုတ်။ ပါရမီဟူသည်မှာ မြင့်မြတ်သူတို့၏ လုပ်ငန်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မှန်ကန်စွာ ပြောဆိုရာ၌ မြင့်မြတ်မှုသဘောပါအောင် ပြောဖို့လို၏။ သို့မှသာ မှန်ကန်စွာ ပြောဆိုခြင်းသည် သစ္စပါရမီမြောက်သော ပြောဆိုခြင်း ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ အမှန်အားဖြင့် သူတစ်ပါးထံမှ အကျိုးကို မမျှော်ကိုးသော စိတ်ထားဖြင့် မှန်မှန်ကန်ကန် ပြောဆိုခြင်းသည်သာ မြင့်မြတ်သော သဘောကို ဆောင်၏။ အသိဉာဏ်ပညာနှင့် ယှဉ်ရာ၌လည်း ရောက်၏။ နိဗ္ဗာန်၏ အထောက်အပံ့လည်း ဖြစ်၏။ လောက၌ မည်သည့် လုပ်ငန်းကို လုပ်သည် ဖြစ်စေ ဉာဏ်နှင့်ယှဉ်ပြီး လုပ်ပါမှ မြင့်မြတ်ရာရောက်၏။ မြင့်မြတ်ရာရောက်ပါမှလည်း ပါရမီမြောက်၏။ ပါရမီမြောက်ပါမှလည်း နိဗ္ဗာန်ကိုရောက်နိုင်၏။ သို့မဟုတ်ပါက နိဗ္ဗာန်ကို ရောက်ဖို့အကြောင်း မရှိပါချေ။

လောကတွင် လူဟူသည် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး မလွဲမသွေ ဆက်ဆံရ၏။ ထိုသို့ဆက်ဆံရာတွင် စကားသည် ပဓာနကျသော ကဏ္ဍမှပါဝင်၏။ စကားကို အားကိုး၍ ယုံထိုက် မယုံထိုက် ဆုံးဖြတ်ကာ ဆက်ဆံရခြင်း ဖြစ်လေရာ မမှန်ကန်သော စကားကို အားကိုးပြီး ဆက်ဆံမိပါက လောကသည် ကမောက်ကမ ဖြစ်သွားပေလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး ဆက်ဆံရာတွင် လောက၌ ငြိမ်းချမ်းသာယာမှု ဖြစ်ထွန်းရေးအတွက် မုသာဝါဒသိက္ခာပုဒ်မှ ရှောင်ကြဉ်

ကာ မှန်မှန်ကန်ကန်ပြောဆိုပြီး ဆက်ဆံဖို့လို၏။ ထိုကဲ့သို့ ပြောဆိုပြီး ဆက်ဆံခြင်းအားဖြင့် လောက၌ ငြိမ်းချမ်းသာယာမှုကို ဖြစ်ထွန်းစေနိုင်၏။ ပြောသူအနေဖြင့် မြင့်မြတ်မှုသဘော ပါဝင်ပါက သစ္စာပါရမီကိုဖြည့်ကျင့်ရာလည်း ရောက်၏။ သစ္စာပါရမီသဘော မရောက်သည့် တိုင်အောင် မုသာဝါဒသိက္ခာပုဒ်ကိုလိုက်နာကျင့်သုံးရာရောက်သည်ကတော့ အမှန်ဖြစ်၏။

နှုတ်တစ်ရာ စာတစ်လုံး ဟူသော ဆိုရိုးစကားရှိ၏။ အမှန်အားဖြင့် စာဟူသည်မှာလည်း စကား၏ အုပ်စုဝင်ပင် ဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်လေရာ ဝစီကံသည် သစ္စာနှင့်ယှဉ်ပါက လောကကို စောင့်ရှောက်တတ်၏။ သစ္စာနှင့် မယှဉ်ပါက လောကကို ဖျက်ဆီးတတ်၏။ ထို့ကြောင့် လောက၏ ကောင်းကျိုးဆိုးပြစ်သည် ဝစီကံအပေါ်၌ တည်၏။ ဝစီကံဟူသည် စကားပင် ဖြစ်၏။ ဒဿနကျမ်းများ၌မူ စကားသံနှင့် ပတ်သက်၍ အဆင့်လေးဆင့်ထားကြ၏။ ယင်းအဆင့်လေးဆင့်မှာ

(၁) ပရာ၊ (၂) ပဿန္တီ၊ (၃) မဇ္ဈိမာ၊ (၄) ဝဲခါရီ တို့ဖြစ်ကြ၏။ ပရာအဆင့်မှာ “စကားလုံးအလျဉ်” အဆင့်ဖြစ်၏။ ပဿန္တီအဆင့်မှာ စကားလုံးအလျဉ်အဆင့်ထဲမှ “ပုံစံမဲ့ စကားသံ” အဆင့်ဖြစ်၏။ မဇ္ဈိမာအဆင့်မှာ “ပုံစံရှိ စကားသံ” အဆင့်ဖြစ်၏။ ဝဲခါရီအဆင့်မှာ ဌာန် ကရိုဏ်း ပယတ်သို့ ရောက်သော အသံ အဆင့်ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် ပရာအဆင့် ပဿန္တီအဆင့် မဇ္ဈိမာအဆင့်တို့သည် ဌာန်ကရိုဏ်း ပယတ်သို့ရောက်သော အသံအဆင့်များ မဟုတ်ကြ။ ထို့ကြောင့် ထိုအဆင့်သုံးဆင့်တို့သည် ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ်မှ

တစ်ပါး ပကတိနားဖြင့် ကြားနိုင်သော အဆင့်များမဟုတ်ကြချေ။
ဝဲခါရီအဆင့်သည်သာလျှင် ပကတိနားဖြင့်ကြားနိုင်သော အသံ
အဆင့် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် လူတို့ကြားနေရသော စကားသံများ
သည် ဝဲခါရီအဆင့် စကားသံများ ဖြစ်ကြ၏။ ဤသို့ ဒဿန ပညာ
ရှင်များက ဆိုကြ၏။

မုသာဝါဒါဝေရမဏိအရ မုသားကို မဆိုခြင်းသည် ဖြောင့်
မတ်ခြင်းဖြစ်၏။ ထိုဖြောင့်မတ်ခြင်းသည် နှစ်မျိုးရှိ၏။ သာမန်
ဖြောင့်မတ်ခြင်းနှင့် အလွန်ဖြောင့်မတ်ခြင်းတို့ဖြစ်ကြ၏။ သာမန်
ဖြောင့်မတ်ခြင်းကို ပါဠိဝေါဟာရအားဖြင့် ဥဇ ဟုခေါ်၏။ အလွန်
ဖြောင့်မတ်ခြင်းကို သုဟုဇုဟုခေါ်၏။ သာမန်ဖြောင့်မတ်ခြင်းအရ
ကိုယ်နှင့် နှုတ် ရှေ့နောက် ညီညွတ်ခြင်း ဖြစ်ပါက မုသာဝါဒါ ဝေရ
မဏိ သိက္ခာပုဒ်ကို အသွင်သဏ္ဌာန်အားဖြင့် စောင့်ထိန်းရာ ရောက်
၏။ အမှန်အားဖြင့် မုသာဝါဒါဝေရမဏိ သိက္ခာပုဒ်အရ အပြောနှင့်
အလုပ် ရှေ့နောက် ညီညွတ်လျှင်ပင် သိက္ခာပုဒ်၏ ဆိုလိုရင်း အနက်
သည် ပြီးပြည့်စုံ၏။ သို့ရာတွင် အနှစ်သာရအားဖြင့်မူ သိက္ခာပုဒ်ကို
စောင့်ထိန်းရာ မရောက်သေးချေ။ အနှစ်သာရ အားဖြင့် မုသာဝါဒါ
ဝေရမဏိ သိက္ခာပုဒ်ကိုစောင့်ထိန်းမည်ဆိုပါလျှင် စိတ်၏ စွမ်းအား
ပါဝင်ဖို့လို၏။ အမှန်အားဖြင့် လောက၏ ကောင်းကျိုးဆိုးပြစ်ကို
ဖန်တီးသည်မှာ စိတ်သာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မုသာဝါဒါဝေရမဏိ
သိက္ခာပုဒ်ကို တကယ်တမ်း အနှစ်သာရအားဖြင့် စောင့်ထိန်းမည်
ဆိုပါက စိတ်စွမ်းအား ပါဝင်ဖို့ လိုခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဆိုခြင်းဖြစ်၏။

ဤလောက၌ စိတ်က တကယ်တမ်းမပါဘဲ နှုတ်ကပြောပြီး

ပြောသည့်အတိုင်း လုပ်ကိုင်ခြင်းများသည် ရှိတတ်ပါ၏။ စိတ်ထဲက မူ ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်ချင်ဖြစ်နေတတ်၏။ သို့မဟုတ် လုံးလုံး စိတ် မပါဘဲလည်း ဖြစ်ချင်ဖြစ်နေတတ်၏။ ဤသို့ ဖြစ်နေပါက မုသာ ဝါဒါဝေရမဏိအရ သိက္ခာပုဒ်ကို လုံသည်ဆိုရုံမျှ စောင့်ထိန်းရာ ရောက်၏။ ထိုသို့ စောင့်ထိန်းရုံမျှနှင့် လောက၌ ငြိမ်းချမ်းသာယာမှု ဖြစ်ထွန်းပေါ်ပေါက်ဖို့ ခက်ပါ၏။ အမှန်အားဖြင့် လောက၌ ငြိမ်းချမ်း သာယာမှု ဟူ၍ မရှိဘဲ မိမိတို့၏ ဘဝလုံခြုံမှုဟူသည် တကယ်တမ်း ဖြစ်ကောင်းသော အရာမဟုတ်ချေ။ ထို့ကြောင့် လုပ်ငန်းများကို လုပ် ရာတွင် မည်သည့်လုပ်ငန်းကို လုပ်သည်ဖြစ်စေ လောက၌ ငြိမ်းချမ်း သာယာမှုဖြစ်ရေးကို ရှေးရှုပြီး လုပ်ငန်းများကို လုပ်ဖို့ လူတိုင်း၌ တာဝန်ရှိပါ၏။ လောက၌ ငြိမ်းချမ်းသာယာမှုဖြစ်မှ မိမိတို့၏ ဘဝ လုံခြုံမှုသည်လည်း ဖြစ်ပေါ်ပေလိမ့်မည်။

သို့ဖြစ်လေရာ မုသာဝါဒါဝေရမဏိအရ သိက္ခာပုဒ်ကို စောင့်ထိန်းရာတွင် အသွင်သဏ္ဌာန်အားဖြင့် စောင့်ထိန်းရုံမျှနှင့် မကျေနပ်သေးဘဲ အနှစ်သာရအားဖြင့်ပါ စောင့်ထိန်းနိုင်အောင် ကြိုး ပမ်းအပ်၏။ အနှစ်သာရအားဖြင့် စောင့်ထိန်းနိုင်အောင်ကြိုးပမ်းရာ၌ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ်တို့ တစ်ဖြောင့်တည်းကျဖို့လို၏။ ကိုယ်နှင့် နှုတ် တို့ တစ်ဖြောင့်တည်းကျရုံနှင့်မလုံလောက်၊ စိတ်ပါတစ်ဖြောင့်တည်း ကျဖို့ လိုခြင်းဖြစ်၏။ စိတ်ထဲကလည်း အမှန်အတိုင်း ပြောချင်မည်။ နှုတ်ကလည်း စိတ်ထဲက ရှိသည့်အတိုင်း ပြောမည်။ ကိုယ် ကလည်း ပြောသည့်အတိုင်း လုပ်မည်ဆိုပါမှ အလွန်ဖြောင့်မတ်ခြင်း သုဟုဇု ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံမည်ဖြစ်၏။ သုဟုဇုဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံအောင် ကြံစည်

ခြင်း၊ ပြောဆိုခြင်း၊ လုပ်ကိုင်ခြင်း ဖြစ်လျှင် မုသာဝါဒါ ဝေရမဏိအရ သိက္ခာပုဒ်ကို အနှစ်သာရအားဖြင့် စောင့်ထိန်းရာ ရောက်၏။ သိက္ခာပုဒ်ကို အနှစ်သာရအားဖြင့် စောင့်ထိန်းရာရောက်ပါမှလည်း လောက၌ ငြိမ်းချမ်းသာယာမှု ဖြစ်ထွန်းခြင်းသည် လောက၌ အဓမ္မအပေါ် ဓမ္မက အောင်နိုင်အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း မည်၏။ အမှန်အားဖြင့် လောက၌ အဓမ္မအပေါ် ဓမ္မက အောင်နိုင်အောင် ဆောင်ရွက်ဖို့ ရန် လူတိုင်း၌တာဝန်ရှိ၏။ တာဝန်ရှိသည်ဟု သိရုံနှင့်လည်း မပြီးသေး၊ တာဝန်ကို ကျေပွန်အောင် ဆောင်ရွက်ဖို့ လည်း လိုသေး၏။ တာဝန်ကို ကျေအောင် ဆောင်ရွက်ပါမှ ရတောင့်ရခဲ ရလာသော လူ့ဘဝကို ရကျိုးနပ်ပေလိမ့်မည်။

စကားလုံးများနှင့် ပတ်သက်၍ ဗုဒ္ဓစာပေကျမ်းဂန်များ၌ နိရုတ္တိ၊ ဓမ္မ၊ အတ္တ၊ ပဋိဘာန ဟူသော ဝေါဟာရများ ရှိကြ၏။ ထိုတွင် နိရုတ္တိဟူသည်မှာ အသံသာဖြစ်၏။ ဓမ္မဟူသည်မှာ ဝေါဟာရအဖြစ်သို့ ရောက်သော အသံဖြစ်၏။ ယင်းကို သဒ္ဒါဟူ၍ လည်းကောင်း အမည်ဟူ၍လည်းကောင်းဆိုရ၏။ အတ္တဟူသည်မှာ သဒ္ဒါသို့မဟုတ် အမည်က ထွန်းပြသော အရာဝတ္ထု ဖြစ်၏။ ပဋိဘာနဟူသည်မှာ နိရုတ္တိအပေါ်၌ အခြေခံသော သဒ္ဒါနှင့် အရာဝတ္ထုတို့၏ အဆက် အစပ်ဖြစ်၏။ ယင်းကို ဉာဏ်၌ ထင်လာခြင်း ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အနက်ဟူ၍ လည်းကောင်း ဆိုရ၏။ ဤသို့လျှင် နိရုတ္တိ၊ ဓမ္မ၊ အတ္တ နှင့် ပဋိဘာနတို့၏ အနက်ကို ဖော်ပြနိုင်၏။ ဤသို့ ဖော်ပြခြင်းမှာ စကားနှင့် စပ်သော ဖော်ပြခြင်း ဖြစ်၏။

ဖော်ပြပါ နိရုတ္တိ၊ ဓမ္မ၊ အတ္တနှင့် ပဋိဘာန တို့၏ အနက်ကို

သိသာနိုင်ရန် ငွေစက္ကူ ဥပမာဖြင့် ပြောဆိုနိုင်မည်ဖြစ်၏။ ငွေစက္ကူတွင် စက္ကူသားလည်းပါ၏။ စက္ကူသား၏တစ်ဖက်စီတွင် ခေါင်းနှင့် ပန်းလည်း ပါ၏။ ထိုနောက် တန်ဖိုးလည်း ပါ၏။ ထိုတွင် ငွေစက္ကူသားသည် နိရုတ္တိနှင့်တူ၏။ ခေါင်းသည် ဓမ္မနှင့်တူ၏။ ပန်း သည် အတ္တနှင့်တူ၏။ တန်ဖိုးသည် ပဋိဘာနနှင့်တူ၏။ ငွေစက္ကူတွင် ခေါင်းနှင့် ပန်းမပါဝင်လျှင် ဖြစ်စေ၊ ခေါင်းချည်း ပါဝင်လျှင် ဖြစ်စေ၊ သို့မဟုတ် ပန်းချည်းပါဝင်လျှင်ဖြစ်စေ၊ တန်ဖိုးကို ရိုက်နှိပ် မထားလျှင် ဖြစ်စေ ထိုငွေစက္ကူသည် အသုံးပြု၍ မရသကဲ့သို့၊ နိရုတ္တိ တွင်လည်း ဓမ္မမပါလျှင် ဖြစ်စေ၊ အတ္တမပါလျှင်ဖြစ်စေ၊ ပဋိဘာန မပါလျှင်ဖြစ်စေ ထိုနိရုတ္တိသည် အသုံးပြု၍ရသော နိရုတ္တိမဟုတ်။

နိရုတ္တိတွင် ဓမ္မသည် သဒ္ဓါ သို့မဟုတ် အမည်ဖြစ်၏။ အတ္တဟူသည် သဒ္ဓါ သို့မဟုတ် အမည်က ထွန်းပြသောအရာဝတ္ထုဖြစ်၏။ ပဋိဘာန ဟူသည်ကား သဒ္ဓါနှင့် အရာဝတ္ထုတို့၏ အဆက် အစပ် ဖြစ်၏။ ယင်းကိုပင် အနက်ဟူ၍ ခေါ်ရ၏။ ထိုကြောင့် ပဋိဘာနတွင် ဓမ္မသဘောလည်း ပါဝင်၏။ အတ္တသဘောလည်း ပါဝင်၏။ နိရုတ္တိသဘောလည်း ပါဝင်၏။ အမှန်အားဖြင့်ဆိုရလျှင် ငွေစက္ကူ၏ တန်ဖိုးကို သိသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် စက္ကူသားသဘောကိုလည်း သိပြီး ဖြစ်၏။ ခေါင်း၏ သဘောကိုလည်း သိပြီး ဖြစ်၏။ ပန်း၏ သဘောကိုလည်း သိပြီးဖြစ်၏။ ထိုငွေစက္ကူကား ကျပ်တန်ဖြစ်သည်။ ငါးကျပ်တန်ဖြစ်သည်။ တစ်ဆယ်တန်ဖြစ်သည် ကို လည်းကောင်း၊ ခေါင်းကမည်သို့ဖြစ်သည်၊ ပန်းကမည်သို့ဖြစ်သည်ကိုလည်းကောင်း၊ ငွေစက္ကူ၏တန်ဖိုးကို မြင်သည်နှင့် သိနိုင်၏။ ထိုနည်းအတူ ပဋိ

ဘာနကို မြင်သည်နှင့် နိရုတ္တိ၏သဘောကိုလည်း သိ၏။ ဓမ္မ၏ သဘောကိုလည်း သိ၏။ အတ္တသဘောကိုလည်း သိ၏။ ထိုသို့ သိခြင်းသည် တစ်ပြိုင်နက်သိခြင်း ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ပဋိဘာနကို အသိ၏အသိဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဉာဏ်၏ဉာဏ်ဟူ၍လည်းကောင်း ဆိုရခြင်းဖြစ်၏။ အသိ၏အသိ၊ သို့မဟုတ် ဉာဏ်၏ဉာဏ်ဟူသည် မှာ နိရုတ္တိအသိ ဓမ္မအသိ အတ္တအသိတည်း ဟူသော အသိသုံးမျိုး တို့ကို တစ်ပြိုင်နက် ဖြစ်ရာ အသိပင် ဖြစ်၏။

အမှန်အားဖြင့် သဒ္ဓါကိုသာသိပြီး ယင်းသဒ္ဓါကရည်ညွှန်းသော အရာဝတ္ထုကို မသိလျှင် “ဒီသဒ္ဓါက ဘာကိုဟောပါလိမ့်” ဟူ၍ စူးစမ်းရ၏။ အရာဝတ္ထုကိုသာ သိပြီး သဒ္ဓါကို မသိပါကလည်း “ဒီအရာဝတ္ထုကိုဘာခေါ်ပါလိမ့်” ဟူ၍ စူးစမ်းရ၏။ ထို့ကြောင့် နိဗ္ဗာန် သိမှတစ်ပါး ကျန်သောအသိဟူသမျှသည် သဒ္ဓါနှင့် အနက်တို့ဖြင့် ဝန်းရံရ၏။ သဒ္ဓါနှင့်အနက်တို့ဝန်းရံသဖြင့်လည်း ကျန်သော အသိ အားလုံးကို သဒ္ဓါနှင့်အနက်တို့ဖြင့်ပြောနိုင်ဆိုနိုင်ခြင်း ဖြစ်၏။ ပြော၍ဆို၍ရခြင်းသည်လည်း ဖြစ်၏။ နိဗ္ဗာန်မှာမူကား သဒ္ဓါနှင့် အနက်တို့ ဝန်းရံခြင်းမရှိသဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို သဒ္ဓါနှင့်အနက်တို့ဖြင့်လည်း ပြောနိုင် ဆိုနိုင်ခြင်း မရှိ။ ပြောဆို၍လည်း မရ။

အသိ၏ ကိုယ်ထည်သည် စကားလုံးဖြစ်၏။ စကားလုံး ဟူရာ၌ အသံထွက်ခြင်းနှင့် အသံမထွက်ခြင်းသည် ပဓာနမဟုတ်။ သဒ္ဓါနှင့် အနက်ပါခြင်းသာ ပဓာန ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် အနက် ဆိုသည်မှာ သဒ္ဓါနှင့် သဒ္ဓါက ရည်ညွှန်းသော အရာဝတ္ထုတို့၏ အဆက်အစပ် ဖြစ်၏။ ယင်းကို ပဋိဘာန ဟုခေါ်၏။ ငွေစက္ကူတွင်

ခေါင်း ပန်းနှင့် ယင်းတို့၏ တန်ဖိုးပါဖို့သာ ပဓာန ဖြစ်သကဲ့သို့ ပင် ဖြစ်၏။ အသံထွက်ခြင်းနှင့် မထွက်ခြင်းမှာ ပဓာနမဟုတ်ဟူ၍ ဆို ရာ၌ စကားလုံးဟူသမျှသည် အသံမထွက်သော အဆင့်မှ အသံ ထွက်သော အဆင့်သို့ ရောက်မြဲဖြစ်၏။ လောကတွင် မည်သည့် အရာဝတ္ထုကို သိသည်ဖြစ်စေ ရှေးဦးစွာစိတ်ထဲက အရာဝတ္ထု၏ အမည်ကို ရွတ်ဆိုရ၏။ အသံကတော့ ထွက်ချင်မှ ထွက်၏။ ခွေးကို သိရာ၌ စိတ်ထဲက “ခွေး” ဟူ၍ ရွတ်ဆိုရ၏။ စိတ်ထဲက ရွတ်ဆိုရုံမျှ နှင့် သိခြင်းကိစ္စသည်ပြီး၏။ သိခြင်းကိစ္စပြီးမှ သိသည့်အတိုင်း အသံထွက်၍ ရွတ်ဆိုချင်လည်း ရွတ်ဆိုပေလိမ့်မည်။ မရွတ်ဆိုဘဲ တိတ်တိတ်နေချင်လည်း နေပေလိမ့်မည်။ အမှန်အားဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို သိသော အသိမှတစ်ပါး ကျန်အသိဟူသမျှသည် သဒ္ဒါ သို့မဟုတ် အမည်အနက်တို့နှင့် ကင်း၍ ဖြစ်ကောင်းသော သဘောမရှိ။ ထို ကြောင့် အသိ၏ ကိုယ်ထည်သည် စကားလုံးဖြစ်သည်ဟု ဆိုခြင်း ဖြစ်၏။ အသိ၏ ကိုယ်ထည်အရ စကားလုံးများကို ပြောသည့်အခါ စကားလုံးများသည် မှန်ဖို့အရေးကြီး၏။ စကားလုံးများ မှန်နိုင်စေ ရန် အသိကလည်း မှန်ဖို့အရေးကြီး၏။ စကားလုံးများ မှန်သော အခါ သစ္စာပြု၍ရ၏။

လူဟူသည် စကားမပြောဘဲ မနေနိုင်သော သတ္တဝါဖြစ်၏။ စကားပြောသောအခါ ကိုယ်ဖြင့်လည်း ပြော၏။ ကိုယ်ဖြင့် ပြောပါ က ကာယကံဟူ၍ ဆိုရ၏။ နှုတ်ဖြင့်လည်း ပြော၏။ နှုတ်ဖြင့်ပြော ပါက ဝစီကံဟူ၍ ဆိုရ၏။ စိတ်ဖြင့်လည်း ပြော၏။ စိတ်ဖြင့် ပြော ပါက မနောကံ ဟူ၍ဆိုရ၏။ အမှန်အားဖြင့် လောကတွင် နှုတ်ဖြင့်

ပြောသည်ကိုသာ စကားပြောသည် ဟူ၍ ဆိုကြ၏။ နှုတ်ဖြင့် ပြောမှသာ ကြားရခြင်းကြောင့် ကြားရသည်ကို အကြောင်းပြု၍ နှုတ်ကပြောသော စကားလုံးများကိုသာ စကားဟူ၍ ဆိုခြင်း ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ကံသုံးပါးလုံးဖြင့် စကားပြောသည်ကတော့အမှန်။ ဖြောင့်မှန်ခြင်းဆိုသည်မှာ ကံသုံးပါးလုံးနှင့်ဆိုင်သော ဝေါဟာရ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ကံသုံးပါးတို့ဖြင့် စကားပြောသည်ဟူ၍ ဆိုရခြင်းဖြစ်၏။

စကားပြောရာတွင် ကြားရသည် မကြားရသည်မှာ ပဓာနမဟုတ်။ အမှန်အားဖြင့်လည်း လောကတွင် ကြားရသော စကားများထက် မကြားရသော စကားများက ပို၍ စိတ်ဝင်စားဖွယ် ကောင်း၏။ “စားပါ” ဟူ၍ နှုတ်ကပြောသော်လည်း ကိုယ်ကမူ မပေး။ စိတ်ကလည်း မပေးချင်။ ထိုအခါ ကိုယ်ဖြင့် ပြောသောစကားများနှင့် နှုတ်ဖြင့် ပြောသော စကားများကိုမူ ကြားရ၏။ စိတ်ဖြင့် ပြောသော စကားကိုမူ မကြားရ။ အကယ်၍သာ စိတ်ဖြင့် ပြောသော စကားကို ကြားရပါမူ အမှန်အတိုင်း ပို၍ သိမည်ဖြစ်၏။ လောကတွင် အမှန်အတိုင်းသိဖို့က ပို၍ အရေးကြီး၏။ သဘာဝတောတောင် ရေမြေတို့သည် စကားပြောကြသည်ပင် ဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် သူတို့ပြောသော စကားများကား ပကတိနားဖြင့် ကြားရသောစကားများ မဟုတ်ကြ။ ဉာဏ်နားဖြင့် နားထောင်တတ်သူမှ ကြားရသော စကားများ ဖြစ်ကြ၏။ ထို့ကြောင့် လောကတွင် ပကတိနားဖြင့် ကြားရသော စကားများထက် ပကတိနားဖြင့် မကြားရသော စကားများက ပို၍ စိတ်ဝင်စားဖွယ် ကောင်းသည်ဟု ဆိုခြင်း ဖြစ်ပါ၏။

လူမှုဆက်ဆံရေး နယ်ပယ်၌ “မုသားမပါ လင်္ကာမချော”

ဟူသော ဆိုရိုးစကားရှိ၏။ ထိုစကားသည် လူမှုဆက်ဆံရေး နယ်ပယ်၌သာ မှန်၏။ သစ္စာနယ်ပယ်၌မူ မမှန်။ သစ္စာနယ်ပယ်၌ မှန်စေရန်အတွက် ကာယကံနှင့် ဝစီကံလည်း ရှေ့နောက် ညီညွတ်ဖို့လို၏။ အထူးအားဖြင့် မနောက်ပါ ရှေ့နောက် ညီညွတ်ဖို့လို၏။ သို့မှသာ ဖြောင့်မတ်ခြင်းဖြစ်မည်။ အလွန်ဖြောင့်မတ်ခြင်း ဖြစ်မည်။ ဖြောင့်မတ်ခြင်းနှင့် အလွန်ဖြောင့်မတ်ခြင်း ဖြစ်ပါမှ သစ္စာဆို၍ ရ၏။ သစ္စာဆို၍ရခြင်းသည် သစ္စာနယ်ပယ်၌ မှန်ကန်ခြင်း ဖြစ်၏။ သစ္စာနယ်ပယ်၌ မှန်ကန်ခြင်း ဖြစ်ပါမှ မုသာဝါဒါ ဝေရမဏီအရ မုသားကို အသွင်သဏ္ဌာန်အားဖြင့်သာမက အနှစ်သာရအားဖြင့်ပါ ရှောင်ကြဉ်ရာ ရောက်၏။ ထိုသို့ ရှောင်ကြဉ်နိုင်မှလည်း လောက၌ ငြိမ်းချမ်းသာယာမှုကို ဖြစ်စေနိုင်မည်ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် ချမ်းသာခြင်း ဟူသည်မှာ ငြိမ်းချမ်းသာယာမှုအပေါ်၌ တည်၏။ ငြိမ်းချမ်းသာယာမှု မရှိသမျှ ကာလပတ်လုံး မိမိကို့၏ ဘဝလည်း မလုံခြုံ။ ချမ်းသာခြင်းလည်း မရှိ။ ထို့ကြောင့် လောက၌ ငြိမ်းချမ်းသာယာမှု ရှိရလေအောင် ဆောင်ရွက်ဖို့ လိုအပ်ခြင်း ဖြစ်၏။

မုသာဝါဒါဝေရမဏီအရ လောက၌ ပကတိနားဖြင့် မကြားရသော စကားများထက် ပကတိနားဖြင့် ကြားရသော စကားများက ပို၍ အရေးကြီး၏။ ပကတိနားဖြင့် မကြားရသော စကားများကို ဉာဏ်နားဖြင့် ကြားနိုင်သူတို့ကား လူနည်းစုများသာ ဖြစ်ကြ၏။ လူမှုဆက်ဆံရေးနယ်ပယ်တွင် လူများစုသည် ပဓာန ဖြစ်၏။ မုသာဝါဒါ ဝေရမဏီ သိက္ခာပုဒ်မှာလည်း လူတိုင်း လူတိုင်းကို ရည်ရွယ်၍ ဟောကြားထားသော သိက္ခာပုဒ် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မုသာဝါဒါ

ဝေရမဏိ သိက္ခာပုဒ်ကို စောင့်ထိန်းရာတွင် အသွင်သဏ္ဌာန်အားဖြင့် စောင့်ထိန်းသည့်သဘောနှင့် ကာယကံနှင့် ဝစီကံတို့ရှေ့နောက် ညီညွတ်အောင် စောင့်ထိန်းရမည်ဖြစ်၏။ ထိုထက်ကျော်လွန်၍ အနှစ်သာရအားဖြင့်ပါ စောင့်ထိန်းသည့်သဘောနှင့် ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံ တည်း ဟူသော ကံသုံးပါးတို့ ရှေ့နောက် ညီညွတ်အောင် စောင့်ထိန်းရာ၏။

အာဟာရဏိယ မြတ်နိုးတတ်ကြခြင်း

အသံဟူသမျှသည် စိတ်ထဲမှစ၍ ဖြစ်၏။ ဌာန်၊ ကရိုဏ်း၊ ပယတ် အဆင့်သို့ ရောက်သော အခါမှသာ နှုတ်၌ ဖြစ်၏။ ဌာန်၊ ကရိုဏ်း၊ ပယတ် အဆင့်သို့ ရောက်ပါမှလည်း ဝေါဟာရအမည်ကို ရ၏။ ဝေါဟာရအမည်ကို ရပါမှလည်း အနက်ကို ဟောနိုင်၏။ အနက်ကို ဟောနိုင်သော ဝေါဟာရကား မာယာနှင့် ယှဉ်သည်လည်း ရှိ၏။ သစ္စာနှင့်ယှဉ်သည်လည်း ရှိ၏။ မာယာနှင့်ယှဉ်သော ဝေါဟာရဟူသည်မှာ စိတ်နှင့်နှုတ် ရှေ့နောက်မညီသော ဝေါဟာရများ ဖြစ်၏။ စိတ်ထဲက ရှိသည်တစ်မျိုး၊ နှုတ်က ပြောသည်က တစ်မျိုး၊ ဤသို့ စိတ်နှင့်နှုတ် ရှေ့နောက်မညီညွတ်သော ဝေါဟာရမျိုးဖြစ်၏။ သစ္စာနှင့်ယှဉ်သော ဝေါဟာရဟူသည်မှာ စိတ်နှင့်နှုတ် ရှေ့နောက် ညီညွတ်သော ဝေါဟာရဖြစ်၏။ စိတ်ထဲကရှိသည့်အတိုင်း နှုတ်က ပြော၏။ ဤသို့လျှင် စိတ်နှင့်နှုတ်တို့သည် ရှေ့နောက် ညီညွတ်ကြ ၏။

နှုတ်ကပြောသောအခါ ကိုယ်အမူအရာလည်းပါဝင်လာ၏။ ထိုအခါ ကိုယ်အမူအရာသည် မာယာနှင့်ယှဉ်သော ကိုယ် အမူ အရာ လည်း ဖြစ်နိုင်၏။ သစ္စာနှင့်ယှဉ်သော ကိုယ်အမူအရာလည်း ဖြစ်နိုင် ၏။ မာယာနှင့်ယှဉ်သော ကိုယ်အမူအရာလည်း ဖြစ်နိုင်၏။ မာယာ နှင့်ယှဉ်သော ကိုယ်အမူအရာဟူသည်မှာ နှုတ်နှင့်ဖြစ်စေ၊ စိတ်နှင့်

ဖြစ်စေ ရှေ့နောက် မညီညွတ်သော ကိုယ်အမူအရာ ဖြစ်၏။ စိတ်ထဲ ရှိသည်က တစ်မျိုး၊ ကိုယ်က လုပ်သည်က တစ်မျိုး၊ ဤသို့ ကိုယ် စိတ် နှုတ်တို့ ရှေ့နောက် မညီညွတ်သော ကိုယ်အမူအရာမျိုး ဖြစ်၏ သစ္စာနှင့်ယှဉ်သော ကိုယ်အမူအရာဟူသည်မှာ စိတ်နှင့် ဖြစ်စေ၊ နှုတ် နှင့်ဖြစ်စေ ရှေ့နောက်ညီညွတ်သောကိုယ်အမူအရာ ဖြစ်၏။ ဤသို့ လျှင် ကိုယ်နှုတ်စိတ်တို့သည် ရှေ့နောက် ညီညွတ်ကြ၏။

နှုတ်သည်လည်း စိတ်နှင့် ရှေ့နောက် ညီညွတ်ပါမှ၊ ကိုယ် အမူအရာသည်လည်း နှုတ်နှင့်စိတ်တို့နှင့် ရှေ့နောက်ညီညွတ်ပါမှ သစ္စာနှင့်ယှဉ်သည် မည်၏။ သစ္စာနှင့် ယှဉ်ပါမှလည်း သစ္စပါရမီ ထိုက်၏။ သစ္စပါရမီထိုက်ပါမှလည်း တကယ်တမ်း ကောင်းကျိုးကို ပေး၏။ သို့ရာတွင် လူတို့သည် မာယာကိုသာ မြတ်နိုးတတ်ကြ၏။ သစ္စာကို မမြတ်နိုးတတ်ကြ။ ထို့ကြောင့် “မုသားမပါ လင်္ကာမချော” ဟူသော ဆိုရိုးကို တီထွင်ခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်၏။

တစ်ရံသောအခါက ဆရာနှင့်တပည့်တို့သည် ခရီးသွားကြ ၏။ လမ်းတွင် လူတစ်ယောက်က ဝက်လိုအော်နေ၏။ သူ၏ အော် သံသည် ဝက်၏အော်သံနှင့် အလွန်တူ၏။ ထို့ကြောင့် လူအများက ဝိုင်းအံ့၍ ကြည့်ကြ၏။ တပည့်လုပ်သူကလည်း အများနည်းတူ ဝင် ၍ ကြည့်၏။ အမှန်အားဖြင့် အံ့ဩဖွယ်ကောင်းသော ပြကွင်းပင်ဖြစ် ၏။ ဆရာလုပ်သူက တပည့်လုပ်သူအား “ဒီထက် ကောင်းသော ပြ ကွင်းကို ပြပါမည်” ဟုပြော၍ခေါ်မှ တပည့်လုပ်သူက လိုက်လာ၏။ ဆရာနှင့်တပည့်တို့ ခရီးဆက်ကြ၏။ လမ်းတွင် တပည့်လုပ်သူက ဆရာအား ဝက်အော်သံကို ပြပါရန် ပြောလေရာ ဆရာက တပည့်

အား ဝက်တစ်ကောင် ဖမ်းစေ၏။ ဖမ်းပြီးနောက် တုတ်နှင့် ရိုက်စေ၏။ ထိုအခါ ဝက်သည် အော်လေ၏။ ထိုအခါ ဆရာက လူကအော်သော ဝက်သံနှင့် ဝက်ကအော်သောဝက်သံ နှစ်မျိုးအနက် မည်သည့်အသံက ပို၍နှစ်သက်ဖွယ်ရှိသနည်းဟုမေးလေရာ တပည့်က ဝက်ကအော်သော ဝက်သံသည် ဘာမျှဆန်းသည်မဟုတ်၊ လူက အော်သော ဝက်သံသည်သာ ဆန်း၏။ ထို့ကြောင့် ဝက်ကအော်သော ဝက်သံထက် လူကအော်သော ဝက်သံက ပို၍ နှစ်သက်ဖွယ်ရှိပါသည် ဟု ပြန်လည်ဖြေကြား၏။

လူကအော်သော ဝက်သံသည် “အတု” မာယာဖြစ်၏။ ဝက်က အော်သော ဝက်သံသည်သာ “အစစ်” သစ္စာဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် လူတို့သည် အဝိဇ္ဇာ၏ မာယာကွန်ယက်၌ မွေးဖွား၍ ကြီးပြင်းလာသူများ ဖြစ်ကြသည့်အလျောက် “အတု”မာယာကိုသာ မြတ်နိုးတတ်ကြ၏။ “အစစ်”သစ္စာကို မမြတ်နိုးတတ်ကြ။ “အစစ်”သစ္စာကို မြတ်နိုးတတ်ဖို့ ဆိုသည်မှာလည်း အမြင်ကို ပြောင်းလဲပစ်နိုင်ပါမှ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ အမြင်ကို ပြောင်းလဲပစ်ဖို့ ဆိုသည်မှာလည်း အာသဝေါတရား လေးပါးတို့၏ စွမ်းဆောင်ချက်ကို သိပါမှ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ အမှန်အားဖြင့် ဘဝကို ဖန်တီးနေသည်မှာ အာသဝေါတရား လေးပါးပင် ဖြစ်၏။ အာသဝေါတရားကို အရက်နှင့်နှိုင်းလေ့ရှိ၏။ အရက်ဟူ၍ အရက်မူးသမားကို လောက၌ ကမောက်ကမ မြင်စေနိုင်၏။ စိတ်ဆိုးစရာ မဟုတ်ပါဘဲလျက် စိတ်ဆိုးစရာ အဖြစ်မြင်စေနိုင်၏။ ချစ်စရာ မဟုတ်ပါဘဲလျက် ချစ်စရာအဖြစ် မြင်စေနိုင်၏။ အရက်မူးသမား၏ လောကအမြင်ကား အားလုံး ကမောက်ကမ သာတည်း။

ထိုနည်းအတူ အာသဝေါတရားတို့သည်လည်း ပုထုဇဉ်တို့အား လောက၌ ကမောက်ကမ မြင်စေနိုင်၏။ အာသဝေါတရား လေးပါးတို့တွင် ကာမာသဝ က မမက်မောစရာမဟုတ်သော ရုပ်နာမ်ဓမ္မသင်္ခါရတို့ကိုပင် မက်မောစရာ ကာမဂုဏ် အဖြစ်မြင်စေ၏။ ဘဝသဝက ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ အရာဝတ္ထုမဟုတ်သော ရုပ်နာမ်ဓမ္မသင်္ခါရတို့ကိုပင် ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ အရာဝတ္ထုအဖြစ် မြင်စေ၏။ ဒိဋ္ဌာသဝက ရုပ်နာမ်ဓမ္မသင်္ခါရတို့နှင့် ပတ်သက်၍ အမှားကို အမှန်၊ အမှန်ကို အမှား အဖြစ်မြင်စေ၏။ အဝိဇ္ဇာသဝက ရုပ်နာမ်ဓမ္မသင်္ခါရတို့နှင့် ပတ်သက်၍ မာယာကိုသစ္စာ၊ သစ္စာကို မာယာအဖြစ် ကမောက်ကမ မြင်ရအောင် ဖော်၍ မာယာကို မာယာအဖြစ်၊ သစ္စာကို သစ္စာ အဖြစ် အမှန်အတိုင်း မမြင်ရအောင်ဖုံး၏။ ထို့ကြောင့် လူတို့သည် လောက၌ ဓမ္မကို ဓမ္မအဖြစ် အမှန်အတိုင်း မမြင်ဘဲ အဓမ္မအဖြစ် ကမောက်ကမ မြင်နေကြခြင်း ဖြစ်၏။ အဓမ္မကိုလည်း အဓမ္မအဖြစ် အမှန်အတိုင်းမမြင်ဘဲ ဓမ္မအဖြစ် ကမောက်ကမ မြင်နေကြခြင်း ဖြစ်၏။ ဤသို့မြင်ခြင်းမှာ အာသဝေါတရားတို့ကြောင့် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အမြင်မှန်ဖို့အတွက်အာသဝေါတရားတို့ကိုပယ်သတ်နိုင်ဖို့လိုပါ၏။ အာသဝေါတရားတို့ကို ပယ်နိုင်ရန် ရှေးဦးစွာ သစ္စာနှင့် ယှဉ်သော ကာယကံမှု၊ သစ္စာနှင့်ယှဉ်သော ဝစီကံမှု၊ သစ္စာနှင့်ယှဉ်သော မနောကံမှု တို့ကို တည်ဆောက်ရပေလိမ့်မည်။

သစ္စာနှင့်ယှဉ်သော ကံဖြစ်မှသာ သစ္စာရှိခြင်း ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ရိုးသားဖြောင့်မတ်ခြင်း ဟူ၍လည်းကောင်း ဆိုရာ၏။ သို့မဟုတ်ပါက သစ္စာမဲ့ခြင်းဟူ၍သာ ဆိုနိုင်၏။ သစ္စာရှိခြင်းကို သစ္စ

ပါရမီ၌ ထည့်သွင်းရ၏။ သစ္စပါရမီ၌ ထည့်သွင်းခြင်းခံရမှသာ မြင့်မြတ်သူတို့၏လုပ်ငန်းဖြစ်၏။ သစ္စာမဲ့ခြင်းကား ယုတ်ညံ့သူတို့၏ လုပ်ငန်းဖြစ်၏။

လူ့ဘဝဟူသည်မှာ မနုဿတ္တဘာဝေါ ဒုလ္လဘော အရ အလွန်ရဲခဲသော ဘဝမျိုးဖြစ်၏။ ဗြဟ္မာ့ပြည်က “အပ်”တစ်စင်း၊ လူ့ပြည်က “အပ်”တစ်စင်း၊ အပ်သွားခြင်းသာ ထိဖွယ်ရာ၊ ပမာပုံသို့ခင်း ဟူသည်နှင့်အညီ ရတောင့်ရဲခဲ ရလာသော လူ့ဘဝကို မှန်မှန် ကန်ကန် အသုံးချဖို့လို၏။ မှန်မှန်ကန်ကန်အသုံးချဖို့ ဆိုသည်မှာ အရာရာ၌ သစ္စာရှိခြင်းပင်ဖြစ်၏။ လောက၌ တကယ်တမ်း သစ္စာရှိလာလျှင် လူမှုဆက်ဆံရေးနယ်ပယ်၌ တကယ်တမ်း အသုံးဝင်ပါ၏။

အသံသည် ဌာန် ကရိုဏ်း ပယတ် အဆင့်သို့ ရောက်ပြီး ဝေါဟာရအမည်ကို ရလာလျှင် မိမိ၏ ဆိုလိုရင်းကို သိစေနိုင်၏။ ယင်းဆိုလိုရင်းသည် သစ္စာနှင့်ယှဉ်မှ မှန်ကန်သောဆိုလိုရင်းဖြစ်၏။ မှန်ကန်သော ဆိုလိုရင်းဖြစ်မှ ယုံကြည်ထိုက်၏။ ကျမ်းဂန်များ၌ တကယ်တမ်း ယုံကြည်ထိုက်သော ဆိုလိုရင်းဟူသည် အရိယာ တို့၏ စကားလုံးများ၌သာ ရကောင်းသည် ဟူ၍ ဖော်ပြထား၏။ အမှန်အားဖြင့်အရိယာတို့၏စကားလုံးများသည်ကံသုံးပါးတို့၌တစ်ဖြောင့်တည်းကျကြ၏။ ထို့ကြောင့် ရိုးဖြောင့်ခြင်းဖြစ်၏။ သစ္စာနှင့်ယှဉ်ခြင်းဖြစ်၏။ သစ္စာနှင့်ယှဉ်၍လည်း ယုံကြည်ထိုက်ခြင်းဖြစ်၏။ တကယ်တမ်း ယုံကြည်ထိုက်သောစကား ဖြစ်ပါမှလည်း လောက လူမှု ဆက်ဆံရေးနယ်ပယ်၌ တကယ်တမ်းအသုံးဝင်၏။ လူမှုဆက်ဆံရေး နယ်ပယ်၌ တကယ်တမ်းအသုံးဝင်မှလည်း လောက၌ ငြိမ်းချမ်းသာယာ

အတုမာယာကိုသာမြတ်နိုးတတ်ကြခြင်း

၁၄၉

မှုကို ဖြစ်စေပေလိမ့်မည်။ သို့မဟုတ်ဘဲ လူလူချင်း ဆက်ဆံရာ၌ “တထင့်ထင့်” ဖြင့် ဆက်ဆံနေရပါက လောက၌ ငြိမ်းချမ်းသာယာမှု ကို ရနိုင်ဖို့ အကြောင်းမရှိချေ။ ထို့ကြောင့် စကားပြောရာတွင် မှန်မှန် ကန်ကန် ပြောဖို့အရေးကြီး၏။

မှန်မှန်ကန်ကန်ပြောဆိုမှုနှင့်ပတ်သက်၍မြင့်မြတ်သူတို့၏ စကားများသည်လည်း အရိယာတို့၏ စကားကဲ့သို့ပင် ကံသုံးပါး၌ တစ်ဖြောင့်တည်း ကျပါ၏။ သို့ဖြစ်၍သာ မြင့်မြတ်သူတို့၏ စကား များကိုလည်း ကျမ်းဂန်များတွင် သစ္စပါရမီ၌ ထည့်သွင်းထားခြင်း ဖြစ်၏။

အမှန်အားဖြင့် လောက၌ သစ္စာရှိသောစကားကို ဆိုကြသူ များသည် သစ္စာမဲ့သောစကားကို ဆိုကြသူများထက် အရေအတွက် အားဖြင့် နည်းပါး၏။ ဗြာဟ္မဏကျမ်းများ၏ အဆိုအရ ခေတ်သည် သစ္စယုဂခေတ်၊ ဩတာယုဂခေတ်၊ ဒွါပရယုဂခေတ်၊ ကလိယုဂ ခေတ် ဟူ၍ ခေတ်အားဖြင့် လေးခေတ်ရှိ၏။ ထိုတွင် သစ္စာစကားကို လေးပုံပုံလျှင် လေးပုံလုံးပြောသောခေတ်သည် သစ္စယုဂမည်၏။ သစ္စာစကားကို လေးပုံပုံလျှင် သုံးပုံပြောသော ခေတ်သည် ဩတာ ယုဂခေတ်မည်၏။ သစ္စာစကားကိုလေးပုံပုံလျှင်နှစ်ပုံပြောသောခေတ် သည် ဒွါပရယုဂခေတ် မည်၏။ သစ္စာစကားကို လေးပုံပုံလျှင် တစ်ပုံ နှင့် တစ်ပုံအောက်ပြောသောခေတ်သည် ကလိယုဂခေတ်မည်၏။

ယနေ့ခေတ်ကို ကလိယုဂခေတ် ဟူ၍ဆိုကြလေရာ သစ္စာ စကားကိုပြောသောပုဂ္ဂိုလ်များသည် လေးပုံပုံလျှင် တစ်ပုံနှင့် တစ်ပုံ အောက်ပင် ရှိကြ၏။ ထို့ကြောင့် သစ္စာစကားပြောမှုနှင့် ပတ်သက်

လျှင် ယနေ့ခေတ်သည် ဆီမီးခွက်ခေတ်ပင်ဖြစ်တော့၏။ သို့ရာတွင် ဆီမီးခွက်ကို ငြိမ်းမသွားရလေအောင် အားထုတ်ရမည်ဖြစ်၏။ ဆီမီးခွက် ငြိမ်းမသွားပါမှ ဆီမီးခွက်မှ အလင်းရောင်ကို ကမ္ဘာသို့ ဖြန့်နိုင်အောင် ကြိုးပမ်း၍ ရနိုင်ပေမည်။ ထိုသို့ ကြိုးပမ်းနိုင်ရန် လူဆိုသော လူတိုင်း၌ တာဝန်ရှိ၏။ အထူးအားဖြင့် သစ္စာ၌ ယုံကြည်ကြသော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တိုင်း၌ တာဝန်ရှိ၏။ ထိုတာဝန်ကို ကျေပွန်အောင် စွမ်းနိုင်သလောက် ထမ်းရွက်ရမည်ဖြစ်၏။

သစ္စာစကားနှင့်ပတ်သက်လျှင် မှန်ကန်ဖို့ ကအရေးကြီး၏။ ကံသုံးပါး ရှေ့နောက်ညီညွတ်ဖို့ က အရေးကြီး၏။ ပရိတ်ကြီး ဝဋ္ဋသုတ်၌ ငုံးမင်းက သစ္စာပြုခြင်းကို ဖော်ပြထား၏။ ငုံးမင်းက သစ္စာပြုလိုက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် တောမီးသည် လောင်လက်စကို မလောင်နိုင်တော့ဘဲ ငုံးမင်းကို ရှောင်သွား၏။ ဤသည်မှာ မှန်သော သစ္စာစကား၏ အာနုဘော်ကြောင့် ဖြစ်၏။ မှန်သော သစ္စာစကားကို နတ်ဒေဝါများက စောင့်ရှောက်ကြ၏။ ဤသစ္စာစကား၏ အခြေခံသည် “သောက” ဖြစ်နိုင်သော်လည်း တကယ်တမ်း သစ္စာအဆင့်သို့ ရောက်ချိန်၌မူ ကုသိုလ်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ကောင်းကျိုးကို ပေးနိုင်ခြင်း ဖြစ်၏။ ပဋ္ဌာန်း ဥပနိဿယ ပစ္စည်းခန်း၌ အကုသိုလ်က လည်း ကုသိုလ်ကို ကျေးဇူးပြုနိုင်သည်ပင် ဖြစ်၏။

ကဏ္ဍဒီပါယနဇာတ်၌လည်း မြွေကိုက်ခံရသော သားငယ် အဆိပ်ပြေရေးအတွက် ရသေ့ကြီး ဒါယကာ ဒါယိကာမ သုံးဦးတို့ အသီးသီး သစ္စာပြုရာ၌ ဆရာရသေ့က “ရသေ့ဝတ်နှင့် နေရသော်လည်း တစ်နေ့မှ ရသေ့ဝတ်နှင့်မပျော်ပါဘူး။ ဤစကားသည် မှန်

အတုမာယာကိုသာမြတ်နိုးတတ်ကြခြင်း

၁၅၁

သော စကားဖြစ်ပါတယ်။ ဤမှန်သောစကားကြောင့် ကလေး၌ တက်နေသော မြွေဆိပ်သည် ကျပါစေသား” ဟုသစ္စာပြုလိုက်ရာ မြွေဆိပ် သုံးပုံတစ်ပုံ ကျသွား၏။ တစ်ဖန် ဒါယကာက “ဤရသေ့ကို မိဘအစဉ်အလာအရ ကိုးကွယ်ခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ စိတ်ထဲက နည်းနည်းမှ မကြည်ညိုပါဘူး။ ဤစကားသည် မှန်သော စကားဖြစ်ပါတယ်။ ဤမှန်သောစကားကြောင့် ကလေးငယ်၌ တက်နေသော အဆိပ်သည် ကျပါစေသား” ဟုသစ္စာပြုလိုက်ရာ မြွေဆိပ် သုံးပုံ နှစ်ပုံ ကျသွား၏။ တစ်ဖန် ဒါယိကာမက “မိဘများ ပေးစားလို့သာ ဒီခင်ပွန်းကိုယူခဲ့ရခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီခင်ပွန်းကို နည်းနည်းမှ မချစ်ခင်ပါဘူး။ ဤစကားသည် မှန်သော စကားဖြစ်ပါတယ်။ ဤမှန်သော စကားကြောင့် ကလေး၌တက်နေသော မြွေဆိပ်သည် ကျပါစေသား” ဟု သစ္စာပြုလိုက်ရာ မြွေဆိပ် သုံးပုံလုံးကျသွား၏။ ဤဇာတ်၌ လည်း သူတို့ပြုကြသောသစ္စာစကားသည် ကံသုံးပါးလုံး ရှေ့နောက်ညီ၏။ ထို့ကြောင့် မှန်ကန်၏။ ဖြောင့်မတ်၏။ ဖြောင့်မတ်မှန်ကန်သော အသံ၌ အာနိသင်ရှိ၏။ စွမ်းအင်ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် သစ္စာပြု၍ ရခြင်း ဖြစ်၏။ သစ္စာပြုရာ၌ ဥပတ္တမ္ဘကအဆင့် အနေဖြင့် အကုသိုလ် ဖြစ်ချင် ဖြစ်နိုင်သော်လည်း နေကအဆင့်အနေဖြင့်မူ ကုသိုလ်သာ ဖြစ်နိုင်၏။

ဗြာဟ္မဏကျမ်းများ၌ အသံကို ဗြာဟ္မာ ဟူ၍ဆို၏။ ဗြာဟ္မသည် နေရာတိုင်း၌ ရှိ၏။ နေရာတိုင်း၌ ရှိခြင်းကို သဗ္ဗဗျာပီ ဟူ၍ဆို၏။ ထိုအတူ အသံသည်လည်း နေရာတိုင်း၌ရှိ၏။ အသံသည် သဗ္ဗဗျာပီပင်ဖြစ်၏။ အသံကို ဖြစ်ပေါ်လာအောင် လုပ်၍မရ။ ထွက်

ပေါ်လာအောင်သာ လုပ်၍ရ၏။ သက်မဲ့၌လည်း အသံသည်ရှိ၏။ သက်ရှိ၌လည်း အသံသည်ရှိ၏။ သစ်တုံးကို ခေါက်ကြည့်ပါက အသံထွက်လာသည်ကို တွေ့ရ၏။ သက်ရှိအတွက် ဌာန် ကရိုဏ်း ပယတ်တို့ အဆင့်သို့ ရောက်လာပါက အသံသည်ထွက်လာ၏။ ရှိခြင်းနှင့် ထွက်ပေါ်ခြင်းသည် ခြားနား၏။ ရှိခြင်းကား နိစ္စ၊ ထွက်ပေါ်ခြင်းကား အနိစ္စ။ ရှိခြင်းတွင် ဥပါဒ် ဌီ ဘင်ဟူ၍ မရှိ။ ထွက်ပေါ်ခြင်း တွင်သာ ဥပါဒ် ဌီ ဘင် ဟူ၍ရှိ၏။ အမှန်အားဖြင့် ဥပါဒ် ဌီ ဘင်ဟူ၍မရှိဘဲ ထာဝရရှိနေသော ဓမ္မကိုသာ ရှိခြင်း ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ အရှိတရား ဟူ၍လည်းကောင်း ဆိုရ၏။ ဥပါဒ်ဌီဘင် ဟူ၍ ရှိနေသော ဓမ္မကိုကား ထွက်ပေါ်ခြင်း ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အဖြစ်တရားဟူ၍လည်းကောင်းဆိုရ၏။

သစ်တုံးထဲ၌လည်း အသံသည်ရှိ၏။ မြေကြီးထဲ၌လည်း အသံ သည်ရှိ၏။ အကြောင်းတရားတို့ တိုက်ဆိုင်မှုမရှိ၍သာ မကြားရခြင်း ဖြစ်၏။ သစ်တုံးကို တုတ်နှင့်ခေါက်လိုက်သောအခါ အသံသည် ထွက်ပေါ်လာ၏။ မြေကြီးကို ဖနောင့်နှင့် ပေါက်လိုက်သောအခါ အသံသည် ထွက်ပေါ်လာ၏။ တုတ်နှင့်ခေါက်ခြင်း၊ ဖနောင့်နှင့်ပေါက်ခြင်းသည် အကြောင်းတရားတို့ ပေါင်းဆုံမှုပင် ဖြစ်၏။ အကြောင်းတရားတို့ ပေါင်းဆုံမှုမရှိသောအခါ အသံသည် ထွက်ပေါ်မလာတော့။ အသံမရှိတော့၍မဟုတ်။ အကြောင်းတရားတို့ ပေါင်းဆုံမှု မရှိသောကြောင့်သာ အသံထွက်ပေါ်မလာခြင်း ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် အသံသည် ဥပါဒ် ဌီ ဘင်မဲ့ အနေဖြင့် ထာဝစဉ်ရှိပါ၏။ ထို့ကြောင့် အသံကို နေရာတိုင်း၌ ရှိသည့်အတွက် ဗြာဟ္မာဟူ၍ ဆို

အတုမာယာကိုသာမြတ်နိုးတတ်ကြခြင်း

၁၅၃

ခြင်း ဖြစ်၏။ ဗြာဟ္မာဖြစ်ပါက သဗ္ဗသတ္တိမန္တ အနေဖြင့် အနှိုင်းမဲ့ စွမ်းအင် ရှိ၏။ သို့ဖြစ်၍လည်း သစ္စာပြု၍ ရခြင်း ဖြစ်၏။ ကျိန်စာ တိုက်၍ ရခြင်း ဖြစ်၏။

ဗြာဟ္မဏဝါဒသည် ထေရဝါဒနှင့် ခြားနား၏။ ဗြာဟ္မဏ ဝါဒ အရ အသံချည်းသက်သက်ကပင် စွမ်းအင် အနန္တရှိ၏။ သုံး တတ်ဖို့သာလို၏။ တန္တရဝါဒဟူသည်မှာ ဗြာဟ္မဏဝါဒမှ ခွဲထွက် လာသော ဝါဒပင်ဖြစ်၏။ တန္တရဝါဒသည် အသံကို အသုံးချသော ဝါဒဖြစ်၏။ ထေရဝါဒကား အသံချည်းသက်သက် အသုံးကျ ကြောင်းကိုမဆို။ စေတနာနှင့်ယှဉ်မှသာ အသုံးကျကြောင်းကိုဆို၏။ စေတနာနှင့် ယှဉ်ရာတွင်လည်း ကာယကံ ဝစီကံ မနောကံတို့ တစ် ဖြောင့်တည်း ကျမှသာ သစ္စာထိုက်သဖြင့် အသုံးကျကြောင်းကို ဆို ၏။ ကာယကံ ဝစီကံ မနောကံတို့ဆိုသည်မှာ တရားကိုယ်အားဖြင့် ကာယစေတနာ ဝစီစေတနာ မနောစေတနာတို့ပင် ဖြစ်ကြ၏။ ဤ သို့လျှင် ဗြာဟ္မဏဝါဒ နှင့် ထေရဝါဒတို့သည် အချင်းချင်း ခြားနား ကြ၏။ ထိုသို့ပင် ခြားနားသော်လည်း အသံနှင့် ပတ်သက်၍ မှတ် သားဖွယ်ဟူသမျှကို ထေရဝါဒအတိုင်းသာ မှတ်ယူရမည်ဖြစ်၏။

လုပ်ငန်းများကို လုပ်ကြရာတွင် အသိက ဦးဆောင်၏။ တစ်ဖန် အသိကို စကားလုံးများက ဦးဆောင်၏။ ကိုယ်တွေ့အားဖြင့် လည်း မည်သည့်အရာဝတ္ထုကို သိသည်ဖြစ်စေ၊ ထိုသို့သိရာ၌ စိတ် ထဲက စကားလုံးများကို အသံမထွက်ဘဲ ရွတ်ဆိုပြီးမှ သိခြင်းဖြစ်၏။ ခွေးကို သိလျှင်လည်း ခွေးဟူ၍ ရွတ်ဆို၏။ အသံကမူ မထွက်။ နွားကိုသိလျှင်လည်း စိတ်ထဲကအသံမထွက်ဘဲ နွားဟူ၍ ရွတ်ဆိုပြီး

မှ သိခြင်းဖြစ်၏။ အခြားဘာကိုသိသိ စကားလုံးများကို ရှေးဦးစွာ ရွတ်ဆိုပြီးမှ သိ၍ရလေ၏။ ထို့ကြောင့် အသိကို စကားလုံးများက ဦးဆောင်သည်ဟုဆိုခြင်း ဖြစ်၏။ အကယ်၍ အရာဝတ္ထုတစ်ခုခုကို အရာဝတ္ထုတစ်ခုခုမှန်းသာ သိပြီး ယင်းအသိနှင့် ပတ်သက်သော စကားလုံးများကို မရွတ်ဆိုနိုင်လျှင် ယင်းအသိသည် ပြည့်စုံသော အသိမဟုတ်။

အသိဟူသမျှသည် စကားလုံးကို စိတ်ထဲက ရွတ်ဆိုပြီးမှ သိခြင်း ဟူ၍ဖြစ်လေရာ အသိဖြစ်ပေါ်တိုင်း စကားလုံးကို ရွတ်ဆိုမှု ပါဝင်ရ၏။ ထိုသို့ ပါဝင်သဖြင့် စကားလုံးရွတ်ဆိုမှုကို အသံထွက် သည် ဖြစ်စေ၊ မထွက်သည် ဖြစ်စေ ရွတ်ဆိုသူက ကြားရ၏။ တန်ခိုး ရှင် နတ်ဗြဟ္မာများကလည်းကြားရ၏။ ထို့ကြောင့် ဘာကိုပဲ ကြံ သည်ဖြစ်စေ၊ ဘာကိုပဲ သိသည်ဖြစ်စေ ထိုထိုကြံသမျှ ထိုထိုသိသမျှ စကားလုံးနှင့်ကင်း၍ မဖြစ်ကောင်းသောကြောင့် ထိုထိုကြံသမျှ ထို ထို သိသမျှကို တန်ခိုးရှင် နတ်ဗြဟ္မာများက သိကြသည်ပင် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မိမိ၏ကြံစည်မှု မိမိ၏သိမှုနှင့်ပတ်သက်၍မိမိကိုယ်တိုင် က သိသလို တန်ခိုးရှင်နတ်ဗြဟ္မာများကလည်း သိကြသည်ပင် ဖြစ် ၏။ သို့ဖြစ်လေရာ မိမိအနေဖြင့် သစ္စာကို ဆိုသည် မှန်စေဦး မိမိ ဆိုသော သစ္စာသည် တကယ်တမ်း သစ္စာထိုက်သည် မထိုက်သည် ကို တန်ခိုးရှင် နတ်ဗြဟ္မာများက သိကြပေလိမ့်မည်။

တကယ်တမ်းသစ္စာထိုက်ရန်လိုအပ်ချက်

မုသာဝါဒါဝေရမဏိ - မုသားပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ပါ၏ ဟူရာ၌ မုသားဟူသည်မှာ မဟုတ်မမှန်သော အရာဝတ္ထုကို ပြောဆိုသော စကားဖြစ်၏။ အရာဝတ္ထုက ဟုတ်မှန်ပါလျက် မဟုတ်ဟု ပြောဆိုသော စကားသည်လည်းကောင်း၊ အရာဝတ္ထုက မဟုတ် မမှန်ပါလျက် ဟုတ်မှန်သည်ဟု ပြောဆိုသောစကားသည် လည်းကောင်း မုသားဖြစ်၏။ စာပေကျမ်းဂန်အရ မုသားသည် ကိုယ်နှင့်နှုတ်ဖြင့် မဟုတ်မမှန်သိစေခြင်းဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် သစ္စာထိုက်အောင် ပြောဆိုရာ၌ကား စေတနာသည် အရေးကြီး၏။ ထို့ကြောင့် တကယ်တမ်း မုသားမှလွတ်ကင်းပြီး သစ္စာထိုက်အောင် ဆိုသော စကားသည်ကား မနောက်၌ အခြေတည်မှ ဖြစ်မည် ဖြစ်၏။ ကာယကံနှင့် ဝစီကံတို့မျှ လောက်ဖြင့် မလုံလောက်။

တကယ်တမ်း သစ္စာထိုက်အောင် ဆိုလျှင် ကာယကံ ဝစီကံ နှင့်မနောက်တို့ တစ်ဖြောင့်တည်းကျဖို့လို၏။ တစ်ဖြောင့်တည်းကျခြင်းမှာလည်း နှစ်မျိုးရှိ၏။ တစ်မျိုးသော တစ်ဖြောင့်တည်းကျခြင်းမှာ “သာဝယဝ” ဖြစ်၍ အခြားတစ်မျိုးသော တစ်ဖြောင့်တည်းကျခြင်းမှာ “နိရဝယဝ” ဖြစ်၏။ “သာဝယဝ” သဘောအရ တစ်ဖြောင့်တည်းကျခြင်းမှာ ကာယကံ ဝစီကံနှင့် မနောက်တို့သည် အချင်းချင်း ရောနှောရုံ သဘောမျှရှိခြင်း ဖြစ်၏။ ကာယကံကလည်း ကာယကံ သတ်သတ်၊ ဝစီကံကလည်း ဝစီကံသတ်သတ်၊ မနောက် ကလည်း

မနောကံသတ်သတ်။ သူတို့ချင်း ရောနှောတော့ ရောနှော၏။ သို့ရာတွင် တစ်သားတည်း ဖြစ်အောင်တော့မပေါင်း။ “သာဝယဝ” ၏ အနက်မှာလည်း အစိတ်စိတ်အနေဖြင့် ရှိခြင်းပင်ဖြစ်၏။ “နိရဝယဝ” ၏ အနက်မှာကား အစိတ်စိတ်အနေဖြင့် မရှိခြင်း ဟူ၍ ဖြစ်ရာ “နိရဝယဝ” သဘောအရ တစ်ဖြောင့်တည်းကျပါက ကာယကံ ဝစီကံ နှင့် မနောကံတို့သည် အချင်းချင်း ရောနှောရုံအဆင့်ကို ကျော်လွန်ကာ တစ်သားတည်းကျခြင်းအဆင့်သို့ ရောက်လေ၏။

အမှန်အားဖြင့်လည်း အရာဝတ္ထုများကို စုပေါင်းရာတွင် ရောနှောသော အဆင့်လည်း ရှိ၏။ ယင်းကို ပါဠိဝေါဟာရအားဖြင့် သံယောဂသမ္ပန္န ဟုခေါ်၏။ ဆန်နှင့် စပါးကို ရောနှောထားသည့် သဘောမျိုးဖြစ်၏။ အောက်ဆီဂျင်နှင့် ဟိုက်ဒြိုဂျင်နှစ်ဆတို့ကိုစုပေါင်း လိုက်ပါက ရေဖြစ်သွား၏။ ယင်းကဲ့သို့ စုပေါင်းခြင်းမျိုးကိုမူ သမဝါယ သမ္ပန္နဟုခေါ်၏။ သံယောဂသမ္ပန္နအရ စုပေါင်းခြင်းကို ရောနှောခြင်း ဟုဆိုရ၏။ ရောနှောခြင်းအရ စုပေါင်းရာတွင် ပါဝင်သော အရာဝတ္ထုတို့မှ တစ်ပါး အခြားသော အရာဝတ္ထုသစ်ထွက်ပေါ်မလာပေ။ သမဝါယ သမ္ပန္နအရ စုပေါင်းရာတွင် ပါဝင်သော အရာဝတ္ထုများ ပျောက်သွားပြီး အခြားသော အရာဝတ္ထုသစ်တစ်ခု ထွက်ပေါ်လာရ၏။ ဆန်နှင့်စပါး စုပေါင်းရာတွင် ဆန်နှင့် စပါးသာ ရှိပြီး အခြား ဘာမျှမရှိ။ အောက်ဆီဂျင်နှင့် ဟိုက်ဒြိုဂျင်နှစ်ဆတို့ ပေါင်းရာတွင် အောက်ဆီဂျင် နှင့် ဟိုက်ဒြိုဂျင် ပျောက်သွားပြီး ရေဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ဤသို့ အရာဝတ္ထုသစ်ဖြစ်ပေါ်လာအောင် စုပေါင်းနိုင်မှသာ အားသစ်ကို ရလေ၏။

သို့ဖြစ်လေရာ ကံများကို သစ္စာထိုက်အောင် စုပေါင်းရာ၌

ကာယကံ ဝစီကံနှင့် မနောကံတို့ကို တစ်သားတည်းကျအောင် စုပေါင်းအပ်၏။ ထိုအခါ ကာယကံသည်လည်း ကာယကံအနေဖြင့် သတ်သတ်မရှိ။ ဝစီကံသည်လည်း ဝစီကံအနေဖြင့် သတ်သတ်မရှိ။ မနောကံသည်လည်း အနောကံအနေဖြင့် သတ်သတ်မရှိ။ အားလုံးတစ်ပေါင်းတည်းအနေဖြင့်သာ သစ္စာထိုက်သောကံဟူ၍ ဖြစ်လာမည် ဖြစ်၏။ သစ္စာထိုက်သော ကံကား ဓမ္မသစ်ဖြစ်၏။ ဓမ္မသစ်ဖြစ်၍ အားရှိခြင်း ဖြစ်၏။ အားရှိ၍လည်း လောက၌ အံ့ဖွယ်ကောင်းလောက်အောင် အကျိုးတရားများကို ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်ခြင်းဖြစ်၏။

လောက၌ အံ့ဖွယ်ကောင်းလောက်အောင် အကျိုးတရားများကို ဖြစ်ပေါ်စေလိုပါက သစ္စာဆိုခြင်းဖြင့် အားထုတ်အပ်၏။ သစ္စာဆိုခြင်းကား လူတိုင်းလုပ်နိုင်စွမ်းသောအလုပ်ဖြစ်၏။ လူတိုင်းလုပ်နိုင်စွမ်းသော်လည်း ကာယကံ ဝစီကံနှင့် မနောကံတို့ တစ်ဖြောင့်တည်းကျဖို့တော့ လိုအပ်၏။ တစ်ဖြောင့်တည်းကျရုံနှင့်လည်း မပြီးသေး။ တစ်သားတည်း ဖြစ်ဖို့လည်း လိုအပ်၏။ ထို့ကြောင့် သစ္စာဆိုနိုင်ရေးအတွက် ကာယကံ ဝစီကံနှင့် မနောကံတို့ကို တစ်ဖြောင့်တည်းကျအောင် အားထုတ်အပ်၏။

သစ္စာနှင့် စပ်၍ဆိုရလျှင် သူတစ်ပါးတို့ ယုံကြည်စေရန် ပြောဆိုသော သစ္စာလည်းရှိ၏။ မိမိအလိုရှိသော အရာဝတ္ထုကို ရနိုင်စေရန် ပြောဆိုသော သစ္စာလည်းရှိ၏။ မဟုတ်မမှန်ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ရန် ပြောဆိုသော သစ္စာလည်းရှိ၏။ ထိုသစ္စာသုံးမျိုး တို့တွင် မဟုတ်မမှန်ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ရန် ပြောဆိုသော သစ္စာသည် အခြေခံအကျဆုံးဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် သစ္စယုဂခေတ် သည်

ဤသစ္စာအပေါ်၌ တည်ဆောက်ထားခြင်း ဖြစ်၏။ သစ္စယုဂခေတ် ဟူသည်မှာ လူလေးပုံ ရှိလျှင် လေးပုံလုံးက မုသားပြောခြင်းမှ ကြဉ် ရှောင်ပြီး မှန်ကန်သော သစ္စာစကားကို ပြောသောခေတ်ဖြစ်၏။

သူတစ်ပါးတို့ ယုံကြည်စေရန်ပြောသောသစ္စာနှင့်ပတ်သက်၍ ဆိုရလျှင် မဟာသုတသောမမင်းက ပေါရိသဒ္ဓါအား သစ္စာပြုရာ၌ “အဆွေတော် ပေါရိသဒ္ဓါ၊ ငါသည် သင့်ထံမှခေတ္တထွက်ခွာ ချနေပြည်တော်၌ချိန်းဆိုထားသည့်အတိုင်း နန္ဒပုဏ္ဏားနှင့် စကားကြွေးမရှိရလေအောင် တရားတော်ကို နာပြီးနောက် သစ္စာကိုစောင့်သော အားဖြင့် သင့်ထံသို့ ပြန်လာပါမည်။ ငါသည် မဟုတ်မမှန် ပြောဆိုခြင်း ဖြစ်ခဲ့သော် ဤသံလျက် လှံတို့ဖြင့် ကောင်းစွာ စောင့်ရှောက်သော မင်းမျိုး၌ နောက်ထပ်တစ်ဖန် မဖြစ်ပါစေသား” ဟူ၍ ပေါရိသဒ္ဓါ ယုံကြည်လာအောင် သစ္စာဆိုခဲ့၏။ ဤသစ္စာမျိုးမှာ သူတစ်ပါးတို့ ယုံကြည်စေရန် ဆိုသော သစ္စာဖြစ်၏။

ဤသစ္စာသည်လည်း အားရှိသောသစ္စာပင် ဖြစ်၏။ အားရှိသည် ဆိုသော်လည်း သစ္စာဆိုသူ ကိုယ်တိုင်က မုသားကို မဆိုတတ်သူဖြစ်ပါမှ အားရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ဤသစ္စာသည်လည်း မုသားကို ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သစ္စာ၌ အခြေတည်ပါ၏။

မိမိအလိုရှိသော အရာဝတ္ထုကို ရနိုင်စေရန် ပြောဆိုသော သစ္စာနှင့် ပတ်သက်၍ဆိုရလျှင် သိဝိမင်းကြီး၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိသည် မှတ်သားဖွယ်ကောင်း၏။ သိဝိမင်းကြီးကား မျက်စိနှစ်ကွင်း အလင်းမရတော့သဖြင့် မင်းမလုပ်တော့ဘဲ မင်္ဂလာဥယျာဉ်တော်ရှိ ရေကန်အနီး၌ နေ၏။ ထိုသို့နေသောအခါ မိမိလှူဒါန်းလိုက်သော မျက်စိ

အလှူဒါနကို အမြဲမပြန်ဆင်ခြင်၍နေ၏။ တစ်နေ့တွင် သိကြားမင်း လာ၍ “သင်မင်းကြီး အလိုရှိသောဆုကို တောင်းတော်မူပါ” ဟုဆို၏။ ထိုအခါ သိဝိမင်းကြီးက “ကျွန်ုပ်မှာ စည်းစိမ်ဥစ္စာ ရတနာ ရွှေငွေ များစွာ ရှိပါ၏။ ယခုအခါ မျက်စိနှစ်ဖက် စုံလုံးပျက်နေသဖြင့် သေခြင်းကိုသာ အလိုရှိပါသည်” ဟုပြောလျှင် သိကြားမင်းက “အရှင် မင်းကြီး သေခြင်းကိုအလိုရှိပါသည်ဟုဆိုခြင်းမှာ တကယ်ပင် သေ ခြင်းကို အလိုရှိပါသလော၊ သို့မဟုတ် မျက်စိမမြင်သဖြင့် ပြောခြင်း ဖြစ်ပါသလော” ဟူ၍မေး၏။ သိဝိမင်းကြီးကလည်း မျက်စိ မမြင် သဖြင့် ပြောဆိုခြင်း ဖြစ်ကြောင်း ပြောလေရာ သိကြားမင်းက “အရှင် မင်းကြီး မျက်စိမြင်လာစေရန် ကျွန်ုပ်ဖန်ဆင်းနိုင်စွမ်းမရှိပါ။ သို့ရာ တွင် သစ္စာ၏ စွမ်းအင်ဖြစ်ကား တတ်နိုင်ပါ၏။ ထို့ကြောင့် အရှင် မင်းကြီး အနေဖြင့် သစ္စာပြုတော်မူပါ” ဟု ပြောဆို၏။

ထိုအခါ သိဝိမင်းကြီးက “ကျွန်ုပ်ထံမှောက် တောင်းရမ်းရန် လာရောက်ကြသော အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို လည်းကောင်း၊ ထိုအလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အနက် မိမိတို့ အလိုရှိရာကို တောင်းရမ်းသော အလှူခံ တို့ကို လည်းကောင်း ကျွန်ုပ်သည် နှစ်သက်မြတ်နိုးသည်ချည်း ဖြစ် ပါ၏။ ဤသစ္စာကြောင့် ကျွန်ုပ်၏ မျက်စိသည် ကောင်းစွာ ဖြစ် သတည်း” ဟု သစ္စာပြုလိုက်လျှင် ပထမမျက်စိသည် ကောင်းစွာ ဖြစ် လာ၏။ ထိုနောက် “မျက်စိမြင်ပုဏ္ဏားသည် ကျွန်ုပ်ထံ လာရောက်၍ မျက်စိကို အလှူခံသောအခါ ထိုပုဏ္ဏားအား ကျွန်ုပ် မျက်စိနှစ်ဖက် လုံးကို လှူဒါန်းလိုက်ပါ၏။ ထိုသို့ လှူဒါန်းသောအခါ ကျွန်ုပ်သည် နှစ်ခြိုက်အားရဝမ်းသာလှပါ၏။ ဤသစ္စာစကား သည်လည်း မှန်

သော သစ္စာစကား ဖြစ်ပါ၏။ ဤမှန်သောသစ္စာစကားကြောင့် ကျန် မျက်စိတစ်ဖက်သည် ကောင်းစွာ ဖြစ်ပါစေသတည်း ဟု သစ္စာပြု လိုက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ကျန်မျက်စိတစ်ဖက်လည်း ကောင်းစွာ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။

ထို့ကြောင့် ဤသစ္စာသည်လည်း သိကြားမင်းပင် ဖန်ဆင်း နိုင်စွမ်းမရှိသော မျက်စိနှစ်ဖက်လုံးကို ရစေနိုင်လောက်အောင် အား ရှိပါ၏။ အားရှိသည်ဆိုသော်လည်း မုသားမဆိုတတ်သူတို့က ပြုမှ သာ အားရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ဤသစ္စာသည်လည်း မုသားကို ပြောဆို ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သစ္စာ၌ပင် အခြေတည်ပါ၏။

ဖော်ပြပါ သစ္စာနှစ်ပါးတွင် ပထမသစ္စာက သူတစ်ပါးတို့ ယုံကြည်စေဖို့အတွက် သစ္စာပြုခြင်း ဖြစ်၏။ ဒုတိယသစ္စာက မိမိ ဆန္ဒပြည့်ဝစေဖို့အတွက် သစ္စာပြုခြင်းဖြစ်၏။ သစ္စာနှစ်ပါးစလုံးမှာ မုသားကို ရှောင်ကြဉ်သော သစ္စာအပေါ်၌ အခြေခံရ၏။ ထို့ကြောင့် လောက၌မဟုတ်မမှန်ပြောဆိုခြင်းမှရှောင်ကြဉ်မှုသည် များစွာအရေး ကြီး၏။ ထိုကဲ့သို့ ရှောင်ကြဉ်နိုင်ပြီဆိုလျှင် သစ္စာပြုခြင်းအားဖြင့် မိမိ၏ ဆန္ဒကို ပြည့်ဝအောင် လုပ်၍ရသည်ချည်း ဖြစ်လေ၏။

သီဟိုဠ်ကျွန်း စောရကကျောင်းတိုက်၌ သီတင်းသုံး နေထိုင် တော်မူသော မဟာမိတ္တမထေရ်၏ မိခင်၏ ရင်သား၌ အဆိပ်အိုင်း အနာပေါက်လာ၏။ ထိုအခါမိခင်က သမီးဘိက္ခုနီမအား မောင်တော် မဟာမိတ္တမထေရ်ထံဆေးတောင်းရန် လွှတ်လိုက်၏။ မိခင်၏စေခိုင်း ချက်အတိုင်း နှမဖြစ်သူ ဘိက္ခုနီမက မောင်တော် မဟာမိတ္တထံ ဆေး လာတောင်း၏။ မဟာမိတ္တမထေရ်ထံတွင် အိုင်းအနာပျောက်ဆေး

ဟူ၍မရှိ။ သို့ရာတွင် မိမိ မိခင်၌ စွဲကပ်နေသော အိုင်းအနာကို ပျောက်ကင်းစေချင်၏။ သီလရှိသူ၏ ဆန္ဒဟူသမျှသည် ပြည့်စုံမြဲ ဖြစ်၏ဟူ၍ မြတ်စွာဘုရား၏ ဒေသနာတော်ကို အားကိုး၍ မဟာ မိတ္တမထေရ်က ဤသို့ သစ္စာပြု၏။

“ငါသည် ရဟန်းဖြစ်သည့်အခါမှစ၍ ယနေ့တိုင်အောင် တပ်မက်သော တဏှာရာဂဖြင့် ဣန္ဒြေကိုဖျက်ကာ မိန်းမအာရုံကို မကြည့်ဖူးပေ။ ဤစကားသည် မှန်သော သစ္စာဖြစ်၏။ ဤမှန်သော သစ္စာစကားကြောင့် ငါ့မိခင်၏ ချမ်းသာခြင်းသည် ဖြစ်စေသတည်း” ဟုမြွက်ဆိုပြီးလျှင် နှမဖြစ်သူ ဘိက္ခုနီမအား “သင်ပြန်၍ ယခုငါဆို သော သစ္စာစကားကို မိခင်ထံရောက်လျှင် ရွတ်ဆို၍ မိခင်ကိုယ်ကို သုံးသပ်ပါလေ” ဟုမှာလိုက်၏။

သမီးဘိက္ခုနီမကလည်း မောင်တော် မဟာမိတ္တမထေရ်မှာ လိုက်သည့်အတိုင်း မိခင်ထံသွား၍ သစ္စာဆိုပြီး မိခင်၏ကိုယ်ကို သုံးသပ်လိုက်ရာ မိခင်၏ရင်သား၌ စွဲကပ်နေသော အဆိပ်အိုင်း အနာသည် ရေမြုပ်စိုင့်သကဲ့သို့ ခဏချက်ချင်း ကျေပျောက်သွား၏။ ထိုအခါ မိခင်ကြီးက မြတ်စွာဘုရားသာ သက်တော်ထင်ရှား ရှိပါ လျှင် ငါ့သား မဟာမိတ္တ၏ ဦးခေါင်းတော်ကို ရွှေလက်တော်ဖြင့် အဘယ်မှာလျှင်မသုံးသပ်ဘဲရှိပါအံ့နည်း” ဟုဝမ်းမြောက်စကားဆို၏။

နောက်ဝတ္ထုတစ်ခုရှိသေး၏။ သီဟိုဠ်ကျွန်းတွင်ပင် ဖြစ်၏။ အမျိုးသမီးတစ်ယောက် ရောဂါဖြစ်သောအခါ ဆေးဆရာက ယုန် သား အစိုကိုရသျှင် ပျောက်မည်ပြောသဖြင့် သားကြီးဖြစ်သူက ညီငယ် ဇဂ္ဂနကို လယ်တောသို့ သွား၍ ယုန်ရှာရန် လွှတ်လိုက်၏။

ညီငယ်ဇေယျာလည်း လယ်တောသို့ ယုန်ရှာရန်ထွက်ခဲ့၏။ ယုန်တစ်ကောင်သည် ဇေယျာကိုမြင်၍ ပြေးလေရာ နွယ်ပင်နှင့် ငြိပြီး မပြေးနိုင်ဘဲရှိ၏။ ထိုအခါ ဇေယျာသည် ယုန်ကို အလွယ်တကူပင် ဖမ်းမိ၏။ သို့ရာတွင် ယုန်သည် ကြောက်လန့်သဖြင့် အော်လေ၏။ ဇေယျာသည် “ငါ့မိခင်အသက်ချမ်းသာရေးအတွက် သူတစ်ပါး၏ အသက်ကို သတ်ရမည်ဆိုလျှင် တရားမည်မဟုတ်။ မကောင်းမှုဖြင့် ကောင်းကျိုးကိုရအောင် အားထုတ်ခြင်းသည် သူမိုက်တို့၏ကျင့်စဉ်သာ ဖြစ်၏” ဟု ဆင်ခြင်ကာ ယုန်ကိုလွှတ်လိုက်၏။ ထို့နောက် ဇေယျာသည် အိမ်သို့ ပြန်လာ၏။

အိမ်သို့ရောက်သောအခါ “ယုန်ကို မရခဲ့ဘူးလား” ဟူ၍ အစ်ကိုကြီးက ညီဇေယျာအား မေးရာဇေယျာလည်း ယုန်ကိုရကြောင်း စဉ်းစားကြည့်သော အခါ တရားသည်မထင်၍ လွှတ်လိုက်ကြောင်း အမှန်အတိုင်းပင် ပြန်ပြော၏။ အစ်ကိုကြီးက မကျေမနပ် ပြောဆိုသောအခါ ဇေယျာသည် မိခင်ထံသို့သွား၍ “ကျွန်ုပ်သည် လူဖြစ်သည်မှစ၍ ယနေ့အထိ သေစေလိုသော စိတ်ဖြင့် သတ္တဝါကို သတ်ဖူးသည် မရှိပါ။ ဤစကားသည် မှန်သော သစ္စာဖြစ်ပါ၏။ ဤမှန်သော သစ္စာကြောင့် ကျွန်ုပ်၏မိခင်သည် ကျန်းမာချမ်းသာပါစေသား” ဟု သစ္စာ ပြုလိုက်၏။ ဤသို့ သစ္စာပြုသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက်ပင် ဇေယျာ၏ မိခင်သည် ကျန်းမာသွား၏။

အမှန်အားဖြင့် သစ္စာ၏ အားသည် တကယ့်အား ဖြစ်၏။ သိကြားမင်းပင် မတတ်နိုင်သည်ကို သစ္စာက တတ်နိုင်၏။ သို့ရာတွင် ထိုအားကား လွယ်လွယ်နှင့်ရနိုင်ကောင်းသော အားမဟုတ်။

မုသာဝါဒသိက္ခာပုဒ်ကို ရှောင်ကြဉ်မှသာ ရနိုင်သောအားဖြစ်၏။ မုသာဝါဒသိက္ခာပုဒ်ကို ရှောင်ကြဉ်သူများအနေဖြင့် မှန်ကန်သောအရာဝတ္ထုကို အာရုံပြု၍ သစ္စာဆိုပါက ဆိုသော သစ္စာအတိုင်း မိမိ၏အလိုဆန္ဒသည် ပြည့်ဝသည်သာ ဖြစ်၏။ ဓမ္မ၏ဘက်တော်သားများဖြစ်ကြသော တန်ခိုးရှင်များသည် လောကကို မတိမ်းမစောင်းရလေအောင် အစဉ်စောင့်ရှောက်နိုင်ရန် တာဝန်ယူလျက်ရှိကြ၏။ တာဝန်မဲ့ နေကြသည်မဟုတ်။

ထို့ကြောင့် မုသာဝါဒသိက္ခာပုဒ်ကို စောင့်ထိန်းရာတွင် ဒါနသဘောလည်း ပါအောင်စောင့်ထိန်းရ၏။ သီလသဘောလည်း ပါအောင် စောင့်ထိန်းရ၏။ ဘာဝနာသဘောလည်း ပါအောင် စောင့်ထိန်းရ၏။ ဒါန သီလ ဘာဝနာတို့ကို သတ်သတ်စီမဟုတ်ဘဲ တစ်ပေါင်းတည်း ပါအောင် စောင့်ထိန်းနိုင်မှသာ ဘဝအမြင်သစ်ဖြင့် မုသာဝါဒသိက္ခာပုဒ်ကို စောင့်ထိန်းရာရောက်၏။

မုသာဝါဒသိက္ခာပုဒ်ကိုစောင့်ထိန်းခြင်းသည်ကုသိုလ်ဖြစ်၏။ ကုသိုလ်ဖြစ်ပါက အလောဘလည်း ပါမည်ဖြစ်၏။ အဒေါသ လည်း ပါမည်ဖြစ်၏။ အမောဟသာ မသေမချာ သဘောရှိ၏။ ပါချင်လည်း ပါနိုင်၏။ မပါချင်လည်း မပါရှိဘဲ ရှိနိုင်၏။ သို့ရာတွင် တကယ်တမ်း အကျိုးကြီးမားလိုပါက အမောဟကို မပါဘဲ မနေရအောင် အားထုတ်ရမည်ဖြစ်၏။ ထိုအခါ မုသာဝါဒသိက္ခာ ပုဒ်ကို စောင့်ထိန်းသောကုသိုလ်သည် တိဟိတ်ကုသိုလ်ဖြစ်ရလေတော့၏။

တိဟိတ်ကုသိုလ်တွင် အလောဘဟူသည် တပ်မက်မှုကင်းခြင်း ဖြစ်၏။ တပ်မက်မှုကင်းပါက မုသားကိုပြောခြင်းဖြင့် ရရှိမည့်

ကိုယ်ကျိုးကို စွန့်နိုင်၏။ ကိုယ်ကျိုးကို စွန့်နိုင်ခြင်းသည် ဒါနပင် ဖြစ်၏။ အဒေါသဟူသည် မိမိ၏ သိက္ခာကို ထိန်းသိမ်းခြင်း နှင့် လောကအပေါ်ချစ်ခြင်းဖြစ်၏။ မိမိ၏ သိက္ခာကို ထိန်းသိမ်းခြင်းသည် သီလပင် ဖြစ်၏။ လောကအပေါ်ချစ်ခြင်းကား မေတ္တာဘာဝနာ ဖြစ် ၏။ အမောဟဟူသည်ကား အနိစ္စသညာကို ရအောင်ယူခြင်း ဖြစ် ၏။ ကံနှင့်ကံ၏အကျိုးကို သိမြင်မှုသဘောနှင့်တကွ အနိစ္စသညာ ကိုပါရအောင် ယူနိုင်ဖို့ အရေးကြီး၏။ သို့မှသာ ဝိပဿနာ ဘာဝနာ ဆိုက်နိုင်၏။

သို့ဖြစ်လေရာ ကုသိုလ်ဖြစ်တိုင်း တိဟိတ်ကုသိုလ်ဖြစ် အောင် အားထုတ်အပ်၏။ တိဟိတ်တွင်လည်း အလောဘအရ ဒါန သဘော သက်ဝင်အောင်၊ အဒေါသအရ သီလနှင့် မေတ္တာဘာဝနာ သဘောသက်ဝင်အောင်၊ အမောဟအရ ဝိပဿနာသဘော သက်ဝင် အောင် အားထုတ်အပ်၏။ ထိုသို့ အားထုတ်ပါမှလည်း ဘဝအမြင် သစ်ဖြင့် ကုသိုလ်ကို အားထုတ်သည်မည်၏။ အထူးအားဖြင့် သိက္ခာ ပုဒ်များကို စောင့်ထိန်းရာ၌ ဒါန သီလ ဘာဝနာတို့ တစ်ပေါင်းတည်း ပါဝင်လာအောင် စောင့်ထိန်းအပ်၏။ ဒါန သီလ ဘာဝနာ တို့ကို သတ်သက်စီသဘောဖြင့် စောင့်ထိန်းခြင်းမျိုး မဖြစ်သင့်ပေ။

ထို့ကြောင့် မုသာဝါဒသိက္ခာပုဒ်ကို စောင့်ထိန်းရာ၌ ဒါန သီလ ဘာဝနာတို့ကို တစ်ပေါင်းတည်းပါဝင်အောင် စောင့်ထိန်းခြင်း ဖြင့် မုသားပြောခြင်းမှရှောင်ကြဉ်မှုသစ္စာကိုအခြေတည်၍ သူတစ်ပါး ယုံကြည်စေရန် ပြောဆိုအပ်သော သစ္စာနှင့် မိမိ၏ အလို ဆန္ဒ ပြည့်ဝ လာစေရန် ပြောဆိုအပ်သော သစ္စာတို့ကို တည်ဆောက်အပ်ပါ၏။

ရွှေအောင်

လူတို့သည် အမျိုးမျိုးသော ဒုက္ခတို့မှ လွတ်မြောက်၍ မိမိနှင့်
တကွ လောကတစ်ခုလုံး ငြိမ်းချမ်းသည်ကို မြင်လိုကြ၏။ ထိုသို့
ငြိမ်းချမ်းရန်မှာ ဓမ္မအင်အားစုက အဓမ္မအင်အားစုအပေါ် အမြဲ
အသာစီးရနေအောင် ကြိုးပမ်း၍ လူ့လူချင်း ဆက်ဆံရေး
ကောင်းမွန်အောင်ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်၏။ ဤငြိမ်းတို့သို့
ရောက်ရန်မှာ ငါးပါးသီလ စောင့်ထိန်းမှုသည် ပဓာနအကျဆုံး
ဖြစ်သည်ဟုမြတ်စွာဘုရားဟောကြားတော်မူခဲ့၏။

ငါးပါးသီလကို စောင့်ထိန်းရာ၌ ဆိုင်ရာသိက္ခာပုဒ်တို့
၏အနက်ကို ပို၍ ပြည့်စုံစွာ သိလေ၊ ပို၍ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာ
မြင့်မားလေ၊ ပို၍ ငြိမ်းချမ်းလေ ဖြစ်၏။ ထိုသိက္ခာပုဒ်တို့၏
အနက်ကိုအောက်သို့သက်၍၊ သက်၍ယူခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊
အထက်သို့တက်၍၊ တက်၍ယူခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ အလျော်
အားဖြင့် ယူခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဆန့်ကျင်ဘက်အားဖြင့်
ယူခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း ဤစာအုပ်၌ ကြိုးပမ်း ရှင်းလင်း
ဖွင့်ဆိုထား၏။

ဘဝအမြင်သစ်

ဦးရွှေအောင်

ဝဋ်သကာ သိရောမဏိ
မဟာဝိဇ္ဇာ (သက္ကတ)